CRIME

PATRICIA HIGHSMITH

The Talentatul domn Ripley

PALADIN BLACK POCKET

PATRICIA HIGHSMITH

TALENTATUL DOMN RIPLEY

PALADIN BLACK POCKET CRIME

PATRICIA HIGHSMITH

TALENTATUL DOMN RIPLEY

Traducere din limba engleză
de Iulia Dromereschi

PALADIN

Redactori: Ela-Evelina Jianu și Ioana Tudor
Corector: Theodor Zamfir
Tehnoredactor: Angela Ardeleanu
Coperta: Alexandru Daș

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HIGHSMITH, PATRICIA
Talentatul domn Ripley / Patricia Highsmith; trad. de Iulia Dromereschi. – București: Paladin, 2016

ISBN 978-606-8673-12-7

I. Dromereschi, Iulia (trad.)

821.111(73)-31=135.1

Patricia Highsmith
The Talented Mr. Ripley
First published in the USA by Coward-McCann 1955
Copyright © 1993 by Diogenes Verlag AG Zürich

© Editura Paladin, 2016, pentru prezenta ediție
Editura Paladin este un imprint al Grupului Editorial ART.

CAPITOLUL 1

Tom aruncă o privire în spatele lui și îl văzu pe bărbat ieșind de la Green Cage și venind spre el. Tom grăbi pasul. Era clar că bărbatul îl urmărea. Cu cinci minute în urmă, Tom observase că cineva îl pândea cu precauție de la o masă, ca și cum nu era complet convins că el era cel pe care îl căuta. Părea doar pe jumătate convins. Oricum, lui Tom, bărbatul îi păruse îndeajuns de convins, așa că își dădu pe gât băutura în grabă, plăti nota și plecă.

La colțul străzii, Tom se aplecă înainte și traversă grăbit Fifth Avenue. Ajunsese la barul Raoul's. Oare să riște să intre să bea ceva? Să își pună la încercare norocul și așa mai departe? Sau să o ia la fugă spre Park Avenue ca să încerce să scape de urmăritor pe vreo alee întunecată? Hotărî să intre în bar.

Din obișnuință, se uită în jur după figuri cunoscute, în timp ce își căuta un loc liber la bar. Îl văzu pe tipul roșcovan, al cărui nume nu-l reținea niciodată, stând la o masă cu o blondă. Roșcovanul îl salută fluturându-și mâna, iar Tom îi răspunse printr-o mișcare vagă a mâinii. Se așeză pe un scaun de la bar și se întoarse curajos cu fața spre ușă, deși se vedea că nonșalanța lui era doar o mască.

— Gin tonic, vă rog! îi spuse el barmanului.

Oare ăsta era genul de om trimis să-l prindă? Era sau nu era? Nu arăta deloc a polițist sau a detectiv. Arăta ca un om de afaceri, ca tatăl cuiva, era bine îmbrăcat, bine hrănit, avea păr alb la tâmple și un aer de nesiguranță. Oare acesta era genul de om pe care-l trimiteau într-o astfel de misiune? Poate intenționa să intre în vorbă cu el la bar și pe urmă bum! Îi va pune o mână pe umăr, iar cu cealaltă îi va arăta insigna de polițist: „Tom Ripley, ești arestat!“

Tom privea ușa de la intrare.

Și uite-l că a venit. Bărbatul se uită de jur-împrejur, apoi, repede, își feri privirea. Își scoase pălăria de paie și se așeză pe un scaun din colțul barului.

Doamne Dumnezeule, oare ce voia? În mod clar, nu era vreun pervers, își spuse Tom pentru a doua oară, deși de data asta, creierul lui chinuit bâjbâise și găsise termenul potrivit, ca și cum cuvântul „pervers“ ar fi putut să-l apere. Asta pentru că ar fi preferat ca urmăritorul să fie un pervers decât să fie polițist. Unui pervers i-ar fi spus pur și simplu: „Nu, mulțumesc!“, ar fi zâmbit și ar fi plecat mai departe. Tom se lăsă să alunece un pic pe scaun și se pregăti pentru ce era mai rău.

Îl văzu pe bărbat arătându-i barmanului printr-un gest că nu era pregătit să comande. Apoi, veni spre Tom. Iată-l în fața lui. Tom se uită la el, paralizat de frică.

N-o să-ți dea mai mult de zece ani în închisoare, se gândi Tom. Poate cincisprezece, dar pentru bună purtare...

În momentul în care bărbatul deschise gura să vorbească, Tom simți brusc un junghi dureros în inimă, plin de disperare și regret.

— Scuzați-mă, sunteți cumva domnul Tom Ripley?

— Da.

— Numele meu este Herbert Greenleaf. Sunt tatăl lui Richard Greenleaf.

Expresia de pe fața lui îl derută pe Tom mai rău decât dacă i-ar fi pus un pistol la tâmplă. Chipul îi era prietenos, zâmbitor și nerăbdător.

— Ești prieten cu Richard, nu-i așa?

Tom își amintea vag numele. Dickie Greenleaf. Un tip înalt și blond, destul de înstărit.

— Aa, da! Dickie Greenleaf!

— Oricum, îi știi pe Charles și Marta Schriever ? Ei sunt cei care m-au trimis la tine. Mi-au zis că s-ar putea să... Crezi că putem să stăm puțin la o masă?

— Da, acceptă Tom luându-și băutura.

Îl urmă pe bărbat către o masă liberă din spatele încăperii mici.

„Am scăpat de data asta“, își zise el răsuflând ușurat. „Sunt liber! N-o să mă aresteze nimeni!“

Bărbatul îl urmărise din alt motiv. Indiferent care era acel motiv, nu era vorba despre o acuzație de furt sau de violarea corespondenței, sau cum s-o numi. Poate că Richard intrase în vreo încurcătură. Poate că domnul Greenleaf voia un sfat sau o mână de ajutor. Tom știa exact ce voia să audă un tată ca domnul Greenleaf.

— Nu eram sigur că tu ești Tom Ripley, spuse domnul Greenleaf. Cred că te-am mai văzut o singură dată. N-ai venit cândva cu Richard în vizită la noi?

— Cred că da.

— Soții Schriever mi te-au descris. Am încercat cu toții să dăm de tine, pentru că ei voiau să ne întâlnim acasă la ei. Cineva le-a spus că te duci din când în când la

Green Cage. Asta este prima seară când încerc să te găsesc, deci cred că ar trebui să mă consider norocos.

Îi zâmbi și continuă:

— Ți-am trimis o scrisoare săptămâna trecută, dar poate că nu ai primit-o.

— Nu, n-am primit-o.

Marc nu-i dădea scrisorile, își zise Tom. Să-l ia naiba! Poate că primise vreun cec de la mătușa Dottie.

— M-am mutat acum o săptămână sau două, adăugă Tom.

— Aa, am înțeles. Nu spuneam multe în scrisoare, doar că mi-ar plăcea să te văd și să vorbim puțin. Familia Schriever părea să creadă că-l cunoști pe Richard foarte bine.

— Mi-l amintesc, da.

— Dar nu corespondezi cu el în prezent?

Părea dezamăgit.

— Nu, nu cred că l-am mai văzut pe Dickie de câțiva ani.

— A fost în Europa doi ani. Soții Schriever mi-au vorbit foarte frumos despre tine și au considerat că l-ai putea influența pe Richard dacă i-ai scrie. Vreau să vină acasă. Aici are responsabilități, dar ignoră tot ce eu sau mama lui încercăm să îi spunem.

Tom era nedumerit.

— Ce au spus, mai exact, soții Schriever?

— Au spus, și se pare că au exagerat puțin, că tu și Richard erați prieteni buni. Probabil au crezut că e de la sine înțeles că voi doi corespondați. Vezi tu, nu mai știu mare lucru despre prietenii lui Richard.

Privi paharul lui Tom de parcă ar fi vrut să-i ofere măcar ceva de băut, însă paharul lui Tom era aproape plin.

Tom își aminti că fusese cu Dickie Greenleaf la o petrecere dată de familia Schriever. Poate că familiile Greenleaf și Schriever erau apropiate, și poate că așa se ajunsese la asta, fiindcă el nu-i văzuse decât de trei-patru ori în viață. Iar ultima dată, se gândi el, fusese seara în care-i calculase lui Charley Schriever taxa pe venit. Charley era regizor de programe televizate și se încurcase complet în calculele veniturilor de liber-profesionist. Charley îl considerase un geniu, fiindcă dăduse de cap problemei și-i micșorase taxa sub cea la care ajunsese el, și încă perfect legal. Poate asta îl făcuse pe Charley să-l recomande domnului Greenleaf. Judecându-l doar după acea seară, Charley i-ar fi putut spune domnului Greenleaf că Tom era inteligent, cu capul pe umeri, cinstit și generos. Era o concluzie destul de eronată.

— Și nu știi pe altcineva apropiat lui Richard care să aibă o oarecare influență asupra lui? întrebă domnul Greenleaf pe un ton jalnic.

Tom se gândi la Buddy Lankenau, dar nu-i menționă numele pentru că nu dorea să pună răspunderea pe umerii lui.

— Mă tem că nu, răspunse el clătinând din cap. De ce nu vrea Richard să vină acasă?

— Spune că preferă să locuiască acolo. Dar acum maică-sa e foarte bolnavă... În fine, astea-s probleme de familie. Mă scuzi că te-am deranjat cu asta, zise el trecându-și mâna absent prin părul rar, pieptănat cu grijă. Spune că se ocupă cu pictura. Nu-i niciun rău în asta, însă el n-are talent la pictură. În schimb, are talent la construcția de ambarcațiuni, dacă și-ar pune puțin mintea la contribuție.

Ridică privirea când un chelner îl întrebă ce vrea să comande.

— Scotch Dewar's și apă minerală, te rog. Tu nu vrei ceva?

— Nu, mulțumesc, spuse Tom.

Domnul Greenleaf îl privi jenat și încercă să se scuze:

— Ești primul dintre prietenii lui Richard care a fost dispus să mă asculte. Ceilalți au zis că încerc să mă amestec în viața lui.

Tom le înțelegea punctul de vedere.

— Îmi pare rău că nu am putut să vă fiu de ajutor, spuse el politicos.

Acum își amintea că banii lui Dickie veneau de la o companie care construia ambarcațiuni, nave mici de agrement. Fără îndoială că tatăl său dorea ca el să se întoarcă și să preia afacerea familiei. Tom îi zâmbi fără rost domnului Greenleaf, apoi își termină băutura. Stătea pe marginea scaunului, gata de plecare, însă dezamăgirea de dincolo de masă era aproape palpabilă.

— Unde locuiește în Europa? întrebă Tom, fără să-i pese câtuși de puțin.

— Într-un sat numit Mongibello, la sud de Napoli. N-au nici măcar o bibliotecă acolo, așa mi-a spus. Își împarte timpul între navigație și pictură. Și-a cumpărat o casă acolo. Are propriul lui venit – nu cine știe ce, dar suficient cât să trăiască în Italia, se pare. Fiecare cu gustul lui, însă eu nu pot deloc să înțeleg ce-i place la locul ăla.

Domnul Greenleaf zâmbi cu îndrăzneală:

— Aș putea să te tentez cu o băutură, domnule Ripley? întrebă el atunci când chelnerul îi aduse scotch-ul cu apă minerală.

Tom își dorea să plece. Dar nu-i plăcea ideea de a pleca și a-l lăsa pe om singur, cu băutura abia comandată.

— Mulțumesc, cred că da, răspunse el și îi întinse chelnerului paharul.

— Charley Schriever mi-a zis că lucrezi în domeniul asigurărilor, spuse pe un ton amabil domnul Greenleaf.

— Asta a fost cu ceva vreme în urmă. Acum...

Nu voia să spună că lucra la Departamentul de Impozite Interne, nu era momentul.

— Lucrez în contabilitate, la o agenție de publicitate.

— Da?

Niciunul nu spuse nimic preț de un minut. Ochii domnului Greenleaf se fixaseră asupra lui, cu o expresie flămândă, demnă de milă. Ce naiba să spună? Lui Tom îi păru rău că acceptase băutura.

— Ce vârstă are Dickie acum, apropo? întrebă el.

— Douăzeci și cinci.

La fel ca mine, se gândi Tom. Dickie se distra de minune acolo unde era, probabil. Bani, casă, barcă. De ce-ar fi vrut să vină acasă? Chipul lui Dickie i se limpezea în minte: avea un zâmbet larg, păr blond, cu ondulеuri bine definite, și o expresie lipsită de griji. Dickie era un tip norocos. El, în schimb, ce realizase până la douăzeci și cinci de ani? Trăia de pe o săptămână pe alta. Nu avea cont bancar. Se ferea de polițe pentru prima dată în viață. Avea talent la matematică. De ce dracu' nu-l plăteau pentru asta undeva?

Tom își dădu seama că toți mușchii i se încordaseră și că strivise între degete o cutie de chibrituri, care devenise aproape plată. Se plictisea, la naiba, se plictisea de moarte, se plictisea, se plictisea! Voia să se întoarcă pe scaunul lui de la bar și să fie singur.

Tom luă o înghițitură din băutura sa.

— Mi-ar plăcea să-i scriu lui Dickie, dacă-mi dați adresa, spuse el repede. Cred că-și va aminti de minte. Știu că am fost împreună într-un weekend la Long Island, la o petrecere. Dickie și cu mine am ieșit pe plajă să adunăm midii și le-am mâncat cu toții la micul dejun.

Tom zâmbi, apoi continuă:

— Unora le-a fost rău de la midii, așa că n-a fost o petrecere prea reușită. Dar îmi amintesc că Dickie zicea atunci că voia să plece în Europa. Cred c-a și plecat imediat după...

— Îmi amintesc! exclamă domnul Greenleaf. A fost ultimul weekend dinaintea plecării lui Richard. Cred că mi-a povestit despre midii.

Râse zgomotos.

— Am fost de câteva ori în apartamentul dumneavoastră, continuă Tom, intrând în joc. Dickie mi-a arătat niște modele de nave care se aflau pe o masă din camera lui.

— Alea sunt niște copilării, zise domnul Greenleaf radiind de entuziasm. Ți-a arătat vreodată machetele? Sau desenele lui?

Dickie nu i le arătase, dar Tom exclamă:

— Da! Bineînțeles că mi le-a arătat! Desene în peniță. Unele dintre ele erau de-a dreptul fascinante!

Tom nu le văzuse în viața lui, dar le putea vedea acum în imaginația lui: desene precise, cu fiecare bolț și șurub etichetat. Putea să și-l imagineze pe Dickie zâmbind, ridicând machetele ca să i le arate. Ar fi putut continua minute în șir descriind detalii spre încântarea domnului Greenlead, însă se stăpâni.

— Da, Richard are talent în domeniul ăsta, spuse domnul Greenleaf mulțumit.

— Cred că da, fu de acord Tom.

Plictiseala sa atinsese un nou nivel. Tom cunoștea senzația. Îl apuca uneori la petreceri, însă, de cele mai multe ori, îl apuca atunci când lua cina cu o persoană cu care nu dorise de la început să cineze, și seara părea că nu se mai termină. Ar fi putut să fie exagerat de politicos încă vreo oră de acum încolo, dacă era nevoit, înainte să explodeze și să iasă pe ușă în fugă.

— Îmi pare rău că nu am timp liber în perioada asta, altfel aș merge personal acolo ca să-l conving pe Richard. Poate l-aș putea influența.

Spusese asta doar fiindcă domnul Greenleaf dorea să audă asta.

— Dacă te gândești serios... Adică, nu știu, poate plănuiai oricum o călătorie în Europa...

— Nu, nu plănuiam.

— Richard s-a lăsat mereu influențat de prieteni. Dacă tu sau cineva care-l cunoaște ar putea obține un concediu, l-aș trimite personal acolo să-i vorbească. Cred c-ar avea mai multe șanse decât dacă m-aș duce eu. Bănuiesc că nu ți-ai putea lua concediu de la serviciu, nu-i așa?

Lui Tom îi tresăltă inima. Adoptă o expresie gânditoare. Era o oportunitate. Ceva din el presimțise și reacționase instinctiv, chiar înainte ca informația să ajungă la creier. Serviciu actual: nema. Era posibil să fie nevoit să părăsească în curând orașul oricum. Voia să plece din New York.

— Aș putea, spuse el, cântărindu-și cuvintele și păstrându-și expresia gânditoare de parcă ar fi analizat miile de angajamente care l-ar fi putut opri.

— Dacă ai pleca, aș fi bucuros să-ți acopăr cheltuielile, e de la sine înțeles. Chiar crezi c-ai putea să mergi? Să zicem, toamna asta?

Era deja mijlocul lui septembrie. Tom se uită lung la inelul cu sigiliul aproape șters pe care îl purta domnul Greenleaf pe degetul mic.

— Cred c-aș putea. Mi-ar plăcea să-l văd pe Richard din nou, mai ales dacă credeți c-aș putea fi de ajutor.

— Chiar cred asta! Cred că te-ar asculta. Și având în vedere că nu îl cunoști foarte bine, dacă ai argumenta serios de ce crezi c-ar trebui să vină acasă, ar știi că nu urmărești niciun scop ascuns.

Domnul Greenleaf se lăsă pe speteaza scaunului, privindu-l aprobator pe Tom.

— Ce-i ciudat e că Jim Burke și soția sa – Jim e partenerul meu – au trecut prin Mongibello anul trecut, în timpul unei croaziere. Richard a promis că vine acasă la lăsarea iernii. Asta se întâmpla iarna trecută. Jim a renunțat. Ce băiat de douăzeci și cinci de ani ascultă un bătrân de șaizeci și ceva? Vei reuși, probabil, acolo unde toți am dat greș!

— Sper, spuse Tom cu modestie.

— Ce zici de încă ceva de băut? Un brandy finuț?

CAPITOLUL 2

Tom porni spre casă abia după miezul nopții. Domnul Greenleaf se oferise să-l lase în drumul său cu taxiul, însă Tom nu voia să vadă cineva unde locuiește, adică într-o clădire dubioasă, de gresie, între străzile Third și Second, cu un semn afară, care anunța „Camere de închiriat". În ultimele două săptămâni și jumătate, Tom locuise cu Bob Delancey, un tânăr pe care abia dacă-l cunoștea. Dar Bob fusese singurul dintre prietenii și cunoștințele lui Tom de la New York care se oferise să-i ofere un loc unde să stea când rămăsese pe drumuri. Tom nu-și invitase niciunul dintre prieteni la Bob și nici măcar nu spusese cuiva unde locuiește.

Principalul avantaj de a sta la Bob era că putea primi corespondența adresată lui George McAlpin, fără riscul de a fi detectată. În rest, detesta toaleta din capătul holului care mirosea urât și care nu se încuia, cămăruța întunecată care arăta de parcă ar fi fost locuită de o mie de persoane diferite care-și lăsaseră în urmă mostrele de mizerie personală și nu ridicaseră niciun deget s-o curețe, teancurile unsuroase de reviste *Vogue* și *Harper's Bazaar*, uriașele boluri de sticlă fumurie de prost gust, aruncate peste tot, pline cu bucăți de sfoară încurcată, creioane, mucuri de țigară și fructe mucegăite! Bob lucra ca liber-profesionist în decorarea vitrinelor de buticuri

și magazine universale, însă acum avea numai comenzi ocazionale pentru magazine de antichități de pe Third Avenue. Unul dintre aceste magazine îi oferise bolurile de sticlă fumurie ca plată pentru munca lui.

Tom fusese șocat de cât de dezgustător era apartamentul, șocat că știa pe cineva care trăia în asemenea condiții, însă știuse că nu avea să trăiască acolo multă vreme. Și acum se ivise oportunitatea dată de domnul Greenleaf. Mereu se ivește ceva. Asta era filosofia lui Tom.

Chiar înainte să urce treptele de gresie, Tom se opri și privi cu atenție în ambele direcții. Nu văzu decât o bătrână care-și plimba câinele și un bătrân care se clătina ivindu-se de după colțul cu Third Avenue. Dacă exista o senzație pe care-o detesta, aceea era senzația că este urmărit, nu conta *de cine*. Și în ultima vreme, avea senzația asta mai tot timpul. O luă la fugă pe scări.

Nu prea îi mai păsa de murdărie acum, se gândi el, intrând în cameră. De îndată ce-și făcea rost de pașaport, avea să pornească spre Europa, probabil într-o cabină de vapor la clasa întâi. Chelnerii aveau să-l servească la o simplă apăsare de buton! Avea să se îmbrace elegant pentru cină, pășind țanțoș într-o sală uriașă de mese, discutând ca un gentleman cu oamenii de la masa lui.

Putea să se felicite pentru seara de azi, își zise el. Se comportase exact cum trebuia. Era imposibil ca domnul Greenleaf să fi crezut că storsese de la el invitația în Europa. Dimpotrivă. Nu voia să-l dezamăgească pe domnul Greenleaf. Avea să facă tot ce putea ca să-l convingă pe Dickie să se întoarcă. Domnul Greenleaf era un tip atât de cumsecade, încât considera că toată lumea

era cumsecade. Tom aproape că uitase că mai existau asemenea oameni.

Își scoase jacheta și își dezlegă cravata încet, urmărindu-și mișcările de parcă altcineva le făcea în locul lui. Era uimitor cât de drept stătea acum și cât de diferită îi era expresia de pe chip. Era unul dintre puținele momente din viața lui în care era mulțumit de sine. Vârî mâna în dulapul ticsit al lui Bob și dădu deoparte umerașele, cu o mișcare agresivă, ca să facă loc pentru costumul lui. Apoi intră în baie. Capul de duș vechi și ruginit trimise un jet în perdea și un altul în jos, într-o spirală anemică, pe care abia dacă o putu folosi ca să se ude. Dar oricum era mai bine decât să se așeze în cada murdară.

Când se trezi a doua zi, Bob nu era acolo, iar Tom își dădu seama, aruncând o privire spre pat, că nici nu venise acasă. Sări din pat, se duse la aragazul cu două ochiuri și puse de cafea. Era mai bine că Bob nu era acasă. Nu voia să-i spună despre călătoria în Europa. Amărâtul ăla ticălos ar fi văzut în asta doar o excursie gratuită. La fel și Ed Martin, probabil, și Bert Visser, și toți ceilalți nemernici pe care-i știa. Nu voia să le spună niciunuia dintre ei, și nici nu voia ca vreunul dintre ei să-l conducă la plecare. Tom începu să fluiere. Era invitat la cină în seara aceea, în apartamentul soților Greenleaf din Park Avenue.

Cincisprezece minute mai târziu, proaspăt spălat, bărbierit și îmbrăcat într-un costum cu cravată în dungulițe, despre care credea că avea să dea bine în fotografia de pașaport, Tom se plimba dintr-o parte în alta a camerei, cu o cană de cafea neagră în mână, așteptând poșta de dimineață. După aceea, avea să meargă la Radio City, să se ocupe de treaba cu pașaportul. Ce să facă

după-amiaza? Să meargă la niște expoziții de artă, ca să poată discuta despre ele cu soții Greenleaf? Să facă cercetări despre Fabrica de Ambarcațiuni Burke-Greenleaf, astfel încât domnul Greenleaf să știe că se interesa de munca lui?

Zdrăngănitul cutiei poștale se auzi slab prin fereastra deschisă, iar Tom coborî. Așteptă până când poștașul ajunse pe treptele de jos, afară din raza vizuală, înainte să tragă scrisoarea adresată lui George McAlpin prin marginea de jos a cutiei, unde o îndesase poștașul. Tom rupse plicul. Scoase din el un cec pentru o sută nouăsprezece dolari și cincizeci și patru de cenți, pe numele Colectorului de Impozite Interne. Doamna Edith W. Superaugh era o bătrânică de treabă! Plătise fără să protesteze, fără ca măcar să telefoneze. Era un semn bun. Urcă înapoi, rupse în bucăți plicul primit de la ea și îl aruncă în coșul de gunoi.

Puse cecul într-un plic pentru documente aflat într-unul dintre buzunarele interioare ale unei jachete din dulap. Suma totală din cecuri se ridica acum la o mie opt sute șaizeci și trei de dolari și paisprezece cenți, făcu el un calcul mental. Ce păcat că nu-i putea încasa! Ce păcat că niciun idiot nu plătise până acum în bani lichizi sau că nu scrisese un cec pe numele lui George McAlpin! Tom găsise un card de identificare al unui mesager bancar, cu o dată veche pe care putea încerca să o modifice. Însă se temea că n-ar fi putut scăpa basma curată cu încasarea cecurilor, chiar și cu o scrisoare falsificată de autorizare pentru suma respectivă. Așa că totul rămânea o simplă farsă. Nimic altceva decât o distracție nevinovată. Nu fura bani de la nimeni. Înainte să plece în Europa, se gândi el, avea să distrugă cecurile.

Mai avea șapte posibile victime pe listă. Oare n-ar trebui să mai încerce una în cele zece zile care-i rămâneau până la plecare? Mergând pe jos cu o seară înainte, după ce-l văzuse pe domnul Greenleaf, se gândise că, dacă doamna Superaugh și Carlos de Sevilla plăteau, avea să renunțe la întreaga afacere. Domnul de Sevilla nu plătise încă. Poate avea nevoie de o sperietură zdravănă la telefon ca să bage frica în el, se gândi Tom. Însă doamna Superaugh fusese atât de ușor de păcălit, încât se gândea să mai încerce măcar o dată.

Tom scoase o cutie mov din valiza sa din dulap. În cutie erau câteva foi, iar sub ele, un maldăr de formulare pe care le luase de la biroul de Impozite Interne, când lucrase acolo ca funcționar la depozit, cu câteva săptămâni în urmă. Chiar la fundul cutiei se găsea foaia cu lista lui de victime: oameni aleși pe sprânceană, care locuiau în Bronx sau în Brooklyn și nu prea aveau chef să facă un drum până la biroul din New York, artiști, scriitori și liber-profesioniști care nu aveau taxe neplătite și care câștigau între șapte și douăsprezece mii de dolari anual. Încadrându-se între aceste marje de venit, oamenii angajau rareori contabili care să se ocupe de impozitele lor, dar în același timp, câștigau suficienți bani ca să nu li se pară dubios dacă erau acuzați că făcuseră o greșeală de două sau trei sute de dolari în calcularea impozitelor. Pe listă erau: William J. Slatterer – jurnalist, Philip Robillard – muzician, Frieda Hoehn – ilustratoare, Joseph J. Gennari – fotograf, Frederick Reddington – desenator, Frances Karnegis... Intuiția lui Tom îi spunea să-l aleagă pe Reddington. Acesta făcea benzi desenate. Probabil că nu prea știa nici pe ce lume trăiește.

Alese două formulare cu antetul „Notificare: Eroare de calcul“, strecură o coală indigo între ele și începu să copieze repede datele de sub numele Reddington de pe lista sa:

Venit: 11 250 $
Scutiri: 1
Cheltuieli deductibile: 600 $
Credite: 0
Plăți: 0
Dobândă (ezită o clipă)*: 2,16 $*
Total datorat: 233,76 $

Apoi luă o coală de hârtie scrisă la mașină și ștampilată cu adresa Departamentului de Impozite Interne de pe Lexington Avenue, din teancul aflat în dosarul cu coli indigo, tăie adresa cu o linie oblică și bătu sub ea:

Stimate domn,

Din cauza suprasolicitării biroului nostru de pe Lexington Avenue, răspunsul dumneavoastră trebuie trimis la: Departamentul de Recalculare a Taxelor, în atenția lui George McAlpin, Strada 51, bloc 187 E, sectorul 22, New York.

Cu mulțumiri,
Ralph F. Fischer (Director general adjunct al Departamentului de Impozite Interne)

Tom semnă cu o mâzgăliturăilizibilă. Ascunse celelalte formulare, în caz că Bob venea acasă pe neașteptate, și ridică receptorul. Hotărâse să-l întărâte puțin pe domnul Reddignton. Făcu rost de numărul lui de la serviciul de informații și sună. Domnul Reddington era acasă. Tom explică pe scurt situația și își exprimă surprinderea

că domnul Reddington nu primise încă notificarea de la Departamentul de Recalculare a Taxelor.

— Dar ar fi trebuit să ajungă deja de câteva zile, spuse Tom. O veți primi cu siguranță mâine. Am fost cam depășiți de situație.

— Dar mi-am plătit impozitele, spuse o voce alarmată de la capătul firului. Au fost toate...

— Se mai întâmplă, știți, în cazul liber-profesioniștilor care obțin venitul din surse multiple, fără rețineri la sursă. Am verificat dosarul dumneavoastră cu mare atenție, domnule Reddington. Nu este o greșeală. Și nu am vrea să punem sechestru pe bunurile agenției unde lucrați, sau pe ale agentului dumneavoastră, sau după cum e cazul.

Tom chicoti. De obicei, o chicoteală personală, prietenoasă, făcea minuni.

— Însă vom fi nevoiți să facem asta dacă nu plătiți în patruzeci și opt de ore. Regret că notificarea nu a ajuns la dumneavoastră până acum. Așa cum am spus, am fost...

— Pot vorbi cu cineva acolo dacă vin? întrebă domnul Reddington, iritat. E vorba de foarte mulți bani!

— Firește că este, răspunse Tom.

Tonul îi devenea întotdeauna amical în faza asta. Vorbea ca un bătrânel excentric de șaizeci și ceva de ani, care ar fi putut avea răbdarea unui sfânt dacă domnul Reddington venea personal la el, însă nu avea să cedeze niciun cent, indiferent de cât explica și vorbea acesta. George McAlpin reprezenta Departamentul de Taxe și Impozite al Statelor Unite ale Americii. Punct.

— Firește că puteți să veniți să vorbiți cu mine, zise Tom trăgând de timp, dar nu e nicio greșeală, domnule Reddington. Voiam să vă scutesc să mai pierdeți timpul

venind aici. Puteți să veniți, dacă doriți, însă am toate documentele dumneavoastră chiar aici, în fața mea.

Tăcere. Domnul Reddington n-o să-l întrebe despre documentele respective, fiindcă probabil nu știe cu ce să înceapă. Dar în caz că se hotăra totuși să întrebe despre ce era vorba, Tom avea pregătit discursul cu aiureli despre venitul net și venitul angajat, totalul datorat și totalul calculat, dobânda anuală de șase la sută, majorată de la data scadentă a plății impozitului până la plata acestuia, reprezentând impozitul pe profitul inițial. Putea să-și prezinte discursul pe un ton lent, imposibil de întrerupt, implacabil ca un tanc Sherman. Până acum, nimeni nu insistase să vină personal ca să audă continuarea discursului. Domnul Reddington ezita și el. Tom deducea asta din tăcerea lui.

— Fie, spuse domnul Reddington pe un ton înfrânt. Voi citi notificarea mâine, când o primesc.

— De acord, domnule Reddington, spuse Tom și închise.

Rămase pe loc o clipă, chicotind, cu palmele mâinilor lui uscățive strânse între genunchi. Apoi se ridică brusc și puse la loc mașina de scris a lui Bob. Uitându-se în oglindă, își pieptănă cu grijă părul castaniu-deschis, apoi porni spre Radio City.

CAPITOLUL 3

— Salutareee, Tom, băiatule! spuse domnul Greenleaf, cu o voce care promitea câteva pahare de martini de calitate, o cină *gourmet* și un pat peste noapte în caz că se simțea prea obosit să se întoarcă acasă. Emily, ți-l prezint pe Tom Ripley!

— Mă bucur foarte mult să te întâlnesc! spuse ea călduros.

— Bună seara, doamnă Greenleaf!

Femeia arătă, în mare măsură, așa cum și-o imaginase: blondă, înaltă și subțire, suficient de protocolară ca să-l facă pe Tom să fie cât se poate de politicos, și totuși cu aceeași naivitate și bunăvoință în priviri cum avea și domnul Greenleaf. Acesta îi conduse în sufragerie. Da, mai fusese acolo cândva, cu Dickie.

— Domnul Ripley lucrează în industria asigurărilor, anunță domnul Greenleaf.

Tom își zise că domnul Greenleaf probabil că băuse deja câteva pahare sau era foarte emoționat și uitase că Tom îi descrisese în detaliu, cu o seară înainte, agenția de publicitate la care pretindea că lucrează.

— Nu-i o slujbă prea interesantă, îi spuse Tom doamnei Greenleaf, cu modestie.

O servitoare intră în cameră, aducând o tavă cu martini și gustări.

— Domnul Ripley a mai fost aici, o anunță domnul Greenleaf. A venit cu Richard.

— Serios? Mă tem că nu v-am mai întâlnit, totuși, zâmbi ea. Sunteți din New York?

— Nu, sunt din Boston, răspunse Tom.

Era adevărat.

După vreo treizeci de minute – chiar la țanc, se gândi Tom, fiindcă soții Greenleaf insistaseră ca el să bea încă un martini, și apoi încă unul – intrară într-o altă încăpere, de lângă sufragerie, unde fusese pusă masa pentru trei persoane, cu lumânări, șervete de masă imense, de culoare albastru-închis, și un pui întreg în aspic. Dar, mai întâi, serviră *rémoulade*[1] de țelină. Lui Tom îi plăcu foarte mult și o spuse cu voce tare.

— Și lui Richard îi place! spuse doamna Greenleaf. I-a plăcut mereu felul în care o pregătește bucătarul nostru. Păcat că nu-i poți duce un pic.

— O s-o pun între șosete, spuse Tom zâmbind.

Doamna Greenleaf râse.

Menționase mai devreme că ar dori să-i trimită lui Richard niște șosete negre, de lână, de la Brooks Brothers, de care purta Richard mereu.

Conversația era plictisitoare, dar cina, sublimă. Ca răspuns la întrebarea doamnei Greenleaf, Tom spuse că lucrează pentru o firmă de publicitate numită Rothenberg, Fleming și Barter. Când o menționă iar, o numi intenționat Reddington, Fleming și Parker. Domnul Greenleaf nu păru să remarce diferența. A doua oară când Tom pomeni numele firmei, el și domnul Greenleaf erau singuri în sufragerie, după cină.

— Ai făcut școala în Boston? întrebă acesta.

---

[1] Sos rece picant, preparat cu maioneză, castraveți murați tăiați cubulețe, anșoa și alte ingrediente (n.r.).

— Nu, domnule. Am fost o vreme la Princeton, apoi mi-am vizitat o altă mătușă în Denver și am fost la facultate acolo.

Tom așteptă, sperând ca domnul Greenleaf să-l întrebe despre Princeton, însă întrebarea nu veni. Tom ar fi putut discuta despre sistemul de predare a istoriei, despre restricțiile din campus, despre atmosfera de la petrecerile din weekend, despre tendințele politice ale corpului studențesc, despre orice. Cu o vară în urmă, Tom se împrietenise cu un boboc de la Princeton, care nu vorbea decât despre asta, așa că Tom sfârșise prin a-l stoarce de informații, presimțind că avea să vină o vreme când acestea i-ar putea fi de folos.

Tom le spusese soților Greenleaf că fusese crescut de mătușa sa Dottie în Boston. Ea îl luase la Denver când avea șaisprezece ani, și de fapt terminase doar liceul acolo, însă cunoscuse un tânăr pe nume Don Mizell, care stătea în chirie la mătușa lui Bea din Denver și care mergea la Universitatea Colorado. Tom se simțea de parcă ar fi fost și el student acolo.

— Te-ai specializat în ceva anume? întrebă domnul Greenleaf.

— M-am cam împărțit între contabilitate și scriere literară, răspunse Tom zâmbind, știind că era un răspuns atât de plicticos, încât nimeni nu avea să-i ceară detalii.

Doamna Greenleaf aduse un album de fotografii, iar Tom se așeză lângă ea pe canapea, în timp ce ea răsfoia. Richard făcând primii pași, Richard într-o fotografie oribilă, pe o pagină întreagă, într-o postură precum cea a băiatului din *The Blue Boy*[1], cu bucle lungi și blonde.

---

[1] *The Blue Boy* – pictură în ulei a pictorului englez Thomas Gainsborough (1727–1788) (n.r.).

Albumul devenea interesant abia la pozele cu Richard pe la șaisprezece ani, când era slăbănog, cu picioare lungi, cu părul și mai ondulat. Din câte se vedea, nu se schimbase prea mult între șaisprezece și douăzeci și trei de ani, când fotografiile se terminau. Tom era uimit de cât de puțin se schimbase zâmbetul său larg și naiv. Se tot gândise că Richard nu era foarte inteligent. Sau poate-i plăcea să fie fotografiat și credea că-i stă cel mai bine cu gura lățită de la o ureche la cealaltă, și nici asta nu era o dovadă de prea mare inteligență.

— Nu am apucat să le adaug și pe acestea, precizează doamna Greenleaf, dându-i un teanc de fotografii. Sunt toate din Europa.

Erau mai interesante: Dickie în ce părea să fie o cafenea pariziană, Dickie pe plajă. În câteva poze era încruntat.

— Aici e Mongibello, apropo, spuse doamna Greenleaf, arătând o fotografie cu Dickie trăgând o barcă cu vâsle pe nisip.

Fotografia avea ca fundal munți stâncoși și arizi și o dungă de căsuțe albe de-a lungul țărmului.

— Iar asta e o fată de acolo. El și cu fata asta sunt singurii americani care locuiesc în Mongibello.

— O cheamă Marge Sherwood, îl informă domnul Greenleaf.

Ședea de partea cealaltă a încăperii, dar se aplecase în față, urmărind cu atenție prezentarea fotografiilor.

Fata se afla pe plajă, în costum de baie, înconjurându-și genunchii cu brațele. Părea sănătoasă și deloc sofisticată, cu părul blond, scurt și ciufulit. Părea de soi bun. Mai era și o fotografie cu Richard în pantaloni scurți, rezemat de balustrada unei terase. Zâmbea, însă nu avea același zâmbet, remarcă Tom. Arăta mai demn în pozele europene.

Tom văzu că doamna Greenleaf privea intens în jos, spre covorașul din fața ei. Își aminti de momentul din timpul mesei, când femeia exclamase: „Mi-aș dori să nu fi auzit niciodată de Europa!“, iar domnul Greenleaf o privise îngrijorat, apoi îi zâmbise lui Tom ca și cum se mai întâmplase ca ea să izbucnească astfel. Acum, Tom observă lacrimi în ochii ei. Domnul Greenleaf se ridică să vină lângă ea.

— Doamnă Greenleaf, spuse Tom cu blândețe, vreau să știți că voi face tot posibilul să-l conving pe Dickie să se întoarcă.

— Fii binecuvântat, Tom!

Își apăsă mâna peste a lui Tom, care și-o odihnea pe coapsă.

— Emily, nu crezi c-ar fi vremea să mergi la culcare? întrebă domnul Greenleaf aplecându-se deasupra ei.

Tom se ridică odată cu ea.

— Sper să mai vii să ne vezi înainte să pleci, Tom, spuse ea. De când a plecat Richard, nu prea mai trec tineri pe aici. Mi-e dor să văd fețe tinere!

— Aș fi încântat să mai vin.

Domnul Greenleaf ieși din încăpere împreună cu ea. Tom rămase în picioare, cu brațele pe lângă corp și fruntea sus. Își văzu reflexia într-o oglindă mare de pe perete: era din nou tânărul demn și respectabil. Privi repede în altă parte. Făcea un lucru corect, se comporta cum se cuvine. Și totuși, avea un sentiment de vinovăție. Era adevărat ce-i spusese doamnei Greenleaf mai devreme, că avea să facă tot posibilul. Nu încerca să păcălească pe nimeni.

Simți că începe să transpire, așa că încercă să se relaxeze. De ce era atât de îngrijorat? Se simțise atât de bine în acea seară! Când povestise despre mătușa Dottie...

Tom își îndreptă spatele, privind spre ușă, însă domnul Greenleaf nu se întorsese încă. Când le povestise despre mătușa Dottie, se simțise nelalocul lui, rupt de realitate, de parcă ar fi mințit. Deși, de fapt, ăsta fusese singurul lucru adevărat: „Părinții mei au murit când eram foarte mic. Am fost crescut de mătușa mea în Boston."

Domnul Greenleaf intră în încăpere. Silueta lui părea să pulseze și să crească tot mai mare. Tom clipi, simțind brusc o teamă îngrozitoare și impulsul de a ataca, înainte să fie atacat.

— Ce-ai zice să gustăm niște brandy? întrebă domnul Greenleaf, deschizând un dulăpior de lângă cămin.

Parcă ar fi un film, se gândi Tom. Într-un minut, domnul Greenleaf sau o voce necunoscută avea să spună: „Gata, tăiați!", iar el se va relaxa din nou și se va trezi înapoi la Raoul's, cu ginul tonic în fața lui. Nu, înapoi la Green Cage.

— Ai băut destul? întrebă domnul Greenleaf. Nu trebuie să bei și asta, dacă nu vrei.

Tom încuviință vag, iar domnul Greenleaf păru nedumerit pentru o clipă, apoi turnă două pahare de brandy.

Corpul lui Tom era străbătut de o teamă rece ca gheața. Își amintea incidentul de la farmacie petrecut cu o săptămână înainte. Își spuse că acea întâmplare era de domeniul trecutului, iar lui nu îi mai era frică, nu acum. Atunci când oamenii insistau să-l sune din nou referitor la impozitul pe venit, Tom le dădea un număr de telefon al unei farmacii de pe Second Avenue. Îl dăduse ca număr de telefon al Departamentului de Recalculare a Taxelor, la care putea fi contactat doar între 15.30 și 16.00, în după-amiezile de miercuri și vineri. La acele ore, Tom se învârtea pe lânga cabina din farmacie, așteptând să sune telefonul. Când farmacistul îl privise

bănuitor, la a doua venire, Tom spusese că aștepta să îl sune iubita lui. Vinerea trecută, când răspunsese la telefon, vocea unui bărbat de la celălalt capăt al firului spusese: „Știi despre ce-i vorba, așa-i? Știm unde stai, iar dacă vrei să venim la tine... Avem ce-ți trebuie, dacă și tu ai ce ne trebuie.“ Era o voce insistentă, dar evazivă, așa că Tom se gândise că era o păcăleală și nu spusese nimic. Apoi vocea continuă: „Ascultă, venim chiar acum la tine. Acasă la tine.“

Picioarele lui Tom se înmuiaseră la ieșirea din cabină. Îl văzuse pe farmacist uitându-se lung la el, cu ochii mari, părând panicat, iar atunci conversația căpătă dintr-o dată sens: farmacistul vindea droguri și îi era teamă că Tom era un detectiv care venise să-l prindă asupra faptului. Tom izbucnise în râs, ieșise hohotind și împleticindu-se, fiindcă picioarele îi erau încă slăbite de propria frică.

— Te gândești la Europa? spuse vocea domnului Greenleaf.

Tom acceptă paharul care i se întindea.

— Da, chiar la asta mă gândeam, răspunse el.

— Sper să te bucuri de călătorie, Tom, și să îl convingi pe Richard. Apropo, Emily te place mult. Mi-a spus-o. N-a trebuit s-o întreb.

Domnul Greenleaf își învârti paharul de brandy în mâini, apoi spuse:

— Soția mea are leucemie, Tom.

— Oh. Asta e foarte grav, nu-i așa?

— Da. S-ar putea să moară în mai puțin de un an.

— Îmi pare rău să aud asta, spuse Tom.

Domnul Greenleaf scoase o foaie din buzunar.

— Aici am o listă de nave. Mă gândesc că drumul obișnuit, pe la Cherbourg, este cel mai rapid, și totodată

cel mai interesant. O să iei pachebotul spre Paris, apoi un tren cu vagon de dormit peste Alpi, către Roma și Napoli.

— Ar fi în regulă.

Începea să se entuziasmeze.

— Va trebui să iei un autobuz de la Napoli până în satul în care locuiește Richard. O să-i scriu despre tine, dar nu-i voi spune că ești emisarul meu, adăugă el zâmbind. Voi menționa doar că ne-am întâlnit. Richard ar trebui să te cazeze, dar, dacă nu poate din anumite motive, există oricum hoteluri în zonă. Mă aștept să te înțelegi bine cu Richard. Cât despre bani..., continuă domnul Greenleaf zâmbind părintește, îți propun șase sute de dolari în cecuri de călătorie, pe lângă biletul dus-întors. Îți convine? Cele șase sute ar trebui să-ți ajungă aproape două luni, iar dacă mai ai nevoie, trebuie doar să-mi trimiți o telegramă, băiete. Dar nu-mi pari genul de tânăr care să arunce banii pe fereastră.

— Sunteți generos, domnule.

Domnul Greenleaf devenea tot mai amabil și mai vesel, din cauza brandy-ului, în timp ce Tom devenea tot mai tăcut și mai amărât. Voia să plece cât mai repede din acel apartament. Și totuși voia să meargă în Europa și voia ca domnul Greenleaf să-l placă. Clipele petrecute pe canapea erau mai chinuitoare decât cele din bar, cu o seară înainte, când fusese plictisit, fiindcă acum nu mai reușea să treacă în faza a doua de plictiseală. De câteva ori, se ridică și se plimbă până la șemineu și înapoi, iar când se privi în oglindă, văzu că îi atârnau colțurile gurii.

Domnul Greenleaf povestea despre el și Richard în Paris, când Richard avea zece ani. Nu era nici pe departe interesant. Tom se gândi că, dacă se întâmpla ceva cu poliția în următoarele zece zile, domnul Greenleaf avea

să-l adăpostească. Putea să-i spună că își subînchiriase apartamentul în grabă, sau ceva de genul ăsta, și să se ascundă aici. Tom se simțea îngrozitor, aproape îi era rău.

— Domnule Greenleaf, cred c-ar trebui să plec.

— Acum? Dar voiam să-ți arăt... Nu contează. Altă dată.

Tom știa că ar fi trebuit să întrebe despre ce era vorba și să aibă răbdare cât i se arăta acel lucru, însă nu fu în stare.

— Vreau să vezi docurile, firește! spuse domnul Greenleaf voios. Când poți veni? Doar în timpul pauzei de prânz, mă gândesc. Cred c-ar trebui să vii, ca să-i spui lui Richard cum mai arată docurile.

— Da... Pot veni în pauza de prânz.

— Sună-mă oricând, Tom. Ai cartea mea de vizită cu numărul meu personal. Dacă mă anunți cu jumătate de oră înainte, trimit pe cineva să te ia de la birou și să te aducă. Mâncăm un sandvici cât ne plimbăm, apoi te duce înapoi.

— Vă sun, spuse Tom.

Simțea că leșină dacă mai rămânea un singur minut în holul slab luminat, însă domnul Greenleaf chicotea iar, întrebându-l dacă citise o anumită carte de Henry James.

— Regret, însă nu, n-am citit-o pe aceea, spuse Tom.

— Nu contează, zâmbi domnul Greenleaf.

Apoi își luară la revedere. Domnul Greenleaf îi strânse mâna pentru câteva secunde îndelungate și sufocante, apoi totul luă sfârșit. Când se văzu în oglinda liftului cu care cobora, Tom observă că păstrase încă pe față expresia chinuită și înfricoșată. Se sprijini într-un colț al liftului, extenuat, deși știa că, de îndată ce ajungea la recepție, avea să zboare pe ușă și să fugă fără oprire până acasă.

CAPITOLUL 4

Odată cu apropierea plecării, atmosfera orașului devenea tot mai ciudată. Era de parcă ceva dispăruse din New York, realitatea sau importanța sa, iar orașul dădea un spectacol numai pentru el, un spectacol colosal, cu autobuzele și taxiurile lui, cu oamenii grăbiți de pe trotuare, cu televizoarele din toate barurile de pe Third Avenue, cu panourile cinematografelor luminate în plină zi, și cu efectele sonore ale miilor de claxoane și voci omenești, care vorbeau fără vreun scop anume. Tom simțea că sâmbătă, odată ce el părăsea orașul, întregul New York avea să se prăbușească cu un bubuit, ca o grămadă de carton pe o scenă.

Sau poate că se temea. Detesta apa. Nu mai călătorise cu vaporul decât de la New York la New Orleans și înapoi la New York. Lucra pe atunci pe un vapor și stătea mai mult sub punte, așa că abia dacă-și dăduse seama că se afla pe apă. De câteva ori, când se aflase pe punte, se uitase la apă și i se făcuse frică la început, apoi îi venise rău. Fugise de fiecare dată înapoi sub punte, unde, contrar a ceea ce cred unii, se simțise mai bine. Tom crezuse întotdeauna că acest lucru trebuia să aibă vreo legătură cu faptul că părinții lui se înecaseră în portul Boston, pentru că, din câte își amintea, îi fusese frică de apă și nu învățase niciodată să înoate. Tom avea un sentiment de rău, de gol în stomac, când își amintea că, în mai

puțin de o săptămână, urma să aibă apă sub el, adâncă de kilometri, și, fără îndoială, avea să fie nevoit să se uite la ea mai tot timpul, pentru că pasagerii de pe navele de linie oceanice își petreceau mai tot timpul pe punte. Să ai rău de mare nu era deloc șic, era de părere Tom. Nu avusese niciodată rău de mare, însă aproape că-și provocase singur senzația asta de câteva ori în aceste ultime zile, doar gândindu-se la călătoria spre Cherbourg.

Îi spusese lui Bob Delancey că se va muta într-o săptămână, însă nu menționase unde. Bob nu păruse prea interesat. Se vedeau rareori în apartamentul de pe strada 51. Tom se dusese acasă la Marc Priminger, pe strada East 45, de unde încă avea cheile, ca să-și ia câteva lucruri pe care le uitase. Alesese o oră la care credea că Marc nu avea să fie acolo. Dar în timp ce își lua lucrurile, se întâlni cu Marc și cu noul său colocatar, Joel, o așchie de om care lucra într-o editură. Marc interpretă una dintre scenele sale suave de tipul „Te rog, fă cum vrei tu!“, doar pentru că era prezent și Joel. Dacă Joel nu ar fi fost de față, Marc l-ar fi înjurat într-un limbaj pe care nici măcar un marinar portughez nu l-ar fi folosit. Marc, prescurtarea de la prost inspiratul nume de botez Marcellus, era un om pocit, cu venituri din surse private. Făcuse un hobby din a ajuta tineri cu dificultăți financiare temporare, cazându-i în casa lui cu un etaj și trei dormitoare, și de a se juca de-a Dumnezeu spunându-le ce puteau și ce nu puteau face, dându-le sfaturi, în general foarte proaste, cu privire la viața și la slujba lor. Tom locuise acolo timp de trei luni, dar, cam jumătate din timp, Marc fusese plecat în Florida, așa că el avusese casa la dispoziție. Când revenise, Marc începuse să se joace din nou de-a Dumnezeu, Tatăl Sever, făcând mare caz pentru că Tom

spărsese niște vase în lipsa lui. Tom se enervase suficient, de data asta, ca să i se opună. Așa că Marc îl aruncase în stradă, după ce-i smulsese șaizeci și trei de dolari pentru sticlăria spartă. Moș lacom! Zici că e o fată bătrână care conduce o școală de fete, își zise Tom. Își dorea să nu-l fi întâlnit niciodată pe Marc Priminger. Cu cât își ștergea din memorie cât mai repede ochii de porc ai lui Marc, maxilarul lui masiv, mâinile lui urâte, cu inele de prost gust, pe care le flutura prin aer, poruncind în stânga și-n dreapta, cu atât avea să fie mai repede fericit.

Singura dintre prietenii lui căreia simțea nevoia să-i spună despre călătoria în Europa era Cleo, și merse s-o vadă în joia dinainte să plece. Cleo Dobelle era o tânără brunetă, care putea avea orice vârstă între douăzeci și trei și treizeci de ani, Tom nu știa precis. Locuia cu părinții ei în Grade Square. Picta la scară mică, de fapt la scară foarte mică, pe bucățele de fildeș nu mai mari decât timbrele poștale, la care trebuia să te uiți prin lupă. Cleo folosea la rândul ei o lupă când picta. „Gândește-te numai cât de convenabil este să-mi pot căra toate picturile într-o tabacheră! Alți pictori au nevoie de camere peste camere să-și țină pânzele!“ spunea ea.

Cleo locuia într-o garsonieră cu o sală mică de baie și o bucătărie, construită în spatele apartamentului părinților ei. Camerele ei erau întotdeauna întunecate, având în vedere că nu aveau ferestre decât spre o grădină mică, în spate, plină de cenușeri care blocau lumina soarelui. Cleo ținea întotdeauna luminile aprinse, deși erau scăzute, ceea ce făcea ca atmosfera să pară nocturnă, oricare ar fi fost momentul zilei. Cu excepția serii în care o întâlnise, Tom o văzuse pe Cleo numai în pantaloni de catifea mulați, de diverse culori, și în cămăși de mătase

în dungi. Se apropiaseră imediat, din prima seară, când Cleo îl invitase să cineze împreună în apartamentul ei, în seara următoare.

Cleo îl invita mereu în apartamentul ei și niciodată nu existase vreo aluzie ca el să o invite la cină în oraș, sau la teatru, sau să facă oricare dintre lucrurile firești pe care se presupune că le face un cuplu. Ea nu se aștepta să-i aducă flori, sau cărți, sau bomboane, când îl invita la cină sau la cocktailuri, deși Tom îi aducea uneori câte un mic cadou, fiindcă știa că-i fac plăcere. Cleo era singura persoană căreia îi putea spune că pleca în Europa și de ce. Așa că-i spuse.

Cleo fu încântată, așa cum știa că va fi. Buzele ei roșii se despărțiră pe chipul ei alungit și palid, iar palmele ei îi alunecară pe coapsele îmbrăcate în catifea. Exclamă:

— Tommie! Extraordinar! Parc-ar fi desprins din Shakespeare, sau așa ceva!

Întocmai așa credea și Tom. Era exact lucrul pe care avea nevoie să-l audă.

Cleo se foi în jurul său toată seara, întrebându-l dacă avea asta și cealaltă, șervețele Kleenex și pastile contra răcelii, sau șosete de lână, fiindcă în Europa începea să plouă toamna, și dacă-și făcuse vaccinurile. Tom îi spuse că se simțea destul de bine pregătit.

— Doar să nu vii să mă conduci, Cleo. Nu vreau să fiu condus.

— Firește că nu! spuse Cleo, care înțelegea perfect. Oh, Tommie, e atât de distractiv! O să-mi scrii tot ce se întâmplă cu Dickie? Ești singura persoană pe care o cunosc care a plecat în Europa cu un scop!

Îi povesti despre vizita la docurile domnului Greenleaf din Long Island, despre kilometrii întregi de mese

pe care mașinile făceau piese metalice strălucitoare, grunduind și șlefuind lemnul, docurile de încercare cu schelete de bărci de diverse dimensiuni, și o impresionă cu termenii folosiți de domnul Greenleaf: ramă de bocaport, copastie, carlingă sau filă de gurnă. Îi povesti și despre cea de-a doua cină de la soții Greenleaf, când domnul Greenleaf îi dăruise un ceas de mână. I-l arătă lui Cleo. Nu era un ceas fabulos de scump, dar tot era excelent, în ton cu stilul pe care l-ar fi ales chiar Tom: cu un cadran alb, simplu, cu cifre romane negre, subțiri, într-o montură aurie, cu o curea model aligator.

— Și asta doar fiindcă îmi scăpase în fața lui, cu câteva zile înainte, că nu am ceas, spuse Tom. M-a adoptat ca pe un fiu.

Cleo era singura persoană pe care o știa căreia îi putea spune asta. Ea suspină.

— Bărbații! Mereu vă surâde norocul. Unei fete nu i s-ar putea întâmpla niciodată așa ceva. Bărbații sunt atât de liberi!

Tom zâmbi. Deseori i se părea că se întâmpla exact pe dos.

— Miroase cumva a cotlete de miel arse?

Cleo sări în sus, cu un țipăt.

După cină, îi arătă cinci sau șase picturi recente: câteva portrete romantice ale unui tânăr pe care-l cunoșteau amândoi, purtând o cămașă albă cu gulerul descheiat, și trei peisaje imaginare, într-un ținut ca o junglă, inspirat de priveliștea cenușerilor din curte. Tom fu de părere că blănița maimuțicilor din picturi era redată extraordinar de bine. Cleo avea multe pensule cu un singur fir, și chiar și acelea variau de la aspre până la ultra-fine.

Băură aproape două sticle de Medoc din dulăpiorul cu spirtoase al părinților ei, iar Tom se simți atât de adormit, încât ar fi putut petrece noaptea chiar acolo unde se afla, pe podea. În fond, dormiseră adesea unul lângă celălalt pe cele două blănuri de urs din fața șemineului. Un alt lucru minunat la Cleo era că nu dorise și nu se așteptase vreodată ca el să îi facă avansuri, și nici nu se întâmplase așa ceva. Totuși, Tom se ridică anevoie la 23.45 și se pregăti de plecare.

— Așa-i că n-o să te mai văd? întrebă Cleo într-o doară, în fața ușii.

— Păi, ar trebui să mă întorc în vreo șase săptămâni, răspunse Tom, deși nu credea asta.

Dintr-odată se aplecă și lipi un sărut ferm, frățesc, pe obrazul ei ca de fildeș.

— O să-mi lipsești, Cleo!

Ea îi strânse umărul. Era prima atingere fizică pe care i-o oferise până acum, din câte-și amintea el.

— O să-mi fie dor de tine! spuse ea.

A doua zi, se ocupă de comisioanele doamnei Greenleaf la Brooks Brothers: cele douăsprezece perechi de șosete negre, de lână, și halatul de baie. Doamna Greenleaf nu îi spusese ce culoare să fie halatul. Îl lăsa pe el să aleagă, spusese ea. Tom alese un halat de flanel maro-închis, cu cordon și revere bleumarin. Nu era cel mai frumos halat dintre toate, în opinia lui Tom, însă simțea că ar fi fost alegerea lui Richard. Se gândea că lui Richard o să-i placă. Trecu șosetele și halatul în contul familiei Greenleaf. Văzu o cămașă sport, groasă, de in, cu nasturi de lemn, care-i plăcu mult, și pe care ar fi putut cu ușurință s-o treacă în același cont, însă n-o făcu. O cumpără din banii proprii.

CAPITOLUL 5

Dimineața plecării lui, pe care o așteptase cu atâta entuziasm, începu în mod odios. Tom îl urmă pe însoțitorul de bord până la cabină, felicitându-se în gând că fusese foarte ferm când îi spusese lui Bob să nu-l conducă la plecare. Când intră în încăpere auzi un strigăt colectiv, care-i îngheță sângele în vene.

— Unde-i șampania, Tom? Așteptăm șampania!

— Băiete, dar ce pute aici! De ce nu le ceri ceva mai acătării?

— Tommie, mă iei și pe mine?

Ultima întrebare venise din partea prietenei lui Ed Martin, la care Tom nici nu putea să se uite.

Încăperea era plină de oameni, majoritatea fiind prietenii dubioși ai lui Bob, întinși pe pat, pe podea, peste tot. Bob aflase despre plecare, însă Tom nu se gândise c-ar fi capabil de așa ceva. Avu nevoie de multă stăpânire de sine ca să nu le spună cu răceală: „Nu avem șampanie." Încercă să-i salute pe toți și să zâmbească, deși îi venea să plângă ca un copil. Îi aruncă lui Bob o privire ucigătoare, plină de reproș, însă Bob era deja fumat zdravăn. Erau puține lucruri care-l tulburau, se gândi Tom, încercând să se justifice, însă acesta era unul dintre ele: surprizele zgomotoase, vânzoleala, oamenii vulgari, derbedeii pe care crezuse că-i lasă în urmă când traversase rampa de

acces la bord. Îi murdăreau încăperea în care urma să-și petreacă următoarele cinci zile din viață!

Tom se apropie de Paul Hubbard, singura persoană respectabilă de față, și se așeză pe canapeaua joasă, alături de el.

— Salut, Paul, spuse el încetișor. Îmi pare rău pentru toate astea.

— Ei, începu Paul. Cât timp vei lipsi? Hei, ce se întâmplă, Tom? Ți-e rău?

Era îngrozitor. Zgomotul, râsetele nu se mai opreau. Fetele continuau să pipăie patul și să se holbeze în toaletă. Slavă Domnului că familia Greenleaf nu venise să-l conducă! Domnul Greenleaf trebuise să plece la New Orleans, cu afaceri, iar doamna Greenleaf, când o sunase Tom în acea dimineață să-și ia rămas-bun, spusese că nu se simte în stare să vină la vapor.

În sfârșit, Bob sau altcineva scoase o sticlă de whisky, și cu toții începură să bea din cele două pahare din baie. Apoi intră un însoțitor de bord cu o tavă cu pahare. Tom refuză băutura. Transpira din greu, așa că-și scoase jacheta, să n-o murdărească. Bob se apropie și-i îndesă un pahar în mână. Părea serios. Tom știa și de ce. Fiindcă îi acceptase ospitalitatea timp de o lună, Tom trebuia măcar să adopte o mină plăcută. Însă Tom nu putea să pară bucuros nici dacă cineva i-ar fi pictat un zâmbet pe față. Și ce dacă îl urau cu toții după asta? Ce avea de pierdut?

— Aș încăpea aici, Tommie, spuse fata care se hotărâse să-și găsească o ascunzătoare undeva în cabină și să plece cu el.

Se îndesase lateral într-un dulap îngust, de dimensiunea unei debarale pentru mături.

— Mi-ar plăcea să-l văd pe Tom singur cu o fată în cameră! spuse Ed Martin râzând.

Tom se uită încruntat la el.

— Să ieșim de aici ca să luăm aer, îi spuse el lui Paul.

Ceilalți făceau atât de mult zgomot, încât nimeni nu le observă plecarea. Se opriră lângă grilajul de pe marginea punții. Era o zi lipsită de soare, iar în dreapta lor, orașul părea deja un ținut cenușiu și îndepărtat, pe care l-ar fi putut admira din mijlocul oceanului. Asta dacă n-ar fi fost ticăloșii aceia din cabina lui.

— Ce-ai mai făcut? întrebă Paul. Ed m-a sunat să-mi spună că pleci. Nu te-am mai văzut de câteva săptămâni.

Paul era unul dintre cei pe care îi mințise că lucrează la Associated Press. Tom inventă o poveste drăguță despre o misiune în care fusese trimis. Posibil în Orientul Mijlociu, spuse el. Făcu să pară totul oarecum secret.

— În ultima perioadă am lucrat foarte mult noaptea, explică Tom, și de-asta n-am prea ieșit. A fost tare drăguț din partea voastră să veniți să vă luați la revedere.

— N-am avut ore în dimineața asta, zise Paul scoțându-și pipa din gură și zâmbind. Nu că n-aș fi venit oricum, probabil. Cu orice scuză!

Tom zâmbi. Paul preda muzică la o școală de fete din New York ca să-și câștige existența, însă prefera să compună muzică în timpul liber. Tom nu-și amintea cum se cunoscuseră, dar își amintea că odată îl vizitase pe Paul în apartamentul lui din Riverside Drive într-o duminică, cu mai multă lume. Paul le cântase atunci câteva dintre compozițiile sale la pian, și lui Tom îi plăcuseră mult.

— Pot să-ți ofer ceva de băut? Hai să vedem dacă găsim barul, spuse Tom.

Dar chiar atunci apăru un însoțitor de bord, lovind un gong și strigând:

— Toți vizitatorii să debarce, vă rugăm! Toți vizitatorii să debarce!

— Trebuie să plec, spuse Paul.

Își strânseră mâinile, se bătură pe umăr, își promiseră să-și scrie vederi. Apoi Paul plecă.

Gașca lui Bob avea să rămână până în ultima clipă, se gândi el, așteptând probabil să fie dați afară. Tom se întoarse brusc și fugi pe niște scări înguste. La capătul acestora dădu de semnul „Accesul permis doar pasagerilor de la clasa a doua“, agățat de un lanț. Totuși își trecu un picior peste lanț și păși pe punte. Cu siguranță nu aveau să protesteze dacă un pasager de la clasa întâi cobora la a doua, nu? Nu ar fi putut suporta să mai vadă o dată gașca lui Bob. Îi plătise lui Bob jumătate din chiria pe o lună și îi oferise drept cadou de la revedere o cămașă și o cravată de calitate. Ce voia mai mult de atât?

Nava pornise înainte ca Tom să îndrăznească să revină în cabina lui. Intră cu precauție. Cabina era goală. Cuvertura albastră era din nou netedă. Scrumierele erau curate. Nu exista niciun semn că prietenii lui s-ar fi aflat vreodată acolo. Tom se relaxă și zâmbi. Astea da servicii! Tradiția veche a companiei de transport Cunard Line, priceperea britanică în serviciile navelor de croazieră și așa mai departe. Văzu un coș mare cu fructe pe podea, lângă pat. Scoase nerăbdător plicul mic și alb. Pe cartonul din interior scria:

Călătorie plăcută și fii binecuvântat, Tom! Să te însoțească toate gândurile noastre bune!

Emily și Herbert Greenleaf

Coșul avea o toartă înaltă, era complet învelit în celofan galben și era plin cu: mere, pere și struguri, câteva batoane dulci, sticluțe cu lichior. Tom nu mai primise niciodată un coș de bun-rămas. Pentru el, coșurile-cadou fuseseră întotdeauna lucruri pe care le vedea în vitrina florăriei, la prețuri exorbitante, de care râdea. Acum se trezi că are lacrimi în ochi, își cuprinse dintr-odată fața în mâini și începu să plângă.

CAPITOLUL 6

Era într-o dispoziție calmă și binevoitoare, însă deloc sociabilă. Avea nevoie de timp ca să-și adune gândurile și nu dorea să întâlnească alți pasageri, nici măcar unul, deși, când îi întâlnea pe cei cu care stătea la masă, îi saluta plăcut și le zâmbea. Începuse să joace un rol pe navă, cel al unui tânăr serios, cu o misiune serioasă. Era curtenitor, manierat, civilizat și preocupat.

I se năzări din senin că ar vrea să poarte o bască, așa că își cumpără una de la galanterie, o bască de un gri-albăstrui conservator, din lână moale, englezească. Își putea trage cozorocul peste aproape toată fața când dorea să moțăie în scaunul de pe punte sau când dorea să pară că moțăie. Considera că o bască era cel mai practic accesoriu pentru cap și se întreba de ce nu se gândise să poarte una până acum. Putea arăta ca un gentleman din provincie, ca un golan, ca un englez, ca un francez sau ca un american excentric, în funcție de cum o purta. Tom se amuza încercând-o în fața oglinzii. Crezuse mereu că avea cel mai banal și ușor de uitat chip din lume, cu o expresie de o docilitate pe care n-o putea pricepe și cu o umbră vagă de teamă, de care nu putuse niciodată scăpa. Era fața unui conformist, își spunea. Basca schimba totul. Îi

dădea un aer de provincie, de Greenwich, Connecticut[1]. Arăta ca un tânăr cu venituri din surse private, poate de curând ieșit de la Princeton. Cumpără și o pipă să se potrivească cu basca.

Începea o nouă viață. Adio, oameni de mâna a doua în jurul cărora se învârtise și pe care-i lăsase să i se învârtă în jur timp de trei ani în New York! Se simțea așa cum își imagina că se simt imigranții când lasă totul în urmă într-o țară străină – prieteni, rude și greșeli din trecut – și pleacă în America. Pornesc de la zero! Orice se întâmpla cu Dickie, avea să se achite de sarcină, iar domnul Greenleaf va ști că făcuse tot ce îi stătea în putință și o să-l respecte pentru asta.

Când o să termine banii domnului Greenleaf, poate că nu se va întoarce în America. Poate-și va găsi o slujbă interesantă, într-un hotel de exemplu, unde aveau nevoie de cineva entuziast și amabil care să vorbească engleza. Sau ar putea deveni reprezentantul unei firme europene și să călătorească peste tot în lume. Sau poate că va întâlni pe cineva care să aibă nevoie de un tânăr exact ca el, care să poată șofa, să se priceapă la calcule, să poată să înveselească o bunică sau să însoțească o fiică la dans. El se pricepea la multe lucruri, iar lumea era mare! Își jură să se țină de slujbă, odată ce o primea. Răbdare și perseverență! Mai sus și mai departe!

— Aveți *Ambasadorul* de Henry James? îl întrebă Tom pe ofițerul de serviciu la biblioteca de la clasa întâi.

Cartea nu se afla pe raft.

— Îmi pare rău, nu o avem, răspunse ofițerul.

Tom fu dezamăgit. Era cartea despre care îl întrebase domnul Greenleaf. Simțea c-ar trebui să o citească.

---

[1] Oraș cu nivel de trai ridicat, din suburbiile New Yorkului (n.r.).

Se duse la biblioteca de la clasa a doua. Găsi cartea pe raft, dar când încercă să o împrumute și îi dădu numărul de cabină asistentului, acesta îi spuse că regretă, însă pasagerii de la clasa întâi nu puteau împrumuta cărți din biblioteca clasei a doua. Tom se temuse că așa va fi. Puse cartea înapoi docil, deși ar fi fost ușor, atât de ușor, să treacă pe lângă raft și să-și strecoare cartea sub jachetă.

Își petrecea diminețile plimbându-se de-a lungul punții, însă foarte încet, așa că oamenii care asudau făcându-și turele matinale treceau întotdeauna de două sau trei ori pe lângă el, înainte ca el să fi parcurs un tur complet. Apoi se așeza pe șezlong ca să-și mănânce ciorba și să se gândească la propriul destin. După masă, pierdea vremea în cabină, bucurându-se de intimitate și confort, nefăcând absolut nimic. Uneori, ședea în camera de scris, caligrafiind scrisori pe foi cu sigla navei, către Marc Priminger, către Cleo, către familia Greenleaf. Cea din urmă începea cu salutări și mulțumiri pentru coșul de bun-rămas și condițiile excelente, însă se amuză adăugând și un paragraf, imaginar și postdatat, despre cum îl găsise pe Dickie și cum locuia cu el în casa din Mongibello, despre progresul lent, dar sigur pe care-l înregistra în convingerea lui să se întoarcă acasă, despre înot, pescuit, viața din cafenele. Se lăsă purtat de val, continuând pentru încă opt sau zece pagini și știind că nu avea s-o trimită niciodată. Așa că mai adăugă că Dickie nu era interesat de Marge (oferi o analiză completă a caracterului acesteia), astfel că nu ea îl reținea, deși așa crezuse doamna Greenleaf, etc., etc., până când masa se umplu de coli de hârtie și se auzi semnalul prin care erau chemați la cină.

Într-o altă după-amiază, îi scrise o scrisoare politicoasă mătușii Dottie:

Dragă mătușică,

(I se adresa rareori cu „mătușică“ în scrisori, și niciodată în față.)

După cum ai remarcat, văzând antetul foii, mă aflu pe mare. O oportunitate de afaceri neașteptată, pe care nu o pot detalia acum, m-a forțat să plec brusc, așa că nu am reușit să ajung la Boston și îmi pare rău, fiindcă ar putea trece luni sau chiar ani până mă întorc.

Voiam doar să-ți spun să nu te îngrijorezi și să te rog să nu-mi mai trimiți cecuri. Îți mulțumesc pentru cel de acum o lună. Presupun că n-ai mai trimis altele de atunci. Sunt bine. Foarte fericit.

Cu drag,
Tom

Nu avea rost să-i trimită urări de sănătate. Era sănătoasă ca un taur. Adăugă:

P.S. N-am idee ce adresă voi avea, așa că nu ți-o pot trimite.

Asta îl făcu să se simtă mai bine, fiindcă tăia definitiv legăturile cu ea. Nu mai trebuia să-i dea niciodată raportul despre unde se afla. Nu mai trebuia nici să suporte scrisorile curioase, comparațiile subtile cu tatăl lui, cecurile pentru sume bizare de șase dolari și patruzeci și opt de cenți, sau de doisprezece dolari și nouăzeci și cinci de cenți, de parcă i-ar fi rămas niște mărunțiș după ce-și plătise ultimele facturi sau returnase ceva la magazin și-i aruncase lui banii, ca pe niște firimituri. Ținând cont de sumele pe care i le-ar fi putut trimite mătușa Dottie, cu

venitul ei, cecurile astea erau o insultă. Mătușa Dottie insista că ea cheltuise pentru creșterea lui Tom mai mult decât obținuse de pe urma asigurării de viață a tatălui lui Tom. Poate că așa fusese, însă chiar trebuia să i-o amintească mereu? Dacă ar fost cât de cât omenoasă, i-ar fi scos ochii cu asta unui copil? Multe mătuși, sau chiar străini, creșteau copii pe degeaba și erau chiar încântați să o facă!

După ce termină de scris scrisoarea către mătușa Dottie, se ridică și se plimbă pe punte ca să-i treacă supărarea. De fiecare dată când îi scria, se enerva. Nu-i plăcea să fie politicos cu ea. Și totuși, până atunci, dorise întotdeauna ca ea să știe unde se afla, fiindcă avea nevoie de cecurile ei jalnice. Trebuise să-i scrie zeci de scrisori despre schimbările de adresă. Dar de acum nu mai avea nevoie de banii ei. Își obținuse independența pentru totdeauna.

Își aduse deodată aminte de o zi de vară, când avea vreo doisprezece ani și plecase într-o excursie prin țară cu mătușa Dottie și o prietenă de-ale ei. Se împotmolise în trafic, într-o aglomerație bară la bară. Era o zi fierbinte de vară, iar mătușa Dottie îl trimisese cu un termos, să ia niște apă cu gheață de la benzinărie. Dar, dintr-odată, traficul se eliberase. Își amintea cum fugise printre mașinile imense, mereu cât pe-aci să atingă portiera mașinii mătușii, dar eșuând de fiecare dată, fiindcă ea continua să conducă pe cât de repede i se permitea, fără nicio intenție să-l aștepte. Îi striga pe geam: „Haide odată, mototolule!“ Când reușise, în sfârșit, să ajungă la mașină și să urce cu lacrimi de frustrare și furie curgându-i pe obraji, mătușa îi spusese veselă prietenei ei: „E un fătălău din cap până-n picioare. Taman ca tat-su!“ Era un miracol că realizase atât de multe în viață, după tratamentul la care fusese supus. Și ce anume, se întreba el, o făcuse

pe mătușa Dottie să-l considere pe tatăl lui un fătălău? Avea vreo dovadă? Pomenise vreodată ceva concret? Nu.

Lungit pe șezlongul său de pe punte, întărit moral de împrejurimile luxoase și întărit pe dinăuntru de abundența mâncărurilor bine pregătite, încercă să-și analizeze obiectiv viața. Ultimii patru ani fuseseră, în mare parte, irosiți. Nu putea să nege asta. O serie de slujbe la întâmplare, intervaluri îndelungate și primejdioase fără serviciu și scăderea moralului drept consecință, fiindcă nu avea bani, apoi se întovărășise cu oameni stupizi, ca să nu fie singur sau fiindcă îi puteau oferi ceva o vreme, așa cum o făcuse Marc Primminger. Nu era un trecut de care să fie mândru, ținând cont că venise la New York cu gânduri mari. Voise să fie actor, deși, la douăzeci de ani, nu avea nici cea mai mică idee despre greutățile și pregătirea necesară sau chiar despre talentul necesar. Crezuse că avea talent și că tot ce trebuia să facă era să-i arate unui producător câteva dintre scheciurile sale originale. De exemplu sceneta cu doamna Roosevelt scriind rubrica „My Day“[1] după o vizită la o clinică pentru mamele necăsătorite. Însă primele trei respingeri îi sufocaseră curajul și speranța. Nu avea niciun ban pus deoparte, așa că își luase de lucru pe o mică ambarcațiune, care măcar îl îndepărtase de New York. Se temuse că mătușa Dottie chemase poliția să-l caute în New York, deși nu făcuse nimic rău în Boston, doar fugise ca să-și croiască drum în viață, la fel cum făcuseră milioane de alți tineri înaintea lui.

Greșeala lui cea mai mare fusese că renunța prea ușor. De exemplu, slujba aceea de contabil, se gândi el, de la centrul comercial ar fi putut evolua frumos dacă nu ar fi

---

[1] Eleanor Roosevelt a scris rubrica de ziar „My Day“ între 1935–1962, împărtășindu-și ideile și gândurile despre probleme cotidiene cu publicul american (n.r.).

fost atât de descurajat de cât de greu se putea promova. Dădea vina pe mătușa Dottie pentru o parte din lipsa lui de perseverență, fiindcă nu-l lăudase niciodată când era mic pentru lucrurile de care se ținuse, cum ar fi jobul lui ca distribuitor de ziare când avea treisprezece ani. Câștigase o medalie de argint de la ziar pentru „curtoazie, servicii și loialitate". I se părea că privește la o altă persoană când își amintea de el pe atunci: un prăpădit costeliv, mucos, veșnic răcit, care a reușit totuși să câștige o medalie pentru „curtoazie, servicii și loialitate". Mătușa Dottie îl detesta când era răcit. Își scotea batista și aproape că-i smulgea nasul, ștergându-l.

Tom se chirci, amintindu-și, însă își mască mișcarea în mod elegant, aranjându-și pantalonii.

Își aminti cum jurase la vârsta de opt ani că o să fugă departe de mătușa Dottie. Își imaginase cum ar fi să fugă: scena violentă în care mătușa Dottie încerca să-l țină în casă, iar el o lovea cu pumnii, aruncând-o la pământ și călcând-o în picioare, apoi smulgându-i broșa de pe rochie și folosind-o ca s-o înjunghie pe femeie de un milion de ori în gât. Chiar fugise de acasă la șaptesprezece ani, dar fusese adus înapoi. O făcuse iar la douăzeci și reușise. Naivitatea lui era uimitoare și demnă de milă, având în vedere cât de puțin știuse despre mersul lucrurilor. Era de parcă și-ar fi petrecut atâta vreme urând-o pe mătușa Dottie și complotând cum să scape de ea, încât nu-i mai rămăsese timp să învețe și să crească.

Își aminti cum se simțise când fusese concediat de la depozit în prima lună petrecută la New York. Ocupase postul pentru mai puțin de două săptămâni, fiindcă nu fusese suficient de puternic să ridice lăzi cu portocale opt ore pe zi. Însă se străduise și depusese mari eforturi ca să rămână

angajat, iar când îl dăduseră afară, își aminti cât de cumplit de nedrept i se păruse. Rememoră momentul în care hotărâse că lumea era plină de oameni ca Simon Legree și că în lumea asta trebuia să fii un animal, dur ca gorilele care lucrau cu el la depozit, dacă voiai să nu mori de foame. Își aminti că, imediat după aceea, furase o franzelă de pe o tejghea cu delicatese, o luase acasă și o devorase, simțind că lumea îi datora măcar o franzelă și încă mai mult de atât.

— Domnule Ripley?

Una dintre englezoaicele care stătuse pe canapea cu el cu o zi în urmă, la ceai, se apleca deasupra lui.

— Ne întrebam dacă ați dori să veniți cu noi la o partidă de bridge, în sala de jocuri. Începem cam în cinci-sprezece minute.

Tom se îndreptă politicos în scaun.

— Vă mulțumesc mult, dar cred că prefer să rămân afară. Și oricum, nu sunt prea bun la bridge.

— Ah, dar nici noi! Bine, atunci rămâne pe altă dată.

Zâmbi și se îndepărtă.

Tom se afundă din nou în șezlong, trăgându-și basca peste ochi și încrucișându-și brațele peste mijloc. Comportamentul lui distant, știa bine, dăduse naștere la comentarii printre pasageri. Nu dansase cu niciuna dintre fetele prostuțe care îl tot priveau pline de speranță, chicotind, la seratele de după fiecare cină. Își imagină speculațiile pasagerilor: „E american, oare?“ „Cred că da, însă nu se poartă ca un american, nu?“ „Americanii sunt de obicei atât de zgomotoși!“ „E teribil de serios, nu-i așa?“ „Și nu-i dau mai mult de douăzeci și trei de ani.“ „Probabil îl preocupă probleme foarte importante!“

Da, îl preocupa o problemă importantă: prezentul și viitorul lui Tom Ripley.

CAPITOLUL 7

Din Paris nu zări decât fațada luminată a unei cafenele văzute de la geamul unei gări. Vitrina cafenelei avea o tendă de pânză brăzdată de ploaie, mese pe trotuar și lăzi de lemn cu gard viu, ca într-o ilustrată turistică. În rest, văzu doar o succesiune de persoane, în timp ce hamali îndesați, îmbrăcați în albastru, îi cărau bagajul, până când ajunse în sfârșit la vagonul de dormit care avea să-l ducă la Roma. Se putea întoarce altă dată la Paris, își spuse. Era nerăbdător să ajungă la Mongibello.

Când se trezi în dimineața următoare, ajunsese deja în Italia. I se întâmplă ceva foarte plăcut. Tom admira peisajul pe geam, când auzi niște italieni pe holul de lângă compartiment pomenind ceva despre „Pisa“. Trenul trecea în viteză pe lângă un oraș. Tom ieși pe hol să vadă mai bine, căutând cu privirea turnul înclinat, deși nu era deloc sigur că orașul pe lângă care trecea era chiar Pisa sau că turnul avea să fie vizibil. Dar iată că era! O coloană albă, groasă, ițindu-se dintre casele parcă de cretă care formau restul orașului și înclinându-se, înclinându-se într-un unghi pe care nu-l crezuse posibil! Fusese convins că înclinarea Turnului din Pisa era o exagerare. I se păru de bun augur – un semn că Italia avea să fie pe măsura așteptărilor lui și că totul va merge de minune cu Dickie.

Ajunse la Napoli în după-amiaza aceea, dar nu găsi niciun autobuz spre Mongibello. Primul pleca abia a doua

zi, la ora 11.00. Un băiat de vreo șaisprezece ani, care purta o cămașă, niște pantaloni murdari și bocanci militărești, începu să se țină după el la gară, când schimba niște bani. Încerca să-i ofere cine știe ce, poate fete, poate droguri, și, în ciuda protestelor lui Tom, se urcă în taxi cu el și îi spuse șoferului unde să meargă, trăncănind întruna și ținând un deget ridicat, de parcă avea să-i arate el cât de bine le potrivește pe toate.

Tom renunță să mai protesteze și se bosumflă într-un colț, cu brațele încrucișate. Taxiul opri în fața unui hotel mare, cu vedere spre golf. Tom s-ar fi speriat de clădirea impunătoare dacă domnul Greenleaf nu i-ar fi plătit toate cheltuielile.

— Santa Lucia! spuse băiatul triumfător, arătând spre mare.

Tom încuviință. În fond, băiatul părea să aibă intenții bune. Tom plăti șoferul și îi dădu băiatului o bancnotă de o sută de lire. Calculă mental că suma ar însemna șaisprezece cenți și un pic. Conform unui articol pe care-l citise pe navă, era un bacșis bun în Italia. Când băiatul păru indignat, îi mai dădu o sută, iar când expresia nu i se schimbă, își flutură mâna în direcția lui și intră în hotel, în spatele personalului care-i ridicase deja bagajele.

Seara, Tom luă cina la un restaurant de pe mal, numit Zi' Teresa, care-i fusese recomandat de directorul hotelului, care vorbea engleză. Îi fu greu să comande și se trezi cu primul fel constând din caracatițe în miniatură de un mov atât de violent de parcă ar fi fost gătite în cerneala cu care fusese scris meniul. Gustă vârful unei tentacule, care avea o consistență dezgustătoare, de cartilaj. Al doilea fel a fost tot o greșeală: un platou cu pește prăjit de diverse soiuri. Al treilea fel, despre care fusese sigur că

este desertul, consta din câțiva peștișori roșietici. Ah, Napoli! Mâncarea nu avea importanță. Se simțea moleșit din cauza vinului. Departe, în stânga lui, o lună în al treilea pătrar plutea deasupra vârfului zimțat al muntelui Vezuviu. Tom îl privi calm, de parcă-l mai văzuse de o mie de ori înainte. Dincolo de muntele acela, de partea cealaltă a Vezuviului, se afla satul lui Richard.

În dimineața următoare, luă autobuzul la ora 11.00. Drumul urma linia țărmului și trecea prin câteva mici localități: Torre del Greco, Torre Annunziata, Castellammare, Sorrento. Tom ascultă interesat numele stațiilor pe care le striga șoferul. Din Sorrento, drumul era doar un șanț subțire, scobit pe marginea stâncilor pe care Tom le văzuse în fotografiile familiei Greenleaf. Din când în când, zărea mici sate pe marginea apei, cu case ca niște firimituri de pâine și pete care erau de fapt oamenii care înotau aproape de mal. Tom văzu un bolovan în mijlocul drumului, evident desprins din stâncă. Șoferul îl evită cu nonșalanță.

— Mongibello!

Tom sări ca ars și își trase valiza de pe suportul pentru bagaje. Mai avea o valiză deasupra, pe care i-o dădu jos ajutorul șoferului. Apoi autobuzul plecă mai departe, iar Tom rămase singur pe marginea drumului, cu valizele la picioare. Deasupra lui se aflau case, împrăștiate pe munte, și tot case dedesubt. Acoperișurile cu țigle se vedeau pe fundalul mării albastre. Cu ochii pe bagaje, Tom intră într-o căsuță de peste drum, pe care scria „Posta“, și îl întrebă pe bărbatul din spatele ghișeului unde se afla casa lui Richard Greenleaf. Fără să-și dea seama, vorbi în engleză, însă omul păru să înțeleagă, fiindcă ieși și arătă

în susul drumului pe care venise Tom cu autobuzul, și oferi, în italiană, indicații care păreau precise.

— *Sempre sinistra, sinistra!*[1]

Tom îi mulțumi și îl întrebă dacă-și putea lăsa cele două valize la poștă pentru o vreme, iar bărbatul păru din nou să înțeleagă și îl ajută pe Tom să le ducă în interior.

Trebui să mai întrebe două persoane unde se afla casa lui Richard Greenleaf, însă toți păreau să știe, iar a treia persoană i-o arătă. Era o casă mare, cu un etaj și poartă de fier și cu o terasă construită peste marginea stâncii. Tom sună la clopoțelul metalic de lângă poartă. O italiancă ieși din casă ștergându-și mâinile de șorț.

— Domnul Greenleaf? întrebă Tom, plin de speranță.

Femeia îi oferi un răspuns lung în italiană, însoțit de zâmbete, și arătă în jos, spre mare. Părea să repete cuvântul „giu“[2].

Tom încuviință.

— *Grazie!*

Să meargă pe plajă așa cum era? Sau să se schimbe în costum de baie? Să aștepte până la ora ceaiului și cocktailurilor? Sau să încerce mai întâi să-i telefoneze?

Nu-și adusese costumul de baie, și cu siguranță avea nevoie de unul. Tom intră într-unul dintre buticurile din apropierea poștei, care avea cămăși și șorturi în vitrina micuță. După ce încercă niște șorturi care nu-i veniră, sau cel puțin nu i se părură suficient de potrivite drept costum de baie, cumpără o chestie neagră cu galben, un pic mai mare decât niște slipuri tanga. Își așeză hainele într-un teanc ordonat în interiorul hainei de ploaie și

---

[1] „Ține stânga“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Jos“ (lb. it.) (n.r.).

porni spre ușă, desculț. Sări înapoi. Pietrele erau fierbinți ca niște cărbuni încinși.

— Papuci? Sandale? îl întrebă pe vânzător.

Dar la butic nu se vindeau papuci.

Tom se încălță înapoi cu pantofii și traversă drumul spre poștă, intenționând să-și lase hainele în același loc în care își lăsase valizele, însă ușa era încuiată. Auzise despre obiceiul acesta european de a închide uneori între prânz și ora patru.

Se întoarse și merse pe o cărare pietruită, care presupunea c-ar duce spre plajă. Coborî niște trepte, o luă pe o altă cărare de piatră care șerpuia printre magazine și case, mai coborî niște trepte, și în cele din urmă ajunse la un trotuar neted, ușor ridicat față de plajă, unde se aflau câteva cafenele și un restaurant cu mese afară. Niște adolescenți italieni, bronzați, stăteau pe bănci de lemn pe marginea trotuarului. Îl inspectară de sus până jos când trecea. Se simți îngrozitor de jenat de pantofii lui mari, maro, cu care era încălțat, și de pielea lui albă ca varul. Nu fusese la plajă toată vara. Detesta plajele.

O alee de lemn ducea până la jumătatea plajei, iar Tom știu că trebuia să fie fierbinte ca iadul, fiindcă toată lumea era întinsă pe prosoape sau alte cele. Își scoase oricum pantofii și rămase o clipă pe lemnul încins, contemplând liniștit grupurile din apropierea lui. Nimeni nu semăna cu Richard, iar valurile mișcătoare de căldură îl împiedicau să vadă oamenii aflați la distanță. Tom puse un picior pe nisip, dar și-l retrase imediat. Apoi inspiră adânc, goni pe lungimea de lemn rămasă, sprintă pe nisip și-și scufundă picioarele în cei câțiva centimetri de apă de la marginea mării. Se lăsă învăluit de răcoarea divină și începu să meargă.

Tom îl remarcă de la distanță. Era cu siguranță Dickie, deși pielea îi era de un maroniu închis, iar părul blond părea mai deschis decât și-l amintea. Era cu Marge.

— Dickie Greenleaf? întrebă Tom zâmbind.

Dickie ridică privirea.

— Da?

— Sunt Tom Ripley. Ne-am întâlnit în State acum câțiva ani. Îți amintești?

Dickie nu părea să-l recunoască.

— Cred că tatăl tău a spus că îți va scrie despre mine.

— A, da! spuse Dickie atingându-și fruntea de parcă ar fi fost prostesc din partea lui să uite.

Se ridică și întrebă:

— Tom, așa-i?

— Ripley.

— Ea e Marge Sherwood, spuse el. Marge, el e Tom Ripley.

— Ce mai faci? spuse Tom.

— Dar tu?

— Cât timp stai aici? întrebă Dickie.

— Încă nu știu, spuse Tom. Abia am ajuns. Va trebui să arunc o privire.

Tom simțea că Dickie îl privea dezaprobator. Brațele îi erau încrucișate și își înfipsese picioarele zvelte, maronii, în nisipul fierbinte, care nu părea să-l deranjeze deloc. Tom își îndesase din nou picioarele în pantofi.

— Cauți o casă? întrebă Dickie.

— Nu știu, spuse Tom indecis, ca și cum lua în considerare ideea.

— E o perioadă bună să-ți cumperi o casă, dacă ești în căutarea unei locuințe pentru iarnă, spuse fata. Turiștii

de vară au cam plecat toți. Nu ne-ar strica niște americani prin zonă, peste iarnă.

Dickie nu spuse nimic. Se așezase iar pe prosopul mare de lângă Marge, iar Tom simți că aștepta să spună la revedere și să-și vadă de treabă.

Rămase pe loc, simțindu-se palid și gol, ca în ziua când se născuse. Detesta costumele de baie. Acesta, mai ales, era prea decupat. Tom reuși să-și extragă pachetul de țigări din jacheta rulată în interiorul hainei de ploaie și i-l oferi lui Dickie și fetei. Dickie acceptă o țigară, iar Tom i-o aprinse cu bricheta.

— Nu pari să-ți amintești de mine, spuse Tom.

— Nu pot să spun că-mi amintesc, recunoscu Dickie. Unde ne-am întâlnit?

— Cred că... la Buddy Lankenau?

Nu era așa, însă știa că Dickie îl cunoștea pe Buddy Lankenau, care era un tip foarte respectabil.

— Ah, spuse Dickie vag. Scuze, nu-mi amintesc prea multe chestii din America în perioada asta.

— Așa e, spuse Marge sărindu-i lui Tom în ajutor. Memoria lui se înrăutățește pe zi ce trece. Când ai ajuns aici, Tom?

— Acum vreo oră. Mi-am lăsat valizele la poștă, zise el râzând.

— Nu vrei să stai jos? Uite un prosop!

Marge întinse un prosop alb, mai mic, lângă ea.

Tom îl acceptă recunoscător.

— Mă duc să mă răcoresc, anunță Dickie ridicându-se.

— Și eu! spuse Marge. Vii, Tom?

Tom îi urmă. Dickie și fata se îndepărtau de mal destul de mult. Amândoi păreau a fi înotători excelenți. Tom rămase aproape de mal și ieși mult mai repede.

Când cei doi se întoarseră la prosoape, Dickie spuse, parcă îndemnat de fată:

— Noi plecăm. Ți-ar plăcea să vii în vizită, să iei prânzul cu noi?

— Desigur, mulțumesc mult!

Tom îi ajută să strângă prosoapele, ochelarii de soare și ziarele italiene.

Simțea că nu mai ajung niciodată la capătul drumului. Dickie și Marge o luaseră înainte, urcând încet și sigur nesfârșitul șir de trepte de piatră, câte două odată. Soarele îl enerva pe Tom. Mușchii de la picioare îi tremurau. Umerii i se făcuseră deja rozalii. Își pusese cămașa ca să se apere de raze, însă simțea soarele arzându-l prin păr, făcându-l să se simtă amețit și să-i vină să vomite.

— Ți-e greu? întrebă Marge, fără să pară deloc obosită. Te obișnuiești dacă rămâi aici. Ar fi trebuit să vezi cum era aici în timpul valului de căldură din iulie.

Tom nu avu forța să răspundă.

Cincisprezece minute mai târziu, se simțea mai bine. Făcuse un duș rece și stătea pe un scaun comfortabil de răchită, pe terasa lui Dickie, cu un martini în mână. La sugestia lui Marge, își pusese din nou costumul de baie, cu cămașa pe deasupra. Masa de pe terasă fusese aranjată pentru trei, în timp ce el se afla la duș, iar Marge era la bucătărie, vorbind în italiană cu servitoarea. Tom se întrebă dacă Marge locuia acolo. Casa era cu siguranță suficient de mare. Era puțin mobilată, din câte remarcase, cu un amestec plăcut de antichitate italiană și spirit boem american. Văzuse două desene originale de Picasso pe hol.

Marge ieși pe terasă ținându-și în mână paharul cu martini.

— Cea de acolo este casa mea, spuse ea arătând cu degetul. O vezi? E cea pătrățoasă și albă, cu acoperișul de un roșu mai închis decât al caselor de lângă ea.

Nu avea nicio șansă să o deosebească de celelalte, însă Tom pretinse că o vede.

— Ești aici de mult?

— De un an. Am stat aici toată iarna trecută, și ce iarnă! A plouat zilnic, cu o singură excepție, timp de trei luni!

— Serios?

— Mm-hm.

Marge luă o înghițitură de martini și privi mulțumită la sătuc. Purta un costum de baie de culoarea tomatei, cu o cămașă în dungi pe deasupra. Nu arăta rău, își spuse Tom, și chiar avea o siluetă plăcută, dacă-ți plăcea genul solid. Lui Tom nu-i plăcea.

— Am înțeles că Dickie are o barcă, spuse Tom.

— Da, Pipi. Prescurtare de la Pipistrello. Vrei să o vezi?

Arătă spre ceva nedefinit din josul pontonului micuț care se vedea din colțul terasei. Bărcile păreau foarte asemănătoare, însă Marge spuse că a lui Dickie era mai mare decât majoritatea și avea două catarge.

Dickie ieși și își turnă un cocktail din decantorul de pe masă. Purta pantaloni scurți prost călcați și o cămașă de in de culoarea teracotei.

— Îmi pare rău că nu avem gheață, însă n-am frigider.

Tom zâmbi.

— Ți-am adus un halat. Mama ta a spus că ai vrut unul. Și șosete.

— O cunoști pe mama?

— S-a întâmplat să-l întâlnesc pe tatăl tău chiar înainte să plec și m-a invitat la cină.

— Da? Și cum se simțea mama?

— În seara aceea a fost foarte activă, dar aș zice că obosește repede.

Dickie încuviință.

— Am primit o scrisoare săptămâna asta, în care spunea că se simte mai bine. Cel puțin nu trece prin vreo perioadă critică, nu?

— Nu cred. Tatăl tău a fost îngrijorat acum câteva săptămâni.

Tom ezită înainte să continue:

— Se îngrijorează și fiindcă nu vii acasă.

— Herbert e mereu preocupat de ceva, spuse Dickie.

Marge și servitoarea ieșiră din bucătărie ducând un platou aburind cu spaghete, un bol mare cu salată și o farfurie cu pâine. Dickie și Marge începură să vorbească despre extinderea unui restaurant de pe plajă. Proprietarul lărgea terasa ca să facă loc unui ring de dans. Discutară în detaliu, pe îndelete, ca oamenii dintr-un orășel care se interesează de cele mai mărunte schimbări din cartier. Tom nu putu contribui cu nimic.

Își petrecu un timp studiind inelele lui Dickie. Îi plăceau amândouă: o piatră mare, verde, dreptunghiulară, montată în aur pe al treilea deget al mâinii drepte, iar pe cel mic al stângii, un inel cu sigiliu, mai mare și mai bogat decorat decât cel purtat de domnul Greenleaf. Dickie avea mâini lungi și osoase, asemănătoare cu ale lui, se gândi Tom.

— Apropo, tatăl tău m-a condus puțin pe la docurile Burke-Greenleaf înainte să plec, zise el. Mi-a spus că a

făcut multe schimbări de când nu le-ai mai văzut. Am fost impresionat.

— Bănuiesc că ți-a oferit și o slujbă. Mereu caută tineri promițători.

Dickie își răsuci furculița și își îndesă în gură o cantitate serioasă de spaghete.

— Nu, n-a făcut-o.

Tom simți că prânzul n-ar fi putut decurge mai rău. I-o fi spus domnul Greenleaf lui Dickie că venise să-i țină o prelegere despre motivele pentru care să se întoarcă acasă? Sau poate că Dickie era doar într-o dispoziție proastă? Dickie se schimbase, cu siguranță, de când Tom îl văzuse ultima dată.

Dickie aduse un espressor lucios, înalt de vreo jumătate de metru, și îl puse în priză pe terasă. În câteva minute fură gata patru cești de cafea, iar Marge îi duse una servitoarei, la bucătărie.

— La ce hotel stai? îl întrebă Marge pe Tom.

Tom zâmbi.

— Încă n-am găsit unul. Ce îmi recomanzi?

— Cel mai bun este Miramare. E vizavi de Giorgio's. Ai putea să stai și la Giorgio's, dar...

— Am auzit că la Giorgio's au *pulci* în pat, o întrerupse Dickie.

— Adică purici. Giorgio's e ieftin, spuse Marge cu sinceritate, însă serviciile sunt...

— Inexistente, completă Dickie.

— Tu chiar ești într-o dispoziție minunată azi, nu? zise Marge aruncând cu o firimitură de gorgonzola în direcția lui.

— În acest caz, încerc la Miramare, spuse Tom ridicându-se. Trebuie să plec.

Niciunul nu-l îndemnă să mai rămână. Dickie îl conduse până la poartă. Marge rămase. Tom se întrebă dacă Dickie și Marge aveau o relație, una dintre acelea *faute de mieux*[1] care nu erau neapărat evidente din exterior, fiindcă niciunul nu era prea entuziasmat. Marge era îndrăgostită de Dickie, credea Tom, însă Dickie n-ar fi putut fi mai indiferent nici dacă era servitoarea italiană de cincizeci de ani.

— Mi-ar plăcea să-ți văd tablourile cândva, îi spuse Tom lui Dickie.

— Bine. Bănuiesc c-o să ne mai vedem, dacă ești prin zonă.

Tom își zise că Dickie adăugase asta doar fiindcă-și amintise că avea halatul și șosetele lui.

— Mi-a plăcut prânzul. La revedere, Dickie!

Poarta de fier se trânti.

---

[1] „În lipsă de ceva mai bun“ (lb. fr.) (n.r.).

CAPITOLUL 8

Tom își luă o cameră la Miramare. Era ora 16.00 când își luă valizele de la oficiul poștal. Abia dacă mai avu energie să-și pună pe umeraș cel mai bun costum înainte să se prăbușească pe pat. Vocile unor băieți italieni care vorbeau sub fereastra lui se auzeau de parcă s-ar fi aflat în aceeași cameră, iar râsetele obraznice, cârâite, ale unuia, izbucnind iar și iar prin rafala de silabe, îl făcură pe Tom să tresară și să se chircească. Și-i imagină discutând despre venirea lui aici ca să-l găsească pe *signor* Greenleaf și făcând speculații jignitoare despre ce se va întâmpla mai departe.

Ce căuta acolo? Nu avea prieteni și nu vorbea limba. Dacă se îmbolnăvea, cine avea să-l îngrijească?

Tom se ridică, știind că urma să-i fie rău, și totuși mișcându-se lent, fiindcă știa exact când avea să se întâmple și că va avea vreme să ajungă la baie. Odată ajuns în baie, își vomă prânzul și probabil și peștele mâncat la Napoli. Se întoarse în pat și adormi instantaneu.

Când se trezi, amețit și epuizat, soarele strălucea încă. Era 17.30, după noul său ceas. Se apropie de fereastră și se uită afară, căutând cu privirea casa cea mare a lui Dickie și terasa care se contura printre casele roz cu alb ce acopereau dealul abrupt din fața lui. Zări balustrada roșiatică a terasei. Oare Marge o fi fost încă acolo? Oare

vorbeau despre el? Auzi un râset ridicându-se deasupra cacofoniei de zgomote ale străzii, tensionat și rezonant. Râsetul suna la fel de american ca o întreagă propoziție rostită de un american. Pentru o clipă, îi văzu pe Dickie și pe Marge traversând un spațiu dintre casele de pe strada principală. Dădură colțul, iar Tom se duse la fereastra laterală ca să vadă mai bine. Lângă hotel, chiar sub geam, se afla o alee, iar Dickie și Marge coborau pe acolo. Dickie purta pantaloni albi și cămașa de culoarea teracotei, Marge o fustă și o bluză. Trebuie să fi trecut pe acasă, reflectă Tom. Altfel, înseamnă că avea haine acasă la Dickie. Acesta din urmă vorbi cu un italian de pe pontonul micuț de lemn, îi dădu ceva bani, iar italianul își atinse basca și dezlegă barca. Tom îl privi pe Dickie cum o ajută pe Marge să urce. Pânza albă începu să se ridice.

În spatele lor, spre stânga, soarele portocaliu se scufunda încet în apă. Tom o auzi pe Marge râzând, apoi pe Dickie strigând ceva italianului de pe ponton. Tom își dădu seama că era o zi tipică pentru ei: o siestă după un prânz târziu, probabil, o tură cu barca la asfințit, apoi aperitive la una dintre cafenelele de pe plajă. Se bucurau de o zi perfect normală, de parcă el nu ar fi existat. De ce ar vrea Dickie să se întoarcă la metrouri, taxiuri, gulere apretate și o slujbă de la 9.00 la 17.00? Sau la o mașină cu șofer și vacanțe în Florida și Maine? Nu era la fel de plăcut ca navigatul pe mare, purtând haine vechi, fără să dea nimănui explicații despre cum își petrece timpul, având propria casă, cu o servitoare blândă, care se ocupa de toate pentru el. Și bani pe deasupra, să facă toate călătoriile pe care și le dorea. Tom îl invidie cu o pornire cumplită de ură și auto-compătimire.

Se gândi că probabil tatăl lui Dickie menționase în scrisoarea lui informații care îl stârniseră pe Dickie împotriva lui. Ar fi fost mult mai bine dacă ar fi luat loc într-una dintre cafenelele de pe plajă și ar fi făcut cunoștință cu Dickie din senin! L-ar fi putut, probabil, convinge să vină acasă, în final, dacă ar fi început așa, însă altfel era imposibil. Tom se blestemă fiindcă fusese atât de stângaci și lipsit de umor. Nimic din ce lua în serios cu disperare nu funcționa vreodată. Aflase asta cu ani în urmă.

Avea să lase să treacă vreo două zile, se gândi el. Primul pas era să-l facă pe Dickie să-l placă. Își dorea asta mai mult decât orice pe lume.

CAPITOLUL 9

Tom lăsă să treacă trei zile. Apoi coborî pe plajă în a patra dimineață, spre prânz, și îl găsi pe Dickie singur, în același loc unde-l văzuse prima dată, în fața stâncilor cenușii care se întindeau de-a lungul plajei, pornind de la țărm.

— 'Neața! strigă Tom. Unde-i Marge?

— Bună dimineața. Probabil lucrează până mai târziu. Vine ea.

— Lucrează?

— E scriitoare.

— A!

Dickie trase din țigara italiană din colțul gurii.

— Pe unde-ai umblat? Am crezut c-ai plecat.

— Am fost bolnav, zise Tom într-o doară.

Își puse prosopul rulat pe nisip, însă nu prea aproape de Dickie.

— Ai avut indigestie?

— Am făcut naveta între viață și baie, aprobă Tom zâmbind. Dar acum sunt bine.

Fusese prea slăbit să părăsească măcar hotelul, însă se târâse pe podea prin cameră, urmând petecele de lumină solară care intrau prin ferestre, ca să nu mai pară atât de palid data viitoare când venea pe plajă. Restul timpului și-l petrecuse studiind un ghid de conversație în italiană pe care-l cumpărase de la recepție.

Tom merse pe malul apei, intră cu încredere până la brâu și se opri acolo, stropindu-și umerii. Se lăsă în jos până când apa îi ajunse la bărbie, pluti puțin, apoi ieși încetișor.

— Pot să te invit la un pahar la hotel înainte să mergi acasă? întrebă Tom. Și pe Marge, dacă vine. Vreau să-ți dau halatul și șosetele.

— Păi, da. Mersi mult! Mi-ar plăcea să beau ceva, zise el, apoi reveni la ziarul său italian.

Tom se întinse pe prosop. Auzi ceasul bătând ora 13.00.

— Marge nu pare să vină, spuse Dickie. Cred că vin doar eu.

Tom se ridică. Merseră spre Miramare, fără să-și spună aproape nimic. Tom îl invită pe Dickie să ia prânzul cu el, dar Dickie refuză, fiindcă servitoarea îl aștepta acasă cu prânzul. Urcară în camera lui Tom, iar Dickie probă halatul și compară șosetele cu picioarele sale goale. Toate îi veneau și, așa cum anticipase Tom, Dickie fu încântat de halat.

— Iar aici..., spuse Tom scoțând dintr-un sertar al biroului un pachet pătrat, împachetat în hârtie de farmacie. Aici ai niște picături pentru nas de la mama ta.

Dickie zâmbi.

— Nu mai am nevoie de ele. Am avut sinuzită. Dar o să te scap de ele.

Acum Dickie primise totul, își zise Tom. Tot ce avea el să-i ofere. Urma să refuze și invitația la un pahar, Tom știa asta deja. Îl urmă spre ușă.

— Știi, tatăl tău este foarte îngrijorat că nu vrei să vii acasă. M-a rugat să-ți țin o predică, iar eu firește că nu

o voi face, însă tot va trebui să-i spun ceva. Am promis să-i scriu.

Dickie se întoarse, cu mâna pe clanță.

— Nu știu ce crede tata că fac aici. Poate crede că mă înec în alcool. Cred c-o să zbor până acasă iarna asta, pentru câteva zile, dar nu vreau să rămân. Sunt mai fericit aici. Dacă m-aș întoarce, tata m-ar bate la cap să lucrez la Burke-Greenleaf. N-aș mai putea picta. Chiar îmi place să pictez și cred că-i treaba mea cum îmi petrec viața.

— Înțeleg, însă a spus că nu va încerca să te facă să lucrezi la firmă dacă vii. Decât dacă nu vrei să faci parte din departamentul de design. A spus că-ți place designul.

— Păi, tata și cu mine am vorbit deja despre toate astea. Mersi oricum, Tom, pentru mesaj și pentru haine. Drăguț din partea ta.

Dickie îi întinse mâna.

Tom nu se putu convinge să o accepte. Se afla la un pas de eșec, cel puțin în ceea ce-l privea pe domnul Greenleaf, dar și pe Dickie.

— Cred c-ar trebui să-ți mai spun ceva, adăugă el cu un zâmbet. Tatăl tău m-a trimis aici special ca să te rog să vii acasă.

— Cum adică? zise Dickie încruntându-se. Ți-a plătit drumul?

— Da.

Era o ultimă șansă să-l amuze pe Dickie sau să-l îndepărteze, să-l facă să izbucnească în râs sau să iasă trântind ușa dezgustat. Dar intuia un zâmbet: colțurile lungi ale gurii lui se ridicau. Își amintea zâmbetul lui Dickie.

— Ți-a plătit drumul! Ca să vezi! Devine disperat, nu?

Dickie închise la loc ușa.

— M-a abordat într-un bar din New York, spuse Tom. I-am spus că nu sunt un prieten apropiat, însă a insistat c-aș putea ajuta, dacă vin. I-am spus că voi încerca.

— Cum te-a găsit?

— Prin soții Schriever. Abia dacă-i cunosc, dar așa a fost! Au spus că sunt prietenul tău și că pot face mult bine.

Râseră amândoi.

— Nu vreau să crezi că am încercat să profit de tatăl tău, spuse Tom. Sper să-mi găsesc curând de lucru în Europa și îi voi putea plăti biletul înapoi, în final. Mi-a cumpărat unul dus-întors.

— Ah, nu te obosi! Va fi trecut pe lista de cheltuieli Burke-Greenleaf. Nu mi-l pot imagina pe tata abordându-te într-un bar! Ce bar era?

— Barul Raoul's. De fapt, m-a urmărit de la Green Cage.

Tom urmări chipul lui Dickie în așteptarea unui semn că recunoștea numele clubului. Green Cage era un local foarte cunoscut. Însă Dickie nu părea să fi auzit de el.

Băură un pahar la barul hotelului, în cinstea lui Herbert Greenleaf.

— Tocmai mi-am dat seama că-i duminică, spuse Dickie. Marge s-a dus la biserică. Mai bine haide să iei prânzul cu noi. Mereu mâncăm pui duminica. Știi că-i o veche tradiție americană.

Dickie voia să treacă pe acasă la Marge, să vadă dacă era încă acolo. Urcară niște trepte de la drumul principal, pe lângă un zid de piatră, trecură peste o porțiune din grădina cuiva și mai urcară niște trepte. Casa lui Marge era o coșmelie cu un singur etaj, cu o grădină

în dezordine la un capăt, cu câteva găleți și un furtun aruncate pe aleea care ducea la ușă, și cu singura atingere feminină reprezentată de costumul de baie de culoarea tomatei și de un sutien care atârnau peste pervaz. Prin fereastra deschisă, Tom zări o mașină de scris pe o masă în dezordine.

— Bună! spuse ea deschizând ușa. Salut, Tom! Pe unde-ai umblat?

Îi întrebă dacă vor de băut, însă descoperi că mai avea doar un centimetru de gin în sticla de Gilbey.

— Nu contează, oricum mergem la mine, spuse Dickie.

Se mișca prin dormitor, care servea și drept cameră de zi, cu un aer de familiaritate, ca și cum ar fi locuit acolo și el, jumătate din timp. Se aplecă peste un ghiveci în care creștea o plantă și îi atinse cu grijă frunza, cu degetul arătător.

— Tom are ceva amuzant să-ți spună, o anunță el. Spune-i, Tom!

Tom inspiră adânc și începu. Făcu totul să sune foarte amuzant, iar Marge râse ca și cum nu mai auzise ceva nostim de ani de zile.

— Când l-am văzut că intră la Raoul's după mine, eram gata să mă arunc pe fereastra din spate!

Gura îi trăncănea aproape independent de creier. Tom încerca să estimeze cât de mult îi crescuseră actiunile la bursa Dickie & Marge. O citea pe chipurile lor.

Urcușul până la casa lui Dickie nu păru nici pe jumătate la fel de lung ca înainte. Aromele de pui prăjit se răspândeau pe terasă. Dickie prepară martini. Tom făcu duș, apoi Dickie ieși și își turnă de băut la fel ca prima dată, însă atmosfera era acum complet schimbată.

Dickie se așeză pe un scaun de răchită și-și trecu picioarele peste unul dintre brațele acestuia.

— Mai povestește-mi, spuse el zâmbind. Cu ce te ocupi? Ai spus c-ai dori să-ți găsești de lucru.

— De ce? Ai vreun post pentru mine?

— N-aș putea spune asta.

— Ah, pot să fac multe lucruri: să parchez mașini, să supraveghez copii, să țin evidența contabilă. Am un talent nefericit pentru cifre. Indiferent cât sunt de beat, pot să spun întotdeauna dacă un chelner mă încarcă la plată. Pot să falsific o semnătură, să pilotez un elicopter, să joc zaruri, să mă prefac că sunt oricine, să gătesc, să fac spectacol în cluburile de noapte, dacă artistul de serviciu se îmbolnăvește. Să continui?

Tom se aplecase, numărându-și talentele pe degete. Mai avea și altele cu care se putea lăuda.

— Ce fel de spectacol? se interesă Dickie.

— Păi, începu Tom ridicându-se în picioare dintr-o săritură. De exemplu...

Își pregăti o poziție cu o mână în șold și un picior întins.

— Asta-i Prințesa Băț-în-fund din Anglia, într-un metrou american. Nu a fost niciodată cu metroul din Londra, însă vrea să aibă parte de o experiență americană.

Tom mimă totul, căutând o fisă, realizând că fisa nu intrase în aparat, cumpărând un jeton, întrebându-se pe care scări să o ia, prefăcându-se alarmat de zgomot și de călătoria foarte lungă, întrebându-se apoi cum să iasă de la metrou.

Marge li se alătură, iar Dickie îi spuse că Tom mima o englezoaică în metrou, însă Marge nu păru să se prindă și întrebă: „Ce?“

Tom continuă spectacolul, prefăcându-se că intră pe o ușă care nu putea fi decât de la toaleta bărbaților, după oroarea de pe chipul englezoaicei, care crescu până când domnișoara leșină. Tom se prăbuși grațios pe terasă.

— Excelent! strigă Dickie aplaudând.

Marge nu râdea. Rămăsese pe loc, inexpresivă. Niciunul dintre ei nu se obosi să-i explice. Oricum, nu părea să aibă acel tip de umor, își spuse Tom.

Tom luă o înghițitură de martini, foarte mulțumit de sine.

— O să pregătesc alt personaj pentru tine, îi spuse lui Marge, dar mai mult ca să audă Dickie că mai avea și alte scheciuri.

— E gata cina? o întrebă Dickie. Sunt mort de foame.

— Aștept să se facă anghinarele alea nesuferite. Știi cum e focul ăla. Nu fierbe nimic pe el.

Îi zâmbi lui Tom, apoi îi explică:

— Dickie e foarte de modă veche în anumite privințe. Sunt lucruri cu care nu vrea să se încurce. Avem doar un cuptor cu lemne aici și refuză să cumpere un frigider sau un congelator.

— Unul dintre motivele pentru care am plecat din America, spuse Dickie. De ce să arunc banii pe chestii din astea, într-o țară cu atâția servitori? Ce-ar face Ermelinda dacă ar putea pregăti masa în jumătate de oră?

Se ridică și i se adresă lui Tom:

— Hai înăuntru! Îți arăt câteva dintre picturile mele.

Dickie îl conduse pe Tom în camera mare pe care acesta o remarcase de câteva ori, în drumul său spre duș. Era o cameră cu o canapea lungă, aflată sub două ferestre, și cu un șevalet grandios în mijloc.

— Ăsta e portretul lui Marge. Lucrez acum la el, zise Dickie aratând spre tabloul de pe șevalet.

— Aaa, spuse Tom cu interes.

În opinia lui nu era deloc bun și probabil oricine altcineva i-ar fi împărtășit părerea. Entuziasmul sălbatic din zâmbetul lui Marge era puțin cam exagerat. Pielea îi era la fel de roșie ca a unui indian. Dacă Marge n-ar fi fost singura fată din zonă cu păr blond, Tom n-ar fi remarcat nicio asemănare între ea și portret.

— Iar aici... o groază de peisaje, zise Dickie.

O spusese cu un râset depreciativ, deși era evident că dorea ca Tom să îi facă un compliment. Părea mândru de cum ieșiseră picturile. Erau toate grăbite, alandala și de o uniformitate plictisitoare. Combinația dintre culoarea teracotei și albastrul țipător era prezentă aproape peste tot. Toate acoperișurile și munții erau în culoarea teracotei, toate mările erau de un albastru țipător. Era aceeași nuanță de albastru pe care o folosise și pentru ochii lui Marge.

— Și încercarea mea de pictură suprarealistă, spuse Dickie, sprijinind o altă pictură de genunchi.

Tom tresări speriat, aproape rușinat de urâțenia portretului. Cea din tablou era din nou Marge, fără îndoială, deși cu un păr lung și încolăcit. Mai rău decât atât, avea două orizonturi în ochi, cu un peisaj miniatural compus din casele și munții din Mongibello într-unul și plaja populată de omuleți roșii în celălalt.

— Da, îmi place, spuse Tom.

Domnul Greenleaf avusese dreptate. Dar măcar Dickie își ocupa cu ceva timpul, și prin asta se ferea de necazuri, își spuse Tom. La fel făceau și alte câteva mii de pictori mediocri din America. Îi părea totuși rău că

Dickie făcea parte din această categorie, fiindcă își dorise ca el să fie mai bun decât atât.

— N-o să uimesc lumea cu picturile mele, spuse Dickie, dar mă simt foarte bine când pictez.

— Da, spuse Tom.

Dorind să uite de picturi și de faptul că Dickie picta, întrebă:

— Pot să văd și restul casei?

— Sigur că da! N-ai văzut salonul, nu?

Dickie deschise o ușă de pe hol care dădea într-o altă cameră foarte mare, cu un șemineu, o canapea, rafturi de cărți și trei pereți de sticlă: spre terasă, spre terenul din cealaltă parte a casei și spre grădina din față. Dickie spuse că prefera să nu folosească această cameră vara, fiindcă o păstra ca schimbare de decor pentru iarnă. Era mai degrabă un bârlog de studiu decât un living, reflectă Tom. Îl surprinse. Crezuse că Dickie era un tânăr nu prea intelectual, care-și petrecea mai tot timpul jucându-se. Poate se înșelase. Dar încă era de părere că Dickie se plictisea și avea nevoie de cineva care să-i arate cum să se distreze.

— Și sus? întrebă Tom.

Partea de sus fu dezamăgitoare. Dormitorul lui Dickie din colț, deasupra terasei, era dezolant și pustiu. Avea un pat, o comodă cu sertare și un balansoar, care părea pierdut și fără legătură cu restul spațiului. Patul era îngust, ceva mai lat decât un pat obișnuit de o persoană. Celelalte trei încăperi nici măcar nu erau mobilate, cel puțin nu complet. Una conținea doar lemn de foc și un teanc de fâșii de pânză. Nu era niciun semn că Marge ar fi locuit în casă, și cu atât mai puțin în dormitorul lui Dickie.

— Ce-ai zice să mergem la Napoli într-o zi? întrebă Tom. N-am avut încă timp să-l vizitez.

— Bine, spuse Dickie. Marge și cu mine mergem sâmbătă după-amiază. Luăm cina acolo aproape în fiecare seară de sâmbătă si ne întoarcem cu taxiul sau cu *carrozza*[1]. Hai și tu!

— Mă refeream în timpul zilei, într-o zi din săptămână, ca să văd un pic mai mult din oraș, spuse Tom, sperând să evite venirea lui Marge. Sau pictezi toată ziua?

— Nu. Avem un autobuz la ora 12.00, lunea, miercurea și vinerea. Cred că putem merge și mâine, dacă vrei.

— Bine, spuse Tom, încă neștiind dacă Marge avea să fie invitată. Marge e catolică? întrebă el când coborau scările.

— Încrâncenată! S-a convertit acum șase luni din cauza unui italian de care se îndrăgostise nebunește. Ce-i mai mergea gura omului ăluia! A stat câteva luni aici, recuperându-se după un accident de schi. Marge se consolează după plecarea lui Eduardo prin faptul că măcar a rămas cu religia lui.

— Credeam că-i îndrăgostită de tine.

— De mine? Nu fi caraghios!

Cina era gata când ieșiră pe terasă. Aveau chiar și biscuiți fierbinți cu unt, copți de Marge.

— Îl cunoști pe Vic Simmons din New York? întrebă Tom.

Vic organiza petreceri cu artiști, scriitori și dansatori în New York, însă Dickie nu-l cunoștea. Tom îl mai întrebă de doi-trei oameni, însă fără succes.

---

[1] „Trăsură“ (lb. it.) (n.r.).

Tom spera ca Marge să plece după cafea, însă nu o făcu. Când Marge părăsi totuși terasa pentru o clipă, Tom spuse:

— Pot să te invit la cină la hotel diseară?

— Mulțumesc. La ce oră?

— La 19.30? Ca să avem timp și pentru cocktailuri? În fond, sunt banii tatălui tău, adăugă Tom zâmbind.

Dickie râse.

— În regulă, cocktailuri și o sticlă de vin bun. Marge!

Marge tocmai se întorcea pe terasă.

— În seara asta luăm cina la Miramare, cu complimente din partea lui Greenleaf *père*!

Deci Marge venea și ea, iar Tom nu putea interveni. În fond, erau banii tatălui lui Dickie.

Cina fu plăcută, însă prezența lui Marge îl împiedică pe Tom să vorbească despre subiectele care i-ar fi plăcut și nu avea chef să fie glumeț de față cu ea. Marge cunoștea niște oaspeți din sala de mese, iar după cină se scuză, își luă cafeaua la o altă masă și se așeză acolo.

— Cât mai rămâi? întrebă Dickie.

— Cel puțin o săptămână, cred.

— Fiindcă...

Chipul lui Dickie se înroșise nițel în dreptul pometilor. Vinul Chianti îi adusese buna dispoziție.

— Dacă stai mai mult, de ce nu vii să locuiești la mine? N-are rost să stai la hotel decât dacă preferi așa.

— Mulțumesc mult, spuse Tom.

— În camera servitoarei este un pat. N-ai văzut camera aceea. Ermelinda nu doarme în ea. Sunt sigur că putem încropi ceva cu mobila pe care o mai am prin casă, dacă ți-ar plăcea.

— Cu siguranță mi-ar plăcea. Apropo, tatăl tău mi-a dat șase sute de dolari pentru cheltuieli și mi-au mai rămas vreo cinci sute. Cred că ne putem distra cu ei, nu?

— Cinci sute! exclamă Dickie, de parcă nu mai auzise de atâția bani la un loc în viața lui. Am putea cumpăra o mașinuță din ei!

Lui Tom nu-i plăcea ideea. Nu așa își imagina distracția. Voia să zboare la Paris. Observă că Marge revenea la masa lor.

În dimineața următoare, se mută.

Dickie si Ermelinda aduseră un sifonier si câteva scaune într-una din camerele de la etaj, iar Dickie puse pe pereți câteva reproduceri ale unor portrete în mozaic de la Catedrala San Marco. Tom îl ajută să ducă patul îngust de fier din camera servitoarei. Terminară înainte de prânz, puțin cam amețiți de la vinul Frascati pe care-l băuseră în timp ce lucrau.

— Mai mergem la Napoli?- întrebă Tom.

— Bineînțeles, zise Dickie privindu-și ceasul. E abia 11.45. Putem să prindem autobuzul de 12.00.

Nu luară nimic cu ei în afară de jachete și de carnetul cu cecuri de călătorie al lui Tom. Autobuzul tocmai sosea când ajunseră la poștă. Tom și Dickie rămaseră lângă ușă, așteptând ca oamenii să coboare. Dintr-odată, în fața lui Dickie se opri un tânăr cu păr roșcat și o cămașă sport țipătoare. Părea american.

— Dickie!

— Freddie! urlă Dickie. Ce faci aici?

— Am venit să te văd. Și vizitez și familia Cecchi. Mă cazează la ei câteva zile.

— *Ch'elegante*[1]! Eu mă duc la Napoli cu un prieten. Tom! îl chemă Dickie și îl prezentă.

Numele americanului era Freddie Miles. Tom îl găsi hidos. Nu putea să suporte părul roșcat, mai ales roșcatul morcoviu din capul lui Freddie, combinat cu pielea albă și pistruii. Freddie avea ochi mari, căprui, care păreau să i se clatine în cap de parcă ar fi fost sașiu, sau poate că era unul dintre aceia care nu se uitau niciodată în ochii celor cărora le vorbeau. Mai era și grăsan pe deasupra. Tom îi întoarse spatele, așteptând ca Dickie să termine de vorbit. Observă că țineau autobuzul în loc. Dickie și Freddie vorbeau despre schi, stabilind o întâlnire cândva în decembrie, într-un oraș de care Tom nu auzise.

— O să fie cam cincisprezece de-ai noștri la Cortina cât ai clipi, spuse Freddie. O petrecere pe cinste, ca anul trecut! Trei săptămâni, dacă ne țin banii!

— Dacă ținem noi! spuse Dickie. Ne vedem diseară, Fred!

Tom urcă în autobuz după Dickie. Nu aveau locuri, așa că se înghesuiră între un bărbat slab și transpirat, care mirosea urât, și câteva țărănci bătrâne, care miroseau și mai urât. Chiar în timp ce părăseau stația, Dickie își aminti că Marge avea să vină la prânz, ca de obicei, deoarece cu o zi înainte crezuseră că mutarea lui Tom avea să anuleze excursia la Napoli. Dickie îi strigă șoferului să oprească. Autobuzul opri cu un scrâșnet de frâne și-i făcu pe toți cei care stăteau în picioare să-și piardă echilibrul, iar Dickie scoase capul pe geam și strigă:

— Gino! Gino!

---

[1] „Ce lux!“ (lb. it.) (n.r.).

Un băiețel de pe drum veni în goană și luă bancnota de o sută de lire italiene pe care i-o întindea Dickie. Aceasta îi spuse ceva în italiană, iar băiatul răspunse:

— *Subito, signor!*[1]

Apoi dispăru pe drum. Dickie în mulțumi șoferului, și autobuzul porni iar.

— I-am spus să-i transmită lui Marge că ne întoarcem diseară, însă probabil târziu, spuse Dickie.

— Foarte bine.

Autobuzul îi lăsă într-o piață mare și aglomerată din Napoli. Fură înconjurați imediat de cărucioare cu struguri, smochine, produse de patiserie și pepene roșu. Adolescenți care vindeau stilouri și jucării mecanice strigau după ei. Lumea se dădu la o parte pentru Dickie.

— Știu un loc bun pentru luat prânzul, spuse el. O pizzerie napolitană adevărată. Îți place pizza?

— Da.

Pizzeria se afla pe o stradă prea îngustă și prea abruptă pentru mașini. Șiruri de mărgele atârnau la intrare, un decantor cu vin se afla pe fiecare masă și existau doar șase mese în tot localul. Era genul de local unde puteai rămâne ore întregi să bei vin, fără să fii deranjat. Rămaseră acolo până la ora 17.00, când Dickie spuse că era timpul să meargă la Galleria[2]. Se scuză că nu-l mai duce la Muzeul de Artă, unde se aflau câteva picturi originale ale lui da Vinci și El Greco, însă îl puteau vizita altă dată. Dickie își petrecuse mai toată după-amiaza vorbind despre Freddie Miles, iar lui Tom, povestirea i se păru la fel de neinteresantă ca și mutra respectivului. Freddie era

---

[1] „Imediat, domnule!“ (lb. it.) (n.r.).

[2] Galleria Umberto I este un centru comercial din Napoli, aflat vizavi de Teatrul San Carlos.

fiul unui magnat american al hotelurilor și se autoproclama scenarist, din câte înțelegea Tom, deși scrisese numai două piese și niciuna nu ajunsese pe Broadway. Freddie avea o casă în Cagnes-sur-Mers, iar Dickie locuise la el câteva săptămâni înainte să se mute în Italia.

— Asta-mi place să fac, spuse Dickie cu entuziasm.

Ajunseseră la Galleria și stăteau la masă privind trecătorii.

— Îți schimbă perspectiva asupra vieții. Anglo-saxonii nu știu ce pierd prin faptul că nu au și ei obiceiul de a se holba la oameni de la o masă de pe trotuar!

Tom încuviință. Mai auzise asta. Aștepta ca Dickie să spună ceva profund și original. Arăta neobișnuit, cu chipul lui alungit, frumos conturat, cu ochii inteligenți și vioi, cu felul său mândru de a fi, indiferent cu ce se îmbrăca. Acum avea sandale rupte și niște pantaloni albi murdari, însă ședea de parcă ar fi fost stăpânul Galleriei, vorbind în italiană cu chelnerul când acesta le aduse ceștile cu espresso.

— Ciao! îi strigă Dickie unui băiat italian care era în trecere.

— Ciao, Dickie!

— El e tipul la care își schimbă Marge cecurile de călătorie sâmbăta, îi explică Dickie lui Tom.

Un italian bine îmbrăcat îl salută pe Dickie cu o strângere de mână călduroasă și se așeză la masă cu ei. Tom le ascultă conversația în italiană, înțelegând câte un cuvânt ici și colo. Începea să obosească.

— Vrei să mergem la Roma? îl întrebă Dickie din senin.

— Sigur, spuse Tom. Acum?

Se ridică și scoase banii cu care să plătească nota pe care chelnerul o pusese sub ceștile de cafea.

Italianul avea un Cadillac decapotabil lung, cenușiu, echipat cu storuri venețiene, un claxon cu patru registre și un radio cu volumul dat la maximum, peste care el și Dickie păreau mulțumiți să răcnească. Ajunseră la periferia Romei în vreo două ore. Tom stătu în picioare cât timp treceau pe Drumul Appian. Era și cazul, îi spuse italianul, fiindcă Tom nu mai văzuse zona până atunci. Drumul era accidentat pe alocuri. Italianul îi spuse că pe drum existau porțiuni din cărămida romană originală, ca să arate oamenilor cum erau drumurile romane. Câmpurile plate din dreapta și din stânga erau dezolante în lumina amurgului, ca un cimitir antic, se gândi Tom, cu doar câteva morminte și rămășițe de morminte încă vizibile. Italianul îi lăsă în mijlocul unei străzi din Roma și își luă din scurt la revedere.

— Se grăbește, spuse Dickie. Trebuie să-și vadă iubita și să dispară înainte să ajungă soțul ei acasă, la ora 23.00. Asta-i sala de concerte pe care o căutam. Haide!

Cumpărară bilete pentru concertul din seara aceea. Mai era o oră până să înceapă, așa că merseră pe strada Via Veneto, se așezară la masă la una dintre cafenelele de pe trotuar și comandară cafea *americano*. Dickie nu cunoștea pe nimeni în Roma, remarcă Tom, sau cel puțin pe niciunul dintre trecători. Priviră sute de italieni și americani de pe stradă. Tom înțelese foarte puțin din concert, însă se strădui. Dickie propuse să plece înainte să se termine. Apoi chemară o *carozza* și se plimbară prin oraș, trecând de la o fântână la alta, prin Forum și în jurul Colosseumului. Răsărise luna. Tom era încă puțin somnoros, însă starea aceasta, combinată cu încântarea de a fi în Roma pentru prima dată, îl făcu să se simtă receptiv și bine dispus. Ședeau înghesuiți în *carozza*, fiecare cu un

picior încălțat în sandală proptit pe un genunchi, și lui Tom i se păru că se privea în oglindă când privi piciorul lui Dickie și propriul lui picior de alături. Aveau aceeași înălțime și aproximativ aceeași greutate, Dickie fiind poate ceva mai solid, și purtau aceeași mărime la halat, șosete și probabil cămăși.

Dickie spuse chiar: „Mulțumesc, domnule Greenleaf“ când Tom plăti vizitiul. Tom se simți puțin ciudat.

La ora 1.00 noaptea erau într-o dispoziție și mai bună, după o sticlă și jumătate de vin băut la cină. Se cuprinseseră de după umeri și mergeau cântând, când, într-un colț întunecat, se izbiră de o fată și o trântiră la pământ. O ajutară să se ridice, scuzându-se, și se oferiră s-o conducă acasă. Ea protestă, ei insistară, câte unul de fiecare parte a ei. Ea le spuse că trebuia să prindă un troleu. Dickie nici nu voia să audă. Chemă un taxi. Dickie și Tom se așezară foarte cuminți pe bancheta taxiului, cu brațele încrucișate, ca niște valeți, iar Dickie vorbi cu ea și o făcu să râdă. Tom reuși să înțeleagă aproape tot ce spunea Dickie. O ajutară pe fată să iasă pe o străduță care arăta ca cele din Napoli, iar ea spuse „*Grazie tante!*“ și le strânse mâinile, apoi dispăru pe o ușă întunecată.

— Ai auzit? spuse Dickie. A spus că suntem cei mai de treabă americani pe care i-a cunoscut!

— Știi ce ar face majoritatea americanilor bădărani într-o asemenea situație? Ar viola-o, spuse Tom.

— Și acum unde ne aflăm? întrebă Dickie întorcându-se să se uite în jur.

Nu aveau idee unde se află. Merseră câteva străzi fără să găsească niciun monument sau nume familiar. Se opriră să se ușureze lângă un zid întunecat, apoi își continuară drumul.

— La venirea zorilor, o să ne dăm seama unde suntem, spuse Dickie voios.

Își privi ceasul.

— Mai sunt doar câteva ore.

— Bine.

— Merită să conduci o fată acasă, nu-i așa? întrebă Dickie, clătinându-se puțin.

— Sigur că da. Îmi plac fetele, spuse Tom, parcă protestând. Dar e mai bine că Marge nu e aici în seara asta. N-am fi putut s-o conducem pe fata asta acasă, dacă era și Marge cu noi.

— Sincer, nu știu, spuse Dickie meditativ, privindu-și picioarele împleticite. Marge nu e...

— Vreau să zic că, dacă Marge era aici, ne-am fi făcut griji la ce hotel să stăm la noapte. Am fi deja în blestematul de hotel, probabil. N-am fi văzut jumătate de Roma!

— Corect! zise Dickie aruncându-și un braț în jurul umărului său.

Dickie îi scutură umărul cu putere. Tom încercă să se retragă de sub strânsoare și să-i apuce mâna.

— Dickiie!

Tom deschise ochii și se trezi nas în nas cu un polițist. Se ridică în picioare. Se afla într-un parc. Era dimineață. Dickie ședea pe iarbă lângă el, vorbind foarte calm cu polițistul, în italiană. Tom pipăi teancul dreptunghiular de cecuri de călătorie. Le avea încă în buzunar.

— *Passporti!* strigă din nou polițistul.

Dickie se lansă din nou în explicațiile sale calme.

Tom știa exact ce spunea Dickie. Spunea că erau americani și că nu aveau pașapoartele la ei fiindcă ieșiseră doar să se plimbe și să privească stelele. Lui Tom îi veni

să râdă. Se ridică și se împletici, scuturându-și hainele. Dickie se ridicase și el, și începură să se îndepărteze, deși polițistul încă striga la ei. Dickie îi răspunse ceva pe un ton politicos, explicativ. Cel puțin, polițistul nu părea să aibă de gând să-i urmărească.

— Arătăm destul de jerpeliți, spuse Dickie.

Tom încuviință. Avea pantalonii rupți la genunchi. Probabil căzuse. Hainele lor erau boțite și pătate cu iarbă, murdare de transpirație și praf, însă acum tremurau de frig. Intrară în prima cafenea pe care o găsiră, unde băură *caffe latte* și mâncară rulouri dulci, apoi comandară câteva pahare de coniac italienesc care avea un gust oribil, însă îi încălzi. Apoi începură să râdă. Erau încă beți.

Pe la 11.00 ajunseră înapoi în Napoli, tocmai la timp ca să prindă autobuzul de Mongibello. Era minunat să se gândească la cum se vor întoarce la Roma îmbrăcați mai prezentabil, cum aveau să vadă toate muzeele pe care le rataseră și cum aveau să zacă pe plaja din Mongibello în acea după-amiază, arși de soare. Dar nu ajunseră pe plajă. Făcură duș acasă la Dickie, apoi fiecare se prăbuși în patul lui și dormiră până când Marge îi trezi pe la ora 16.00. Marge era supărată fiindcă Dickie nu-i trimisese o telegramă în care să-i spună că rămânea peste noapte la Roma.

— Nu m-am supărat că ai rămas peste noapte, dar am crezut că erai la Napoli și acolo se poate întâmpla orice!

— Oh! gemu Dickie trăgând cu ochiul la Tom, care pregătea Bloody Mary pentru toți.

Tom își ținu gura în mod misterios. Nu avea să-i spună lui Marge nimic din ce se întâmplase. N-avea decât să-și imagineze ce voia. Dickie exprimase clar că se simțiseră foarte bine. Tom observă că Marge privea dezaprobator mahmureala lui Dickie, fața lui nebărbierită și

faptul că bea chiar și în acel moment. Ceva din ochii lui Marge, când era foarte serioasă, o făcea să pară înțeleaptă și matură, în ciuda hainelor copilărești pe care le purta, a părului ciufulit și a aspectului său de fetiță cercetașă. Acum avea privirea unei mame sau a unei surori mai mari, expresia tipic feminină de dezaprobare față de jocul distructiv al băieților și bărbaților. Ca să vezi! Sau o fi vorba de gelozie? Părea să înțeleagă că Dickie își formase o legătură mai strânsă cu Tom în douăzeci și patru de ore, doar pentru că era bărbat, decât ar fi putut vreodată s-o aibă cu ea, indiferent dacă o iubea sau nu. Și nu o iubea! Dar, după câteva minute, Marge se relaxă, iar privirea aceea îi dispăru din ochi.

Dickie îl lăsă cu Marge pe terasă, așa că Tom o întrebă despre cartea pe care o scria. Era o carte despre Mongibello, răspunse ea, ilustrată cu propriile fotografii. Îi spuse că era originară din Ohio și îi arătă o poză pe care o purta în portofel, cu casa familiei. Era doar o casă banală cu șindrile, însă era acasă, spuse ea zâmbind. Pronunță cuvântul „covăsit“, ceea ce-l amuză pe Tom, fiindcă era adjectivul pe care-l folosea ea ca să descrie oamenii beți, și cu doar câteva minute înainte îi spusese lui Dickie: „Arăți absolut covăsit!“

Tom considera că vorbirea ei era îngrozitoare, atât ca vocabular, cât și ca pronunție. Încercă să se poarte neobișnuit de amabil cu ea. Simțea că-și putea îngădui să facă asta. O conduse până la poartă și își luară la revedere prietenește, însă niciunul nu spuse nimic despre o întâlnire mai târziu sau în ziua următoare. Fără nicio îndoială, Marge era puțin supărată pe Dickie.

CAPITOLUL 10

Trei sau patru zile o văzură rar pe Marge, numai pe plajă, unde se purta cu o răceală evidentă. Zâmbea și vorbea la fel de mult ca înainte, sau chiar mai mult, însă exista un element de politețe, care dădea senzația de răceală. Tom observă că Dickie era îngrijorat, deși nu suficient pentru a vorbi cu Marge între patru ochi, fiindcă nu mai fuseseră singuri de când se mutase Tom în casă. Tom fusese cu Dickie în fiecare clipă de când se mutase la el.

Până la urmă, ca să arate că nu era obtuz față de Marge, Tom îi spuse lui Dickie că i se părea că se comportă ciudat.

— Ah, are toane, spuse Dickie. Poate-i merge bine cu lucrul. Nu-i place să vadă oameni când lucrează intens.

Relația Dickie-Marge era, evident, întocmai cum presupusese el la început. Marge ținea la Dickie mult mai mult decât ținea el la ea.

Tom, în orice caz, îl amuza pe Dickie. Avea o mulțime de povești amuzante de spus despre oamenii pe care-i știa în New York, unele adevărate, altele inventate. Ieșeau cu barca lui Dickie în fiecare zi. Nu pomeneau deloc data la care Tom ar fi trebuit să plece. Era clar că lui Dickie îi plăcea compania lui. Tom se ținea departe când Dickie dorea să picteze și era mereu gata să lase baltă orice ar

fi făcut și să iasă cu Dickie la o plimbare, cu barca sau pur și simplu să stea la povești. Dickie părea mulțumit și pentru că Tom lua în serios învățarea limbii italiene. Tom petrecea câteva ore pe zi afundat în lectura cărților de gramatică și conversație.

Tom îi scrise domnului Greenleaf că locuia la Dickie de câteva zile și că Dickie pomenise că va zbura acasă pentru o vreme, la iarnă. Adăugă și că ar putea să-l convingă până atunci să rămână mai mult. Scrisoarea suna mult mai bine acum că stătea la Dickie, decât prima, în care spunea că locuia la hotel în Mongibello. Tom mai adăugă că, dacă i se terminau banii, intenționa să-și găsească de lucru, poate la unul dintre hotelurile din sat. Era o declarație aparent întâmplătoare, care servea scopului ascuns de a-i reaminti domnului Greenleaf că șase sute de dolari se puteau termina și că el era un tânăr pregătit și dornic să-și câștige traiul. Tom dorea să transmită aceeași impresie bună și lui Dickie, așa că-i dădu scrisoarea s-o citească înainte s-o sigileze.

Mai trecu o săptămână cu o vreme la fel de plăcută, cu zile la fel de lenețe, în care cel mai mare efort fizic al lui Tom era să urce scările de piatră de pe plajă, în fiecare după-amiază, iar cel mai mare efort mental era să încerce să vorbească în italiană cu Fausto, băiatul de douăzeci și trei de ani pe care Dickie îl găsise în sat și îl angajase să vină de trei ori pe săptămână ca să-i dea lecții de italiană lui Tom.

Într-o zi, luară barca lui Dickie și merseră în Capri. Insula era suficient de departe ca să nu fie vizibilă din Mongibello. Tom era nerăbdător, însă Dickie era într-o pasă gânditoare și refuză să se entuziasmeze. Se certă cu paznicul docului în care o legară pe Pipistrello. Nu dori

nici măcar să se plimbe pe străduțele îmbietoare care mergeau în toate direcțiile din piață. Se așezară într-o cafenea din centru și băură câteva pahare de lichior Fernet-Brancas, apoi Dickie vru să pornească spre casă înainte de lăsarea întunericului, deși Tom ar fi fost dispus să plătească nota de la hotel dacă Dickie era de acord să rămână peste noapte. Tom presupuse că aveau să revină în Capri, așa că își șterse ziua din memorie.

Sosi o scrisoare de la domnul Greenleaf, care se încrucișase cu a lui Tom, în care domnul Greenleaf enumera argumentele pentru ca Dickie să vină acasă, îi dorea succes lui Tom și solicita un răspuns prompt în privința rezultatelor. Tom luă îndatoritor stiloul și răspunse. Scrisoarea domnului Greenleaf avusese, în mod surprinzător, un ton de afaceri, de parcă ar fi verificat transportarea unor piese de barcă. Lui Tom i se păru firesc să îi răspundă pe același ton. Era puțin amețit când se apucă de scris, fiindcă imediat după prânz erau mereu ușor amețiți de vin, o senzație delicioasă care putea fi făcută să dispară de îndată, cu doar câteva cești de espresso. Altă soluție era o scurtă plimbare. Altfel, senzația putea fi prelungită cu un alt pahar cu vin, degustat în timpul rutinei lenește de după-amiază.

Tom se amuză dând o urmă de speranță scrisorii. Îi scrise domnului Greenleaf în propriul său stil:

Dacă nu mă înșel, Richard ezită în decizia sa de a-și mai petrece o iarnă aici. După cum v-am promis, voi face tot ce îmi stă în puteri să îl conving să nu o facă, iar în timp, deși e posibil ca acest lucru să se întâmple abia de Crăciun, s-ar putea să-l fac să rămână în State.

Tom zâmbi când încheie scrisoarea, fiindcă Dickie și cu el vorbeau despre o croazieră în insulele grecești pentru iarnă, iar Dickie renunțase de tot la ideea de a zbura acasă chiar și pentru câteva zile, în afara cazului în care mama lui avea să fie foarte bolnavă. Vorbiseră și despre ideea de a petrece ianuarie și februarie, cele mai cumplite luni din Mongibello, în Mallorca. Iar Marge nu avea să-i însoțească, Tom era sigur. Atât el, cât și Dickie o excludeau din planurile lor de călătorie ori de câte ori le discutau, cu toate că Dickie făcuse greșeala de a-i spune lui Marge că era posibil să facă o croazieră de iarnă undeva. Era atât de nesuferit de sincer în toate!

Iar acum, deși Tom știa că Dickie era hotărât să n-o ia pe Marge cu ei, Dickie devenise mai atent decât de obicei față de ea, doar pentru că-și dăduse seama că avea să se simtă stingheră aici, de una singură, și că era în esență nepoliticos din partea lor să nu o invite. Dickie și Tom încercară să dreagă situația, dându-i impresia că vor călători cu cele mai ieftine și mai proaste mijloace de transport: căruțe trase de animale, dormit cu țăranii pe scânduri și, în concluzie, ar fi fost o experiență deloc potrivită pentru o femeie. Dar Marge tot părea dezamăgită, iar Dickie încerca în continuare să se revanșeze, invitând-o mai des acasă, la prânz și la cină. Uneori, o lua de mână când plecau de pe plajă, deși ea nu-l lăsa întotdeauna s-o țină prea mult. Erau momente când își retrăgea mâna după doar câteva secunde, deși lui Tom i se părea că Marge abia aștepta să fie ținută din nou de mână.

Iar când o invitară cu ei la Herculaneum[1], refuză.

---

[1] Oraș antic, distrus de erupția vulcanului Vezuviu (n.r.).

— Cred că rămân acasă. Dar vă urez distracție plăcută, băieți! spuse ea chinuindu-se să zâmbească vesel.

— Dacă nu vrea, nu vrea, îi spuse Tom lui Dickie, apoi se îndepărtă cu tact, astfel încât ea și Dickie să poată vorbi singuri pe terasă, dacă doreau.

Tom se așeză pe pervazul lat din atelierul lui Dickie și privi marea, încrucișându-și brațele bronzate peste piept. Îi plăcea să privească Mediterana cea albastră și să se gândească unde plănuise să navigheze împreună cu Dickie: Tanger, Sofia, Cairo, Sevastopol... Când i se vor termina banii, se gândea Tom, Dickie se va fi atașat de el într-atât și va fi devenit atât de obișnuit cu prezența lui, încât va fi de la sine înțeles că vor continua să locuiască împreună. El și Dickie puteau trăi lejer cu venitul de cinci sute de dolari pe lună al lui Dickie.

De pe terasă, răsuna tonul rugător din vocea lui Dickie și răspunsurile monosilabice ale lui Marge. Apoi se auzi poarta izbindu-se. Marge plecase. Era vorba să rămână cu ei la prânz. Tom se împinse de pe pervaz și merse la Dickie, pe terasă.

— Era supărată din vreun motiv? întrebă Tom.

— Nu. Cred că se simte cumva neglijată.

— Chiar am încercat s-o includem.

— Nu-i doar asta, zise Dickie plimbându-se încet în susul și în josul terasei. Acum spune că nici măcar nu vrea să vină la Cortina cu mine.

— Ah, probabil o să se răzgândească până în decembrie.

— Mă îndoiesc, spuse Dickie.

Tom bănui că Marge nu mai voia să vină fiindcă mergea și el la Cortina. Dickie îl invitase săptămâna trecută. Freddie Miles plecase deja când reveniseră ei din excursia

la Roma. Fusese nevoit să plece la Londra, pe neașteptate, le spusese Marge. Dar Dickie hotărî că-i va scrie lui Freddie ca să-l anunțe că aduce un prieten.

— Vrei să plec, Dickie? întrebă Tom, convins că Dickie nu dorea asta. Simt că mă bag între tine și Marge.

— Sigur că nu! În ce să te bagi?

— Păi, așa crede ea.

— Nu. Doar că-i sunt dator. Și n-am fost prea drăguț cu ea în ultima vreme. Niciunul dintre noi nu a fost drăguț cu ea.

Tom știa că se referă la faptul că el și Marge își ținuseră reciproc companie în iarna lungă și aspră de anul trecut și că el n-ar fi trebuit să o neglijeze acum, doar pentru că mai era cineva acolo.

— Ce-ar fi să vorbesc cu ea despre Cortina? propuse Tom.

— Atunci sigur n-o să meargă! spuse Dickie scurt și intră în casă.

Tom îl auzi spunându-i Ermelindei să mai amâne masa de prânz, fiindcă nu era pregătit să mănânce. Chiar și în italiană, Tom auzi că Dickie rostise acele cuvinte pe tonul de stăpân al casei. Dickie ieși pe terasă, acoperindu-și cu mâna bricheta în timp ce încerca să-și aprindă țigara. Dickie avea o brichetă argintie foarte frumoasă, care însă nu funcționa dacă vântul adia chiar și puțin. Tom își scoase bricheta urâtă, țipătoare, la fel de grotescă și de eficientă ca o piesă de echipament militar, și o aprinse pentru el. Tom se pregăti să sugereze să bea ceva. Nu era casa lui, însă el cumpărase cele trei sticle de gin Gilbey care se aflau în bucătărie.

— E trecut de 14.00, spuse Tom. Vrei să facem o plimbare și să trecem pe la poștă?

Uneori Luigi deschidea oficiul poștal la 14.30, alteori abia la 16.00, nu se știa niciodată.

Coborâră dealul în tăcere. Ce-o fi spus Marge despre el, se întreba Tom. Apăsarea bruscă a vinovăției făcea sudoarea să-i țâșnească pe frunte. Îl încerca un sentiment amorf și totuși foarte puternic de vină, de parcă Marge i-ar fi spus lui Dickie în mod specific că Tom furase ceva sau că făcuse vreun alt lucru rușinos. Dickie nu s-ar fi purtat așa doar fiindcă Marge îl trata cu răceală, credea Tom.

Dickie mergea cu pasul său anevoios de coborâre, care-i făcea genunchii osoși să-i iasă în relief, un pas pe care-l adoptase inconștient și Tom. Însă acum bărbia lui Dickie era lăsată în piept, iar mâinile îi erau îndesate în buzunarele șortului. Renunță la tăcere doar ca să-l salute pe Luigi și să-i mulțumească pentru scrisoare. Tom nu primise nicio corespondență. Scrisoarea lui Dickie era de la o bancă din Napoli. Îi trimiseseră un mandat pe care Tom văzu, bătută la mașină, suma de cinci sute de dolari. Dickie îndesă nepăsător mandatul în buzunar și aruncă plicul la coș. Tom presupuse că era anunțul lunar că banii lui Dickie ajunseseră la Napoli. Coborâră mai departe, iar Tom crezu c-o vor lua pe drumul principal care se curba în jurul unei stânci de cealaltă parte a satului, așa cum făcuseră și altă dată, însă Dickie se opri în dreptul scărilor care duceau spre casa lui Marge.

— Cred că urc s-o văd pe Marge, spuse el. Nu stau mult, dar n-are sens să mă aștepți.

— Bine, spuse Tom, simțindu-se părăsit.

Îl privi puțin pe Dickie urcând pe scările abrupte, tăiate în zid, apoi se întoarse brusc și porni spre casă.

Cam la jumătatea drumului se opri, având impulsul brusc de a coborî la Giorgio's să bea ceva (deși Giorgio

prepara un martini oribil), apoi un alt impuls, de a urca spre casa lui Marge, ca să-i surprindă și să-i enerveze pretinzând că vrea să-și ceară scuze. Dintr-odată simți că Dickie o îmbrățișează sau o atinge chiar în clipa aceea, și parcă dori să vadă asta, dar în același timp îl scârbea ideea. Se întoarse și merse înapoi la poarta lui Marge. O închise cu grijă în urma lui, deși casa ei era atât de departe, încât cu siguranță nimeni nu îl auzise, apoi urcă scările câte două. Încetini pe ultimele câteva trepte. Avea să spună: „Uite ce, Marge, îmi pare rău că am fost o sursă de tensiune în ultima vreme. Azi te-am invitat să vii cu noi la Herculaneum și vorbeam serios. Eu chiar vorbeam serios."

Tom se opri când ajunse la fereastra casei. Văzu cum brațul lui Dickie îi înconjura talia lui Marge. Dickie o sărută, o pupa scurt pe obraz și îi zâmbea. Se aflau la doar vreo cinci metri de el, însă camera era întunecată, față de lumina orbitoare a soarelui de afară, așa că-i era greu să vadă. Acum fața lui Marge era înclinată și îl privea pe Dickie pierdută în extaz. Tom fu dezgustat, știind că Dickie nu voia de fapt să facă asta, ci doar se folosea de acest truc ușuratic și ieftin pentru a-i păstra prietenia. Ce-l scârbi fu masivitatea fundului ei în fusta țărănească de sub brațul lui Dickie care-i înconjura talia. Și Dickie... Tom nu-l crezuse în stare de așa ceva!

Se întoarse și coborî în fugă câteva trepte, simțind nevoia să urle. Trânti poarta. Fugi pe drumul spre casă și ajunse gâfâind, intră în curte și se sprijini de parapet. Se așeză pe canapeaua din atelierul lui Dickie pentru câteva minute, cu mintea amorțită, golită. Sărutul acela nu păruse a fi primul. Se apropie de șevaletul lui Dickie, evitând în mod inconștient să privească pictura proastă

de pe el, ridică radiera roasă care se afla pe paletă și o aruncă violent pe fereastră. Văzu cum descrie un arc în zbor și dispare în direcția mării.

Mai luă și alte radiere de pe masa lui Dickie, vârfuri de creion, bucăți de cărbune, fragmente de pastel, și le aruncă una câte una în diferite colțuri ale încăperii sau pe geam. Simți, în mod bizar, că mintea îi rămâne calmă și logică, și că trupul îi este lipsit de control. Fugi pe terasă, vrând să sară pe parapet și să execute un dans sau să stea în cap, însă prăpastia de cealaltă parte a terasei îl opri.

Urcă în camera lui Dickie și se învârti în jur câteva momente, cu mâinile în buzunare. Se întrebă când avea să revină Dickie. Sau avea să rămână și să încheie după-amiaza culcându-se cu ea? Smulse ușa dulapului și privi înăuntru. Acolo se afla un costum din flanel gri, proaspăt călcat, care părea nou. Nu-l văzuse niciodată pe Dickie purtându-l. Tom îl scoase din dulap. Își scoase pantalonii trei sferturi și îi îmbrăcă pe cei de flanel. Încălță o pereche de pantofi de-ai lui Dickie. Apoi deschise sertarul de jos și scoase o cămașă curată, cu dungi albe și albastre.

Alese o cravată de mătase albastru-închis și o înnodă cu atenție. Costumul i se potrivea. Își refăcu cărarea și o împinse mai mult într-o parte, așa cum o purta Dickie.

— Marge, trebuie să înțelegi că nu te iubesc, spuse Tom în oglindă, cu vocea lui Dickie, urcând ușor cuvintele accentuate, mârâind puțin la finalul frazei într-un fel plăcut sau neplăcut, intim sau rece, în funcție de dispoziție. Marge, încetează!

Tom se răsuci brusc și înșfăcă aerul, parcă prinzând-o pe Marge de gât. O scutură și o strânse, iar ea căzu încet, încet, până când mâna lui îi dădu drumul, moale, pe

podea. Răsufla greu. Își șterse fruntea așa cum făcea Dickie, căută o batistă și, negăsind, luă una din sertarul de sus al lui Dickie apoi își reluă locul în fața oglinzii. Chiar și buzele lui întredeschise, trase puțin peste dinții de jos, arătau exact ca ale lui Dickie când i se tăia respirația de la înot.

— Știi de ce a trebuit să fac asta, spuse el încă gâfâind, adresându-i-se lui Marge, deși se privea pe el în oglindă. Te-ai băgat între mine și Tom... Nu, nu e ce crezi tu! Dar există o legătură între noi!

Se întoarse, păși peste cadavrul imaginar și merse la fereastră. Dincolo de curbă, vedea neclar scara care urca spre casa lui Marge. Dickie nu se afla pe scări și nici pe vreo parte vizibilă a drumului. Poate făceau dragoste chiar atunci, se gândi Tom, cu un nod de scârbă în gât. Își imagină actul: ciudat, neîndemânatic, fără pic de satisfacție pentru Dickie, însă întru totul plăcut pentru Marge. Ei i-ar fi plăcut oricum, chiar și dacă o tortura!

Tom țâșni înapoi spre dulap și luă o pălărie de pe raftul de deasupra. Era o pălărie de pădurar, micuță, cenușie, cu o pană verde cu alb înfiptă în bor. Și-o așeză șmecherește. Îl surprinse cât de mult semăna cu Dickie când avea capul acoperit. Doar părul său mai închis la culoare îl deosebea de Dickie, în rest, nasul, cel puțin forma generală, bărbia îngustă, sprâncenele, dacă le ținea cum trebuie...

— Ce *faci*?

Tom se întoarse pe călcâie. Dickie era în ușă. Tom își dădu seama că acesta trebuie să se fi aflat chiar la poartă când privise afară.

— Păi..., mă distram un pic, spuse Tom pe vocea joasă pe care-o folosea când era rușinat. Scuze, Dickie!

Gura lui Dickie se deschise puțin, apoi se închise, de parcă furia i-ar fi închegat vorbele prea mult pentru a fi rostite. Pentru Tom, tăcerea lui Dickie era la fel de dureroasă ca niște vorbe grele.

Dickie intră în cameră.

— Dickie. Îmi pare rău dacă...

Ușa trântită violent îl întrerupse. Dickie începu să se descheie la cămașă, încruntându-se, de parcă Tom nu s-ar fi aflat acolo, fiindcă până la urmă era camera lui, și ce căuta Tom în ea? Tom rămăsese împietrit de frică.

— Aș vrea să ieși din hainele mele, spuse Dickie.

Tom începu să se dezbrace, iar degetele îi deveniseră neîndemânatice din pricina groazei, fiindcă până atunci Dickie îi spusese mereu să se îmbrace cu asta și cu cea-laltă, să împrumute hainele lui. Dickie nu avea să-i mai spună asta vreodată.

— Și pantofii? întrebă Dickie privind la picioarele lui Tom. Ești nebun?

— Nu, zise Tom încercând să se adune, așezând costumul pe umeraș. Te-ai împăcat cu Marge?

— Marge și cu mine suntem în regulă, se răsti Dickie, închizând subiectul. Și un alt lucru pe care vreau să-l spun foarte clar este că nu sunt homosexual. Nu știu dacă tu ai impresia c-aș fi sau nu.

— Homosexual? întrebă Tom zâmbind vag. Nu m-am gândit niciodată ca ai putea fi homosexual.

Dickie începu să spună altceva, dar se răzgândi. Se îndreptă de spate, cu coastele reliefându-se pe pieptul închis la culoare.

— Marge crede că tu ești.

— De ce?

Tom simți că pălește. Aruncă febril al doilea pantof al lui Dickie și așeză perechea în dulap.

— De ce-ar crede asta? Ce am făcut?

Simțea că leșină. Nimeni nu i-o mai spusese drept în față, în felul acesta.

— Fiindcă te porți într-un fel, spuse Dickie pe un ton mârâit și ieși din cameră.

Tom se îmbrăcă repede în șort. Se ascunsese pe jumătate de Dickie, în spatele ușii, deși avea chiloții pe el. Doar fiindcă Dickie îl plăcea, se gândi el, Marge lansase niște acuzații murdare la adresa lor. Iar Dickie nu avusese tupeul să îl apere și să nege!

Coborî și îl găsi pe Dickie pregătindu-și o băutură la barul de pe terasă.

— Dickie, vreau să mă crezi, spuse Tom. Nici eu nu sunt homosexual și nu vreau să creadă cineva una ca asta.

— Bine, mormăi Dickie.

Tonul îi aminti lui Tom de răspunsurile pe care i le dăduse Dickie când îl întrebase despre o persoană sau alta din New York. Unii erau homosexuali, într-adevăr, și bănuise adesea că Dickie negase în mod deliberat că-i cunoaște, deși îi cunoștea. Nu-i mare scofală! Oricum, cine era cel care făcea atâta caz din asta? Dickie.

Tom ezită, în timp ce în minte i se învârtea un amalgam de lucruri pe care le-ar fi putut spune, unele rănchiunoase, altele liniștitoare, recunoscătoare sau ostile.

Își aminti de niște grupuri pe care le cunoscuse în New York și la care renunțase complet. Regreta acum că le cunoscuse. Îl primiseră printre ei fiindcă îi amuza, însă nu avusese niciodată de-a face cu vreunul! Când câțiva îi făcuseră avansuri, îi respinsese, deși își amintea

cum încercase să se revanșeze aducându-le gheață pentru băuturi sau lăsându-i acasă cu taxiul, deși se abătea din drum, fiindcă se temuse că aveau să nu-l mai placă. Fusese un tâmpit! Își amintea și momentul umilitor când Vic Simmons spusese: „Ah, pentru numele lui Dumnezeu, Tommie, mai taci!“ când se adresase unui grup de persoane, poate pentru a treia sau a patra oară în prezența lui Vic, spunând: „Nu mă pot hotărî dacă îmi plac bărbații sau femeile, așa că vreau să renunț la amândouă categoriile!“ Tom pretinsese cândva că mergea la psiholog, fiindcă toată lumea mergea la unul, și povestise istorisiri amuzante despre ședințele lui ca să amuze oamenii la petreceri. Gluma cu renunțarea la ambele categorii avusese întotdeauna succes în felul în care-o spunea el, până când Vic îi spusese să tacă. După aceea, Tom nu mai povestise niciodată faza și nici nu mai pomenise de psiholog. De fapt, era mult adevăr în asta, reflectă Tom. El era unul dintre cei mai inocenți și mai corecți oameni din câți a cunoscut. Asta era ironia situației cu Dickie.

— Mă simt de parcă..., începu Tom, însă Dickie nu asculta.

Îi întoarse spatele posomorât și își duse băutura în colțul terasei. Tom se apropie de el, un pic temător, neștiind dacă îl va împinge de pe terasă sau doar se va întoarce cu spatele și-i va spune să plece imediat din casa lui.

Tom întrebă încet:

— Dickie, ești îndrăgostit de Marge?

— Nu, dar îmi pare rău pentru ea. Îmi pasă de ea. A fost foarte amabilă cu mine. Am petrecut clipe frumoase împreună. Nu pari capabil să înțelegi asta.

— Ba înțeleg. Asta a fost ideea mea inițială despre voi: tu vrei să aveți o relație platonică, dar ea este îndrăgostită de tine.

— Da, este. Dar să știi că trebuie să faci tot posibilul ca să nu-i rănești pe cei care sunt îndrăgostiți de tine.

— Firește.

Ezită, alegându-și cuvintele. Era încă precaut și tremura, deși Dickie nu mai era supărat pe el. N-o să-l dea afară. Tom continuă, ceva mai calm:

— Îmi imaginez că, dacă erați amândoi în New York, nu v-ați fi văzut atât de des, sau chiar deloc! Dar fiind amândoi în satul ăsta singuratic...

— Întocmai. Nu m-am culcat cu ea și nici nu intenționez, dar vreau să-i păstrez prietenia.

— Dar am făcut eu ceva să te împiedic? Ți-am spus, Dickie, mai bine plec decât să fac ceva care să vă strice prietenia.

Dickie îi aruncă o privire și spuse:

— Nu, n-ai făcut nimic în mod special, însă e clar că nu-ți place s-o ai prin preajmă. Când faci eforturi să-i spui ceva drăguț, e clar că e forțat.

— Îmi pare rău, spuse Tom chinuit.

Îi părea rău că nu făcuse un efort mai mare, că făcuse o treabă de mântuială când s-ar fi putut descurca mai bine.

— Mă rog, să nu mai vorbim despre asta. Marge și cu mine suntem în regulă, spuse Dickie sfidător.

Îi întoarse spatele și privi apa.

Tom se duse la bucătărie și puse la fiert apă pentru cafea. Nu voia să folosească espressorul, fiindcă era obiectul preferat al lui Dickie și nu-i plăcea să fie folosit de altcineva. Avea să ia cana cu el în cameră și să studieze

puțină italiană înainte să ajungă Fausto. Nu era momentul potrivit să se împace cu Dickie. Dickie era orgolios. Avea să păstreze tăcerea toată după-amiaza, apoi să-și revină pe la 17.00, după ce picta o vreme, și episodul cu hainele avea să fie uitat.

Tom era sigur de un lucru: Dickie era bucuros să-l aibă acolo, cu el. Se săturase să locuiască singur și se săturase de Marge. Tom mai avea trei sute de dolari din banii dați de domnul Greenleaf, iar Dickie și cu el aveau să-i folosească pentru o escapadă la Paris. Fără Marge. Dickie fusese uimit când Tom îi spusese că nu văzuse din Paris decât o imagine fugară de pe un geam de gară.

Așteptând să fiarbă cafeaua, Tom strânse mâncarea pe care ar fi trebuit să o mănânce la prânz. Așeză câteva cratițe în oale mai mari cu apă, ca să țină furnicile la distanță. Mai aveau un pachet de unt proaspăt, două ouă, patru rulouri pe care Ermelinda le cumpărase pentru micul dejun din ziua următoare. Trebuia să cumpere cantități mici din toate, fiindcă nu aveau frigider. Dickie voia să cumpere unul cu o parte din banii tatălui său. Spusese asta de câteva ori. Tom spera să se răzgândească, fiindcă un frigider avea să le reducă banii de călătorie, iar Dickie avea un buget fix de cinci sute de dolari pe lună. Dickie era atent cu banii, într-un fel, și totuși, la crâșmă sau în barurile din sat, împărțea bacșișuri generoase în dreapta și în stânga și dădea bancnote de cinci sute de lire italiene oricărui cerșetor pe care îl vedea.

Pe la ora 17.00, Dickie își revenise la normal. Petrecuse o după-amiază plăcută pictând. Așa bănuia Tom, fiindcă fluierase în atelier vreo oră înainte să iasă pe terasă, unde Tom își revizuia gramatica, și îi dădu câteva sfaturi legate de pronunție.

— Italienii nu zic întotdeaua „Io voglio“[1] atât de clar, spuse el. Mai pronunță și „Io vo’ presentare mia amica Marge, per esempio“[2].

Dickie trasă o linie imaginară cu brațul său lung prin aer. Gesticula mereu când vorbea italiană. Avea gesturi grațioase, de parcă ar fi dirijat o orchestră în legato.

— Mai bine l-ai asculta mai des pe Fausto și ai citi mai puțină gramatică. Eu am învățat italiană de pe stradă.

Dickie zâmbi și se îndreptă spre alee. Fausto tocmai intra pe poartă.

Tom ascultă cu atenție, chinuindu-se să priceapă fiecare cuvintel din schimbul lor de cuvinte în italiană însoțit de râsete.

Fausto apăru pe terasă zâmbind, se aruncă pe un scaun și își rezemă picioarele goale de parapet. Chipul lui fie zâmbea, fie se încrunta, schimbându-se de la un moment la altul. Era unul dintre puținii oameni din sat, spusese Dickie, care nu vorbea în dialectul sudist. Fausto locuia la Milano și își vizita o mătușă din Mongibello pentru câteva luni. Venea, mereu punctual, de trei ori pe săptămână, cam pe la 17.00 sau 17.30, și stăteau pe terasă, bând vin sau cafea și povestind cam o oră. Tom se străduia să memoreze tot ce spunea Fausto despre roci, ape, politică. Fausto era comunist și avea carnet de partid și le arăta mereu carnetul americanilor, spunea Dickie, fiindcă era amuzat de reacția lor. Vorbeau despre viața sexuală, frenetică și pisicească parcă, a unora dintre locuitorii satului. Lui Fausto îi era uneori greu să

---

[1] „Eu vreau“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Vreau să v-o prezint pe prietena mea, Marge, de exemplu“ (lb. it.) (n.r.).

găsească subiecte de discuție, iar atunci se holba la Tom și izbucnea în râs. Dar Tom făcea mari progrese. Italiana era singurul lucru pe care-l studiase vreodată și îi făcuse plăcere și de care simțea că se putea ține. Tom dorea ca italiana lui să fie la fel de bună ca a lui Dickie și credea că putea ajunge la acel nivel într-o lună, dacă muncea din greu în continuare.

CAPITOLUL 11

Tom traversă voios terasa și intră în atelierul lui Dickie.

— Vrei să ajungi la Paris într-un sicriu? întrebă el.

— Ce? zise Dickie ridicând privirea de pe tabloul său în acuarelă.

— Am vorbit cu un italian la Giorgio's. Am pleca din Trieste călătorind în sicrie, într-o mașină pentru bagaje escortată de niște francezi, și primim o sută de mii de lire italiene fiecare. Cred că are legătură cu drogurile.

— Droguri în sicrie? Nu-i un truc învechit?

— Am vorbit cu tipul în italiană, deci n-am priceput totul, însă a spus că vor fi trei sicrie, și poate al treilea are un cadavru adevărat înăuntru, în care pun drogurile. Oricum, primim și călătoria gratuit, și căpătăm și experiență.

Tom își goli buzunarele de pachetele de Lucky Strike pe care tocmai le cumpărase pentru Dickie de la un vânzător ambulant.

— Ce spui?

— Cred că-i o idee genială. La Paris în sicriu!

Dickie zâmbea ciudat, un pic ironic, ca și cum pretindea că se lasă prins în capcană, când nu avea nici cea mai mică intenție să se lase păcălit.

— Vorbesc serios, spuse Tom. Chiar caută câțiva tineri doritori. Sicriele ar trebui să conțină trupurile francezilor căzuți în Indochina. Cei din escorta franceză se

vor preface că sunt rudele unuia dintre ei sau poate ale tuturor...

Nu era tocmai ce-i spusese bărbatul, însă era pe-aproape. Iar două sute de mii de lire italiene însemnau peste trei sute de dolari, suficient pentru o escapadă la Paris. Dickie încă evita subiectul călătoriei.

Dickie îl privi tăios, puse jos mucul îndoit de Nazionale pe care-l fuma și deschise un pachet de Lucky.

— Ești sigur că tipul cu care ai vorbit nu era el însuși sub influența drogurilor?

— Ești atât de precaut în ultima vreme! spuse Tom râzând. Unde ți-e spiritul de aventură? Te uiți la mine de parcă nici nu m-ai crede! Hai cu mine să ți-l arăt! E tot acolo și mă așteaptă. Îl cheamă Carlo.

Dickie nu părea să aibă de gând să se miște din loc.

— Oricine are o asemenea ofertă nu-ți explică toate dedesubturile. Poate că o să găsească niște infractori care vor să meargă de la Trieste la Paris, însă nici asta nu are sens.

— Vii cu mine să vorbim cu el? Dacă nu mă crezi, măcar îl vezi.

— Sigur, zise Dickie ridicându-se brusc. Poate chiar mă bag în asta pentru o sută de mii de lire italiene.

Dickie închise cartea de poezii care stătuse cu fața în jos pe canapea înainte să-l urmeze pe Tom afară. Marge avea multe cărți de poezii, iar în ultima vreme Dickie le împrumuta des.

Omul încă stătea la masa din colț de la Giorgio's, când intrară. Tom îi zâmbi și îi făcu semn din cap.

— Bună, Carlo, spuse el. *Posso sedermi?*[1]

---

[1] „Pot să mă așez?“ (lb. it.) (n.r.).

— *Si, si*[1], spuse bărbatul gesticulând spre scaunele de la masă.

— Acesta este prietenul meu, spuse Tom în italiană, cu grijă. Vrea să știe dacă treaba cu Parisul e pe bune.

Tom se uită la Carlo, în timp ce acesta îl măsura pe Dickie. Fu minunat pentru Tom să vadă că ochii întunecați și duri ai bărbatului nu trădau nimic altceva decât un interes politicos. Într-o fracțiune de secundă, păru să evalueze expresia vag zâmbitoare, însă suspicioasă, a lui Dickie, bronzul său, care nu se putea obține decât după luni de stat la soare, îmbrăcămintea sa italiană și inelele americane.

Un zâmbet se lăți încet pe buzele palide și plate ale bărbatului. Se uită la Tom.

— *Allora?*[2] îl îndemnă Tom nerăbdător.

Omul își ridică paharul cu martini dulce și luă o înghițitură.

— Treaba e pe bune, dar nu cred că prietenul tău e omul potrivit.

Tom se uită la Dickie. Dickie îi privi pe bărbat cu atenție, cu același zâmbet neutru. De data asta însă, lui Tom i se păru a fi un zâmbet disprețuitor.

— Măcar e pe bune, vezi doar! îi spuse el lui Dickie.

— Mda, răspunse el, încă privindu-l pe bărbat de parcă era un soi de animal interesant, pe care-l putea ucide dacă dorea.

Dickie ar fi putut vorbi în italiană cu bărbatul, dar în schimb alesese să nu spună nici măcar un cuvânt. Cu trei săptămâni în urmă, își zise Tom, Dickie ar fi acceptat

---

[1] „Da, da“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Deci?“ (lb. it.) (n.r.).

oferta. Chiar trebuia să stea așa, ca un porumbel pe stinghie? Sau ca un detectiv care aștepta întăriri ca să-l poată aresta?

— Deci, spuse Tom într-un târziu, mă crezi, nu?

Dickie se uită la el.

— Despre treaba asta? De unde să știu?

Tom îl privi pe italian, așteptând.

Italianul ridică din umeri și zise:

— Nu-i nevoie să discutăm, nu?

— Nu, răspunse Tom.

O furie nebunească, fără direcție, îi clocotea în sânge și îl făcea să tremure. Era furios pe Dickie. Acesta măsura unghiile murdare, gulerul nespălat și chipul urât și întunecat al bărbatului. Era un chip bărbierit proaspăt, însă nespălat, așa încât porțiunea unde se aflase barba era mult mai deschisă la culoare decât pielea de deasupra și de dedesubt. Dar ochii săi negri, de italian, erau calmi și prietenoși, iar privirea, mai puternică decât a lui Dickie.

Tom se simți luat în râs. Era conștient că nu se putea exprima în italiană. Voia să le vorbească și lui Dickie, și bărbatului.

— *Niente, grazie*[1], Berto! îi spuse Dickie liniștit chelnerului, care venise să întrebe ce doresc.

Îl privi pe Tom și întrebă:

— Mergem?

Tom sări în sus atât de brusc, încât scaunul i se răsturnă. Îl puse la loc și se înclină de rămas-bun către italian. Simțea că îi datorează scuze, însă nu putu să articuleze nici măcar un „la revedere". Italianul îi făcu semn din cap

---

[1] „Nimic, mulțumim" (lb. it.) (n.r.).

și zâmbi. Tom se ținu după picioarele lungi, îmbrăcate în alb, ale lui Dickie, până ieșiră din bar.

Afară, Tom spuse:

— Voiam să vezi că e adevărat. Sper că ți-ai dat seama.

— Da, e adevărat, spuse Dickie zâmbind. Ce-ai pățit?

— Ce ai pățit tu?

— Tipul e un escroc. Asta vrei să recunosc? OK!

— Trebuia să te porți atât de arogant? Cu ce ți-a greșit?

— Ar fi trebuit cumva să îngenunchez în fața lui? Am mai văzut escroci. Satul ăsta e plin de ei.

Dickie își încruntase sprâncenele blonde. Continuă:

— Ce naiba e în neregulă cu tine? Vrei să-i accepți propunerea nebunească? N-ai decât!

— Acum nici dacă vreau nu aș mai putea. Nu după cum te-ai purtat tu!

Dickie se opri în mijlocul drumului, privindu-l. Se certau atât de tare, încât câțiva oameni se opriseră și ei să se uite.

— Ar fi putut să fie distractiv, spuse Tom, însă nu după cum ai ales să te porți. Acum o lună, când am fost la Roma, ai fi crezut că e distractiv.

— Nu, spuse Dickie clătinând din cap. Mă îndoiesc.

Sentimentul de frustrase și neputință era agonizant pentru Tom. La fel și faptul că erau priviți. Se forță să meargă mai departe, mai întâi cu pași mici, tensionați, până când se asigură că Dickie îl însoțea. Chipul acestuia reflecta încă mirarea și bănuiala, iar Tom știa că Dickie era surprins de reacția lui. Tom voia să explice, voia să-i spună totul lui Dickie, ca el să înțeleagă și să simtă la fel. Dickie fusese pe aceeași lungime de undă cu el cu o lună în urmă.

— E vorba despre felul în care te-ai purtat, spuse Tom. Nu era cazul să te porți așa. Tipul ăla nu ți-a făcut nimic.

— Arăta ca un escroc murdar, răspunse Dickie. Pentru numele lui Dumnezeu! Du-te înapoi dacă-ți place așa de mult de el! Nu ești obligat să faci ce fac eu!

Fu rândul lui Tom să se oprească în mijlocul drumului. Avu un impuls să se ducă în altă direcție, nu neapărat înapoi la italian, ci doar să-l părăsească pe Dickie. Apoi, dintr-odată, tensiunea îi dispăru. Umerii i se relaxară, pulsând dureros, iar respirația începu să i se calmeze. Voia să spună măcar „Fie, Dickie“, ca să pună punct și să-l facă să uite de asta. Dar își simți limba legată.

Se uită în ochii albaștri ai lui Dickie. Erau încă încruntați, sub sprâncenele decolorate de soare care deveniseră albe. Avea ochii strălucitori și goi... doar niște bucăți de gelatină albastră cu un punct negru în interior, fără sens, fără legătură cu el. Se spune că ochii sunt fereastra sufletului, că prin ei străbate iubirea, că doar uitându-te în ei poți vedea ce se petrece înăuntrul unei ființe umane. Dar în ochii lui Dickie, Tom nu văzu decât ce ar fi văzut uitându-se la suprafața dură și lipsită de viață a unei oglinzi.

Tom simți un junghi puternic în piept și își acoperi fața cu mâinile. Era de parcă Dickie îi fusese răpit dintr-odată. Nu erau prieteni. Nu se cunoșteau. Tom realiză în acel moment un adevăr oribil, un adevăr universal, general valabil pentru toți oamenii pe care-i cunoscuse și pe care urma să-i cunoască: fiecare dintre ei stătuse sau urma să stea în fața lui, iar el avea să știe, iar și iar, că nu-i va cunoaște niciodată. Cel mai rău era că avea să existe mereu iluzia temporară că îi cunoștea și că erau

într-o armonie perfectă, că erau la fel. Pentru o clipă, șocul revelației imposibil de descris în cuvinte i se păru insuportabil. Se simți apucat de o criză, de parcă urma să se prăbușească. Era copleșit de toate: lumea străină din jur, limba diferită, eșecul său, faptul că Dickie îl ura. Se simți înconjurat de străini, de ostilitate. Simți cum Dickie îi înlătură mâinile de pe față.

— Ce-ai pățit? întrebă Dickie. Ți-a dat tipul ăla să iei ceva?

— Nu.

— Ești sigur? Nu ți-a pus nimic în băutură?

— Nu.

Primele picături ale ploii de seară îi căzură pe cap. Urmă un huruit de tunet. Ostilitate și de sus.

— Vreau să mor, spuse Tom încetișor.

Dickie îl trase de braț. Tom se împiedică de un prag. Se aflau în barul micuț de vizavi de poștă. Tom auzi cum Dickie comandă un coniac, specificând să fie italian, fiindcă nu era suficient de bun să primească franțuzesc, presupuse Tom. Îl bău. Era dulceag, cu gust de medicament. Bău trei, ca pe un medicament magic care să-l aducă înapoi la ceea ce mintea lui știa că se numește, de obicei, realitate: mirosul de Nazionale din mâna lui Dickie, fibra ondulată a lemnului din care era făcut barul, sub degetele sale, faptul că în stomac simțea o apăsare, de parcă cineva îi împingea un pumn în buric, anticiparea vie a drumului lung și abrupt spre casă, durerea surdă pe care avea să o simtă în coapse după acel drum.

— Sunt bine, spuse Tom încet, cu o voce groasă. Nu știu ce-am pățit. Poate că m-a bătut soarele în cap.

Râse. Așa era realitatea. Râdeai de ea, o făceai să pară prostească. Tocmai trăise un moment mai important

decât oricare altul din cele cinci săptămâni de când îl întâlnise pe Dickie, poate cel mai important moment pe care îl trăise vreodată.

Dickie nu spuse nimic, ci își puse țigara în gură și scoase câteva bancnote de o sută de lire italiene din portofelul negru din piele de aligator, punându-le pe bar. Tom fu jignit fiindcă nu spunea nimic. Se simțea ca un copil care fusese bolnav și probabil o pacoste, dar care se aștepta măcar la o vorbă bună după ce îi trecuse boala. Dar Dickie era indiferent. Îi cumpărase coniacurile la fel de rece cum ar fi făcut-o pentru un străin pe care-l întâlnise pe stradă, care se simțise rău și nu avea bani.

Tom se gândi brusc că Dickie nu voia ca el să-l însoțească la Cortina. Nu era prima dată când se gândea la asta. Marge mergea și ea la Cortina. Ea și Dickie cumpăraseră un termos nou, gigantic, ultima dată când fuseseră în Napoli. Nu îl întrebaseră dacă îi plăcea și nici altceva. Îl excludeau, pe tăcute și treptat, din pregătirile lor. Tom simțea că Dickie se aștepta ca el să plece, de fapt, chiar înainte de excursia la Cortina. Cu câteva săptămâni în urmă, Dickie spusese că îi va arăta lui Tom pârtiile de schi marcate pe hartă. Dar Dickie se uitase singur pe hartă într-o seară, fără să discute cu el.

— Ești gata? întrebă Dickie.

Tom îl urmă afară din bar, ca un câine.

— Dacă poți ajunge acasă teafăr de unul singur, mă gândeam să dau o fugă s-o văd pe Marge un pic, spuse Dickie pe drum.

— Mă simt bine, răspunse Tom.

— Bine.

Apoi spuse peste umăr, îndepărtându-se:

— Vrei să ridici tu corespondența? S-ar putea să uit.

Tom încuviință. Intră în oficiul poștal. Ridică două scrisori: una pentru el, de la tatăl lui Dickie, și una pentru Dickie, de la cineva din New York pe care nu-l cunoștea. Rămase în ușă și deschise scrisoarea de la domnul Greenleaf, despăturind cu respect foaia scrisă la mașină. Purta impresionantul antet de un verde palid al fabricii de ambarcațiuni Burke-Greenleaf, cu emblema cârmei în mijloc.

10 noiembrie

Dragul meu Tom,

Ţinând cont că eşti cu Dickie de peste o lună şi că nu dă niciun semn că ar vrea să vină acasă, nu mai mult decât ca înainte să ajungi tu, pot doar să trag concluzia că ai dat greş. Ştiu că, având cele mai bune intenţii, ne-ai transmis că se gândeşte să revină, însă, cu sinceritate, nu deduc asta din scrisoarea lui din 26 octombrie. De fapt, pare mai hotărât ca niciodată să rămână în Italia.

Aş dori să ştii că eu şi soţia mea apreciem toate efor-turile făcute în numele nostru, şi al lui. Nu mai este necesar să ni te consideri obligat în vreun fel. Sper că eforturile din ultima lună nu ţi-au creat inconvenienţe şi sper sincer că această călătorie ţi-a oferit şi unele bucurii, în ciuda eşecului principalului obiectiv.

Soţia mea şi cu mine îţi trimitem salutări şi mul-ţumiri.

Cu sinceritate,

H. R. Greenleaf

Asta fu lovitura finală. Cu tonul său marcat de răceală, chiar mai rece decât tonul său obișnuit de afaceri, fiindcă era un ton de rămas-bun și introdusese o notă de mulțumire politicoasă, domnul Greenleaf îl îndepărtase

brusc și sec. Eșuase. „Sper că nu ți-au creat inconveniențe...“ Era oare sarcastic? Domnul Greenleaf nici măcar nu spusese că i-ar plăcea să-l revadă când se întorcea în America.

Tom urcă mecanic dealul. Și-l imagină pe Dickie acasă la Marge, povestindu-i despre Carlo și despre purtarea sa ciudată după aceea. Tom știa ce avea să spună ea: „De ce nu scapi de el, Dickie?“ Oare trebuia să se întoarcă și să le explice, să-i oblige să asculte? Tom se întoarse, privind conturul abia vizibil al casei lui Marge de pe deal, cu ferestrele întunecate. Geaca de blugi i se uda de la ploaie. Își ridică gulerul, apoi urcă repede dealul până la casa lui Dickie. Cel puțin, își zise el mândru, nu încercase să mai stoarcă niște bani de la domnul Greenleaf, cum ar fi putut să facă. Ar fi putut, chiar și cu acordul lui Dickie, dacă l-ar fi abordat când era în dispoziția potrivită. Oricine altcineva ar fi făcut-o, se gândi Tom, oricine, dar nu el, și asta spunea ceva despre el.

Rămase în colțul terasei, holbându-se la linia vagă și pustie a orizontului, fără să se gândească la nimic și fără să simtă nimic, cu excepția unei senzații slabe, ca prin vis, de pierdere și singurătate. Chiar și Dickie și Marge păreau departe, iar ce aveau să spună despre el părea lipsit de importanță. Era singur. Doar asta conta. Începu să simtă o teamă ascuțită la capătul spinării, deasupra feselor.

Se întoarse când auzi poarta deschizându-se. Dickie urca pe alee, zâmbind, însă lui Tom i se păru un zâmbet forțat, politicos.

— Ce faci acolo, în ploaie? întrebă Dickie aplecându-se să intre pe ușă.

— E foarte răcoritoare, spuse Tom pe un ton plăcut. Uite o scrisoare pentru tine!

Îi întinse lui Dickie scrisoarea și o îndesă pe cea de la domnul Greenleaf în buzunar. Își agăță geaca în dulapul de pe hol. Când Dickie termină de citit scrisoarea, care-l făcu să râdă în hohote, Tom spuse:

— Crezi că Marge ar vrea să vină cu noi la Paris?

Dickie păru surprins.

— Cred că da.

— S-o întrebi, spuse Tom cu voioșie.

— Nu știu dacă ar trebui să merg la Paris, spuse Dickie. Nu m-ar deranja să evadez undeva câteva zile, dar Parisul...

Își aprinse o țigară, apoi continuă:

— Aș prefera să merg la San Remo sau la Genova. Ăla da oraș!

— Dar Parisul... Genova nu se poate compara cu Parisul, nu?

— Nu, firește că nu, dar Genova e mult mai aproape.

— Atunci, când mergem la Paris?

— Nu știu. Oricând. Parisul tot acolo o să fie.

Tom ascultă ecoul vorbelor în urechi, căutându-le tonul. Cu două zile în urmă, Dickie primise o scrisoare de la tatăl lui. Citise cu voce tare câteva propoziții și râseseră împreună de ele, dar nu-i citise toată scrisoarea, ca de obicei. Tom era convins că domnul Greenleaf îi spusese lui Dickie că era sătul de Tom Ripley și că îl suspecta că se folosește de banii lui pentru propriul amuzament. Cu o lună în urmă, Dickie ar fi râs și de asta, însă nu și acum.

— Mă gândeam doar că, dacă mai am ceva bani, am putea merge la Paris, insistă Tom.

— Mergi tu. Eu nu prea am chef. Mă păstrez pentru Cortina.

— Păi... presupun că merge și San Remo, spuse Tom încercând să pară amabil, deși simțea că-i vine să plângă.

— În regulă.

Tom fugi de pe hol, în bucătărie. Forma imensă și albă a frigiderului îi ieși dinainte, de după colț. Se gândise că ar bea ceva cu gheață. Dar acum nu mai voia să se atingă de frigider. Petrecuse o zi întreagă în Napoli, cu Dickie și Marge, uitându-se la frigidere, inspectând tăvi de gheață, numărând recipientele, până când Tom nu mai putuse deosebi un aparat de altul, însă Dickie și Marge continuaseră, entuziasmați ca doi însurăței. Petrecuseră alte câteva ore într-o cafenea, discutând meritele tuturor frigiderelor la care se uitaseră, înainte să decidă pe care-l voiau. Iar acum Marge apărea și dispărea mai des ca niciodată, fiindcă își punea o parte din mâncare în el și dorea adesea să împrumute gheață. Tom își dădu seama, brusc, de ce detesta frigiderul. Însemna că Dickie rămânea pe loc. Nu doar că punea capăt excursiei lor în Grecia din iarnă, dar însemna și că Dickie nu se va muta la Paris sau la Roma, așa cum discutaseră în primele săptămâni petrecute de Tom aici. Nu putea face asta când avea un frigider din cele patru din sat, cu șase tăvi de gheață și atât de multe rafturi, încât te simțeai ca la supermarket de fiecare dată când îl deschideai.

Tom își pregăti o băutură fără gheață. Îi tremurau mâinile.

Doar cu o zi în urmă, Dickie îl întrebase ca din întâmplare, în mijlocul conversației, dacă mergea acasă de Crăciun, deși știa foarte bine că nu mergea. Nu avea o casă, iar Dickie știa asta, pentru că Tom îi povestise totul despre mătușa Dottie din Boston. Fusese doar o aluzie foarte clară. Marge avea planuri grandioase de Crăciun. Avea

o conservă de budincă de prune englezească pe care o păstra și voia să cumpere un curcan de la un *contadino*[1]. Tom își imagina cum avea să facă totul cu sentimentalismul ei zaharat. Cu un brad de Crăciun, evident, probabil făcut din carton. Marge mai și croșeta. Lua mereu acasă șosetele lui Dickie să le cârpească. Și amândoi îl excludeau încet-încet, dar politicos. Fiecare lucru prietenos pe care i-l spuneau era de fapt un efort cumplit. Tom nu mai suporta să se gândească la asta. Fie, va pleca. Orice, doar să nu trebuiască să suporte Crăciunul alături de ei.

---

[1] „Fermier“ (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 12

Marge spuse că nu ține neapărat să vină cu ei la San Remo. Intrase într-un „sprint“ cu scrisul la carte. Marge lucra când intens, când lent, dar mereu cu entuziasm. Lui Tom i se părea că Marge se declara „prinsă până peste cap“ cam șaptezeci și cinci la sută din timp, anunțându-și mereu starea cu un hohot vesel de râs. Cartea trebuie să fie sub orice critică, se gândea Tom. Cunoscuse scriitori. Nu scriai o carte cu degetul mic, pierzând vremea pe plajă jumătate de zi și întrebându-te ce vei mânca la cină. Dar era bucuros că Marge intrase într-un „sprint“, chiar atunci când Dickie și cu el voiau să meargă la San Remo.

— Dickie, aș aprecia dacă ai putea să cauți parfumul ăla pentru mine, spuse ea. Știi tu, parfumul Stradivari pe care nu l-am găsit la Napoli. La San Remo trebuie să fie, fiindcă au atât de multe magazine cu produse franțuzești!

Tom se gândi că sigur urmau să petreacă o zi întreagă căutând parfumul în San Remo, așa cum petrecuseră ore în șir la Napoli într-o sâmbătă.

Luară doar una dintre valizele lui Dickie pentru amândoi, fiindcă plănuiau să fie plecați doar trei nopți și patru zile. Dickie era într-o dispoziție ceva mai bună, însă senzația de finalitate era încă prezentă, ca o presimțire că era ultima călătorie pe care o făceau împreună.

Lui Tom, veselia politicoasă a lui Dickie în tren i se păru cea a unei gazde care s-a săturat de musafir și se teme că acesta și-a dat seama, așa că încearcă să compenseze în ultimul moment. Tom nu se mai simțise niciodată până acum ca un musafir plictisitor, deloc bine-venit.

În tren, Dickie îi povesti despre San Remo și despre săptămâna pe care o petrecuse acolo cu Freddie Miles, când ajunsese pentru prima dată în Italia. San Remo era micuț, însă avea un renume internațional de centru comercial, iar oamenii veneau din Franța ca să facă cumpărături aici. Lui Tom i se păru că Dickie încerca să-i vândă orașul, să-l convingă să rămână în San Remo singur, în loc să revină în Mongibello. Tom începu să simtă ură față de oraș chiar înainte de a ajunge.

Apoi, când trenul aproape că ajunsese în gara din San Remo, Dickie spuse:

— Apropo, Tom, nu-mi place să-ți spun asta dacă te vei supăra cumplit, însă aș prefera să merg la Cortina d'Ampezzo doar cu Marge. Cred c-ar prefera așa, și în fond îi sunt dator măcar cu o vacanță frumoasă. Nu pari foarte entuziasmat să schiezi.

Tom înlemni, cuprins brusc de frisoane, însă încercă să nu miște niciun mușchi. Dickie dăduse vina pe Marge!

— Da, spuse el, desigur.

Privi nervos harta din mâini, căutând disperat un alt loc în apropiere de San Remo, deși Dickie dădea deja jos valiza de pe raftul de bagaje.

— Nu suntem departe de Nisa, nu-i așa?

— Nu.

— Și nici de Cannes. Mi-ar plăcea să merg la Cannes, dacă tot suntem aici. Măcar e în Franța, spuse Tom pe un ton de reproș.

— Cred c-am putea. Ți-ai adus pașaportul, nu?

Tom și-l adusese. Se urcară în trenul de Cannes și ajunseră în jur de ora 23.00.

Lui Tom i se păru minunat: portul care se curba, alungindu-se prin luminițe în vârfuri lungi și subțiri de semilună, bulevardul principal, elegant, dar cu aspect tropical, de-a lungul apei, cu șirurile sale de palmieri, și hotelurile scumpe. Franța! Era mai calmă decât Italia și mai șic. Tom simțea asta chiar și în întuneric.

Merseră la un hotel de pe prima străduță lăturalnică: Gray d'Albion, suficient de șic, dar fără să îi coste o avere, spuse Dickie. Deși Tom ar fi plătit cu plăcere, oricât de mult, pentru o cameră la cel mai bun hotel, cu vedere la ocean. Își lăsară valiza la hotel și merseră la barul hotelului Carlton, despre care Dickie spuse că era cel mai la modă din Cannes. Totuși, Dickie bănuia că barul o să fie aproape gol, fiindcă nu erau mulți turiști în Cannes în perioada aceea. Se dovedi că avea dreptate. Tom propuse încă un rând de băuturi, însă Dickie refuză.

Luară micul dejun la cafenea a doua zi, apoi se îndreptară spre plajă. Aveau slipurile de baie pe sub pantaloni. Era răcoare, dar se putea înota. Înotaseră la Mongibello și în zile mai friguroase. Plaja era aproape goală, cu excepția câtorva cupluri izolate și a unui grup de bărbați care practicau un soi de sport pe dig. Valurile se rostogoleau și se spărgeau pe nisip cu o violență iernatică. Tom văzu că grupul de bărbați făcea acrobații.

— Trebuie să fie profesioniști, remarcă el. Toți poartă același tip de slip galben.

Tom privi cu interes cum construiau o piramidă umană, cu picioare fixate pe coapse proeminente, cu mâini

care prindeau antebrațe. Îi auzea strigând „*Allez!*“ și „*Un-deux!*“[1]

— Uite! strigă Tom. Vârful!

Rămase pe loc să-l privească pe cel mai mic, un băiat de vreo șaptesprezece ani, cățărându-se pe umerii bărbatului care se afla în mijlocul grupului de trei din partea de sus. Luă poziție, cu brațele deschise, parcă primind aplauze.

— Bravo! strigă Tom.

Băiatul îi zâmbi înainte să coboare dintr-o săritură, agil ca un tigru.

Tom se uită la Dickie. Acesta privea câțiva bărbați din apropierea lor, pe plajă.

— „Zece mii văzui dintr-o privire, narcise legănându-se sprințar“[2], îi spuse el acru.

Tom fu șocat, apoi simți un fior acut de rușine, aceeași rușine pe care o simțise și la Mongibello, când Dickie îi spusese că Marge îl credea homosexual.

Bine, se gândi el, acrobații erau poponari. Poate Cannes era plin de poponari. Și ce dacă? Își strânse pumnii în buzunarele pantalonilor. Și-o aminti pe mătușa Dottie spunând: „E un fătălău din cap până-n picioare. Taman ca tat-su!“

Dickie stătea cu brațele încrucișate, privind oceanul. Tom se abținu intenționat să se mai uite spre acrobați, deși erau cu siguranță mult mai amuzanți decât oceanul.

— Intri? întrebă el descheindu-se curajos la cămașă, deși apa i se păru dintr-odată rece ca gheața.

---

[1] „Hai“ și „Unu, doi“ (lb. fr.) (n.r.).

[2] Vers din poezia *Oda narciselor* de William Wordsworth, folosit aici pentru a face o aluzie la homosexualitate (n.r.).

— Nu cred, răspunse Dickie. De ce nu stai aici să privești acrobații? Eu mă întorc.

Se întoarse și porni înapoi înainte ca Tom să poată răspunde.

Tom își încheie în grabă hainele, privind cum Dickie se îndepărta, pe diagonală, ocolindu-i pe acrobați, deși următoarele trepte spre trotuarul de sus erau de două ori mai departe decât cele din apropierea acrobaților.

Dă-l naibii! își spuse Tom. De ce trebuie să se poarte mereu cu atâta superioritate? Ai crede că n-a văzut niciodată o panseluță! Problema lui Dickie e evidentă! De ce n-o lasă mai moale, măcar o dată? Ce are atât de important de pierdut?

Zeci de insulte îi răsăriră în minte, în timp ce fugea după Dickie. Apoi acesta îl privi cu răceală și dezgust, iar insultele îi muriră pe limbă.

Plecară spre San Remo în acea după-amiază, chiar înainte de ora 15.00, ca să nu fie nevoiți să mai plătească o zi la hotel. Dickie propusese să plece până-n ora 15.00, deși Tom fusese cel care plătise nota de trei mii patru sute treizeci de franci, zece dolari și opt cenți, pentru o noapte. Tot el cumpără și biletele de tren către San Remo, deși Dickie era plin de franci. Dickie își adusese cecul lunar din Italia și îl încasase în franci, gândindu-se că avea să iasă mai bine dacă schimba francii înapoi în lire italiene mai târziu, fiindcă francul înregistrase o creștere recentă.

În tren, Dickie nu spuse nici măcar un cuvânt. Pretinzând că îi era somn, își încrucișă brațele și își închise ochii. Tom stătea vizavi de el, privindu-i chipul frumos, osos și arogant, și mâinile cu inelul verde și inelul de aur, cu sigiliu. Lui Tom îi trecu prin minte să fure inelul verde la plecare. Ar fi fost ușor: Dickie și-l scotea când înota.

Uneori îl scotea și când făcea duș, acasă. Avea să o facă în ultima zi, își zise Tom.

Privind pleoapele închise ale lui Dickie, Tom simți o emoție nebunească, un sentiment de ură, afecțiune, nerăbdare și frustrare crescând în interiorul lui și tăindu-i respirația. Voia să-l ucidă pe Dickie. Nu era prima dată când se gândea la asta. De vreo două sau trei ori avusese un impuls provocat de furie sau de dezamăgire, un impuls care dispăruse imediat și îl lăsase cu un sentiment de rușine. Acum se gândi la asta vreo două minute întregi, fiindcă îl părăsea oricum pe Dickie, deci de ce să-i mai fie rușine? Eșuase în privința lui pe toate planurile. Îl detesta pentru că, oricum ar fi privit lucrurile, eșecul său nu fusese din vina lui, și nici cauzat de ceva ce făcuse, ci de încăpățânarea inumană a lui Dickie. Și de insolența lui strigătoare la cer! Îi oferise lui Dickie prietenie, companie și respect, tot ce avea mai bun, iar Dickie îi răspunsese cu lipsă de recunoștință și ostilitate. Îl dădea afară din casă, alungându-l în frig. Dacă îl ucidea în această călătorie, își zise Tom, putea spune că avusese loc un accident. Putea... Tocmai se gândise la ceva genial: putea deveni el însuși Dickie Greenleaf! Putea face tot ce făcea Dickie. Se putea întoarce la Mongibello să ia lucrurile lui Dickie, să inventeze o poveste pentru Marge, apoi își putea lua un apartament la Roma sau la Paris și putea primi cecul lui Dickie în fiecare lună, falsificându-i semnătura. Putea intra direct în pielea lui Dickie. Îl putea face pe domnul Greenleaf să-i mănânce din palmă. Pericolul, chiar și inevitabila lipsă de sustenabilitate pe termen lung a planului, de care-și dădea seama doar vag, îl făceau și mai entuziast. Începu să se gândească la o modalitate de a-și pune în funcțiune planul.

Apa. Dar Dickie era un înotător atât de bun! Stâncile. Ar fi fost ușor să-l împingă pe Dickie de pe o stâncă, într-o plimbare, însă și-l imaginã pe Dickie apucându-l și trăgându-l după el. Se crispă pe scaun până când îl durură coapsele și unghiile îi crestară pielea de pe degetele mari. Trebuia să-i scoată și celălalt inel. Trebuia să-și vopsească părul mai deschis. Dar, firește, nu avea să locuiască undeva unde toată lumea îl cunoștea pe Dickie. Trebuia doar să arate suficient ca el pentru a-i folosi pașaportul. Și arăta. Dacă...

Dickie deschise ochii, privind drept spre el, iar Tom se relaxă, înghesuit în colț, cu capul pe spate și ochii închiși, prefăcându-se că doarme.

— Tom, ești bine? întrebă Dickie, scuturându-i genunchiul.

— Da, răspunse Tom zâmbind ușor.

Îl văzu pe Dickie așezându-se la loc, iritat, și știu de ce: Dickie nu suporta să îi acorde atâta atenție. Tom zâmbi în sine, amuzat de propriul reflex rapid de a se preface că doarme, fiindcă fusese singura cale de a-l împiedica pe Dickie să vadă o expresie probabil foarte stranie pe chipul său.

San Remo. Flori. Din nou un drum principal spre plajă, magazine și buticuri, turiști francezi, englezi și italieni. Alt hotel, cu flori la balcoane.

Unde? Pe una dintre străduțele acelea, noaptea? Orașul avea să fie întunecat și tăcut la 1.00 noaptea, dacă-l putea ține pe Dickie treaz atât târziu. În apă? Era ușor înnorat, dar nu era frig. Tom își frământa creierul. Ar fi ușor de făcut și în camera de hotel, dar cum să scape de cadavru? Cadavrul trebuia să *dispară*, absolut. Așa că îi rămânea apa, iar Dickie se simțea în elementul lui

în apă. Pe plajă erau de închiriat bărci, bărci cu vâsle și șalupe cu motor. În fiecare barcă cu motor, remarcă Tom, era o greutate rotundă din ciment, legată de o frânghie, pentru ancorare.

— Dickie, ce-ai zice să luăm o barcă? întrebă Tom încercând să nu pară încântat, deși era. Dickie se uită mirat la el, fiindcă nu fusese încântat de nimic de când ajunseseră.

Pe pontonul de lemn erau aliniate bărci cu motor micuțe, vopsite în albastru și alb sau în verde și alb, cam zece la număr. Italianul care se ocupa de ele era dornic de clienți, fiindcă era o dimineață friguroasă și cam posomorâtă. Dickie privi Mediterana, care era ușor încețoșată, deși fără semne de ploaie. Era genul de atmosferă cenușie care nu avea să dispară întreaga zi, pentru că soarele nu avea să iasă de după nori. Era cam 10.30, ora aceea lenașă de după micul dejun, iar întreaga dimineață italiană, foarte lungă, se întindea în fața lor.

— Fie. O oră în jurul portului! spuse Dickie sărind într-o barcă aproape imediat.

Tom văzu din zâmbetul lui c-o mai făcuse înainte și că aștepta să rememoreze nostalgic alte dimineți sau o altă dimineață petrecută aici poate cu Freddie, poate cu Marge. Sticluța de parfum a lui Marge se contura în buzunarul jachetei de velur a lui Dickie. O cumpăraseră cu câteva minute înainte, de la un magazin foarte asemănător cu o farmacie americană de pe strada principală.

Proprietarul bărcilor porni motorul trăgând de o sfoară și îl întrebă pe Dickie dacă știa să o conducă. Dickie răspunse că da. Era și o vâslă, o singură vâslă, pe fundul bărcii. Dickie luă cârma. Se îndreptară spre ieșirea din oraș.

— Minunat! strigă Dickie zâmbind.

Părul îi flutura în vânt.

Tom privi la stânga și la dreapta. Într-o parte era o stâncă verticală, foarte asemănătoare cu Mongibello, iar în cealaltă, o lungime de țărm, ieșind din ceața care plutea deasupra apei. Nu își dădea seama în ce direcție era mai bine să meargă.

— Știi locurile astea? strigă el peste zgomotul motorului.

— Nu! răspunse Dickie vesel, bucurându-se de cursă.

— E greu de cârmit?

— Chiar deloc! Vrei să încerci?

Tom ezită. Dickie cârmea mai departe spre larg.

— Nu, mersi.

Privi în dreapta și în stânga. În stânga văzu o barcă de agrement.

— Încotro mergi? urlă el.

— Contează? zâmbi Dickie.

Nu, nu conta.

Dickie coti brusc la dreapta, atât de brusc încât amândoi trebuiră să se aplece ca să țină în echilibru barca. Un zid de spumă albă se ridică la stânga lui Tom, apoi scăzu treptat, dezvăluind orizontul liber. Brăzdau din nou apa pustie, îndreptându-se spre nicăieri. Dickie testa viteza zâmbind, cu ochii albaștri cuprinzând orizontul.

— Când ești într-o barcă mică, ai impresia că mergi mult mai rapid decât în realitate! strigă el.

Tom încuviință lăsându-și zâmbetul înțelegător să vorbească pentru el. De fapt, era îngrozit. Dumnezeu știa cât de adâncă era apa acolo. Dacă se întâmpla ceva cu barca, nu aveau nicio șansă să se întoarcă la mal, sau cel puțin, *el* nu avea. Nimeni nu putea vedea ce se petrecea

în larg. Dickie cotea ușurel către dreapta, din nou către fâșia prelungă de teren cenușiu neclar. Tom l-ar fi putut lovi, săruta sau arunca peste bord și nimeni n-ar fi văzut nimic la așa distanță. Transpira, fierbinte pe sub haine, dar cu fruntea de gheață. Îi era teamă, însă nu de apă, ci de Dickie. Știa că o s-o facă, că nu se va opri acum sau poate că nici nu era în stare să se oprească. Dar era posibil să nu reușească.

— Mă provoci să sar? strigă Tom începând să-și descheie jacheta.

Dickie râse la această propunere, deschizând larg gura și ținându-și ochii fixați pe distanța din fața bărcii. Tom continuă să se dezbrace. Își scoase pantofii și șosetele. Pe sub pantaloni purta slipul de baie, la fel ca Dickie.

— O să sar, dacă sari și tu! strigă Tom. Ce zici?

Voia ca Dickie să încetinească.

— Dacă vreau? Bineînțeles!

Dickie încetini dintr-odată motorul. Lăsă cârma și își scoase jacheta. Barca se clătină, pierzând din viteză.

— Haide! spuse Dickie făcând semn spre pantalonii lui Tom, pe care nu și-i dezbrăcase încă.

Tom privi spre țărm. San Remo era neclar, un amestec de alb ca de cretă și roz. Ridică vâsla, de parcă s-ar fi jucat cu ea între genunchi, iar când Dickie se aplecă să-și scoată pantalonii, Tom îl lovi cu ea în cap.

— Hei! urlă Dickie, încruntându-se și alunecând pe jumătate de pe scaunul de lemn.

Sprâncenele sale palide se arcuiră într-o expresie de amețeală surprinsă.

— Pentru Dumnezeu..., mormăi el cu furie, deși ochii săi albaștri se dăduseră deja pe spate, iar el își pierdu cunoștința.

Tom apucă vâsla în mâna stângă și lovi capul lui Dickie dintr-o parte. Marginea vâslei tăie o crestătură care se umplu de sânge sub ochii lui Tom. Dickie era acum încovoiat pe fundul bărcii, zbătându-se. Scoase un răcnet de protest care-l sperie pe Tom cu tăria și forța sa. Tom îl lovi în gât, de trei ori, cu o latură a vâslei, de parcă vâsla ar fi fost un topor, iar gâtul lui Dickie, un copac.

Barca se clătină, iar apa îl stropi pe piciorul sprijinit de margine. Lovi fruntea lui Dickie și un petec de sânge se lăți încet pe pielea tăiată de vâslă. Pentru o clipă, Tom își dădu seama că obosește când se ridică să lovească iar. Mâinile lui Dickie se întinseră spre el. Picioarele lungi ale lui Dickie se îndreptară, ca să-l împingă în față. Tom apucă vâsla ca pe o baionetă și îndesă mânerul într-o parte a pieptului lui Dickie. Corpul acestuia se relaxă, deveni moale și nemișcat.

Tom se ridică respirând greu. Privi în jur. Nu se vedeau bărci, cu excepția unui punctuleț alb, foarte îndepărtat, care se mișca de la dreapta la stânga. Era o barcă cu motor în viteză, îndreptându-se spre țărm.

Rămase nemișcat pentru o clipă, apoi scoase inelul verde de pe degetul lui Dickie. Îl băgă în buzunar. Celălalt inel era mai mic, însă reuși să-l tragă și pe acela peste articulația însângerată a degetului. Căută în buzunarele pantalonilor. Monede franceze și italiene. Le lăsă acolo. Luă un breloc cu trei chei. Apoi ridică jacheta lui Dickie și scoase parfumul lui Marge din buzunar, apoi țigările și bricheta argintie, un capăt de creion, portofelul din piele de crocodil și câteva cartonașe din buzunarul interior de la piept. Tom și le îndesă pe toate în propria jachetă de catifea. Apoi luă frânghia care era înfășurată într-un ghem încurcat peste greutatea albă de ciment. Capătul

era legat de inelul metalic al bărcii. Tom încercă să-l dezlege. Era un nod cumplit, ud, de nedesfăcut, care trebuie să fi fost făcut de ani de zile. Îl lovi cu pumnul. Ar fi fost bine dacă ar fi avut un cuțit.

Se uită la Dickie. Oare era mort? Tom se așeză pe vine la prova strâmtă a bărcii, căutând semne de viață. Îi era teamă să-l atingă, teamă să-i cerceteze pieptul sau încheietura ca să-i simtă pulsul. Se întoarse și trase frenetic de frânghie până când își dădu seama că nu făcea decât să o strângă mai tare.

Bricheta! Scotoci în buzunarul pantalonilor lui, aflați pe fundul bărcii. O aprinse, apoi ținu o porțiune uscată a frânghiei deasupra flăcării. Frânghia avea cam patru centimetri grosime. Fu un proces lent, foarte lent, iar Tom folosi timpul avut la dispoziție ca să privească din nou în jur. Oare italianul cu bărcile îl putea vedea de la distanța asta? Frânghia dură, cenușie, refuza să se aprindă, doar strălucea și scotea puțin fum, arzându-se lent, fir cu fir. Tom trase de ea, iar bricheta se stinse. O aprinse iar și continuă să tragă de frânghie. Când se rupse, o înfășură de patru ori în jurul gleznelor goale ale lui Dickie. O făcu repede, ca să nu i se facă din nou frică, și legă un nod uriaș, neîndemânatic, strângându-l tare ca să fie sigur că nu se desfăcea, fiindcă nu se pricepea să lege noduri. Estimă că frânghia avea cam zece-doisprezece metri. Începu să se calmeze, să devină mai sigur pe el și mai metodic. Greutatea de ciment ar trebui să fie suficientă pentru a ține un trup la fund, se gândi el. Corpul putea pluti puțin, dar nu avea să urce la suprafață.

Tom aruncă greutatea peste bord. Se scufundă cu un pleoscăit puternic în apa transparentă și stârni bule, apoi dispăru. Se scufundă și se scufundă până când frânghia se

strânse în jurul gleznelor lui Dickie. Tom era pregătit. Îi ridicase picioarele peste marginea bărcii și acum trăgea de un braț, ca să ridice partea cea mai grea – umerii – peste bord. Mâna lui Dickie era caldă și moale. Umerii rămaseră pe fundul bărcii. Când îl trase, brațul păru să se întindă precum cauciucul, iar corpul nu se mișcă deloc. Tom se așeză într-un genunchi și încercă să ridice cadavrul, ca să-l poată împinge. Asta făcu barca să se clatine. Uitase de apă. Era singurul lucru care-l speria. Trebuia să-l scoată peste pupa, nu peste prova, se gândi el, fiindcă era partea aflată mai adânc în apă. Trase trupul lui Dickie spre pupa, trecând frânghia de-a lungul marginii. Își dădea seama, după felul în care se clătina greutatea în apă, că nu atinsese fundul. Acum începu cu capul și umerii lui Dickie, îi întoarse corpul pe burtă și îl împinse încetul cu încetul. Capul lui Dickie era în apă, cu marginea bărcii tăindu-i talia, iar acum picioarele deveniseră greutatea moartă, rezistând încercărilor lui Tom cu o forță impresionantă, așa cum o făcuseră umerii, de parcă erau prinși cu magnet de fundul bărcii. Tom inspiră adânc și ridică. Dickie alunecă în apă, însă Tom își pierdu echilibrul și căzu peste cârmă. Deodată, motorul în așteptare porni.

Tom se aruncă în față ca să prindă cârma, însă barca făcu un arc nebunesc. Pentru o clipă, văzu apa sub el și propria sa mână întinsă spre ea, fiindcă încercase să se prindă de marginea bărcii, care nu mai era acolo.

Căzuse în apă.

Icni de spaimă, împingându-și corpul într-un salt în sus, încercând să se prindă de barcă. Rată. Barca începuse să se învârtă în cerc. Tom sări iar, apoi se scufundă mai jos, atât de jos încât apa i se închise din nou deasupra capului, cu o încetineală fatală, și totuși prea repede ca să apuce să respire, așa că înghiți apă din plin chiar în momentul

în care ochii îi ieșiră la suprafață. Barca era mai departe. Văzuse asemenea rotiri înainte. Nu se opreau până nu se urca cineva să oprească motorul, iar acum, în pustietatea letală a apei, avu din nou sentimentul morții, se scufundă zbătându-se, iar zgomotul motorului dispăru, pentru că apa îi intră în urechi, amuțind orice zgomot cu excepția celor disperate din interiorul lui.

Se zbătu. Sângele îi pulsa disperat. Era din nou sus și se îndrepta automat spre barcă, fiindcă era singurul lucru care plutea, deși se rotea și era imposibil de ajuns, iar prova sa ascuțită trecu de el de două ori, de patru ori, până când Tom reuși până la urmă să ia o gură de aer.

Strigă după ajutor. Nu căpătă decât o înghițitură zdravănă de apă. Mâna lui atinse barca pe sub apă și fu împins la o parte de smucitura brutală a provei. Încercă să ajungă, zbătându-se, la capătul bărcii, fără să-i pese de elicea care se învârtea. Degetele îi atinseră cârma. Se feri, însă nu la timp. Chila îl lovi în creștetul capului, trecând peste el. Acum pupa se apropiase iar și încercă să o atingă, dar degetele îi alunecară de pe cârmă. Cealaltă mână încercă să prindă marginea bordului la pupa. Își ținu brațul drept și corpul departe de elice. Cu o energie nebănuită, se aruncă spre un colț al provei și se prinse cu brațul de margine. Apoi se întinse și trase maneta. Motorul începuse să încetinească.

Tom se agăță de margine cu ambele mâini, iar mintea i se goli de ușurare, nevenindu-i să creadă, până când constată că gâtlejul îi ardea și că avea un junghi în piept de fiecare dată când trăgea aer în plămâni. Se odihni poate două, poate zece minute, fără să se gândească la nimic, decât la cum să adune suficientă forță ca să se ridice în barcă. Până la urmă, începu să facă sărituri mici

în apă și își trase greutatea peste margine, ajungând cu fața în jos pe fundul bărcii, cu picioarele atârnând peste bord. Se odihni, vag conștient de sângele lui Dickie, alunecos sub degetele lui, o umezeală amestecată cu apa care-i curgea din nas și din gură. Începu să se gândească, înainte să se poată mișca, la barca plină de sânge, așadar de nereturnat, la motorul pe care trebuia să-l repornească în curând. La direcție.

La inelele lui Dickie. Pipăi buzunarul jachetei, căutându-le. Erau încă acolo, și în fond, cum ar fi putut să plece de capul lor? Avu o criză de tuse, iar lacrimile îi încețoșară vederea când încercă să privească în jur și să vadă dacă există vreo barcă în apropiere sau care se îndrepta spre el. Își frecă ochii. Nu era nicio barcă, cu excepția celei cu motor de la distanță, care continua să plutească în arcuri largi, neștiind de existența lui.

Tom privi fundul bărcii. L-ar fi putut oare spăla? Sângele era extrem de greu de curățat, sau cel puțin așa auzise. Intenționase să returneze barca și să spună, dacă proprietarul îl întreba, că își dusese prietenul la țărm la un moment dat. Acum nu mai putea face asta.

Tom mișcă puțin maneta, precaut. Motorul inactiv prinse viață, iar el se sperie. Totuși instrumentul păru mai uman și mai controlabil decât marea, deci mai puțin înspăimântător. Se îndreptă în diagonală spre țărm, la nord de San Remo.

Putea să găsească un loc, vreo nișă micuță și părăsită, pe țărm, unde să ancoreze barca și să scape? Dar dacă găseau barca? Problema părea fără soluție. Încercă să-și recapete calmul. Avea mintea blocată.

Se vedeau pini, o fâșie de plajă care părea pustie și coroanele verzi ale unei livezi de măslini. Navigă lent, la

stânga și la dreapta, căutând oameni. Nu era nici țipenie. Se îndreptă spre plajă, manevrând accelerația cu grijă, fiindcă nu era sigur că nu avea să țâșnească iar. Apoi simți contactul cu pământul, sub prova. Răsuci maneta spre *ferma*[1] și mișcă o alta, care opri motorul.

Ieși cu grijă, pășind în apa de vreo douăzeci de centimetri, trase barca pe cât de departe putu, apoi transferă cele două jachete, sandalele sale și parfumul lui Marge pe plajă. Nișa ascunsă în care se afla, nu mai lată de cinci metri, îi dădea senzația de siguranță și intimitate. Nu văzu niciun semn că cineva atinsese vreodată țărmul. Tom hotărî să încerce să scufunde barca.

Începu să adune pietre, toate cam de dimensiunea unui cap de om, fiindcă nu avea forța necesară să care pietre mai mari decât atât, și le lăsă să cadă, una câte una, în barcă. Însă, la final, trebui să folosească pietre mai mici, fiindcă nu mai găsi altele suficient de aproape. Lucră fără oprire, temându-se că avea să cadă extenuat dacă-și permitea să se relaxeze chiar și pentru o clipă și că avea să zacă acolo până când îl găsea cineva. Când pietrele ajunseră aproape de marginea bordului, împinse barca și o legănă, din ce în ce mai tare, până când apa se strecură înăuntru. Când barca începu să se scufunde, o împinse în apa mai adâncă și merse alături de ea până când apa îi ajunse la talie, iar barca se scufundă prea departe pentru ca el să o mai ajungă. Apoi își croi drum înapoi la mal și zăcu o vreme cu fața în nisip. Începu să-și pună la cale întoarcerea la hotel și să-și pregătească povestea și mișcările următoare. Voia să părăsească San Remo înainte de lăsarea nopții și să plece spre Mongibello. Acolo avea să-și spună povestea.

---

[1] „Oprit“ (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 13

La căderea serii, chiar atunci când italienii și toți ceilalți locuitori ai satului se adunau la mesele de pe trotuar ale cafenelelor, proaspăt îmbăiați și îmbrăcați curat, privind pe toată lumea care trecea, dornici de tot ce le putea oferi orașul, Tom intră în sat purtând doar slipul de baie și sandalele, iar pe deasupra jacheta de velur a lui Dickie. Ducea pantalonii și jacheta pătate de sânge împăturite, la subsoară. Merse cu nepăsare, fiindcă era extenuat, deși își ținea capul sus, sfidând sutele de persoane care se holbau la el când trecu pe lângă cafenele. Era singurul drum către hotelul cu vedere la plajă. Se întărise cu cinci espresso-uri pline de zahăr și trei coniacuri la un bar de lângă drum, de la intrarea în San Remo. Acum juca rolul unui tânăr atletic, care-și petrecuse după-amiaza intrând și ieșind din apă, fiindcă așa avusese el chef, fiind un bun înotător, imun la frig și capabil să înoate până târziu într-o zi răcoroasă. Ajunse la hotel, luă cheia de la recepție, urcă în cameră și se prăbuși pe pat. Avea să-și permită o oră de odihnă, se gândi el însă nu trebuia să adoarmă. Se odihni puțin, iar când simți că adoarme, se ridică, merse la chiuvetă și se spălă pe față, luând apoi un prosop ud în pat ca să-l stoarcă în mână ca să nu adoarmă iar.

În sfârșit, se ridică și merse să scoată pata de sânge de pe pantalonii lui de velur. O frecă iar și iar cu săpun

și cu o perie de unghii, până când obosi și trebui să se oprească, apucându-se de împachetat. Aranjă lucrurile lui Dickie așa cum obișnuia acesta să o facă, punând periuța și pasta de dinți în buzunarul din stânga, în spate. Apoi se întoarse să termine cu pantalonii. Jacheta lui avea prea mult sânge pe ea ca să mai fie purtată vreodată și trebuia să scape de ea, însă putea purta jacheta lui Dickie, care era tot bej și aproape de aceeași mărime.

Tom își copiase costumul după al lui Dickie și îl comandase aceluiași croitor din Mongibello. Își puse jacheta în valiză. Apoi coborî cu ea și plăti cazarea la hotel.

Recepționerul îl întrebă unde era prietenul lui, iar Tom răspunse că se vor întâlni la gară. Angajatul era amabil, zâmbi și îi ură *Buon viaggio*[1].

Tom se opri la un restaurant aflat la două străzi distanță și se forță să mănânce un castron de supă minestrone, pentru puterea pe care avea să i-o dea. Se uită după italianul care deținea bărcile. Cel mai important, își spuse el, era să părăsească San Remo în acea seară și să ia un taxi până în următorul oraș, dacă nu găsea niciun tren sau autobuz.

Tom află de la gară că avea un tren spre sud la ora 22.24, cu vagon de dormit. Avea să se trezească în ziua următoare la Roma și să schimbe trenul spre Napoli. Dintr-odată părea absurd de simplu și, simțindu-se brusc foarte sigur de sine, se gândi să meargă la Paris câteva zile.

— *Spetta un momento*[2], îi spuse el angajatului, care era gata să îi înmâneze biletul.

---

[1] „Drum bun“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Așteaptă un moment“ (lb. it.) (n.r.).

Tom se plimbă prin jur cu valiza, gândindu-se la Paris. Să stea acolo peste noapte. Doar ca să vadă orașul, să stea doar două zile, de exemplu. Nu conta dacă îi spunea sau nu lui Marge.

Se hotărî totuși să nu meargă. Nu ar fi putut să se relaxeze. Era prea nerăbdător să ajungă la Mongibello și să se ocupe de lucrurile lui Dickie.

Așternuturile albe, apretate, de pe patul lui din tren i se părură cel mai minunat lux pe care-l cunoscuse. Le mângâie cu mâna înainte să stingă lumina. Și păturile curate, gri-albăstrui, eficiența micii plase negre care i se întindea deasupra capului... Tom se gândi, copleșit de extaz, la toate plăcerile pe care avea să și le permită acum, cu banii lui Dickie: alte paturi, mese, mări, vapoare, valize, cămăși, ani de libertate, ani de bucurie. Apoi stinse lumina și puse capul pe pernă, adormind aproape instantaneu, fericit, mulțumit și plin de încredere, așa cum nu mai fusese niciodată.

În Napoli intră în toaleta bărbaților de la gară și scoase periuța și peria de păr ale lui Dickie din valiză, rulându-le în haina lui de ploaie, împreună cu jacheta lui de velur și pantalonii stropiți de sânge ai lui Dickie. Duse legătura peste drum de gară și o îndesă într-un sac imens de gunoi care se sprijinea de un zid. Apoi luă micul dejun (*caffe latte* și un rulou) la o cafenea din piața unde venea autobuzul și se urcă în cel de ora 11.00 spre Mongibello.

Ieșind din autobuz, aproape că dădu nas în nas cu Marge, care purta costum de baie și jacheta albă, largă, pe care și-o lua aproape întotdeauna la plajă.

— Unde e Dickie? întrebă ea.

— La Roma, spuse Tom zâmbitor și complet pregătit. Rămâne acolo câteva zile. Am venit să-i duc câteva lucruri.

— Stă la cineva?

— Nu, la hotel.

Cu un alt zâmbet, care era pe jumătate de bun-rămas, Tom începu să urce dealul cu valiza. O clipă mai târziu, auzi sandalele cu talpă de plută ale lui Marge tropăind pe urmele lui. O aștepta.

— Ce s-a mai întâmplat acasă, dulce casă? întrebă el.

— A fost plictisitor, ca de obicei, zise Marge zâmbind.

Nu se simțea în largul ei cu el. Dar îl urmă în curte. Poarta era descuiată, iar Tom scoase cheia mare, de fier, de la locul ei obișnuit, din spatele unei căzi de lemn putrezite care conținea pământ și un copăcel pe jumătate mort. Intrară pe terasă împreună. Masa fusese mutată puțin. Pe bancă era o carte. Marge fusese acolo de când plecaseră ei, se gândi Tom. Fusese plecat doar trei zile și trei nopți, dar i se părea că lipsise o lună.

— Ce face Skippy? întrebă Tom voios, deschizând frigiderul și scoțând o tavă cu gheață.

Skippy era un câine vagabond pe care Marge îl găsise cu câteva zile în urmă, o corcitură urâtă, alb cu negru, pe care Marge o răsfăța și o hrănea, ca o babă senilă.

— A plecat. Nici nu mă așteptam să rămână.

— Ah.

— Arăți de parcă ați petrecut pe cinste, spuse Marge cu o oarecare tristețe.

— Așa a fost, răspunse Tom. Vrei ceva de băut?

— Nu, mersi. Cât crezi că va lipsi Dickie?

— Păi, zise Tom încruntându-se, nu prea știu. A spus că vrea să vadă niște expoziții de artă acolo. Cred că se bucură de schimbarea decorului.

Tom își turnă o porție generoasă de gin, adăugă sifon și o felie de lămâie.

— Cred că se întoarce peste o săptămână. Apropo...

Tom scoase cutia de parfum din valiză. Aruncase ambalajul de la magazin fiindcă avea pete de sânge pe el.

— Parfumul tău Stradivari. Ți l-am luat din San Remo.

— Mersi mult! spuse Marge și îl luă zâmbitoare.

Începu să-l deschidă cu grijă, visătoare.

Tom se plimbă de colo-colo pe terasă cu băutura, fără să-i adreseze vreun alt cuvânt lui Marge, așteptând ca aceasta să plece.

— Păi, spuse Marge într-un târziu, ieșind pe terasă. Cât stai?

— Unde?

— Aici.

— Doar peste noapte. Mă întorc mâine la Roma, probabil după-amiază, adăugă el, gândindu-se că nu putea ridica corespondența mâine decât după ora 14.00.

— Bănuiesc că n-o să te mai văd decât dacă vii pe plajă, spuse Marge, făcând un efort să fie prietenoasă. Distracție plăcută, dacă nu ne mai vedem! Și spune-i lui Dickie să-mi trimită o vedere. La ce hotel stă?

— Păi... cum îi spune? Cel de lângă Piazza di Spagna?

— Inghilterra?

— Ăsta e. Dar cred c-a spus să folosești American Express ca adresă.

Tom se gândi că Marge nu avea să încerce să îl sune pe Dickie. Iar el putea ajunge a doua zi la hotel și să ridice scrisoarea, dacă îi scria.

— Cred că o să cobor pe plajă mâine dimineață, continuă el.

— Bine. Mersi pentru parfum!

— N-ai pentru ce!

Coborî aleea spre poarta de fier și ieși.

Tom ridică valiza și o luă la fugă sus, spre dormitorul lui Dickie. Trase sertarul de sus al acestuia: scrisori, două carnețele cu adrese, alte câteva carnețele de notițe, un lanț de ceas, chei și un soi de poliță de asigurare. Trase afară celelalte sertare, unul după altul, și le lăsă deschise. Cămăși, șorturi, pulovere împăturite și șosete despere-cheate. În colțul camerei se afla un munte anemic de portofolii și pânze vechi. Erau multe de făcut. Tom își scoase toate hainele, fugi până jos dezbrăcat și făcu un duș rece, rapid, apoi se îmbrăcă cu pantalonii vechi ai lui Dickie, de culoarea oului de rață, care atârnau de un cui în dulap.

Începu cu sertarul de sus, din două motive: scrisori-le recente erau importante, în caz că existau probleme urgente de care trebuia să se ocupe imediat, și, în plus, dacă Marge se întorcea, n-ar fi arătat de parcă întorcea casa cu fundul în sus. Dar cel puțin putea începe, chiar și în după-amiaza aceea, să împacheteze cea mai mare valiză a lui Dickie cu cele mai bune haine ale sale.

La miezul nopții, încă mai trebăluia prin casă. Valize-le lui Dickie erau gata, iar acum încerca să-și dea seama cât valora mobilierul, ce avea să-i lase lui Marge și cum urma să scape de restul. Marge putea primi afurisitul de frigider. Asta avea s-o bucure. Cufărul sculptat din foier, pe care Dickie îl folosea pentru lenjeria de pat, valora câteva sute de dolari, se gândi Tom. Își amintea că Dickie spusese că avea patru sute de ani, fiind făcut în *Cinque-cento*[1]. Intenționa să discute cu *signor* Pucci, directorul adjunct de la Miramare, și să-l roage să se ocupe de vân-zarea casei și a mobilei. Și a bărcii. Dickie îi spusese că

[1] Denumirea dată Renașterii în Italia secolului al XVI-lea (n.r.).

signor Pucci se ocupa de asemenea afaceri în numele locuitorilor din sat.

Dorise să ia toate lucrurile lui Dickie la Roma imediat, însă, luând în considerare ce avea să creadă Marge despre plecarea într-un interval atât de scurt de timp, hotărî că era mai bine să pretindă că Dickie luase mai târziu decizia de a se muta la Roma.

Așadar, Tom coborî la poștă în jur de ora 15.00, în după-amiaza următoare, de unde ridică o scrisoare interesantă pentru Dickie, de la un prieten din America. Deși Tom nu primise nicio scrisoare adresată lui, în timp ce se întorcea acasă își imagina că citește o scrisoare de la Dickie. Își imagina cuvintele întocmai, ca să i le poată cita lui Marge, dacă era nevoie, și chiar se strădui să simtă ușoara surprindere la aflarea veștii că Dickie se răzgândise.

De îndată ce ajunse acasă, începu să împacheteze cele mai bune tablouri ale lui Dickie și cele mai bune lenjerii de pat, într-o cutie mare de carton pe care o luase de la băcănia lui Aldo, la întoarcerea de la poștă. Lucră calm și metodic, așteptând-o pe Marge din clipă în clipă, însă ea nu veni decât după ora 16.00.

— Mai ești încă aici? întrebă ea intrând în camera lui Dickie.

— Da. Am primit o scrisoare de la Dickie. S-a hotărât să se mute la Roma. Tom se îndreptă de spate și zâmbi subțire, de parcă ar fi fost și el surprins. Vrea să-i adun toate lucrurile pe care le pot aduce.

— Se *mută* la Roma? Pentru câtă vreme?

— Nu știu. Pentru restul iernii, cred.

Tom continuă să lege pânze.

— Nu se întoarce deloc iarna asta? zise Marge cu o voce ușor pierdută.

— Nu. A spus că s-ar putea să vândă casa. Nu s-a decis încă.

— Doamne! Ce s-a întâmplat?

Tom ridică din umeri.

— Se pare că vrea să-și petreacă iarna la Roma. A spus că-ți va scrie. Am crezut că ai primit și tu o scrisoare azi.

— Nu.

Tăcere. Tom își văzu de lucru. Își dădu seama că nu-și împachetase deloc lucrurile personale. Nici măcar nu intrase în camera lui.

— Mai merge la Cortina, nu-i așa? întrebă Marge.

— Nu. Nu mai merge. A spus că-i va scrie lui Freddie și va anula. Dar asta n-ar trebui să te împiedice pe tine să mergi.

Tom se opri din împachetat și o privi.

— Apropo, Dickie a spus că vrea să iei tu frigiderul. Ai putea să găsești pe cineva care să te ajute să-l muți.

Cadoul nu avu niciun efect asupra chipului împietrit al lui Marge. Tom știa că se întreba dacă el urma să locuiască sau nu cu Dickie și că probabil ajungea la această concluzie din pricina bunei lui dispoziții. Tom simți cum lui Marge i se formează întrebarea pe buze. Era la fel de ușor de citit ca un copil.

— O să locuiești cu el la Roma?

— Poate, pentru un timp. Să-l ajut să se organizeze. Vreau să plec la Paris luna aceasta, iar pe la mijlocul lui decembrie cred că mă voi întoarce în State.

Marge rămase cu gura căscată. Tom știa că-și imaginează săptămânile singuratice care aveau să urmeze, chiar dacă Dickie ar fi făcut mici vizite periodice la Mongibello să o vadă, diminețile pustii de duminică, cinele de una singură.

— Ce va face de Crăciun? Crezi că vrea să-l petreacă aici sau la Roma?

Tom răspunse ușor iritat:

— Aici nu cred. Am impresia că vrea să fie singur.

Marge era consternată, șocată și jignită. Stai să vezi ce față o să facă atunci când primește scrisoarea pe care i-o va scrie de la Roma! își spuse Tom. Firește că o va trata cu delicatețe, așa cum ar fi făcut-o Dickie, însă nu avea să existe niciun dubiu că Dickie nu mai dorea să o vadă vreodată.

Câteva minute mai târziu, Marge se ridică și își luă rămas-bun, absentă. Tom simți că avea de gând să-i telefoneze azi lui Dickie sau chiar să plece la Roma. Și ce dacă o făcea? Era posibil ca Dickie să-și schimbe hotelul. Existau suficiente hoteluri la Roma încât s-o țină ocupată zile întregi, chiar dacă mergea acolo. Când nu avea să-l găsească, prin telefon sau mergând acolo personal, o să presupună că plecase la Paris sau în vreun alt oraș, cu Tom Ripley.

Tom se uită peste ziarele de la Napoli, căutând un articol despre o barcă scufundată găsită în San Remo. *Barca affondata vicino San Remo* – așa va suna titlul. Și va începe jocul presupunerilor despre petele de sânge din interior, dacă se mai aflau acolo. Era genul de lucruri despre care adorau să scrie ziarele italiene, în stilul lor gazetăresc melodramatic: „Giorgio di Stefano, un tânăr pescar din San Remo, a făcut o descoperire teribilă ieri, la ora 15.00 după-amiaza, la o adâncime de doi metri în apă. O barcă mică, cu motor, cu interiorul stropit cu pete oribile de sânge...“ Însă ziarele nu scriseseră nimic.

Nici cu o zi înainte nu apăruse vreun semn. Era posibil să dureze luni întregi până găseau barca, se gândi el. S-ar putea să nu fie găsită niciodată. Și dacă o găseau, cum puteau ști că Dickie Greenleaf și Tom Ripley o

luaseră în larg? Nu își spuseseră numele proprietarului de bărci din San Remo. Acesta le dăduse doar un mic tichet portocaliu, pe care Tom îl pusese în buzunar, apoi dăduse de el mai târziu și îl distrusese.

Tom părăsi Mongibello cu taxiul în jur de ora 18.00, după ce bău un espresso la Giorgio's, unde își luă rămas-bun de la Giorgio, Fausto și de la alte câteva cunoștințe din sat. Tuturor le spuse aceeași poveste: că *signor* Greenleaf stătea la Roma peste iarnă și că le trimitea salutări până avea să-i vadă din nou. Tom spuse că Dickie va veni cu siguranță în vizită, peste scurt timp.

Lenjeriile de pat și picturile lui Dickie fuseseră ridicate de American Express în acea după-amiază, iar cutiile fuseseră trimise la Roma, alături de cufărul lui Dickie și de două valize grele, care urmau să fie ridicate de Dickie Greenleaf. Tom își luă cu el în taxi cele două valize proprii și o alta a lui Dickie. Vorbise cu *signor* Pucci de la Miramare, spunându-i că era posibil ca *signor* Greenleaf să dorească să-și vândă casa și mobila. Oare putea să se ocupe el de asta? *Signor* Pucci spusese că da, cu plăcere. Tom mai vorbise și cu Pietro, docherul, și îi ceruse să fie pe față, în caz că cineva dorea să cumpere Pipistrello, fiindcă exista șansa ca *signor* Greenleaf să dorească s-o lase la cinci sute de mii de lire italiene, adică la doar opt sute de dolari, ceea ce era un chilipir pentru o barcă cu două locuri. Pietro credea c-o putea vinde în câteva săptămâni.

În trenul spre Roma, Tom compuse o scrisoare pentru Marge, cu atâta grijă încât o memoră, iar când ajunse la hotelul Hassler se așeză la mașina de scris Hermes Baby a lui Dickie, pe care o adusese într-una dintre valize, și o scrise de îndată.

Roma, 28 noiembrie

Dragă Marge,

Am hotărât să îmi iau un apartament la Roma pe timpul iernii, ca să schimb peisajul şi să părăsesc bătrânul Mongy pentru o vreme. Simt o pornire teribilă să fiu singur. Îmi pare rău c-a fost atât de brusc şi că nu mi-am luat la revedere, dar nu sunt foarte departe şi sper să ne vedem din când în când. Nu m-am simţit în stare să îmi strâng lucrurile, aşa că l-am lăsat pe Tom s-o facă.

Cât despre noi doi, nu ne poate pricinui niciun rău, ba chiar s-ar putea ca relaţia noastră să se îmbunătăţească dacă nu ne vedem o vreme. Simt că te plictiseam, deşi tu nu mă plictiseai pe mine, şi te rog să nu crezi că fug de ceva. Dimpotrivă, Roma ar trebui să mă apropie de realitate. Mongy nu reuşea. O parte din nemulţumirea mea era cauzată de tine. Plecarea mea nu rezolvă nimic, firește, dar mă va ajuta să descopăr ce simt cu adevărat pentru tine. De aceea, aş prefera să nu ne vedem o vreme, draga mea, şi sper să înţelegi. Dacă nu... atunci asta e. Îmi asum riscul. S-ar putea să plec câteva săptămâni la Paris cu Tom, fiindcă arde de nerăbdare să meargă. Asta dacă nu încep să pictez imediat. Am întâlnit un pictor pe nume Di Massimo, care-mi place mult, un tip în vârstă, fără prea mulţi bani, care pare bucuros să mă ia ca ucenic dacă-i plătesc ceva. Am de gând să pictez cu el în atelierul lui.

Oraşul arată minunat, cu fântânile sale care funcţionează şi pe timp de noapte. Aici nopţile sunt pline de viaţă, nu ca în Mongy. Să ştii că te-ai înşelat în privinţa lui Tom. Se întoarce curând în State, iar mie nu-mi pasă când, deşi nu-i un om rău şi nu-mi displace. N-are oricum nimic de-a face cu noi, sper că ţi-ai dat seama.

Scrie-mi prin American Express, Roma, până știu unde voi sta. Îți dau de știre când găsesc un apartament. Între timp, aprinde focurile, ține frigiderele în priză și folosește-ți mașina de scris. Îmi pare rău pentru Crăciun, draga mea, dar nu cred c-o să ne vedem atât de repede și n-ai decât să mă urăști – sau nu – pentru asta.

Cu toată dragostea,
Dickie

Tom își păstrase basca pe cap când intrase în hotel și dăduse pașaportul lui Dickie la recepție, în loc de al lui, deși la hoteluri, remarcase el, nimeni nu se uita la fotografia din pașaport, ci doar copia numărul de pe prima copertă. Semnase în registru cu semnătura grăbită și flamboaiantă a lui Dickie, cu majusculele R și G mari și ondulate. Când ieși să trimită scrisoarea, merse la o farmacie aflată la câteva străzi distanță și cumpără câteva produse de machiaj de care avea să aibă nevoie. Se distră pe seama vânzătoarei italiene, făcând-o să creadă că le cumpăra pentru soția lui, care-și pierduse trusa de machiaj și care nu venise personal la farmacie pentru că rămăsese la hotel, suferind de indigestie.

Își petrecu seara exersând semnătura lui Dickie pentru cecurile bancare. Alocația lunară a lui Dickie urma să ajungă din America în mai puțin de zece zile.

CAPITOLUL 14

În ziua următoare se mută la hotelul Europa, un hotel cu preț moderat din apropiere de Via Veneto, fiindcă Hassler era prea de lux, genul de hotel vizitat de celebrități, la care Freddie Miles sau oamenii care l-ar fi cunoscut pe Dickie ar fi ales să stea dacă veneau la Roma.

Tom purta conversații imaginare cu Marge și cu Freddie în camera lui de hotel. Marge avea să vină la Roma, credea el. Vorbea cu ea cu vocea lui Dickie, dacă-și imagina discuția la telefon, și cu vocea lui Tom, dacă își imagina că erau față în față. Marge ar fi putut, de exemplu, să apară la Roma și să-i găsească hotelul, apoi să insiste să urce, caz în care Tom ar fi trebuit să-și scoată inelele lui Dickie si să-si schimbe hainele.

„Nu știu", i-ar fi zis cu vocea lui Tom. „Îl știi doar... îi place să simtă că a scăpat de toate. Așa că mi-a spus că-i pot folosi camera de hotel câteva zile, fiindcă a mea e atât de prost încălzită... Ah, se va întoarce în câteva zile sau vei primi o vedere în care-ți va spune că e bine. S-a dus într-un orășel cu Di Massimo să se uite la niște picturi dintr-o biserică."

„Dar nu știi dacă s-a dus în nord sau în sud?"

„Chiar nu știu. Cred că în sud. Dar la ce ne ajută?"

„Ghinionul meu că l-am ratat, așa-i? De ce n-a putut măcar să spună unde pleacă?"

„Exact. Și eu l-am întrebat. Am căutat în camera lui o hartă sau altceva care să indice unde a plecat. Dar

m-a sunat pur și simplu acum trei zile să-mi spună că-i pot folosi camera, dacă vreau."

Era o idee bună să exerseze trecerea la propriul personaj, fiindcă era posibil să vină vremea să fie nevoie, în câteva secunde, să o facă, și îi era foarte ușor să uite adevăratul timbru al vocii lui Tom Ripley. Vorbi cu Marge până când sunetul propriei sale voci îi răsună în urechi întocmai cum și-l amintea.

Însă cel mai des îi plăcea să fie Dickie, folosindu-și vocea joasă în conversații imaginare cu Freddie și Marge și apeluri închipuite cu mama lui Dickie, cu Fausto și cu vreun străin întâlnit la o cină, conversând în engleză și în italiană. Lăsa mereu radioul portabil al lui Dickie pornit, astfel încât, dacă trecea pe acolo vreun angajat al hotelului, care știa că *signor* Greenleaf era singur, nu avea să-l creadă excentric. Uneori, dacă îi plăcea melodia de la radio, dansa de unul singur, însă o făcea așa cum ar fi dansat Dickie cu o fată. Îl văzuse o dată pe terasa de la Giorgio's dansând cu Marge și la Giardino degli Orangi din Napoli. Dansa cu pași mari, și totuși repede, nu tocmai cu pricepere. Pentru Tom, fiecare mișcare era o plăcere, de unul singur în cameră sau plimbându-se pe străzile Romei, când îmbina admirarea priveliștilor cu căutarea unui apartament. Era imposibil să se plictisească sau să se simtă singur, câtă vreme era Dickie Greenleaf.

Cei de la American Express i se adresară cu „*signor* Greenleaf", când își ceru corespondența. Prima scrisoare de la Marge spunea:

Dragă Dickie,

Am fost surprinsă. Mă întreb ce te-a apucat, la Roma sau în San Remo, sau unde oi fi fost. Tom a fost

tare misterios, mi-a spus doar că va locui cu tine. N-o să cred că pleacă în America, până nu văd asta cu ochii mei. Cu riscul de a întinde coarda, pot spune că nu-mi place tipul ăsta? Din punctul meu de vedere, și de fapt din punctul oricui de vedere, se folosește de tine. Dacă vrei să faci niște schimbări spre binele tău, te implor să scapi de el! Bine, poate că n-o fi homosexual. Dar este o nulitate, ceea ce-i mai rău. Nu-i suficient de normal ca să aibă vreun fel de viață sexuală, dacă mă înțelegi. Oricum, nu mă interesează Tom, ci tu. Da, pot să supraviețuiesc câteva săptămâni fără tine, dragul meu, chiar și de Crăciun, deși mai bine nu mă gândesc la asta. Mai bine nu mă gândesc la tine și, cum ai spus, las sentimentele să vină sau nu. Dar e imposibil să nu mă gândesc la tine, fiindcă fiecare centimetru de sat îți poartă amintirea, iar în casa asta, oriunde mă uit, te văd pe tine: în gardul viu pe care l-am plantat, în gardul pe care am început să-l reparăm și nu am mai terminat, în cărțile pe care le-am împrumutat de la tine și nu ți le-am mai înapoiat. Iar scaunul tău de la masă e cel mai rău.

Ca să continui să-mi bag nasul, nu vreau să zic că Tom îți va face vreun rău, însă știu că are o influență negativă, deși subtilă, asupra ta. Te comporți oarecum rușinat că ești în preajma lui, știi asta? Ai încercat să-ți dai seama de ce? Am crezut că începuseși să-ți dai seama de asta în ultimele săptămâni, însă acum ești iar cu el și, sincer, dragule, nu înțeleg de ce. Dacă nu îți pasă când pleacă, fă-i deja bagajele! Nu o să te ajute niciodată, nici pe tine, nici pe altcineva, la clarificarea lucrurilor: De fapt, e în interesul lui să te țină în ceață și să te joace pe degete, pe tine și pe tatăl tău.

Mulțumesc mult pentru parfum, dragule! Îl păstrez, sau cel puțin încerc să-l păstrez, pentru când ne vom revedea. Nu am adus încă frigiderul acasă. Firește că-l capeți înapoi oricând dorești.

Poate că Tom ţi-a zis că Skippy a fugit. Ar trebui oare să capturez o şopârlă gecko şi să-i leg o sforicică în jurul gâtului? Trebuie să încep lucrul la peretele casei cât de repede, înainte să mucegăiască de tot şi să îmi cadă în cap. Mi-aş dori să fii aici, dragule.

Cu multă dragoste – şi nu uita să-mi scrii!
XX
Marge

c/o American Express
Roma, 12 decembrie

Dragă mamă şi tată,

Sunt la Roma. Îmi caut un apartament, dar încă nu am găsit ce îmi doream. Apartamentele sunt fie prea mari, fie prea mici, iar dacă sunt prea mari trebuie să închizi toate camerele, mai puţin una, în timpul iernii, ca să le poţi încălzi cum trebuie. Încerc să găsesc o locuinţă de dimensiuni medii, la preţ minim, pe care s-o pot încălzi complet fără să cheltui o avere.

Îmi pare rău că nu am prea scris în ultima vreme. Sper să mă descurc mai bine, cu viaţa liniştită pe care o duc aici. Am simţit că am nevoie de o schimbare după Mongibello, aşa cum mi-aţi spus amândoi de ceva vreme, aşa că m-am mutat cu căţel şi purcel şi s-ar putea chiar să vând casa şi barca. Am întâlnit un pictor minunat, Di Massimo, care e dispus să mă instruiască în atelierul său. O să lucrez pe rupte în lunile următoare şi vom vedea ce iese. E un fel de perioadă de probă. Ştiu că nu te interesează, tată, dar fiindcă întrebi mereu ce fac cu timpul meu – asta fac. Am de gând să duc o viaţă extrem de liniştită şi de studioasă până vara viitoare.

Apropo de asta, ai putea să-mi trimiţi ultimele dosare de la Burke-Greenleaf? Mi-ar plăcea să fiu şi eu la

curent cu ce faci și a trecut multă vreme de când nu mai știu nimic.

Mamă, sper că nu te-ai străduit prea mult pentru Crăciun. Chiar nu am nevoie de nimic. Cum te simți? Reușești să ieși la plimbare? La teatru etc.? Cum se mai simte unchiul Edward? Trimite-i salutările mele și ține-mă la curent.

Cu drag,
Dickie

Tom reciti scrisoarea, hotărî că trebuia să mai taie câteva virgule, o bătu din nou la mașină, apoi o semnă. Văzuse cândva o scrisoare pe jumătate terminată, scrisă de Dickie pentru părinții lui la mașina de scris, deci îi cunoștea stilul. Știa că Dickie nu pierdea niciodată mai mult de zece minute ca să scrie o scrisoare. Dacă aceasta era diferită, se gândi el, era doar mai personală și mai entuziastă decât de obicei. Fu destul de mulțumit de ea, când o citi a doua oară. Unchiul Edward era un frate al doamnei Greenleaf, care era bolnav într-un spital din Illinois, suferind de un tip de cancer. Tom aflase asta din ultima scrisoare primită de Dickie de la mama lui.

Câteva zile mai târziu, pleca la Paris cu avionul. Sunase la Inghilterra înainte să plece la Roma, dar aflase că nu erau nici scrisori, nici apeluri pentru Richard Greenleaf. Ateriză pe aeroportul Orly la ora 17.00. Inspectorul de pașapoarte îi ștampilă documentul numai după o scurtă privire. Tom își deschisese ușor părul la culoare, cu o soluție pe bază de peroxid, și îl ondulase cu ulei de păr. Mai adoptase și expresia mai degrabă tensionată și încruntată pe care o avea Dickie în poza de pe pașaport. Tom se cază la hotelul Quai-Voltaire, care-i fusese recomandat de niște americani cu care făcuse cunoștință la

o cafenea din Roma, fiindcă era bine plasat și nu foarte plin de conaționali. Apoi ieși să se plimbe în seara cețoasă și friguroasă de decembrie.

Mergea cu fruntea sus, zâmbitor. Adora atmosfera orașului: casele sale cu fațade cenușii, felinarele, claxoanele zgomotoase, pisoarele publice și coloanele răspândite peste tot, pe care erau lipite afișe colorate de teatru. Voia să permită atmosferei să se imprime încetișor, poate pentru câteva zile, înainte să viziteze muzeul Luvru, să urce în turnul Eiffel sau să facă alte activități turistice. Cumpără un *Figaro*, se așează la o masă la Café de Flore și comandă un *fine à l'eau*[1], fiindcă Dickie spusese cândva că era băutura pe care o consuma de obicei în Franța. Franceza lui Tom era limitată, însă așa fusese și a lui Dickie. Niște oameni interesanți se uitau la el prin geamul din față al cafenelei, însă niciunul nu veni să îi vorbească. Tom era pregătit pentru momentul în care cineva avea să se ridice de la o masă, să vină la el și să-i spună: „Dickie Greenleaf! Ești chiar tu?“

Se folosise de puține artificii să-și schimbe înfățișarea, însă chiar expresia sa, credea Tom, era acum a lui Dickie. Adoptase un zâmbet periculos de atrăgător pentru un străin, poate mai potrivit pentru un vechi prieten sau o iubită. Era cel mai frumos și mai tipic zâmbet al lui Dickie, pentru când era bine dispus. Tom era binedispus. Se afla la Paris. Era *minunat* să stea într-o cafenea celebră și să se gândească la încă o zi, și apoi încă una, și încă una, în care avea să fie Dickie Greenleaf! Butonii de la mânșete, cămășile de mătase albă, chiar și hainele vechi, cureaua maro, roasă, cu cataramă de alamă, pantofii din

---

[1] Băutură pe bază de coniac și apă (n.r.).

piele maronie, de felul celor despre care *Punch* spunea că vor dura o veșnicie, pulovărul de culoarea muștarului, cu buzunare lăsate, erau toate ale lui și îi erau dragi toate. Și stiloul negru, cu inițialele micuțe, aurii. Și portofelul, un portofel purtat, din piele de aligator, de la Gucci. Și banii care-l căptușeau.

În după-amiaza următoare primi deja o invitație la o petrecere pe bulevardul Kléber de la o franțuzoaică și un tânăr american. Începuse o conversație cu ei într-o cafenea-restaurant de mari dimensiuni de pe bulevardul Saint-Germain. La petrecere erau treizeci sau patruzeci de oameni, cei mai mulți de vârstă mijlocie, care se aduseră într-un apartament uriaș, friguros și formal. În Europa, își dădu seama Tom, încălzirea inadecvată era o marcă a șicului iarna, la fel ca și cocktailurile fără gheață vara. Când se mutase la un hotel mai scump în Roma ca să-i fie mai cald, aflase că în hotelul mai scump era și mai frig.

Într-un fel demodat, mohorât, casa era elegantă, se gândi Tom. Avea majordom și servitoare, o masă mare, încărcată cu *patés en croute*, felii de curcan și produse de patiserie, alături de pahare de șampanie, deși tapițeria canapelei și draperiile lungi de la ferestre erau rărite și începeau să putrezească, și văzuse găuri de șoareci pe hol, lângă lift.

Cel puțin jumătate dintre oaspeții cărora le fusese prezentat erau conți și contese. Un american îl informă pe Tom că tânărul și tânăra care-l invitaseră urmau să se căsătorească, iar părinții ei nu erau încântați. În camera cea mare domnea o atmosferă tensionată, iar Tom făcu eforturi să fie cât mai plăcut tuturor, chiar și francezilor cu înfățișare severă cărora nu le putea spune mai mult

decât *C'est très agréable, n'est-ce pas*[1]? Făcu tot posibilul și măcar câștigă un zâmbet de la fata care-l invitase. Se considera norocos să se afle acolo. Câți americani singuri la Paris se puteau face invitați într-un apartament francez, după ce petrecuseră numai o săptămână în oraș? Francezii nu invitau de obicei străini în casele lor, auzise Tom.

Niciunul dintre americani nu părea să-i cunoască numele. Tom se simțea perfect în largul său, așa cum nu se mai simțise vreodată la o petrecere. Se purta așa cum dorise întotdeauna să se poarte. Asta însemna să înceapă de la zero, așa cum se gândise pe nava care-l adusese din America. Aceasta era adevărata anihilare a trecutului și a sinelui, a lui Tom Ripley, care era alcătuit din acel trecut, și renașterea sa ca o persoană complet nouă. O franțuzoaică și doi dintre americani îl invitară la alte pereceri, însă Tom refuză, cu aceeași replică: „Mulțumesc frumos, însă mâine plec din Paris."

Ar fi fost riscant să se împrietenească, își spuse Tom. Unul dintre ei putea cunoaște pe cineva care-l știa pe Dickie, cineva care se putea afla la următoarea petrecere.

La 22.45, când își luă rămas-bun de la gazdă și de la părinții ei, toți părură să regrete că-l văd plecând. Însă dorea să ajungă la Notre Dame la miezul nopții. Era Ajunul Crăciunului.

Mama fetei îl întrebă din nou cum se numește.

— *Monsieur* Granelafe, repetă fata, pentru el. Deekie Granelafe, corect?

— Corect, spuse Tom zâmbind.

Când ajunse pe holul de la parter își aminti de petrecerea lui Freddie Miles de la Cortina. Pe 2 decembrie. Cu

---

[1] „Este foarte plăcut, nu-i așa?" (lb. fr.) (n.r.).

aproape o lună în urmă! Se gândise să-i scrie lui Freddie că nu mai vine. Oare Marge fusese, se întreba? Freddie ar considera tare bizar că nu-i scrisese să-l anunțe, iar Tom spera că Marge îl anunțase pe Freddie. Trebuia să-i scrie de îndată lui Freddie. În agenda lui Dickie era o adresă de-a lui din Florența. Era o scăpare, însă deloc gravă, se gândi Tom. Doar că nu trebuia să permită să se întâmple iar.

Merse în întuneric și se întoarse în direcția Arcului de Triumf, iluminat și alb ca un schelet. Era ciudat să se simtă atât de singur și în același timp atât de conectat, cum se simțise la petrecere. Simți asta din nou, stând la marginea mulțimii care umplea piața din fața catedralei Notre-Dame. Era o mulțime atât de mare, încât nu era posibil să intre, însă prin amplificatoare, muzica se auzea de la distanță. Colinde franțuzești de Crăciun, ale căror nume nu le cunoștea. *Noapte de vis.* Un colind solemn, urmat de unul viu și bolborosit. Cântecul vocilor masculine. Francezii de lângă el își scoaseră pălăriile. Tom și-o scoase și el. Rămase drept, cu chipul sobru, dar gata să zâmbească dacă i se adresa cineva. Se simțea cum se simțise pe navă, doar că mai intens, plin de bunăvoință, un gentleman, cu nimic din trecut care să-i păteze caracterul. Era Dickie cel jovial și naiv, cu un zâmbet pentru oricine și o mie de franci pentru oricine îi cerea. Un bătrân îi ceru bani când părăsea piața, iar el îi dădu o bancnotă nouă de o mie de franci. Bătrânului i se lăți fața într-un zâmbet și își scoase pălăria.

Lui Tom îi era cam foame, deși îi plăcea ideea de a merge la culcare flămând. Se gândi să petreacă o oră în compania cărții de conversații în italiană, apoi să se culce. Dar își aduse aminte că încerca să ia în greutate

puțin, fiindcă hainele lui Dickie îi stăteau nițel cam largi și Dickie arăta mai solid decât el la față, așa că se opri la un bar-tabac și comandă un sandvici cu șuncă pe franzelă cu coaja tare și un pahar de lapte fierbinte, fiindcă un om așezat lângă el la tejghea bea lapte. Era aproape lipsit de gust, pur și cast, așa cum își imagina Tom că ar fi gustul de anafură la biserică.

Se întoarse de la Paris fără grabă, oprindu-se să înnopteze în Lyon și în Aries, ca să vadă locurile unde pictase Van Gogh. Își păstră voioșia în fața vremii teribil de urâte. În Aries, ploaia adusă de violentul mistral[1] îl udă până la os, în timp ce încerca să descopere locurile precise în care Van Gogh stătuse ca să picteze. Cumpărase de la Paris o carte cu reproduceri superbe ale picturilor lui, însă nu o putuse scoate în ploaie, așa că trebui să facă o mulțime de drumuri înapoi la hotel ca să verifice peisajele.

Aruncă o privire prin Marsilia, dar i se păru plictisitoare, cu excepția bulevardului Canebière. Merse cu trenul spre est, oprindu-se câte o zi la Saint Tropez, Cannes, Nisa, Monte Carlo, în toate locurile despre care auzise și pentru care simți o afinitate extraordinară când le vizită, deși, fiind decembrie, erau acoperite de nori cenușii de iarnă și nu întâlni cârduri vesele de turiști nici măcar în seara de Anul Nou, pe care și-o petrecu în Menton.

În imaginația lui, Tom așează oamenii în peisaj, bărbați și femei în haine de seară, coborând treptele late ale cazinoului din Monte Carlo, oameni în costume de baie colorate, luminoși și strălucitori ca o acuarelă de Dufy, plimbându-se pe sub palmierii de pe Bulevardul Promenade des

---

[1] Vânt puternic, specific iernilor în Franța (n.r.).

Anglais din Nisa. Oameni – americani, englezi, francezi, germani, suedezi, italieni. Dragoste, dezamăgire, discordie, împăcare și crimă. Coasta de Azur îl încântă cum n-o mai făcuse niciun alt loc de pe lume. Și era atât de mică, o curbă a coastei de la Mediterana, cu nume superbe care sunau ca un șir de mărgele: Toulon, Fréjus, Saint-Raphaël, Cannes, Nisa, Menton și San Remo.

Când se întoarse la Roma, în 4 ianuarie, îl așteptau două scrisori de la Marge. Renunța la casa ei pe 1 martie, spunea. Nu terminase încă primul manuscris al cărții, însă trimitea trei sferturi din el, împreună cu toate fotografiile, editorului american care păruse interesat de ideea ei, când îi scrisese vara trecută. Marge spunea:

Când te pot vedea? N-aș vrea să ratez o vară în Europa după ce-am suportat încă o iarnă cumplită, însă cred c-o să mă întorc acasă la începutul lui martie. Da, mi-e dor de acasă, în sfârșit! Cu adevărat. Dragul meu, ar fi minunat dacă ne-am întoarce acasă pe același vapor, împreună. Ar fi posibil? Bănuiesc că nu. Nu te întorci în State nici măcar pentru o scurtă vizită, iarna asta?

Mă gândeam să-mi trimit toate lucrurile (opt bagaje: două cufere, trei cutii de cărți și restul!) cu vaporul lent, de la Napoli, și să trec pe la Roma, iar dacă ai chef am putea măcar merge din nou pe coastă, să vedem Forte dei Marmi și Viareggio și celelalte locuri care ne plac – o ultimă privire. Nu vreau să-mi pese de vreme, căci știu că va fi oribilă. Nu-ți cer să mă însoțești la Marsilia, de unde iau vaporul, însă la Genova??? Ce crezi...?

Cealaltă scrisoare era mai rezervată. Tom știa de ce: nu îi trimisese nici măcar o vedere lui Marge de vreo lună. Marge îi scrisese:

M-am răzgândit în legătură cu Riviera. E de vină vremea asta umedă că mi-a pierit cheful sau poate e de vină cartea. Oricum, plec la Napoli mai devreme – cu vaporul Constitution, în 28 februarie. Imaginează-ți: înapoi în America de îndată ce pășesc la bord! Mâncare americană, americani, băuturi și curse de cai plătite în dolari! Dragule, îmi pare rău că nu te voi vedea, dar din câte înțeleg din tăcerea ta, nu vrei să mă vezi, așa că nu-ți face griji. Consideră că ai scăpat de mine.

Firește că sper să te revăd, în State sau oriunde altundeva. Dacă ai avea inspirația să vii până la Mongy înainte de 28, știi prea bine că ești bine-venit.

Întotdeauna,
Marge

P.S. Nici măcar nu știu dacă mai ești la Roma.

Tom simțea lacrimile din spatele rândurilor. Avu impulsul să-i scrie o scrisoare foarte afectuoasă, în care să-i spună că tocmai se întorsese din Grecia și să o întrebe dacă primise cele două vederi pe care i le trimisese.

Dar era mai bine, se gândi el, s-o lase să fie nesigură în privința locului unde se afla el. Nu-i răspunse.

Singurul lucru care-l neliniștea, deși nu foarte tare, era posibilitatea ca Marge să vină să-l caute la Roma înainte să-și găsească un apartament. Dacă pornea să răscolească hotelurile, îl putea găsi, însă într-un apartament, niciodată. Americanii cu stare nu erau nevoiți să raporteze unde locuiau la *questura*[1], deși, conform stipulărilor din *permeso di soggiorno*[2], trebuia să înregistrezi

---

[1] „Poliție“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Permis de ședere“ (lb. it.) (n.r.).

orice schimbare de adresă. Tom discutase cu un american care locuia la Roma în propriul apartament și care-i spusese că nu se obosise niciodată să meargă la *questura*, și aceștia nu-l deranjaseră niciodată. Dacă Marge venea pe nepregătite la Roma, Tom avea multe din propriile haine în dulap. Singurul lucru pe care-l schimbase la el, fizic, era părul, însă se putea explica prin efectul soarelui. De fapt, nu era chiar îngrijorat. Tom se amuzase la început cu un creion de sprâncene. Sprâncenele lui Dickie erau mai lungi și ușor întoarse în sus la colțurile exterioare. Își adăugase un pic de plastilină pe vârful nasului, ca să-l facă să pară mai lung și mai ascuțit. Însă abandonase ambele trucuri, fiindcă erau prea ușor de observat. Cel mai important pentru asumarea identității cuiva, credea el, era să păstrezi dispoziția și temperamentul persoanei respective și să împrumuți expresiile faciale corespunzătoare. Restul venea de la sine.

În 10 ianuarie, Tom îi scrise lui Marge că se întorsese la Roma după trei săptămâni petrecute la Paris de unul singur și că Tom părăsise Roma cu o lună în urmă, spunând că pleacă la Paris și de acolo în America, deși nu dăduse peste el la Paris. Nu își găsise încă un apartament în Roma, însă căuta mai departe și îi va comunica adresa lui de îndată ce avea una. Îi mulțumi din plin pentru pachetul de Crăciun. Marge îi trimisese puloverul alb cu dungi roșii în V pe care îl tricotase și pe care Dickie îl probase în octombrie, dar și un album de artă despre picturile din *Quatrocento*[1] și o trusă de bărbierit cu inițialele sale, H.R.G., pe capac. Pachetul ajunsese abia

---

[1] Denumire dată Renașterii timpurii în Italia secolului al XV-lea (n.r.).

pe 6 ianuarie, fiind motivul principal pentru scrisoarea lui Tom: nu voia să creadă că nu-l ridicase, să-și imagineze că dispăruse fără urmă și să înceapă să-l caute.

O întrebă dacă primise pachetul de la el. Îl trimisese de la Paris și bănuia că întârzie. Se scuză. Îi scrise: „Pictez din nou cu Di Massimo și sunt mulțumit. Și mie mi-e dor de tine, dar, dacă mai poți îndura o vreme experimentul meu, aș prefera să nu ne vedem alte câteva săptămâni (decât dacă nu pleci acasă în februarie – mă îndoiesc!), iar până atunci s-ar putea să nu vrei să mă mai vezi. Salutări lui Giorgio și soției, și lui Fausto, dacă mai e prin zonă, și lui Pietro de la docuri...“

Era o scrisoare pe tonul absent și ușor lugubru al corespondenței lui Dickie, o scrisoare care nu putea fi categorisită drept călduroasă sau nu, și care nu spunea, în esență, nimic.

De fapt, găsise un apartament într-o clădire mare de pe Via Imperiale, lângă Poarta Pinciană, și semnase un contract pe un an pentru el, deși nu intenționa să își petreacă majoritatea timpului în Roma, în special pe timp de iarnă. Dorise doar să aibă o casă, o bază undeva, după ani în care nu avusese așa ceva. Iar Roma era șic. Roma făcea parte din noua lui viață. Voia să poată spune, în Mallorca, la Atena sau Cairo, sau oriunde s-ar fi aflat: „Da, locuiesc la Roma. Țin un apartament acolo.“

„A ține“ era cuvântul pentru apartamentele celor care călătoreau mult. Țineai un apartament în Europa în același fel în care țineai un garaj în America. Voia și ca locuința să fie elegantă, deși intenționa să invite un număr minim de persoane să-l vadă. Nu-i plăcea ideea de a avea telefon, chiar și fără număr trecut în carte, însă hotărî că era mai mult o măsură de siguranță decât o

amenințare, așa că-și instală unul. Apartamentul avea o cameră de zi mare, un dormitor, un soi de salon, o bucătărie și o baie. Mobila era cam încărcată cu ornamente, însă se potrivea cu cartierul respectabil și cu viața pe care intenționa să o ducă. Chiria era echivalentul a o sută șaptezeci și cinci de dolari pe lună în lunile de iarnă, incluzând încălzirea, și o sută douăzeci și cinci, vara.

Marge răspunse cu o scrisoare extaziată, spunând că tocmai primise frumoasa bluză de mătase de la Paris, la care nu se așteptase deloc, și că i se potrivea perfect. Spunea că îi invitase pe Fausto și pe soții Cecchi acasă la ea la cina de Crăciun și că gătise un curcan divin, cu castane și sos, și mai avuseseră budincă de prune și bla-bla-bla, avuseseră de toate, mai puțin pe el. Ce mai făcea și la ce se gândea? Era mai fericit? Fausto avea să-l caute în drumul său spre Milano, dacă-i trimitea o adresă în următoarele zile. Altfel, să-i lase un mesaj la American Express, spunându-i unde-l poate găsi.

Tom presupuse că buna ei dispoziție se datora în special convingerii ei cum că Tom plecase din Paris spre America. Împreună cu scrisoarea lui Marge sosi și una de la *signor* Pucci, în care spunea că vânduse trei piese de mobilier pentru o sută cincizeci de mii de lire italiene la Napoli și că avea un posibil cumpărător pentru barcă, un anume Anastasio Martino de Mongibello, care promisese să plătească avansul într-o săptămână. Casa, în schimb, nu putea fi vândută decât în vară, când începeau să vină iar americanii. Scăzând cele cincisprezece procente pentru comisionul lui *signor* Pucci, vânzarea mobilei îi aducea lui Tom două sute zece dolari. Sărbători ieșind într-un club de noapte și comandând o cină superbă, pe care o consumă într-o solitudine elegantă, la o masă pentru doi, la lumina lumânărilor. Nu îl deranja deloc să

cineze sau să meargă la teatru singur. Avea astfel ocazia să se concentreze pe imitarea lui Dickie Greenleaf. Rupea pâinea așa cum obișnuia Dickie și își vâra furculița în gură cu mâna stângă ca el. Privea la celelalte mese și la dansatoare într-o transă atât de adâncă și de binevoitoare, încât chelnerul trebui să-i vorbească în câteva rânduri, ca să se facă auzit. Niște oameni îi făcură semn de la o masă, iar Tom îi recunoscu. Era unul dintre cuplurile de americani pe care le întâlnise la petrecerea din Ajunul Crăciunului, la Paris. Îi salută la rândul său. Nu se mai uită în direcția lor cât ținu cina, însă ei plecară înaintea lui și se opriră la masă ca să-l salute.

— Singurel? întrebă bărbatul.

Părea ușor amețit.

— Da. Aici îmi dau întâlnire mie însumi o dată pe an, răspunse Tom. Sărbătoresc o aniversare.

Americanul încuviință, în gol, iar Tom își dădu seama că individul nu găsea nimic inteligent de spus pentru că era stânjenit, ca orice american dintr-un orășel neînsemnat care se trezea înconjurat de eleganță cosmopolită, sobrietate, bani și haine de calitate, chiar dacă hainele îmbrăcau un alt american.

— Spuneați că locuiți la Roma, nu-i așa? întrebă soția. Știți, v-am uitat numele, dar ne amintim de dumneavoastră de la petrecerea din Ajun.

— Greenleaf, spuse Tom. Richard Greenleaf.

— Ah, da! exclamă ea ușurată. Aveți un apartament aici?

Era pregătită să-i memoreze adresa.

— Deocamdată stau la hotel, dar plănuiesc să mă mut într-un apartament cât de curând, de îndată ce termin de decorat încăperile. Stau la Eliseo. De ce nu mă sunați?

— Ne-ar face plăcere. Suntem în drum spre Mallorca, plecăm peste trei zile, dar avem timp!

— M-aș bucura să vă văd, spuse Tom. *Buona sera!*

Din nou singur, Tom se întoarse la visare. Trebuia să deschidă un cont pentru Tom Ripley, își spuse, și din când în când să pună o sută de dolari în el. Dickie Greenleaf avea două bănci, una la Napoli și una la New York, cu vreo cinci mii de dolari în fiecare cont. Ar putea deschide contul Ripley cu câteva mii și să pună în el cele o sută cincizeci de mii de lire italiene provenite din vânzarea mobilierului în Mongibello. În fond, acum avea doi oameni în grijă.

CAPITOLUL 15

Vizită Muzeele Capitoline și parcul Villa Borghese, exploră Forumul pe îndelete și luă șase lecții de italiană de la un bătrân din cartier, a cărui firmă de la geam anunța că dă meditații. Se prezentă batrânului cu un nume fals. După a șasea lecție, Tom își zise că italiana lui era la același nivel cu a lui Dickie. Își aducea aminte cuvânt cu cuvânt câteva propoziții pe care Dickie le spusese cu diverse ocazii, despre care știa acum că erau incorecte. De exemplu: *Ho paura che non c'e arrivata, Giorgio*[1]– într-o seară la Giorgio's, când o așteptau pe Marge, iar ea întârzia. Ar fi trebuit să fie *sia arrivata*, la subjonctiv, după o expresie care exprima nesiguranța. Dickie nu folosise niciodată subjonctivul atât de des pe cât ar fi trebuit în italiană. Tom se abținu să învețe cum se folosește corect.

Tom cumpără catifea de un roșu închis pentru draperiile din camera de zi, fiindcă draperiile pe care le avea deja îl deranjau. Când o întrebase pe *signora* Buffi, soția administratorului casei, dacă știa o croitoreasă care să i le coasă, se oferise să rezolve chiar ea. Prețul fusese de două mii de lire italiene, adică puțin mai mult de trei dolari. Tom o obligă să ia cinci mii. Cumpără câteva obiecte

---

[1] Cu corectura de rigoare, propoziția în italiană se traduce: „Mă tem că nu a ajuns, Giorgio“ (n.r.).

micuțe ca să-și decoreze apartamentul, deși nu invita pe nimeni la el. O singură dată invitase pe cineva – pe un tânăr atrăgător, dar nu foarte inteligent, american, pe care-l cunoscuse la Café Greco, când acesta îl întrebase cum să ajungă de acolo la hotelul Excelsior. Pentru că hotelul se afla în drum spre casa lui Tom, îl invitase să bea ceva la el. Tom voise doar să-l impresioneze vreo oră și apoi să-și ia rămas-bun pentru totdeauna, și făcu întocmai, după ce-l servi cu cel mai bun coniac și se plimbară prin apartament, discutând despre plăcerile vieții la Roma. Tânărul pleca la München în ziua următoare.

Tom evită cu grijă rezidenții americani din Roma, care s-ar fi putut aștepta să vină la petrecerile lor și să fie invitați la ale lui, deși adora să discute cu americanii și italienii la Café Greco și în restaurantele studențești de pe Via Margutta. Îi spuse numele doar unui pictor italian, Carlino, pe care-l întâlnise într-o tavernă de pe Via Margutta. Îi spusese că și el picta și că studia cu un pictor pe nume Di Massimo. Dacă poliția avea să investigheze vreodată ce făcuse Dickie la Roma, poate la multă vreme după ce acesta dispăruse și devenise iar Tom Ripley, acest pictor italian putea depune mărturie, spunând că Dickie Greenleaf pictase la Roma în ianuarie. Carlino nu auzise de Di Massimo, însă Tom îl descrise folosind culori atât de vii, încât Carlino nu avea să-l uite niciodată.

Se simțea singur, și totuși nu însingurat. Era cam același sentiment pe care-l avusese în Ajunul Crăciunului, la Paris, ca și cum toată lumea îl privea, de parcă ar fi avut un public compus din întreaga lume, un sentiment care-l ținea pe calea cea dreaptă, fiindcă o greșeală ar fi fost catastrofală. Și totuși, era pe deplin încrezător că nu va face nicio greșeală. Existența sa căpăta o aură bizară, delicioasă, de inocență,

iar Tom își închipuia că așa se simte, probabil, un actor bun când joacă pe scenă un rol important, fiind convins că nu există nimeni care să-l joace mai bine. Era el însuși, și totuși nu era. Se simțea fără vină, liber, în ciuda faptului că-și controla în mod conștient fiecare mișcare. Dar nu se mai simțea obosit după câteva ore în rolul lui Dickei, așa cum fusese la început. Nu mai avea nevoie să se relaxeze când era singur. Acum, din clipa în care se ridica din pat și se spăla pe dinți, era Dickie, frecându-și dinții cu cotul scos în afară, Dickie, care rotea coaja de ou pe limgură, pentru ultima îmbucătură, Dickie, care punea întotdeauna înapoi prima cravată pe care o scosese de pe umeraș și o alegea pe a doua. Reușise chiar să și picteze un tablou în stilul lui Dickie.

La sfârșitul lui ianuarie, Tom se gândi că Fausto trebuia să fi ajuns la Roma și să fi plecat deja, deși ultimele scrisori ale lui Marge nu îl pomeneau. Marge îi scria, prin American Express, o dată pe săptămână. Îl întreba dacă avea nevoie de șosete sau de bentițe de iarnă, fiindcă avea mult timp să croșeteze, pe lângă lucrul la carte. Adăuga mereu o anecdotă despre cunoștințele lor comune din sat, ca Dickie să nu creadă că murea de dorul lui, deși era evident că așa stăteau lucrurile. Era evident și că nu avea să plece în State în februarie fără să mai încerce să-l găsească cel puțin o dată în persoană – așa credea Tom. Așa se explicau scrisorile ei lungi, șosetele împletite și bentițele, despre care Tom știa că aveau să vină, deși el nu-i răspunsese la scrisori. Îl oripilau. Îi displăcea până și să le atingă. După ce le arunca o privire, le rupea și le arunca la gunoi.

În cele din urmă, îi scrise:

Renunț deocamdată la ideea de a găsi un apartament la Roma. Di Massimo pleacă în Sicilia pentru

câteva luni și s-ar putea să plec cu el, și de acolo, în altă parte. Planurile mele sunt vagi, însă au avantajul libertății și se potrivesc dispoziției mele.

Nu-mi trimite șosete, Marge. Chiar n-am nevoie de nimic. Îți doresc mult noroc cu Mongibello, *cartea ta.*

Cumpărase un bilet pentru Mallorca. Urma să ia trenul până la Napoli, apoi barca de la Napoli la Palma în noaptea dintre 31 ianuarie și 1 februarie. Cumpărase două valize noi de la Gucci, care producea cele mai bune obiecte din piele de la Roma. Una era o valiză mare, din piele moale de antilopă, cealaltă din pânză de culoarea bronzului, cu curelușe maronii de piele. Amândouă aveau inițialele lui Dickie. Aruncase valiza mai uzată dintre cele două ale sale, iar pe cea rămasă o ținea în dulap, plină cu propriile haine, în caz de urgență. Dar Tom nu se aștepta la urgențe. Barca scufundată în San Remo nu fusese găsită. Tom se uita în fiecare zi în ziare, căutând vești despre ea.

Într-o dimineață, pe când Tom își pregătea valizele, se auzi clopoțelul de la ușă. Presupuse că era vreun om cu o petiție sau o greșeală. Nu avea nume pe ușă și îi spusese administratorului că nu dorea să-i fie scris, fiindcă nu-i plăcea să-l viziteze oamenii pe nepusă masă.

Sună iar, și Tom continuă să îl ignore, împachetând fără griji. Îi plăcea să-și facă bagajele și îi lua ceva vreme, o zi întreagă, sau chiar două. Așeza cu drag hainele lui Dickie în valize, încercând din când în când câte o cămașă sau o jachetă mai frumoase la oglindă. Stătea în fața oglinzii, încheind o cămașă sport a lui Dickie pe care el n-o purtase niciodată, albă cu albastru și model cu căluți de mare, când auzi bătăi în ușă.

Îi trecu prin minte c-ar putea fi Fausto, fiindcă se aștepta de la el să încerce să-i dea de urmă în Roma și să-l surprindă. Era prostesc, își spuse. Dar mâinile i se răciseră, transpirate, când ajunse la ușă. Se simțea slăbit, iar absurditatea slăbiciunii, pe lângă pericolul de a leșina și a fi găsit întins pe podea, îl făcură să tragă ușa cu ambele mâini, deși o deschise doar câțiva centimetri.

— Bună! spuse vocea cu accent american din semiîntunericul de pe hol. Dickie? Sunt Freddie!

Tom se dădu înapoi, ținând ușa deschisă.

— Este... Ce-ai zice să intri? Nu e acasă acum. Trebuie să se întoarcă.

Freddie Miles intră privind în jur. Chipul lui urât, pistruiat, se holba în fiecare direcție. Cum dracu' găsise locul ăsta? se întreba Tom. Își scoase iute inelele și le făcu să-i alunece în buzunar. Ce altceva trebuia să ascundă? Privi în jur.

— Stai la el? întrebă Freddie holbându-se cu privirea aceea care-l făcea să pară idiot și speriat.

— Nu. Sunt aici doar pentru câteva ore, spuse Tom scoțându-și lejer cămașa cu căluți de mare.

Sub ea mai avea o cămașă.

— Dickie a ieșit să mănânce. La Othello's, cred. Ar trebui să se întoarcă pe la 15.00, cel târziu.

Unul dintre soții Buffi trebuie să-l fi lăsat pe Freddie să intre, se gândi Tom. Trebuie să-i fi spus de care clopoțel să tragă și să-l fi asigurat că *signor* Greenleaf era acasă. Freddie spusese, probabil, că era un vechi prieten. Acum trebuia să-l scoată din casă fără să dea peste *signora* Buffi jos, fiindcă ea striga întotdeauna: „*Buon' giorno, signor* Greenleaf!“

— Ne-am întâlnit în Mongibello, așa-i? întrebă Freddie. Nu ești Tom? Credeam că vii la Cortina.

— Nu am putut, dar mersi. Cum a fost?

— Păi, bine. Ce s-a întâmplat cu Dickie?

— Nu ți-a scris? A hotărât să rămână la Roma peste iarnă. Mi-a spus că ți-a scris.

— Nu, n-a dat niciun semn. Sau poate mi-o fi scris la Florența. Însă eu eram la Salzburg, iar el avea adresa.

Freddie se rezemă de masa lungă a lui Tom, boțind fața de masă de mătase verde. Zâmbi și zise:

— Marge mi-a spus că s-a mutat la Roma, dar nu avea nicio adresă de-a lui, decât American Express. Numai printr-un noroc chior am găsit apartamentul. Am dat peste cineva ieri seară la Greco și îi știa adresa. Ce-i cu chestia....

— Cine? întrebă Tom. Un american?

— Nu, un italian. Un pușți.

Freddie se uita la pantofii lui Tom.

— Ai același tip de pantofi ca Dickie și ca mine. Par-că-s de fier, așa-i? I-am cumpărat pe-ai mei din Londra, acum opt ani.

Erau pantofii de piele granulată ai lui Dickie.

— Ăștia sunt din America, spuse Tom. Pot să-ți ofer ceva de băut sau vrei să dai de urma lui Dickie la Othello's? Știi unde e? Nu prea are rost să aștepți, fiindcă de obicei durează până la 15.00 să termine prânzul. Și eu mă pregăteam să ies.

Freddie mersese până la dormitor și se oprise, privind valizele de pe pat.

— Dickie pleacă undeva sau tocmai ce-a ajuns? între-bă el întorcându-se spre Tom.

— Pleacă. Nu ți-a spus Marge? Pleacă în Sicilia o vreme.

— Când?

— Mâine. Sau în seara asta târziu, nu știu exact.

— Zi, ce-i cu Dickie în ultima vreme? întrebă Freddie încruntându-se. Care-i treaba cu izolarea asta?

— Spune c-a muncit din greu peste iarnă, spuse Tom luat pe nepregătite. Pare să dorească intimitate, însă din câte știu eu e în termeni buni cu toată lumea, inclusiv cu Marge.

Freddie zâmbi din nou, descheindu-și haina mare, stil polo.

— Nu o să rămână în termeni buni cu mine dacă îmi mai trage clapa de câteva ori. Ești sigur că se înțelege cu Marge? Am înțeles de la ea că s-au certat. Am crezut că poate de aceea n-au venit la Cortina.

Freddie îl privi, așteptând răspunsul.

— Nu știu nimic despre asta.

Tom se îndreptă spre dulap, să-și scoată un sacou, ca Freddie să știe că se pregătea să plece, apoi își dădu seama, chiar la timp, că jacheta din flanel cenușie care se potrivea cu pantalonii ar putea fi recunoscută ca fiind a lui Dickie, dacă Freddie îi cunoștea costumul acela. Tom se întinse după o jachetă proprie și după propria lui haină, care atârnau pe umeraș în capătul din stânga al dulapului. Umerii hainei arătau de parcă ar fi stat pe umeraș săptămâni la rând, ceea ce era perfect adevărat. Tom se întoarse și-l văzu pe Freddie holbându-se la brățara de identificare de argint de pe încheietura lui stângă. Era a lui Dickie, iar Tom nu-l văzuse niciodată purtând-o, însă o găsise în cutia pentru butoni. Freddie se uita la ea de parcă o mai văzuse înainte. Tom își puse nepăsător haina.

Freddie îl privea acum cu o expresie diferită, puțin surprins, iar Tom bănuia ce gânduri îi treceau prin cap prietenului lui Dickie. Se încordă, simțind pericolul.

„Încă n-ai scăpat“, își spuse. „Nici măcar n-ai scăpat din casă.“

— Ești gata de plecare? întrebă Tom.

— Tu locuiești aici, așa-i?

— Nu, protestă Tom zâmbind.

Fața urâtă și pătată de pistrui îl privea de sub smocul de păr roșcat. Ce bine ar fi dacă ar putea să iasă fără să dea de *signora* Buffi jos! își spuse Tom.

— Să mergem!

— Văd că Dickie te-a împopoțonat cu bijuteriile lui.

Tom nu se putu gândi la nimic de spus, la nicio glumă.

— Ah, e de împrumut, spuse el cu o voce gravă. Dickie s-a plictisit s-o poarte și mi-a spus c-o pot purta eu o vreme.

Se referea la brățara de identificare, însă mai era și acul de argint de la cravată, își dădu el seama, care avea un G ambosat. Tom îl cumpărase chiar el. Putea simți beligeranța crescând în interiorul lui Freddie, de parcă trupul său imens ar fi generat o căldură pe care o simțea din partea cealaltă a încăperii. Freddie era genul de taur care ar fi putut bate pe cineva dacă bănuia că-i pe invers, mai ales dacă avea asemenea condiții propice. Tom se temea de ochii lui.

— Da, sunt gata de plecare, spuse Freddie mohorât, ridicându-se.

Merse spre ușă și se întoarse, cu o răsucire a umerilor săi lați.

— Othello ăsta nu-i departe de Inghilterra?

— Ba da, spuse Tom. Ar trebui să ajungă acolo până la ora 13.00.

Freddie încuviință.

— Mi-a făcut plăcere să te revăd, spuse el pe un ton tăios și închise ușa.

Tom înjură în barbă. Deschise ușor ușa și ascultă pasul grăbit al pantofilor lui Freddie coborând scările. Voia să se asigure că Freddie ieșea fără să mai discute cu vreunul dintre soții Buffi. Apoi îl auzi spunând: „*Buon' giorno, signora*."

Tom se aplecă peste balustradă. Trei etaje mai jos, vedea o parte din mâneca hainei lui Freddie. Vorbea în italiană cu *signora* Buffi. Vocea femeii se auzea mai clar:

— Numai *signor* Greenleaf, spunea ea. Nu, doar unul... *signor* cine? Nu, *signor*... Nu cred c-a ieșit astăzi deloc, dar m-aș putea înșela! râse ea.

Tom răsuci mâinile pe balustradă de parcă ar fi strâns gâtul lui Freddie. Apoi auzi pașii acestuia urcând în goană scările. Tom intră înapoi în apartament și închise ușa. Putea să continue să insiste că nu locuia acolo, că Dickie era la Othello's sau că nu știa unde era, dar Freddie nu avea să se oprească până când nu-l găsea pe Dickie. Sau Freddie avea să-l forțeze să coboare și s-o întrebe pe *signora* Buffi cine era.

Freddie bătu la ușă. Mânerul se răsuci. Era încuiat. Tom ridică o scrumieră grea, de sticlă. Nu o putea cuprinde cu toată mâna și trebuia să o țină de margine. Încercă să se mai gândească două secunde. Mai era vreo cale de scăpare? Ce avea să facă cu cadavrul? Nu putea gândi. Era singura cale. Deschise ușa cu mâna stângă. Mâna lui dreaptă, cu scrumiera, era ascunsă la spate.

Freddie intră.

— Auzi, te superi dacă îmi spui și mie...

Marginea curbată a scrumierei îl lovi în mijlocul frunții. Freddie păru uimit. Apoi genunchii i se înmuiară și se prăvăli ca un taur lovit între ochi cu un ciocan. Tom împinse ușa ca să o închidă. Lovi cu marginea scrumierei ceafa lui Freddie, iar și iar, îngrozit că Freddie ar fi putut doar să se prefacă și că unul dintre brațele sale imense ar putea să-i înconjoare deodată picioarele și să-l tragă în jos. Tom îl lovi din nou în cap, și de data asta țâșni sângele. Tom se blestemă și fugi să aducă un prosop de la baie, pe care-l puse sub capul lui Freddie. Apoi îi pipăi încheietura, în căutarea pulsului. Îl avea, însă slab, și păru să se stingă când îl atinse, de parcă presiunea propriilor degete l-ar fi domolit. În secunda următoare, dispăru complet. Tom ciuli urechile după vreun sunet de după ușă. Și-o imagină pe *signora* Buffi stând în spatele ușii, cu zâmbetul ezitant pe care-l avea întotdeauna când se temea că deranjează pe cineva. Dar nu auzi nimic. Nu făcuse zgomot, își spuse, nici cu scrumiera, nici când Freddie căzuse. Tom privi trupul imens de pe podea și se simți dezgustat și neajutorat.

Era doar 12.40. Mai erau ore bune până la căderea întunericului. Se întrebă dacă pe Freddie îl așteptau oameni undeva. Poate în mașină, jos? Căută în buzunarele lui Freddie. Un portofel. Pașaportul american în buzunarul interior, de la piept, al hainei. Monede italiene și de un alt fel, amestecate. Un breloc. Două chei de la mașină pe un inel cu marca FIAT. Căută în portofel după permis. Îl găsi: FIAT 1400, negru, decapotabil. L-ar putea găsi, dacă era prin apropiere. Căută în fiecare buzunar, inclusiv în cele ale vestei, după un tichet de parcare, dar nu găsi nimic. Merse la fereastra din față și

apoi zâmbi, fiindcă era atât de simplu. Aproape direct în fața casei, chiar peste drum, se afla decapotabila neagră a lui Freddie. Nu putea fi sigur, însă crezu că nu era nimeni înăuntru.

Știu dintr-odată ce urmează să facă. Începu să aranjeze camera, scoțând sticlele de gin și vermut din dulăpior și, după o scurtă perioadă de gândire, scoase și sticla de pernod, fiindcă avea un miros mult mai puternic. Așeză sticlele pe masa lungă și prepară un martini într-un pahar înalt, cu câteva cuburi de gheață, bău puțin ca să murdărească paharul, apoi turnă puțin într-un alt pahar, îl duse lângă Freddie și îi apăsă degetele moi în jurul lui, apoi îl aduse înapoi la masă. Se uită la rană și văzu că se oprise din sângerat și sângele nu ajunsese pe prosopul de pe podea. Îl sprijini pe Freddie de zid și îi turnă pe gât gin direct din sticlă. Nu reuși foarte bine, fiindcă mai tot curse pe pieptul cămășii, însă Tom nu credea că poliția avea să facă într-adevăr o testare de alcoolemie ca să vadă cât de beat fusese Freddie.

Tom își lăsă privirea să cadă pe chipul inexpresiv al lui Freddie, însă stomacul i se contractă și trebui să se uite în altă parte. Nu trebuia să repete scena. Capul începu să-i sune, de parcă urma să leșine.

Ar fi ceva, își spuse el, clătinându-se prin cameră spre fereastră, să leșine acum! Se încruntă la mașina neagră de jos și inspiră adânc aerul proaspăt. Nu avea să leșine, își spuse. Știa exact ce avea de făcut. În ultimul minut, turnă pernod pentru amândoi. Alte două pahare cu amprente. Iar scrumierele trebuiau să fie pline. Freddie fuma Chesterfield. Apoi, Via Appia. Unul dintre locurile acelea întunecate din spatele mormintelor. Nu erau

felinare pe porțiuni lungi de pe Via Appia. Portofelul lui Freddie avea să lipsească. Motivul – jaful.

Avea ore întregi la dispoziție, dar nu se opri până când camera nu fu gata, cu țigările Chesterfield și Lucky Strike aprinse, arse și stinse apoi în scrumiere, plus un pahar spart și doar pe jumătate curățat de pe dalele din baie. Partea ciudată era că, în timp ce aranja scena cu atâta grijă, își imagină cum avea să aibă timp să o curețe, să zicem între 21.00 în acea seară, când corpul ar putea fi găsit, și miezul nopții, când poliția ar fi decis că merita să-l interogheze. Cineva ar fi putut ști că Freddie Miles avea să treacă pe la Dickie Greenleaf azi. Iar el știa că treburia să fie totul curat până pe la 20.00, probabil, fiindcă, conform poveștii pe care urma s-o spună, Freddie părăsise casa pe la 19.00 (fiindcă, într-adevăr, avea de gând să scoată din casă cadavrul lui Freddie la 19.00), iar Dickie Greenleaf era un om ordonat, chiar dacă băuse un pic. Dar scopul pentru care făcea dezordine în apartament era că mizeria susținea, chiar și numai pentru propria liniștire, povestea pe care o va spune, pe care trebuia s-o creadă și singur.

Și voia în continuare să plece către Napoli și apoi către Palma la 10.30 în următoarea dimineață, dacă nu era cumva, dintr-un motiv sau altul, reținut de poliție. Dacă vedea în ziar, a doua zi, că fusese găsit cadavrul, iar poliția nu încerca să-l contacteze, era politicos din partea lui să se ducă din proprie inițiativă să le spună că Freddie Miles fusese la el acasă până târziu după-amiaza, se gândi Tom. Însă îi veni brusc ideea că un medic ar putea să-și dea seama că Freddie era mort de la prânz. Și nu-l putea scoate afară acum, ziua în amiaza mare. Nu, singura lui speranță era ca trupul să nu fie găsit pentru

multă vreme, astfel încât un doctor să nu poată spune precis când murise. Și trebuia să încerce să iasă din casă fără să-l vadă nimeni – chiar dacă putea să-l care jos pe Freddie cu destulă ușurință, ca pe un om mort de beat, sau nu – astfel ca, dacă trebuia să dea o declarație, să poată spune că Freddie părăsise casa în jurul orei 16.00 sau 17.00 după-amiaza.

Îl îngrozeau cele cinci sau șase ore de așteptare până la căderea nopții. Îl îngrozeau atât de mult, încât preț de câteva clipe crezu că nu putea să mai aștepte. Grămada aceea uriașă de pe podea! Moartea lui ar fi putut fi evitată. Fusese atât de lipsit de sens. Freddie și suspiciunile lui împuțite.

Tom tremura șezând pe marginea unui scaun și pocnindu-și degetele. Voia să iasă și să facă o plimbare, dar îi era teamă să lase corpul zăcând pe podea. Trebuia să facă zgomot, firește, dacă el și Freddie aveau să vorbească și să bea toată după-amiaza. Deschise radioul pe un post care dădea muzică de dans. Ar putea, cel puțin, să bea ceva. Făcea parte din scenetă. Mai pregăti niște martini cu gheață. Nici măcar nu voia, dar îl bău.

Ginul nu făcu decât să-i intensifice gândurile cu care se confrunta. Rămase privind trupul lung și greu al lui Freddie, care zăcea îmbrăcat în haina polo, boțită sub el, fiindcă nu avusese nici energia și nici dorința să o îndrepte, deși îl enerva. Se gândi cât de tristă, stupidă, stângace, prejdioasă și inutilă fusese moartea lui, și cât de brutal de nedreaptă. Firește, era ușor să-l urăști pe Freddie. Era un ticălos egoist și prost, care îl putea disprețui pe unul dintre cei mai buni prieteni ai lui (Dickie era cu siguranță unul dintre prietenii lui), doar fiindcă-l suspecta de o deviere sexuală. Tom râse la această idee – deviere sexuală. Unde

era sexul? Unde era devierea? Îl privi pe Freddie și spuse încet și amar:

— Freddie Miles, ești victima propriei tale minți bolnave.

CAPITOLUL 16

Aşteptă, în cele din urmă, până aproape de ora 20.00, fiindcă în jur de ora 19.00 întotdeauna ieşeau şi intrau în clădire mai mulţi oameni decât la alte ore. La 19.50, se năpusti până jos să se asigure că *signora* Buffi nu meşterea ceva pe hol şi că uşa ei nu era deschisă. Se duse să vadă dacă într-adevăr nu era nimeni în maşina lui Freddie, deşi coborâse deja la mijlocul după-amiezii, să se uite la ea şi să vadă dacă era într-adevăr maşina lui. Aruncă haina polo a lui Freddie pe bancheta din spate. Urcă iar, îngenunche şi îşi înconjură gâtul cu braţul lui Freddie, strânse din dinţi şi ridică. Se împletici, împingând greutatea mai sus pe umăr. Îl ridicase pe Freddie mai devreme, ca să vadă dacă putea, şi abia fusese în stare să facă doi paşi prin cameră căci kilogramele lui Freddie îi apăsau picioarele în podea.

Freddie era la fel de greu şi acum, însă diferenţa era că acum ştia că nu avea de ales – trebuie să-l scoată afară. Îi lăsă picioarele să se târască pentru a-i mai uşura din greutate şi reuşi să închidă uşa cu cotul, apoi începu să coboare scările. La jumătatea primului etaj se opri, fiindcă auzise pe cineva ieşind din apartamentul de dedesubt. Aşteptă până când persoana coborî scările şi ieşi pe uşa din faţă, apoi îşi reluă coborârea lentă şi anevoioasă. Trăsese o pălărie de-a lui Dickie foarte jos peste ochii lui

Freddie, astfel încât să-i ascundă părul năclăit de sânge. Pe baza unui amestec de gin și Pernod, pe care îl băuse în ultima oră, Tom intrase într-o stare de beție calculată precis, cât să se poată mișca nonșalant și fluid, și în același timp să fie curajos și chiar suficient de nechibzuit încât să-și asume riscuri fără ezitare. Cel mai rău lucru care se putea întâmpla era că putea să se prăbușească pur și simplu sub greutatea lui Freddie înainte să apuce să-l bage în mașină. Își jurase că nu avea să se oprească pentru odihnă în timp ce cobora scările. Nu o făcu. Nimeni nu mai ieși din vreunul dintre apartamente și nimeni nu intră pe ușa din față. În orele petrecute sus, Tom își imaginase, în mod chinuitor, tot ce s-ar fi putut întâmpla: *signora* Buffi sau soțul ei ieșind din apartamentul lor chiar când ajungea la baza scărilor, el leșinând astfel încât atât el, cât și Freddie să fie descoperiți zăcând împreună pe scări, oprindu-se să se odihnească și realizând că nu mai era capabil să-l ridice din nou pe Freddie. Își imaginase totul cu atâta intensitate, chircindu-se de frică, încât să coboare toate treptele fără ca niciuna dintre închipuiri să se materializeze îl făcu să simtă că alunecă sub o protecție magică, cu ușurință, în ciuda greutății enorme de pe umerii lui.

Privi prin sticla celor două uși din față. Strada arăta normal. Cineva trecea pe trotuarul opus, însă mereu trecea câte cineva pe unul dintre trotuare. Deschise prima dintre cele două uși cu o mână, o împinse și târî corpul lui Freddie peste prag. Între uși, îl schimbă pe Freddie pe celălalt umăr, răsucindu-și capul sub corpul lui, și pentru o secundă simți un soi de mândrie față de propria forță, până când durerea din brațul care se relaxase îl împunse ascuțit. Brațul era prea obosit ca măcar să încerce să

înconjoare trupul lui Freddie. Strânse mai tare din dinți și se împletici pe cele patru trepte de la intrare, lovindu-și șoldul de piatra stâlpului balustradei.

Un bărbat care se apropia pe trotuar încetini, parcă dorind să se oprească, dar merse mai departe.

Dacă se apropia cineva, își spuse Tom, avea să-i sufle un damf de alcool în față, ca să nu îndrăznească să întrebe ce se petrecea. La dracu' cu ei, la dracu', la dracu'! își spuse gâfâind. Trecători, trecători inocenți. Deja patru. Dar numai doi dintre ei ridicară privirea. Se opri o clipă, cât trecu o mașină. Apoi, din câțiva pași și o săltare, băgă capul lui Freddie și un umăr prin geamul deschis al mașinii, suficient de mult ca să-i sprijine trupul cu propriul lui corp, cât își revenea. Privi în jur, sub lumina felinarului de peste drum, spre umbrele din fața complexului de locuințe unde era el cazat.

În acea clipă, băiatul cel mic al familiei Buffi ieși pe ușă și fugi pe trotuar, fără să privească în direcția lui Tom. Apoi, un bărbat care trecea strada se apropie la jumătate de metru de mașină, afișând doar o figură surprinsă pentru scurtă vreme la vederea siluetei îndoite a lui Freddie, care arăta acum aproape natural, se gândi Tom. Arăta de parcă s-ar fi aplecat în mașină ca să discute cu cineva. Doar că știa că, de aproape, nu arăta tocmai bine. Dar acesta era avantajul de a se afla în Europa. Nimeni nu ajuta pe nimeni și nu se amesteca. Dacă ar fi fost în America...

— Vă pot ajuta? întrebă o voce, în italiană.

— Ah, *no, no, grazie*, răspunse Tom cu o voioșie de om beat. Știu unde locuiește, adăugă el într-o engleză mormăită.

Omul încuviință, zâmbi vag și plecă. Un om înalt și slab, într-o haină subțire, fără pălărie, cu mustață. Tom spera că nu-și va aminti de el sau de mașină.

Tom îl trase pe Freddie afară, îl împinse în jurul portierei și îl vârî în mașină, apoi o înconjură și îl trase pe locul de lângă șofer. Apoi își puse perechea de mănuși din piele maro pe care le avea în buzunarul hainei. Introduse cheia lui Freddie în contact. Mașina porni, ascultătoare. Plecară.

Coborî dealul spre Via Veneto, trecând de Biblioteca Americană, către Piazza Venezia, dincolo de balconul la care stătea Mussolini când își ținea discursurile, dincolo de monumentul gigantic al lui Victor Emmanuel, și pe lângă Forum, dincolo de Colosseum – un tur al Romei pe care Freddie nu îl putea aprecia deloc. Era de parcă Freddie ar fi dormit lângă el, așa cum adormeau uneori cei din mașină când voiai să le arăți peisajul.

Via Appia Antica se întindea în fața lui, cenușie și ancestrală, sub luminile slabe ale felinarelor răzlețe. Fragmente negre de morminte se ridicau de o parte și de alta a drumului, siluete profilate pe cerul încă nu foarte întunecat. Era mai mult întuneric decât lumină. Și o singură mașină în față, venind spre el. Nu mulți erau cei care alegeau să călătorească pe un asemenea drum accidentat și mohorât, după căderea serii, în luna ianuarie. Poate doar îndrăgostiții. Mașina care se apropia îl depăși. Tom începu să caute în jur un loc potrivit. Freddie trebuia să aibă un mormânt arătos în spatele căruia să zacă, se gândi el. Era un loc în față, cu trei sau patru copaci, chiar lângă marginea drumului, și fără îndoială era un mormânt acolo, sau o parte dintr-un mormânt. Tom ieși de pe drum

și opri lângă copaci, stingând farurile. Așteptă o clipă, privind spre ambele capete ale drumului drept și îngust.

Freddie era moale și ușor de manevrat, ca o figurină de cauciuc. Ce se tot spunea despre rigor mortis?

Trase cu greu trupul neînsuflețit, târându-i fața prin țărână, până în spatele ultimului copac și al mormântului în ruine care nu era decât un perete arcuit de nici doi metri înălțime, ce fusese cândva al unui patrician. Mai mult decât suficient, așadar, pentru porcul ăsta, își zise Tom. Îi blestemă greutatea urâtă și îl lovi brusc în bărbie. Era obosit, aproape până la lacrimi, îngrețoșat de Freddie Miles, iar momentul când îi putea întoarce spatele părea să nu mai vină. Mai era și nenorocita aceea de haină! Tom se întoarse la mașină să o ia. Pământul era tare și uscat, remarcă el, ceea ce însemna că pașii lui nu vor lăsa urme. Aruncă haina lângă corp și se întoarse repede, mergând spre mașină cu picioarele amorțite, clătinându-se. Porni înapoi spre Roma.

În timp ce conducea, șterse partea exterioară a portierei cu mâna înmănușată, ca să înlăture amprentele de pe singurul loc pe care îl atinsese înainte să-și pună mănușile. Pe strada care cotea spre American Express, vizavi de clubul de noapte Florida, parcă mașina, ieși și lăsă cheile în contact. Mai avea încă portofelul lui Freddie în buzunar, deși transferase deja banii italieni în propriul portofel și arsese o bancnotă de douăzeci de franci elvețieni și niște șilingi austrieci în apartament. Acum, scoase portofelul și, trecând pe lângă o gură de canal, se aplecă și-l lăsă să cadă înăuntru.

Doar două lucruri nu se potriveau, își spuse el pe drumul spre casă: hoții ar fi luat, în mod logic, haina de polo, fiindcă era bună, și pașaportul, care se afla încă

în buzunarul hainei. Dar nu toți hoții gândeau rațional, poate cu atât mai puțin cei italieni. Și nici toți criminalii nu gândeau rațional. Își aminti de conversația cu Freddie: „...un italian, ...un puști." Cineva trebuie să-l fi urmărit la un moment dat până acasă, se gândi Tom, fiindcă el nu spusese nimănui unde locuia. Asta îl făcea să se simtă rușinat. Poate doi sau trei curieri știau unde locuiește, însă un curier n-ar fi ieșit într-un loc atât de select precum Café Greco. Era rușinat și se strângea în interiorul hainei. Își imagina un chip întunecat, gâfâind, care-l urmărea acasă, uitându-se să vadă care fereastră se lumina după ce intrase. Tom se cocoșă și merse mai repede, parcă fugind de un urmăritor bolnav și încrâncenat.

CAPITOLUL 17

Tom ieși să cumpere ziarele înainte de ora 8.00 dimineața. Nu găsi nicio știre îngrijorătoare. Era posibil ca Freddie să nu fie găsit decât după câteva zile, își spuse Tom. De ce ar înconjura cineva ruinele unui mormânt neimportant, precum cel în spatele căruia îl așezase pe Freddie. Tom avea încredere și se simțea în siguranță, însă fizic era distrus. Suferea de mahmureală, de genul acela cumplit care-l făcea să se oprească la jumătatea oricărei acțiuni, chiar și la jumătatea spălatului pe dinți ca să meargă să vadă dacă trenul lui pleca la și jumătate sau la fără un sfert. Pleca la 10.30.

La ora 9.00 era pregătit de plecare, îmbrăcat, cu haina și impermeabilul întinse pe pat. Vorbise și cu *signora* Buffi și-i spusese că va lipsi vreo trei săptămâni, poate și mai mult. Ea se purtase ca de obicei și nu pomenise nimic de musafirul american.

Tom încercase să se gândească ce s-o întrebe, ceva care să sune firesc, referitor la conversația ei cu Freddie din ziua precedentă. Voia să știe ce credea *signora* Buffi despre întrebările pe care i le pusese Freddie, însă nu-i veni nimic în minte și hotărî să nu insiste. Totul era în regulă. Tom încercă să se convingă să iasă din starea de mahmureală, fiindcă băuse doar trei martini și trei pahare cu vin, cel mult. Știa că totul se baza pe autosugestie și că era mahmur fiindcă voise să pretindă că se îmbătase mult cu Freddie.

Iar acum nu mai era nevoie să se prefacă, și totuși continua s-o facă, fără a putea controla situația.

Sună telefonul, iar Tom ridică receptorul și spuse, fără chef:

— *Pronto.*

— *Signor* Greenleaf? întrebă vocea în italiană.

— *Si.*

— *Qui parla la stazione polizia numero ottantatre. Lei e un amico de un americano chi se chiama Fred-derick Meelays?*[1]

— Frederick Miles? *Si*, spuse Tom.

Vocea repezită și tensionată îl anunță că trupul lui *Fred-derick Meelays* fusese găsit în acea dimineață pe Via Appia Antica. *Signor Mee-lays* îl vizitase la un moment al zilei anterioare, nu era așa?

— Da, așa este.

— La ce oră, mai precis?

— De pe la prânz până la... poate 17.00 sau 18.00 după-amiaza, nu sunt prea sigur.

— Ați putea să ne răspundeți la câteva întrebări? Nu, nu este necesar să vă deranjați până la secție. Anchetatorul va veni la dumneavoastră. Ar fi în regulă la ora 11.00?

— V-aș ajuta bucuros, dacă aș putea, spuse Tom, cu un entuziasm bine gândit în voce, însă ar putea anchetatorul să vină acum? Trebuie să ies din casă la ora 10.00.

Vocea scoase un mic geamăt și spuse că era puțin probabil, însă vor încerca. Dacă nu reușeau să ajungă înainte de ora 10, era imperativ să nu iasă din casă.

---

[1] „Aici vă vorbește un reprezentant al secției 80 de poliție. Sunteți cumva prieten cu un american pe nume Fred-derick Meelays?“ (lb. it.) (n.r.).

— *Va bene*[1], spuse Tom și închise.

La naiba cu ei! Acum avea să piardă trenul și vaporul. Tot ce își dorea era să iasă, să părăsească Roma și să plece din apartament. Începu să revizuiască lucrurile pe care avea să le declare. Era atât de simplu, că se plictisea. Era adevărul adevărat. Băuseră, Freddie îi povestise despre Cortina, vorbiseră mult, apoi Freddie plecase, un pic amețit, dar bine dispus. Nu, nu știa unde se dusese Freddie. Bănuise că avea o întâlnire spre seară.

Tom intră în dormitor și puse pe șevalet o pânză, la care începuse să lucreze cu câteva zile în urmă. Vopseaua de pe paletă era încă umedă, fiindcă o ținuse sub apă, într-o oală din bucătărie. Amestecă alb și albastru și începu să picteze cerul cenușiu. Tabloul păstra nuanțele vii de maroniu-roșcat și alb luminos ale lui Dickie pentru acoperișurile și zidurile Romei, văzute de pe fereastră. Cerul era singura deosebire, fiindcă cerul de iarnă al Romei era atât de posomorât, încât până și Dickie l-ar fi pictat în tonuri de gri în loc de albastru, își spusese el. Se încruntă, întocmai cum făcea Dickie când picta.

Telefonul sună iar. „Ce dracu'?“, mormăi Tom și merse să răspundă.

— *Pronto!*

— *Pronto!* Fausto! spuse vocea. *Come sta?* urmat de râsul familiar, ca un gâlgâit.

— Ah, Fausto! *Bene, grazie!* Scuză-mă, continuă Tom în italiană, râzând ca Dickie, cu vocea absentă. Încercam să pictez – încercam.

Își calculă tonul astfel încât să se potrivească vocii lui Dickie după ce pierduse un prieten ca Freddie, și

---

[1] „În regulă“ (lb. it.) (n.r.).

totodată să sune ca vocea lui într-o dimineață obișnuită de muncă.

— Vrei să luăm prânzul împreună? întrebă Fausto. Trenul meu pleacă la ora 16.15 spre Milano.

Tom mormăi ca Dickie.

— Eu tocmai plec la Napoli... Da, plec chiar acum, în douăzeci de minute!

Dacă putea scăpa acum de Fausto, se gândi el, nu trebuia să-i spună că poliția îl sunase. Știrea despre Freddie nu avea să apară în ziare decât la prânz, sau mai târziu.

— Dar sunt aici! La Roma! Unde locuiești? Sunt la gară! spuse Fausto vesel, râzând.

— De unde ai numărul meu de telefon?

— Ah! *Allora*, am sunat la Informații. Mi-au spus că nu-ți faci public numărul, dar i-am îndrugat fetei o poveste lungă despre o loterie pe care ai câștigat-o în Mongibello. Nu știu dacă m-a crezut, dar i-am zis că e vorba de un premiu foarte important: o casă, o vacă, o fântână și un frigider! A trebuit să o sun de trei ori, dar până la urmă mi-a dat numărul tău. *Allora*, Deekie, unde ești?

— Nu asta-i ideea. Aș lua prânzul cu tine, dar am tren...

— Prea bine, te ajut să duci bagajele! Spune-mi unde ești și vin cu un taxi!

— E prea din scurt. De ce nu ne vedem la gară în vreo jumătate de oră? Plec cu trenul de 10:30 la Napoli.

— Bine!

— Ce face Marge?

— Ah... *inamorata di te*[1], spuse Fausto râzând. Vă vedeți la Napoli?

---

[1] „Îndrăgostită de tine“ (lb. it.) (n.r.).

— Nu cred. Ne vedem în câteva minute, Fausto. Mă grăbesc. *Arrivederci*.

— *Arrivederci*, Deekie! *Addio!*

Închise.

Când Fausto avea să vadă ziarele în acea după-amiază, urma să înțeleagă de ce nu ajunsese la gară, și dacă nu, va crede că nu se găsiseră prin gară, dintr-un motiv sau altul. Dar Fausto avea să vadă ziarele până la prânz, probabil, se gândi Tom, fiindcă jurnaliștii italieni aveau să facă mare caz, pentru că era vorba, în fond, despre uciderea unui american pe Via Appia. După interogatoriu, avea să ia un alt tren spre Napoli, dar după 16.00, ca Fausto să nu mai fie la gară. Apoi va aștepta la Napoli următorul vapor spre Mallorca.

Spera doar că Fausto nu avea să obțină și adresa lui de la Informații și să hotărască să apară înainte de ora 16.00. Spera că Fausto nu avea să aterizeze acolo taman când ajungea și poliția.

Tom îndesă câteva valize sub pat și le duse pe celelalte într-un dulap, închizând apoi ușa. Nu voia ca poliția să creadă că se pregătea să părăsească orașul. Dar de ce era atât de neliniștit? Probabil nu aveau niciun indiciu. Poate un prieten de-al lui Freddie știuse că acesta voia să-l vadă, cu o zi înainte, atât. Tom luă o pensulă și o înmuie în terebentină. De ochii poliției, voia să arate de parcă n-ar fi fost prea mâhnit de veștile despre Freddie, așa că picta puțin așteptându-i, deși se îmbrăcase să iasă, fiindcă spusese că aceasta îi era intenția. Poza în prietenul lui Freddie, însă nu un prieten foarte bun.

Signora Buffi lăsă poliția să intre la 10.30. Tom privi de pe scară și îi văzu. Nu se opriră să o întrebe nimic.

Tom intră în apartament. Mirosul înțepător de terebentină plutea în încăpere.

Erau doi: un bărbat mai în vârstă, purtând uniformă de ofițer, și unul mai tânăr, într-o uniformă obișnuită. Cel mai în vârstă îl salută politicos și ceru să îi vadă pașaportul. Tom îl arătă, iar ofițerul privi cu atenție de la el, la poza lui Dickie, mai atent decât oricine o privise înainte. Tom se pregăti de o provocare, însă nu fu cazul. Ofițerul îi înapoie pașaportul cu o scurtă plecăciune și un zâmbet. Era un bărbat scund, de vârstă mijlocie, care arăta asemeni altor mii de italieni de vârstă mijlocie, cu sprâncene groase, negre, înspicate cu cenușiu, și o mustață scurtă, stufoasă, de aceeași culoare. Nu părea nici foarte deștept, dar nici prost.

— Cum a fost ucis? întrebă Tom.

— A fost lovit în cap și în gât cu un obiect greu, răspunse ofițerul, și jefuit. Credem că era beat. Era beat când a părăsit apartamentul acesta ieri după-amiază?

— Păi... într-un fel. Am tot băut amândoi. Martini și Pernod.

Ofițerul notă în carnețel, alături de ora la care Tom spuse că Freddie se aflase acolo, de pe la 12.00 până pe la 18.00.

Polițistul mai tânăr, chipeș și fără expresie, se plimba prin apartament cu mâinile la spate, apropiindu-se de șevalet cu un aer relaxat, de parcă s-ar fi aflat singur într-un muzeu.

— Știți încotro se îndrepta când a plecat? întrebă ofițerul.

— Nu, nu știu.

— Dar credeți că era capabil să conducă?

— A, da. Nu era așa de beat, altfel aș fi mers cu el.

Ofițerul întrebă ceva, iar Tom se prefăcu că nu înțelege. Ofițerul întrebă iar, alegând alte cuvinte, și făcu schimb de zâmbete cu polițistul mai tânăr. Tom privi de la unul la celălalt, puțin înciudat. Ofițerul dorea să știe care fusese relația sa cu Freddie.

— Eram prieteni, spuse Tom. Nu foarte apropiați. Nu l-am mai văzut și nu mai aveam vești de la el de vreo două luni. Am fost foarte necăjit să aud despre tragedia din dimineața asta.

Tom lăsă expresia sa îngrijorată să compenseze pentru lipsa vocabularului. Sau așa credea. Credea că interogatoriul era doar de formă și că urmau să plece imediat.

— La ce oră a fost ucis? întrebă el.

Ofițerul încă scria. Ridică sprâncenele stufoase.

— Evident, imediat după ce *signor* a părăsit casa dumneavoastră, fiindcă doctorii cred că atunci când a fost găsit, era mort de cel puțin douăsprezece ore, poate mai mult.

— La ce oră a fost găsit?

— În zori. L-au găsit niște muncitori care treceau pe acolo.

— *Dio mio!*[1] murmură Tom.

— Nu a spus nimic despre o excursie pe Via Appia, când a plecat?

— Nu, răspunse Tom.

— Ce ați făcut ieri, după ce *signor Mee-lays* a plecat?

— Am rămas aici, spuse Tom, gesticulând cu brațele deschise, cum ar fi făcut Dickie. Apoi am tras un pui de somn, iar mai târziu am ieșit să mă plimb – pe la 20.00 sau 20.30.

---

[1] „Dumnezeule!“ (lb. it.) (n.r.).

Un bărbat care locuia în clădire, al cărui nume Tom nu îl cunoștea, îl văzuse intrând ieri seară pe la 20.45, și se salutaseră.

— Ați făcut o plimbare singur?

— Da.

— Și *signor Mee-lays* a plecat de aici singur? Nu se întâlnea cu nimeni, din câte știți?

— Nu. N-a spus nimic.

Tom se întrebă dacă Freddie avusese prieteni care stăteau la același hotel, sau unde o fi stat. Tom spera ca poliția să nu îl confrunte cu vreunul dintre prietenii lui Freddie, care l-ar fi putut cunoaște pe Dickie. Acum numele său – Richard Greenleaf – avea să fie în ziarele italiene, își spuse el, la fel și adresa. Trebuia să se mute. Ce porcărie! Înjură încet. Ofițerul îl văzu, dar Tom speră că păruse un blestem mormăit adresat sorții crude a lui Freddie.

— Deci..., spuse ofițerul închizându-și carnețelul.

— Credeți că au fost... – Tom încercă să găsească termenul potrivit pentru „delincvenți“ – niște băieți violenți, nu? Aveți indicii?

— Căutăm amprente în mașină. Criminalul ar fi putut fi cineva pe care l-a luat pe drum. Mașina a fost găsită în această dimineață, în apropiere de Piazza di Spagna. Ar trebui să avem indicii spre seară. Mulțumim, *signor* Greenleaf!

— *Di niente!*[1] Dacă vă mai pot ajuta cu ceva...

Ofițerul se întoarse din prag.

— Vă găsim aici în următoarele câteva zile, dacă mai avem și alte întrebări?

---

[1] „Pentru nimic“ (lb. it.) (n.r.).

Tom ezită.

— Plănuiam să plec mâine în Mallorca.

— Încercăm să identificăm suspecții, explică ofițerul gesticulând. Ați putea să ne spuneți care era relația dintre eventualul suspect și decedat.

— Fie. Dar nu cred că-l cunoșteam atât de bine pe *signor* Miles. Avea, probabil, prieteni mai apropiați în oraș.

— Cum ar fi?

Ofițerul închise ușa și își scoase carnețelul.

— Nu știu, spuse Tom. Știu doar că trebuie să-și fi făcut niște prieteni pe aici, care-l cunoșteau mai bine decât mine.

— Regret, dar ne așteptăm să fiți la dispoziția noastră pentru următoarele câteva zile, repetă el încet, nelăsând loc de comentarii din partea lui Tom, chiar dacă era american. Vă vom informa de îndată ce puteți pleca. Îmi pare rău dacă v-ați făcut planuri de călătorie. Poate că mai este timp să le anulați. O zi bună, *signor* Greenleaf!

— O zi bună.

Tom rămase pe loc după ce ei închiseră ușa. S-ar fi putut muta la hotel, se gândi el, și putea anunța poliția unde putea fi găsit. Nu voia ca prietenii lui Freddie sau vreun cunoscut al lui Dickie să-l viziteze după ce-i vedeau adresa în ziare. Încercă să-și evalueze purtarea după criteriile *poliziei*. Nu îl provocaseră. Nu fusese îngrozit când auzise de moartea lui Freddie, însă asta nu ridica suspiciuni, fiindcă afirmase că nu era prieten bun cu el. Nu, nu era nimic grav, doar că trebuia să le stea la dispoziție.

Sună telefonul, iar Tom îl ignoră, fiindcă avu bănuiala că era Fausto de la gară. Era 11.05, iar trenul de

Napoli plecase. Când telefonul se opri din sunat, Tom ridică receptorul și sună la Inghilterra. Rezervă o cameră și spuse că va ajunge în jumătate de oră. Apoi sună la poliție – își amintise că era secția 80 – și, după aproape zece minute de dificultăți, fiindcă nu putea găsi pe nimeni care să știe sau căruia să-i pese cine era Richard Greenleaf, reuși să lase un mesaj în care anunță că putea fi găsit la *albergo*[1] Inghilterra, în caz că poliția dorea să-i vorbească.

Ajunse la Inghilterra în mai puțin de o oră. Cele trei valize, două ale lui Dickie și una a lui, îl deprimau: le împachetase cu un scop atât de diferit! Și acum, asta!

Ieși din hotel la prânz, ca să cumpere ziarele. Știrea apăruse peste tot:

AMERICANO UCIS PE VIA APPIA ANTICA...
UCIDEREA ȘOCANTĂ A LUI FREDERICK MILES, *RICCHISSIMO AMERICANO*[2], NOAPTEA TRECUTĂ PE VIA APPIA...
CRIMĂ PE VIA APPIA. *AMERICANO* UCIS FĂRĂ INDICII...

Tom citi fiecare cuvânt. Chiar nu aveau indicii, cel puțin nu încă, nicio urmă, nicio amprentă, niciun suspect. Dar fiecare ziar menționa numele lui Herbert Richard Greenleaf și îi publica adresa drept loc în care Freddie fusese văzut ultima oară. Niciunul dintre articole nu făcea vreo aluzie cum că Herbert Richard Greenleaf era bănuit de ceva. Spuneau că Miles băuse, se pare, câteva pahare, iar băuturile erau enumerate în stil jurnalistic tipic italian, de la cockteiluri americano până la

---

[1] „Hotel“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „American foarte bogat“ (lb. it.) (n.r.).

whisky scoțian, coniac, șampanie, chiar și grappa[1]. Doar ginul și Pernodul erau omise.

Tom rămase în camera sa de hotel în timpul prânzului, plimbându-se de colo-colo, deprimat. Telefonă agenției de voiaj din Roma care-i vânduse biletul spre Palma și încercă să anuleze tranzacția. Îi spuseră că putea primi înapoi douăzeci la sută din bani, iar următorul vapor spre Palma era peste cinci zile.

În jur de ora 14.00, sună telefonul.

— Alo, spuse Tom, pe tonul nervos și iritat al lui Dickie.

— Alo, Dick? Sunt Van Houston.

— Ah, spuse Tom, de parcă-l cunoștea, deși tonul său nu transmitea nici surpriză, nici căldură.

— Ce mai faci? A trecut ceva vreme, nu? continuă vocea răgușită, stresată.

— Cu siguranță. Unde ești?

— La Hassler. Cercetam valizele lui Freddie cu poliția. Ascultă, trebuie să ne vedem. Ce s-a întâmplat ieri cu Freddie? Am încercat să te găsesc toată seara trecută, știi, fiindcă Freddie trebuia să fie înapoi la hotel pe la 18.00. Nu aveam adresa ta. Ce s-a întâmplat?

— Asta aș vrea să știu și eu! Freddie a plecat de la mine la 18.00. Băusem amândoi mult martini, dar părea în stare să conducă, altfel nu l-aș fi lăsat să plece. A spus că avea mașina jos. Nu-mi pot imagina ce s-a petrecut, decât c-o fi luat pe cineva, care l-a împușcat sau așa ceva.

— Dar n-a fost împușcat. Sunt de acord că trebuie să-l fi forțat cineva să conducă acolo, sau c-a leșinat, fiindcă ar fi trebuit să treacă prin oraș ca să ajungă pe

---

[1] Băutură distilată, specific italienească (lb. it.) (n.r.).

Via Appia. Hassler e la doar câteva străzi distanță de unde locuiești tu.

— A mai leșinat vreodată la volan?

— Ascultă, Dickie, ne putem vedea? Sunt liber, doar că nu ar trebui să părăsesc hotelul azi.

— Nici eu.

— Haide! Lasă un mesaj în care spui unde mergi și vino încoace!

— Nu pot, Van. Poliția trebuie să ajungă într-o oră, iar eu trebuie să fiu aici. De ce nu mă suni mai târziu? Poate ne vedem diseară.

— Bine. Pe la ce oră?

— Sună-mă pe la 18.00.

— Bine. Fruntea sus, Dickie!

— La fel!

— Pe curând, spuse vocea slab.

Tom închise. Van păruse pe punctul de a izbucni în plâns, spre final.

— *Pronto?* spuse Tom cerând cu operatoarea de la hotel.

Lăsă un mesaj cum că nu era acolo pentru nimeni, decât pentru poliție, și că nu trebuia să permită nimănui să urce să-l vadă. Nimănui.

După aceea, telefonul nu mai sună toată după-amiaza. Pe la 20.00, când era întuneric, Tom coborî să cumpere ziarele de seară. Privi în jur pe hol și în barul hotelului, a cărui ușă dădea în holul principal, uitându-se după oricine putea fi Van. Era pregătit de orice, chiar și să o vadă pe Marge așteptându-l, însă nu văzu pe nimeni, nici măcar pe cineva care să semene a agent de poliție. Cumpără ziarele de seară și se așeză într-un restaurant micuț, la câteva străzi distanță, citindu-le. Încă nu existau indicii. Află însă că Van Houston era un prieten apropiat

al lui Freddie, de 28 de ani, care călătorea cu el din Austria spre Roma într-o vacanță care trebuia să se încheie în Florența, unde atât Miles cât și Houston aveau reședințe. Poliția interogase trei tineri italieni, doi dintre ei de 18 și unul de 16 ani, suspectați că ar fi comis „oribila faptă", însă tinerii fuseseră eliberați. Tom fu ușurat să citească despre lipsa amprentelor proaspete sau folositoare găsite în „minunatul Fiat 1400 decapotabil" al lui Freddie.

Tom își mâncă încet *costoletta di vitello*[1], își bău vinul și cercetă fiecare coloană a ziarelor după știri de ultimă oră, uneori introduse în ziarele italiene chiar înainte ca acestea să fie trimise la tipar. Nu găsi altceva despre cazul lui Miles. Dar, pe ultima pagină a ultimului ziar, citi:

> BARCĂ CU URME DE SÂNGE, SCUFUNDATĂ, GĂSITĂ ÎN APĂ PUȚIN ADÂNCĂ, LÂNGĂ SAN REMO.

Citi rapid, mult mai terorizat decât se simțise când cărase trupul lui Freddie pe scări în jos sau când poliția venise să-l interogheze. Era un nemesis, un coșmar devenit realitate – chiar și titlul o spunea. Barca era descrisă în detaliu și își aminti perfect scena, cu Dickie șezând la pupa, lângă motor, Dickie zâmbindu-i, trupul lui Dickie scufundându-se în apa care făcea bulbuci.

Articolul spunea că *se credea* că petele erau de sânge și nu că erau într-adevăr. Nu menționa ce avea de gând poliția sau oricine altcineva să facă în privința lor. Dar poliția avea să facă ceva, se gândi Tom. Proprietarul le putea spune, probabil, ziua în care se pierduse barca. Apoi, poliția putea verifica lista de turiști cazați la

---

[1] „Cotlet de vițel" (lb. it.) (n.r).

hoteluri în ziua respectivă. Italianul putea să-și amintească, chiar, că doi americani fuseseră cei care nu mai reveniseră cu barca. Dacă poliția se obosea să verifice registrele hotelurilor din perioada respectivă, numele Richard Greenleaf avea să iasă în evidență ca un steag roșu. Atunci, firește, Tom Ripley avea să fie cel absent, cel care fusese, poate, ucis în ziua aceea.

Imaginația lui Tom o luă în câteva direcții diferite: să presupunem că îi căutau corpul lui Dickie și îl găseau? S-ar fi presupus că-i aparținea lui Tom Ripley. Dickie ar fi fost suspect de crimă. Ergo, Dickie avea să devină suspect și în uciderea lui Freddie. Dickie avea să devină, peste noapte, „genul de om care ucide“. Pe de altă parte, era posibil ca proprietarul să nu-și amintească ziua în care una dintre bărcile sale nu fusese adusă înapoi. Chiar dacă-și amintea, hotelurile puteau să nu fie verificate. Poliția italiană putea să nu fie chiar atât de interesată. Poate că da, poate că nu...

Tom împături ziarele, plăti nota și ieși.

Întrebă la recepție dacă primise vreun mesaj.

— *Si, signor. Questo e questo e questo*[1]...

Recepționerul înșiră cartonașele în fața lui, ca un jucător de cărți care etalează o mână câștigătoare.

Două de la Van. Unul de la Robert Gilbertson (era oare un Robert Gilbertson în agenda lui Dickie? – trebuia să verifice). Unul de la Marge. Tom îl ridică și citi cu atenție: *Signorina* Sherwood sunase la 15.35 și urma să sune iar. Apelul era de la distanță, din Mongibello.

Tom încuviință și le luă.

— Mulțumesc mult!

---

[1] „Acesta, acesta și acesta“ (lb. it.) (n.r.).

Nu-i plăcea cum îl privea recepționerul. Italienii erau atât de curioși!

Ajuns sus, se chirci într-un fotoliu, fumând și gândindu-se. Încerca să-și dea seama ce urma să se întâmple în mod logic dacă nu făcea nimic și ce putea face să se întâmple dacă acționa. Marge avea să vină, desigur, la Roma. Sunase, în mod evident, la poliția de aici, ca să-i obțină adresa. Dacă apărea, ar fi trebuit s-o vadă ca Tom și s-o convingă că Dickie plecase, la fel cum procedase cu Freddie. Iar dacă dădea greș... Tom își frecă palmele, nervos. Nu trebuia s-o vadă pe Marge, atâta tot. Nu acum, când ancheta cu barca era în desfășurare. Totul ar exploda dacă ar vedea-o. Ar fi sfârșitul!

Dar dacă putea să rămână pe loc, nu s-ar întâmpla nimic. Era doar un moment, o mică criză cu povestea cu barca și crima nerezolvată a lui Freddie Miles. Asta făcea lucrurile dificile. Dar absolut nimic nu avea să i se întâmple, dacă făcea și spunea oamenilor lucrurile potrivite. După aceea, putea naviga în ape liniștite din nou. Grecia sau India. Ceylon. Un loc foarte îndepărtat, unde niciun vechi prieten nu putea să-i bată la ușă. Ce fraier fusese să creadă că putea rămâne la Roma! Ar fi putut la fel de bine să stea în Gara Centrală sau să se expună la Luvru!

Sună la Stazione Termini și întrebă de trenurile de Napoli de a doua zi. Erau patru sau cinci. Notă orele pentru fiecare. Aveau să fie cinci zile înainte ca următorul vapor să plece spre Mallorca, iar el putea aștepta la Napoli, se gândi. Tot ce avea nevoie era să primească învoire de la poliție, iar dacă totul era în regulă, mâine avea să o primească. Nu puteau reține la nesfârșit un om, fără niciun motiv să-l suspecteze, doar ca să-l întrebe din când în când

câte ceva! Începu să se convingă că va fi lăsat în pace ziua următoare, că era absolut logic să fie așa.

Ridică din nou receptorul și comunică la recepție că, dacă domnișoara Marjorie Sherwood sună din nou, va accepta apelul. Dacă suna din nou, se gândi el, o putea convinge în două minute că totul era în regulă, că nu îl privea uciderea lui Freddie, că se mutase la hotel doar ca să evite telefoanele enervante de la străini, și totuși să stea la dispoziția poliției în cazul în care doreau să identifice vreun suspect pe care-l aveau. Avea să-i spună că zbura în Grecia ziua următoare, sau cealaltă, așa că nu avea sens ca ea să vină la Roma. De fapt, se gândi el, ar putea zbura spre Palma din Roma. Nici nu-i trecuse prin minte.

Se întinse pe pat, ostenit, însă nu era pregătit să se dezbrace încă, fiindcă simțea că urma să se mai întâmple ceva în acea seară. Încercă să se concentreze pe Marge. Și-o imagină în acel moment la Giorgio's sau bând un Tom Collins lung la barul de la Miramare și dezbătând dacă să îl sune iar. Îi putea vedea sprâncenele preocupate și părul ciufulit, așa cum ședea, în timp ce se gândea posomorâtă la cele întâmplate la Roma. Era singură la masă, fără să discute cu nimeni. Și-o imagină ridicându-se și plecând, luând o valiză și prinzând autobuzul de a doua zi. El se afla acolo, pe drumul din fața oficiului poștal, strigându-i să nu plece, încercând să oprească autobuzul, însă acesta plecă...

Scena se dizolvă într-o tornadă cenușiu-gălbuie, culoarea nisipului din Mongibello. Tom îl văzu pe Dickie zâmbindu-i, îmbrăcat în costumul de velur pe care-l purtase la San Remo. Costumul era ud leoarcă, iar cravata, doar o sfoară picurândă. Dickie se aplecă deasupra lui, scuturându-l.

— Am înotat! spuse el. Tom, trezește-te! Sunt bine! Am înotat! Trăiesc!

Tom se feri de atingerea lui. Îl auzi pe Dickie râzând, cu râsul său fericit, profund.

— Tom!

Timbrul vocii lui era mai adânc, mai bogat, peste ce reușise vreodată Tom, imitându-l. Tom se ridică. Își simțea trupul apăsat, lent, de parcă încerca să se ridice de pe fundul mării.

— Am înotat! răsună vocea lui Dickie, sunând continuu în urechile lui Tom, de parcă ar fi auzit-o printr-un tunel prelung.

Tom privi în jurul camerei, căutându-l pe Dickie în lumina galbenă a lămpii și în colțul întunecos de lângă șifonierul înalt. Tom își simți ochii căscați larg, terifiați, și, deși știa că teama lui era irațională, continuă să-l caute pe Dickie peste tot, sub umbrele care se strecurau prin fereastră și pe podeaua de pe cealaltă parte a patului. Se ridică, se împletici prin cameră și deschise un geam, apoi pe celălalt. Se simțea drogat. Se gândi dintr-odată că îi pusese cineva ceva în vin. Îngenunche sub fereastră, inspirând aerul rece, luptându-se cu senzația de amețeală de parcă ar fi fost ceva ce avea să-l biruie dacă nu se forța la maximum. În cele din urmă, intră în baie și își udă fața cu apă de la chiuvetă. Amețeala începea să dispară. Știu că nu fusese drogat. Își lăsase imaginația să zboare și să-l ia cu sine. Pierduse controlul. Își scoase cu calm cravata. Se mișcă așa cum ar fi făcut-o Dickie, se dezbrăcă, făcu baie, își puse pijamaua și se întinse în pat. Încercă să se gândească la ce s-ar fi gândit Dickie. La mama lui. Ultima ei scrisoare inclusese câteva instantanee cu ea și cu domnul Greenleaf stând la cafea în camera de zi, o scenă

pe care și-o amintea din seara în care luase cafeaua cu ei după cină. Doamna Greenleaf spusese că Herbert făcuse el însuși pozele, strângând în mână un balon declanșator. Tom începu să compună o nouă scrisoare adresată lor. Erau foarte încântați fiindcă le scria mai des. Trebuia să îi liniștească după treaba cu Freddie, fiindcă știau despre el. Doamna Greenleaf întrebase de Freddie Miles într-una dintre scrisorile ei.

Însă Tom încerca să audă și telefonul în timp ce compunea scrisoarea, așa că nu reuși să se concentreze.

CAPITOLUL 18

Primul lucru la care se gândi când se trezi fu Marge. Sună la recepție și întrebă dacă aceasta îl căutase în timpul nopții. Nu îl căutase. Avu o premoniție oribilă că era deja în drum spre Roma. Asta-l făcu să țâșnească din pat, iar apoi, în timp ce-și urma rutina de bărbierit și spălat, sentimentul se modifică. De ce s-ar îngrijora atât în privința lui Marge? Se descurcase întotdeauna cu ea. Oricum nu putea ajunge înainte de 17.00 sau 18.00, fiindcă primul autobuz părăsea Mongibello la prânz și nu prea avea cum să ia un taxi spre Napoli.

Poate avea să reușească să părăsească Roma în dimineața aceea. La ora 10.00 avea să sune la poliție și să afle.

Comandă la recepție să-i fie aduse în cameră caffe latte, rulouri și ziarele de dimineață. În mod bizar, în paginile lor nu se regăsea nimic despre cazurile Miles sau San Remo. Îl făcu să se simtă ciudat, înspăimântat, cu aceeași teamă pe care o avusese cu o seară înainte, când și-l imaginase pe Dickie în încăpere. Aruncă ziarele departe, pe un scaun.

Telefonul sună, iar el ridică imediat receptorul, cu supunere. Era fie Marge, fie poliția.

— *Pronto?*

— *Pronto*. Sunt doi *signori* de la poliție jos. Au venit să vă vadă.

— Bine. Poți să le spui să urce?

Un minut mai târziu le auzi pașii pe covorul de pe hol. Era același ofițer mai în vârstă de ieri, însoțit de un alt polițist mai tânăr.

— *Buon' giorno!* spuse ofițerul politicos, făcând mica sa plecăciune.

— *Buon' giorno!* răspunse Tom. Ați găsit ceva nou?

— Nu, zise ofițerul, pe un ton meditativ.

Acceptă scaunul pe care i-l oferi Tom și își deschise servieta din piele maronie.

— A apărut altceva. Sunteți prieten cu americanul Thomas *Reepley*?

— Da, răspunse Tom.

— Știți unde se află?

— Cred că s-a întors în America acum o lună.

Ofițerul își consultă hârtiile.

— Înțeleg. Asta va trebui confirmat de Departamentul de Imigrări al Statelor Unite. Știți, încercăm să îl găsim pe Thomas *Reepley*. Credem c-ar putea fi mort.

— Mort? De ce?

Buzele ofițerului de sub mustața stufoasă, de un cenușiu metalic, se strângeau ușor între fiecare două afirmații, părând să zâmbească. Zâmbetul îl derutase pe Tom și cu o zi înainte.

— Erați cu el într-o excursie la San Remo în noiembrie, nu?

Verificaseră la hoteluri.

— Da.

— Unde l-ați văzut ultima dată? În San Remo?

— Nu. L-am revăzut la Roma.

Tom își aminti că Marge știa că se întorsese la Roma după Mongibello, fiindcă îi spusese că avea să-l ajute pe Dickie să se acomodeze.

— Când l-ați văzut ultima dată?

— Nu știu dacă vă pot oferi o dată exactă. În urmă cu două luni, cam așa ceva. Cred că am primit o vedere din... din Genova, de la el, în care spunea că urma să revină în America.

— Credeți?

— Știu c-am primit, se corectă Tom. De ce credeți că ar fi mort?

Ofițerul își privi hârtiile cu îndoială. Tom aruncă o privire polițistului mai tânăr, care se sprijinea de birou cu brațele încrucișate și se uita la el cu detașare.

— Ați făcut o călătorie cu barca împreună cu Thomas Reepley în San Remo?

— O călătorie cu barca? Unde?

— Într-o barcă mică? În jurul portului? întrebă ofițerul încet, uitându-se la Tom.

— Cred că da. Îmi amintesc. De ce?

— Fiindcă o barcă a fost găsită scufundată, cu niște pete pe ea, care ar putea fi de sânge. S-a pierdut în data de 25 noiembrie. Adică nu a fost returnată la docul de unde fusese închiriată. În 25 noiembrie erați în San Remo cu *signor Reepley*.

Ochii ofițerului rămaseră ațintiți asupra lui, fără să se miște.

Blândețea privirii îl ofensa pe Tom. Simțea că nu era sinceră. Dar Tom făcu un efort fantastic să se poarte corect. Se vedea pe sine de parcă și-ar fi ieșit din trup și ar fi privit scena. Își corectă chiar și postura și o făcu mai relaxată, sprijinindu-se cu o mână de capătul patului.

— Dar nu ni s-a întâmplat nimic. N-a fost niciun accident.

— Ați adus barca înapoi?

— Firește.

Ofițerul continuă să-l privească atent.

— Nu-l putem găsi pe *signor Reepley* înregistrat la nici un hotel, după 25 noiembrie.

— Serios? De cât timp căutați?

— Nu de suficientă vreme să cercetăm fiecare sătuc din Italia, însă am verificat hotelurile din orașele mari. V-am găsit înregistrat la Hassler în data de 28 noiembrie, până pe 30, și apoi...

— Tom nu a stat cu mine la Roma – *signor* Ripley. A fost la Mongibello atunci și a rămas acolo câteva zile.

— Unde a locuit când a venit la Roma?

— La un hotel micuț. Nu-mi amintesc care. Nu l-am vizitat.

— Și unde erați dumneavoastră?

— Când?

— În 26 și 27 noiembrie, adică după San Remo.

— În Forte dei Marmi, răspunse Tom. M-am oprit acolo pe drum. Am locuit la o pensiune.

— La care?

Tom clătină din cap.

— Nu-mi amintesc cum se numea. O pensiune mică.

În fond, își zise el, putea dovedi prin Marge că Tom se aflase în Mongibello și că trăia, după San Remo, așa că de ce ar fi investigat poliția pensiunea la care stătuse Dickie Greenleaf în 26 și 27? Tom se așeză pe partea lui de pat.

— Nu înțeleg încă de ce credeți că Tom Ripley e mort.

— Credem că cineva a murit, răspunse ofițerul, în San Remo. Cineva a fost ucis în barca aceea. De aceea a fost scufundată, ca să fie ascunse petele de sânge.

Tom se încruntă.

— Sunteți sigur că sunt pete de sânge?

Ofițerul ridică din umeri. Tom îi imită gestul și zise.

— Cred că erau câteva sute de oameni care închiriau bărci în San Remo.

— Nu chiar. Doar vreo treizeci. E adevărat, poate fi oricare dintre cei treizeci... sau oricare pereche din cincisprezece, adăugă el zâmbind. Nici măcar nu le știm numele. Dar începem să credem că Thomas *Reepley* a dispărut.

Ofițerul privi într-un colț al camerei și era posibil să se gândească la altceva, își spuse Tom, judecând după expresia lui. Sau se bucura oare de căldura caloriferului de lângă scaun?

Tom își încrucișă din nou picioarele, nerăbdător. Era evident ce se petrecea în mintea italianului: Dickie Greenleaf se aflase de două ori la locul unei crime, sau suficient de aproape. Thomas Ripley lipsea după ce mersese într-o călătorie cu barca alături de Dickie Greenleaf, în 25 noiembrie. Prin urmare...

Tom se îndreptă, încruntându-se.

— Vreți să spuneți că nu mă credeți când vă spun că l-am văzut pe Tom Ripley la Roma, în jur de 1 decembrie?

— Ah, nu, n-am spus una ca asta! zise ofițerul apărându-se. Voiam să aud ce aveți de spus despre călătoria în compania lui *signor Reepley* după San Remo, fiindcă nu-l putem găsi.

Zâmbi iar, larg și împăciuitor, cu dinții lui gălbui.

Tom se relaxă și ridică exasperat din umeri. Era evident că poliția italiană nu dorea să acuze pe față un american de crimă.

— Îmi pare rău că nu vă pot spune exact unde se află acum. De ce nu încercați la Paris? Sau la Genova? Stă mereu la hoteluri mici, fiindcă îi plac mai mult.

— Aveți vederea pe care v-a trimis-o din Genova?

— Nu, răspunse Tom.

Își trecu degetele prin păr, cum făcea uneori Dickie când era iritat. Se simți mai bine, concentrându-se să fie Dickie Greenleaf câteva secunde. Se plimbă de-a lungul încăperii.

— Cunoașteți vreun prieten de-al lui Thomas *Reepley*?

Tom clătină din cap.

— Nu. Nici măcar nu îl știu atât de bine, cel puțin nu de multă vreme. Nu știu dacă are mulți prieteni în Europa. Cred c-a zis că ar cunoaște pe cineva din Faenza. Și din Florența. Dar nu-mi amintesc numele lor.

Dacă italianul considera că îi proteja pe prietenii lui Tom de poliție fiindcă nu le oferea numele, n-avea decât, își spuse Tom.

— *Va bene*[1], vom cerceta, spuse ofițerul punându-și hârtiile deoparte.

Luase o grămadă de notițe pe ele.

— Înainte să plecați, spuse Tom pe același ton îngrijorat și sincer, aș vrea să știu când pot părăsi orașul. Plănuiam să merg în Sicilia. Mi-ar plăcea să plec azi, dacă e posibil. Vreau să stau la hotelul Palma din Palermo. Va fi foarte ușor să mă găsiți dacă aveți nevoie de mine.

— Palermo, repetă ofițerul. *Ebbene*, ar putea fi în regulă. Pot folosi telefonul?

Tom își aprinse o țigară italiană și îl ascultă pe ofițer cerând să discute cu căpitanul Aulicino, apoi afirmând

---

[1] „În regulă“ (lb. it.) (n.r.).

impasibil că signor Greenleaf nu știa unde se află *signor Reepley*, și că ar fi putut pleca înapoi în America, sau s-ar putea afla în Florența sau la Faenza, credea *signor* Greenleaf.

— Faenza, repetă el cu atenție, *vicino* Bologna.

Când omul pricepu, ofițerul îi spuse că domnul Greenleaf dorea să plece la Palermo astăzi.

— *Va bene. Benone.*[1]

Ofițerul se întoarse zâmbind spre Tom și îi zise:

— Da, puteți pleca astăzi la Palermo.

— *Benone. Grazie!*

Îi însoți pe cei doi la ușă.

— Dacă îl găsiți pe Tom Ripley, vă rog să mă anunțați și pe mine, spuse el cu inocență.

— Desigur. Vă vom ține la curent, *signor*. *Buon' giorno!*

Din nou singur, Tom începu să fluiere cât timp împacheta cele câteva lucruri pe care le scosese din valiză. Se simțea mândru de el fiindcă spusese Sicilia și nu Mallorca, fiindcă Sicilia era tot în Italia, iar Mallorca, nu. Firește că poliția italiană ar fi acceptat mai degrabă să-i permită să plece, dacă rămânea pe teritoriul lor. Se gândise la asta când își amintise că pașaportul lui Tom Ripley nu arăta că fusese în Franța din nou, după călătoria la San Remo. Îi spusese lui Marge că Tom Ripley zicea că va merge la Paris, și de acolo în America. Dacă o întrebau pe Marge dacă Tom fusese în Mongibello după San Remo, ea ar fi putut adăuga că plecase apoi la Paris. Iar dacă trebuia din nou să devină Tom Ripley și să-și arate pașaportul poliției, ar fi văzut că nu fusese în Franța după călătoria la Cannes. Avea doar să spună că se răzgândise după ce-i

---

[1] „În regulă. Bine." (lb. it.) (n.r.).

spusese asta lui Dickie și că hotărâse să rămână în Italia. Nu era important.

Tom se opri brusc din împachetat. Ar fi putut fi un truc? Îi lăsau ceva mai multă libertate, permițându-i să meargă în Sicilia, în aparență fără suspiciuni? Ofițerul acela era un ticălos viclean. Își spusese numele. Care era? Ravini? Roverini? Care ar fi putut fi avantajul lăsării lui în libertate? Le spusese exact unde mergea. Nu avea intenția să fugă de nimic. Tot ce voia era să plece din Roma. Era disperat! Aruncă ultimele lucruri în valiză și închise capacul, trântindu-l, apoi o încuie.

Din nou telefonul! Tom înșfăcă receptorul.

— *Pronto?*

— Ah, Dickie! zise o voce pierdută.

Era Marge și era jos, își dădea seama după zgomot. Tulburat, spuse cu vocea lui Tom:

— Cine e?

— Tom, tu ești?

— Marge! Ah, bună! Unde ești?

— Sunt jos. Dickie este? Pot urca?

— Poți urca în cinci minute, spuse Tom râzând. Nu-s tocmai îmbrăcat.

Angajații hotelului îi trimiteau pe vizitatori ca să vorbească dintr-o cabină telefonică, se gândi el. Nu puteau auzi conversația lor.

— Dickie este acolo?

— Momentan, nu. A ieșit acum jumătate de oră, dar trebuie să se întoarcă. Știu unde e, dacă vrei să dai de el.

— Unde?

— La stația 80 de poliție. Nu, scuză-mă, 87.

— Are probleme?

— Nu, doar răspunde la întrebări. Trebuia să se întoarcă la ora 10.00. Vrei să-ți dau adresa?

Și-ar fi dorit să nu răspundă cu vocea lui Tom. Putea foarte ușor să spună că e un angajat sau vreun prieten de-al lui Dickie, oricine, și că Dickie plecase pentru câteva ore.

Marge gemea.

— Nuuu, îl aștept.

— Uite-o! exclamă Tom, de parcă găsise adresa. Via Perugia numărul 21. Știi unde e?

Tom nu știa, dar avea s-o trimită în direcția opusă față de American Express, acolo unde dorea să plece să-și ridice corespondența înainte să părăsească orașul.

— Nu vreau să merg, spuse Marge. Urc și aștept cu tine, dacă e în regulă.

— Păi..., râse el cu râsul său inconfundabil, pe care Marge îl cunoștea bine. Chestia e că aștept pe cineva din moment în moment. Despre o slujbă. Crezi sau nu, bătrânul Ripley cel bun de nimic încearcă să se pună pe treabă.

— Aha, spuse Marge, deloc interesată. Păi, cum se simte Dickie? De ce trebuie să vorbească la poliție?

— Fiindcă a băut cu Freddie în ziua aceea. Ai văzut ziarele, nu? Au făcut din țânțar armăsar fiindcă proștii n-au habar de nimic.

— De cât timp stă Dickie aici?

— Aici? Doar peste noapte. Eu am fost plecat în nord. Când am auzit despre Freddie, am venit la Roma să-l văd. Dacă nu aflam adresa de la poliție, nu-l găseam!

— Mie-mi spui! Am mers la poliție, disperată! Am fost atât de îngrijorată, Tom. Ar fi putut măcar să-mi telefoneze! La Giorgio's sau undeva...

— Mă bucur enorm că ești aici, Marge! Dickie o să fie înnebunit de bucurie să te vadă! A fost tare preocupat de ce-ai putea crede despre ce-ai citit în ziare.

— Serios? spuse Marge neîncrezătoare, însă evident impresionată.

— De ce nu mă aștepți la Angelo's? E barul acela din josul străzii, din fața hotelului, care dă spre scările din Piazza din Spagna. Să văd dacă mă pot strecura să beau o cafea cu tine în vreo cinci minute, ce zici?

— Bine. Dar e un bar și aici, la hotel.

— Nu vreau să mă vadă viitorul meu șef într-un bar.

— Ah, bine. Angelo's?

— Nu-l poți rata. Pe stradă, chiar în fața hotelului. Pa-pa!

Se mișcă iute ca o tornadă ca să termine de împachetat. Luase tot, mai puțin hainele din dulap. Ridică receptorul și ceru să i se pregătească nota și să vină cineva să-i ia bagajele. Apoi și le așeză într-un teanc ordonat, pentru liftieri, și coborî pe scări. Voia să vadă dacă Marge mai era în hol, așteptându-l, sau dacă mai dădea vreun telefon. Nu era posibil ca Marge să se fi aflat deja pe hol cât fusese poliția în cameră, își spuse Tom. Trecuseră vreo cinci minute între plecarea lor și telefonul lui Marge. Își puse o pălărie ca să-și ascundă părul mai blond, îmbrăcă o haină de ploaie nouă și adoptă expresia timidă și ușor înspăimântată a lui Tom Ripley.

Marge nu era în hol. Tom plăti nota. Recepționerul îi dădu un mesaj: Van Houston fusese acolo. Mesajul era scris chiar de el, acum zece minute.

Te-am aşteptat jumătate de oră. Nu ieşi niciodată la plimbare? Nu vor să mă lase să urc. Sună-mă la Hassler!

Van

Poate că Van și Marge se întâlniseră, dacă se cunoșteau, și ședeau acum împreună la Angelo's.

— Dacă mai întreabă cineva de mine, le spui te rog că am plecat din oraș? îi spuse Tom recepționerului.

— *Va bene, signor.*

Tom ieși. Taxiul îl aștepta.

— Vrei să oprești la American Express, te rog? îl întrebă el pe șofer.

Acesta nu o luă pe strada unde se afla Angelo's. Tom se relaxă, felicitându-se, îndeosebi pentru că fusese prea neliniștit ca să rămână în apartament cu o zi înainte și își luase o cameră la hotel. N-ar fi putut scăpa de Marge în propriul apartament. Avea adresa din ziare. Dacă ar fi încercat trucul acesta, ar fi insistat să urce și să-l aștepte pe Dickie în apartament. Norocul era de partea lui!

Avea scrisori la American Express: trei, dintre care una de la domnul Greenleaf.

— Ce mai faceți? întrebă tânăra italiană care-i înmânase corespondența.

Și ea citise ziarele, își spuse Tom. Îi zâmbi chipului naiv și curios. O chema Maria.

— Foarte bine, mersi, dar tu?

Întorcându-i spatele, îi trecu prin minte că nu putea folosi American Express din Roma ca adresă pentru Tom Ripley. Doi sau trei angajați îl știau din vedere. Folosea American Express din Napoli pentru corespondența lui Tom Ripley, deși nu ridicase nimic de acolo și nici nu le scrisese să trimită ceva, fiindcă nu aștepta nimic important pentru Tom Ripley, nici măcar vreo altă lovitură de la domnul Greenleaf. Când lucrurile se mai calmau, avea să intre într-o zi în American Express din Napoli și să le ridice folosind pașaportul lui Tom Ripley.

Nu putea folosi American Express din Roma ca Tom Ripley, dar trebuia să-l păstreze pe Tom Ripley cu el, pașaportul și hainele, pentru urgențe precum apelul lui Marge din dimineața aceea. Marge se apropiase nepermis de mult de a se afla în aceeași cameră cu el. Câtă vreme nevinovăția lui Dickie Greenleaf era subiect de îndoială în opinia poliției, era sinucigaș să se gândească să părăsească țara ca Dickie, fiindcă dacă trebuia să devină repede Tom Ripley, pașaportul lui Ripley n-ar fi arătat că părăsise Italia. Dacă voia să părăsească Italia și să-l scoată pe Dickie Greenleaf din raza de acțiune a poliției, trebuia să plece ca Tom Ripley și să revină ulterior ca Tom Ripley, redevenind apoi Dickie, odată ce investigațiile luau sfârșit. Era o posibilitate.

Părea simplu și sigur. Tot ce trebuia să facă era să treacă peste următoarele câteva zile.

CAPITOLUL 19

Vaporul se apropie de portul din Palermo încet și ezitant, îndreptându-și ușurel prova albă printre cojile de portocale plutitoare, paie și bucăți de fructe. Așa se simțea și Tom, apropiindu-se de Palermo. Petrecuse două zile în Napoli, și nu mai apăruse nimic interesant în ziare despre cazul Miles, și nimic despre barca din San Remo, iar poliția nu încercase să-l contacteze, din câte știa el. Dar poate că nu se obosiseră să-l caute în Napoli, se gândea el, ci aveau să-l aștepte la hotelul din Palermo.

Dar în port nu se afla nici urmă de poliție. Tom scrută împrejurimile. Cumpără câteva ziare, apoi luă un taxi către hotelul Palma. Poliția nu era nici în holul hotelului. Era un hol decorat, cu coloane de marmură masive, de susținere, și vase mari cu palmieri. Un angajat îi spuse numărul camerei rezervate și îi înmână unui liftier cheia. Tom se simți atât de ușurat, încât merse curajos spre ghișeul de corespondență și întrebă dacă *signor* Richard Greenleaf are vreun mesaj. I se răspunse că nu.

Apoi începu să se relaxeze. Asta însemna că nu avea nici măcar un mesaj de la Marge. Cu siguranță Marge fusese deja la poliție ca să afle unde era Dickie. Tom își imaginase tot felul de lucruri oribile în timpul călătoriei: Marge ajungând cu avionul la Palermo, înaintea lui, Marge lăsând un mesaj pentru el la hotelul Palma, cum că avea

să ajungă cu următorul vapor... Când urcase la bord, în Napoli, o căutase pe Marge chiar și pe vapor. Acum începu să creadă că poate Marge renunțase la Dickie, după acest episod. Poate înțelesese ideea că Dickie fugea de ea și că voia să fie doar cu Tom, singur. Poate că îi intrase în sfârșit în căpățâna aceea tare! În timp ce stătea în cada adâncă, plină cu apă caldă, îmbrăcându-și cu spumă brațele, Tom se gândi dacă să-i trimită lui Marge o scrisoare despre asta. Tom Ripley ar trebui să semneze scrisoarea, își spuse el. Era timpul. Ar spune că a încercat să fie plin de tact până atunci și că nu a vrut să i-o spună direct, la telefon, în Roma, însă ea ar fi trebuit să înțeleagă deja, după părerea lui. El și cu Dickie erau foarte fericiți împreună, și punct. Tom începu să chicotească voios, incontrolabil, și se potoli vârându-se de tot sub apă și ținându-se de nas.

> *Dragă Marge*, ar spune, *îți scriu fiindcă nu cred că Dickie o va face vreodată, deși l-am rugat de prea multe ori. Ești o persoană mult prea bună pentru a fi jucată pe degete astfel...*

Chicoti din nou, apoi își reveni concentrându-se în mod deliberat asupra problemei pe care nu o soluționase încă: Marge probabil spusese deja poliției italiene că vorbise cu Tom Ripley la Inghilterra. Poliția avea să se întrebe unde naiba plecase. S-ar putea să-l caute prin Roma. Poliția avea să încerce să-l găsească pe Tom Ripley în preajma lui Dickie Greenleaf. Era un pericol în plus. Dacă poliția l-ar bănui că este Tom Ripley chiar acum, doar din cauza descrierii pe care le-a dat-o Marge? Aveau să-l descoasă și să-l percheziționeze și să găsească ambele pașapoarte. Dar ce spusese el despre riscuri? Riscurile

făceau întreaga situație amuzantă. Începu să cânte: *Papà non vuole, mamma ne meno, come faremo far' l'amor'?*[1]

Urlă cântecul în baie, în timp ce se ștergea. Cântă pe tonul adânc, de bariton, al lui Dickie, pe care nu-l auzise niciodată, însă era convins că Dickie ar fi fost încântat de sonoritatea sa.

Se îmbrăcă, își puse unul dintre noile lui costume de călătorie care nu se boțea și ieși pe străzile amurgului în Palermo. Dincolo de *plaza* se afla catedrala cu influențe normande despre care citise, construită de arhiepiscopul englez Walter of the Mill[2], își aminti el dintr-un ghid. Apoi, la sud se afla Siracuza, scena unei mari bătălii navale între greci și romani. Și Urechea lui Dyonisos. Și Taormina. Și Etna! Era o insulă mare și complet nouă pentru el. Sicilia! Fortăreața lui Giuliano! Colonizată de vechii greci, invadată de normanzi și sarazini! A doua zi avea să-și înceapă așa cum trebuia activitatea de turist, dar momentul acela era glorios, își zise el oprindu-se să privească înalta catedrală impunătoare din fața lui. Era minunat să se uite la arcele prăfuite ale fațadei și să se gândească la cum va intra mâine în interior, să-și imagineze parfumul mustos, dulceag, alcătuit din nenumărate lumânări și tămâie arsă timp de sute și sute de ani. Anticipația! Își dădu seama că acel sentiment era mai plăcut pentru el decât experiența în sine. Avea mereu să fie la fel? Când petrecea seară după seară singur, umblând cu obiectele lui Dickie, sau doar privindu-și inelele de pe

---

[1] „Tata nu vrea, nici mama nu vrea, cum o să reușim să facem dragoste?“ (lb. it.) (n.r.).

[2] Walter of the Mill, cunoscut și ca Walter Ophamil, a fost arhiepiscopul Palermo-ului între 1168 și 1191 (n.r.).

degete, cravatele de lână sau portofelul negru din piele de aligator, experimenta sau anticipa?

Dincolo de Sicilia se întindea Grecia. Își dorea neapărat să o viziteze. Voia să vadă Grecia cu ochii lui Dickie Greenleaf, cu banii lui, cu hainele lui, cu felul lui de a se purta cu străinii. Dar s-ar putea întâmpla să nu reușească? S-ar abate asupra lui un blestem după celălalt – crimă, bănuială, oameni? Nu dorise să ucidă, fusese o necesitate. Ideea de a merge în Grecia, străbătând Acropolele sub numele de Tom Ripley, turist american, nu avea niciun farmec. Ar fi preferat să nu meargă. Ochii i se umplură de lacrimi privind campanila catedralei, iar apoi se întoarse și începu să meargă pe o nouă stradă.

A doua zi dimineață îl aștepta un plic gros de la Marge. Tom îl strânse între degete și zâmbi. Era exact ce aștepta, era sigur! Altfel n-ar fi fost într-un plic atât de gros. Citi scrisoarea înainte de micul dejun. Savură fiecare rând alături de rulourile proaspete, calde, și cafeaua cu scorțișoară. Era tot ce-și dorise, și mai mult!

...Dacă e adevărat că n-ai ştiut că am fost la hotelul tău, înseamnă că Tom nu ţi-a spus, ceea ce mă duce cu gândul la aceeaşi concluzie. Este deja destul de evident că fugi şi nu poţi da ochii cu mine. De ce nu recunoşti că nu poţi trăi fără amicul tău? Îmi pare rău că n-ai avut curajul să-mi spui asta înainte, cinstit. Ce crezi că sunt eu, vreo proastă de la ţară, care n-a auzit de lucruri din acestea?! Tu te comporţi ca un prost! În orice caz, sper că faptul că-ţi spun acum că n-ai avut curajul să recunoşti îţi mai eliberează puţin conştiinţa şi te ajută să ţii fruntea sus. Nu-i nimic mai important decât să fii mândru de persoana iubită, ştii asta? Doar am vorbit cândva despre asta!

Reuşita numărul doi în vacanţa mea la Roma a fost să informez poliţia că Tom Ripley e cu tine. Păreau foarte hotărâţi să-l găsească. (Mă întreb de ce? Ce-o mai fi făcut?) I-am mai informat, în cea mai bună italiană de care sunt capabilă, că tu şi Tom sunteţi inseparabili şi că nu pricep cum de te-au găsit pe tine şi l-au ratat pe Tom!

Mi-am schimbat vaporul şi voi pleca în State spre sfârşitul lui martie, după o vizită scurtă la Kate, în München, după care bănuiesc că mergem pe drumuri separate. Fără resentimente, Dickie, băiete. Te crezusem totuşi mai curajos.

Mulţumesc pentru toate amintirile minunate. Sunt deja ca nişte obiecte la muzeu, sau ca ceva păstrat în ambră, puţin ireal, aşa cum trebuie să fi simţit şi tu faţă de mine, mereu.

Cele mai bune urări pentru viitor,
Marge

Bleah! Ce final siropos! Fată covăsită!

Tom împăturiscrisoarea şi o vârî în buzunarul jachetei. Se uită la cele două uşi ale restaurantului hotelului, pregătindu-se să vadă poliţişti intrând după el. Dacă poliţia credea că Dickie Greenleaf şi Tom Ripley călătoreau împreună, trebuie să fi verificat deja hotelurile din Palermo, în căutarea lui Tom Ripley. Dar nu remarcase niciun poliţist privindu-l sau urmărindu-l. Sau poate că renunţaseră la toată povestea cu barca imediat ce aflaseră că Tom Ripley era în viaţă. De ce ar fi continuat?

Poate că bănuielile anchetatorilor cum că Dickie ar fi comis crima la San Remo şi crima din Roma se risipiseră deja. Poate.

Urcă în cameră şi începu o scrisoare către domnul Greenleaf bătând-o la maşina de scris portabilă a lui

Dickie, marca Hermes. Începu prin a-i explica situația cu Miles. Alese un ton sobru și rațional, fiindcă domnul Greenleaf trebuia să se fi alarmat serios deja. Spuse că poliția își încheiase ancheta și că tot ce-ar mai putea dori acum ar fi ca el să identifice posibilii suspecți. Acești suspecți ar putea fi cunoștințe comune de-ale lui și de-ale lui Freddie.

Telefonul sună cât încă scria. Vocea unui bărbat spuse că era *tenente*[1] cutare de la Poliția din Palermo.

— Îl căutăm pe Thomas Phelps Ripley. Este cu dumneavoastră la hotel? întrebă el politicos.

— Nu, nu este, răspunse Tom.

— Știți unde e?

— Cred că este la Roma. L-am văzut acum trei sau patru zile la Roma.

— N-a fost găsit la Roma. Nu știți unde ar fi putut pleca după aceea?

— Îmi pare rău, n-am nici cea mai mică idee, răspunse Tom.

— *Peccato*, suspină vocea dezamăgită. *Grazie tante, signor*.

— *Di niente*.

Tom închise și se întoarse la scrisoarea lui.

Pagini întregi de proză plicticoasă, tipică lui Dickie, îi ieșeau acum mai bine decât propriile scrisori. Cea mai mare parte din scrisoare i-o adresă mamei lui Dickie: îi povesti despre garderoba lui care era în stare bună și despre starea lui de sănătate, de asemenea bună, și o întrebă dacă primise tripticul din email pe care i-l trimisese. Îl cumpărase de la un magazin de antichități din Roma cu

---

[1] „Locotenent“ (lb. it.) (n.r.).

câteva săptămâni în urmă. Scriind, se gândea ce să facă în privința lui Thomas Ripley. Încercările de a-l găsi erau politicoase și deloc exagerate, însă n-ar fi meritat să-și asume riscuri degeaba. N-ar fi trebuit să aibă pașaportul lui Tom într-un buzunar al valizei, chiar dacă era înve-lit în mai multe hârtii fiscale de-ale lui Dickie, ceea ce-l făcea invizibil chiar și în ochii unui anchetator. Ar fi tre-buit să-l ascundă în căptușeala noii valize din piele de antilopă, de exemplu, unde n-ar fi putut fi văzut nici dacă era golită, și totuși de unde l-ar fi putut scoate chiar și în câteva minute, dacă era nevoie. Într-o bună zi, era posibil să aibă nevoie. Era posibil să vină ziua când avea să fie mai primejdios să fie Dickie Greenleaf decât Tom Ripley.

Tom petrecu jumătate de dimineață formulând scri-soarea către soții Greenleaf. Avea sentimentul că domnul Greenleaf devenea tot mai neliniștit și mai nerăbdător cu Dickie. Nu așa cum fusese față de Tom când îl văzuse la New York, ci mult mai grav. Domnul Greenleaf credea că mutarea lui de la Mongibello la Roma fusese doar un capriciu trecător, Tom știa asta. Încercarea lui de a face pictura și studiul la Roma să pară activități construc-tive eșuase. Domnul Greenleaf le negase cu o remarcă sarcastică, ceva despre regretul său că Dickie se mai chinuia încă să picteze, fiindcă ar fi trebuit deja să știe că era nevoie de mai mult decât un peisaj frumos pen-tru a fi pictor. Domnul Greenleaf nu fusese nicidecum impresionat de interesul arătat de Tom față de dosarele Burke-Greenleaf, pe care tatăl lui Dickie i le trimisese. Era departe de așteptările lui Tom. Sperase ca domnul Greenleaf să-i mănânce din palmă pentru că acum Tom compensa neglijența și lipsa de preocupare manifestate de Dickie pentru părinții lui în trecut. Spera să-i poată

cere bani în plus. Acum nu îi mai putea cere nimic domnului Greenleaf.

Ai grijă de tine, mam', scrise el. *Ai grijă cu răcelile alea* (doamna Greenleaf îi scrisese că răcise de patru ori în acea iarnă și că petrecuse Crăciunul în pat, purtând șalul de lână roz pe care i-l trimisese el cadou). *Dacă ai fi purtat una dintre minunatele perechi de șosete de lână pe care mi le-ai trimis, n-ai fi răcit. Eu nici măcar n-am prins un guturai iarna asta și mă pot lăuda cu asta având în vedere cât de grele sunt iernile europene... Mam', să-ți trimit ceva de aici? Îmi place să-ți cumpăr lucruri...*

CAPITOLUL 20

Trecură cinci zile de calm și singurătate, zile foarte plăcute, în care Tom rătăci prin Palermo, oprindu-se ici și colo pentru vreo oră, într-o cafenea sau într-un restaurant, citindu-și ghidurile și ziarele. Într-o zi mohorâtă, luă o *carozza* și călători până la Monte Pellegrino, unde vizită faimosul mormânt al sfintei Rosalia, sfânta care patrona Palermo, reprezentată printr-o statuie cunoscută, ale cărei fotografii Tom le văzuse în Roma. Sfânta era înfățișată într-una din acele stări de extaz surprins, căreia psihiatrii îi dau alte denumiri. Tom găsi mormântul foarte amuzant. Abia dacă-și putu abține chicotelile când văzu statuia: corpul de femei amplu, înclinat, mâinile apucătoare, ochii încremeniți, buzele întredeschise – totul era prezent, mai puțin gâfâitul. Se gândi la Marge.

Vizită un palat bizantin, biblioteca din Palermo, cu picturile și manuscrisele vechi, crăpate, în cutii de sticlă, și studie forma portului, care era schițată detaliat în ghidul lui. Schiță și el o pictură de Guido Reni, fără vreun scop anume, și memoră o inscripție lungă de Tasso, aflată pe una dintre clădirile publice. Le scrise lui Bob Delancey și lui Cleo la New York. Pentru Cleo scrise o scrisoare lungă, în care-și descria călătoriile, plăcerile și cunoștințele de toate soiurile, cu ardoarea convingătoare a lui Marco Polo când descria China.

Dar se simțea singur. Nu era senzația de la Paris, când fusese singur și nu prea. Își imaginase că va dobândi un nou cerc de prieteni, cu care va începe o viață nouă, cu atitudini, standarde și obiceiuri noi, care să fie mult mai bune și mai clare decât cele de până atunci. Acum își dădea seama că nu era posibil. Trebuia să se țină mereu la distanță de oameni. Putea căpăta noi standarde și obiceiuri, dar nu și un cerc de prieteni, decât dacă pleca la Istanbul sau în Ceylon. Și la ce i-ar fi folosit să se înconjoare de genul de oameni pe care i-ar fi putut întâlni în locurile acelea? Era singur și juca un joc la simplu. Prietenii pe care i-ar fi putut avea prezentau cel mai mare pericol, firește. Dacă trebuia să rătăcească prin lume pe cont propriu, cu atât mai bine: existau șanse mult mai mici să fie găsit. Măcar acesta era un aspect pozitiv al lucrurilor. Se simți mai bine gândindu-se la asta.

Își modifică ușor comportamentul, pentru a se armoniza cu rolul unui observator mai detașat. Era încă politicos și le zâmbea tuturor oamenilor care doreau să-i împrumute ziarul în restaurante și angajaților de la hotel, însă ținea fruntea și mai sus și vorbea chiar mai puțin, când o făcea. Acum avea un aer vag de tristețe. Se bucura de schimbare. Își imagina că arăta ca un tânăr care avusese o poveste de dragoste care se terminase prost, sau trecuse printr-o tragedie sentimentală și încerca să-și revină într-un mod civilizat, vizitând unele dintre cele mai frumoase locuri de pe Pământ.

Asta-i aminti de Capri. Vremea era încă rea, însă Capri se afla în Italia. Puținul pe care-l văzuse cu Dickie îi trezise apetitul. Doamne, că plicticos mai fusese Dickie *atunci*! Poate era mai bine să reziste până la vară, se gândi el, să țină la distanță poliția până atunci. Dar chiar

mai mult decât să vadă Grecia și Acropolele își dorea o vacanță fericită în Capri. Dă-o naibii de cultură pentru o vreme! Citise despre Capri iarna: vânt, ploaie și singurătate. Dar era Capri! Stânca lui Tiberiu[1] și Grota Albastră, *plaza* pustie, totuși o *plaza*, fără o singură dală mutată... Ar fi putut pleca chiar azi. Grăbi pasul spre hotel. Lipsa turiștilor nu diminua atracția față de Coasta de Azur. Putea zbura spre Capri. Auzise despre un zbor de la Napoli la Capri. Dacă nu funcționa în februarie, putea comanda o cursă specială. La ce altceva erau buni banii?

— *Buon' giorno! Come sta?*[2] salută el angajatul din spatele biroului, zâmbind.

— Aveți o scrisoare, *signor*. *Urgentissimo*[3], spuse acesta, zâmbind la rândul lui.

Era de la banca lui Dickie din Napoli. În interiorul plicului se afla un altul, de la compania financiară din New York. Tom citi mai întâi scrisoarea de la banca din Napoli.

10 februarie

Stimate Signor,

Ni s-a adus la cunoștință de către compania Wendell Trust din New York că există dubii cu privire la autenticitatea semnăturii dumneavoastră de primire a cecului de cinci sute de dolari din ianuarie. Ne-am grăbit să vă informăm, pentru a putea lua măsurile necesare.

---

[1] Stâncă aflată în apropierea palatului Villa Jovis construit de împăratul Tiberiu în Capri, de unde, conform legendelor, împăratul îi arunca pe servitorii neascultători și pe oaspeții nedoriți (n.r.).

[2] „Bună ziua! Ce mai faceți?“ (lb. it.) (n.r.).

[3] „Foarte urgent“(lb. it.) (n.r.).

Am considerat deja necesar să informăm poliţia, însă aşteptăm şi confirmarea dumneavoastră cu privire la opinia inspectorului nostru de semnături şi a celui de la compania Wendell Trust din New York. Dacă ne puteţi oferi informaţii, acestea vor fi foarte apreciate. Vă rugăm să luaţi legătura cu noi cât mai curând posibil.

Cu respect, al dumneavoastră,
Emilio di Braganzi,
Secretar general al Băncii din Napoli

P.S. În cazul în care semnătura dumneavoastră este, de fapt, validă, vă rugăm să vizitaţi birourile noastre din Napoli cât mai repede şi să vă semnaţi din nou pentru dosarele noastre permanente. Includem şi o scrisoare din partea companiei Wendell Trust.

Tom rupse al doilea plic.

5 februarie

Stimate domnule Greenleaf,

Departamentul Semnături ne-a semnalat că, în opinia sa, semnătura din ianuarie pe cecul dumneavoastră lunar nr. 8747 este invalidă. Pentru că este posibil ca acest aspect să vă fi scăpat, ne-am grăbit să vă informăm, ca să puteţi confirma semnarea cecului respectiv sau să ne confirmaţi opinia cu privire la falsificarea sa. Am informat şi Banca din Napoli despre acest aspect.

Am ataşat un card pentru dosarul nostru permanent de semnături, pe care vă rugăm să îl semnaţi şi să ni-l returnaţi. Vă rugăm să ne răspundeţi cât mai curând posibil.

Cu sinceritate,
Edward T. Cavanach,
Secretar

Tom își umezi buzele. Avea să le scrie ambelor bănci că nu îi lipsea niciun ban. Dar avea asta să-i împiedice să acționeze multă vreme? Semnase trei cecuri, începând din decembrie. Aveau să-i verifice oare toate semnăturile?

Ar fi putut un expert să spună dacă toate cele trei semnături fuseseră falsificate?

Tom urcă și se așeză de îndată la mașina de scris. Puse o foaie cu antetul hotelului între role și aștepta, privind-o fix. Nu aveau să se oprească, își zise el. Dacă aveau un comitet de experți care se uitau la semnături cu lupa, aveau să-și dea seama, probabil, că toate trei semnăturile erau falsuri. Dar Tom știa că erau niște falsuri foarte bune. Semnase într-adevăr cam în grabă pentru cecul din ianuarie, își amintea, însă nu făcuse treabă rea, altfel nu l-ar fi trimis. Ar fi spus băncii că pierduse cecul și ar fi solicitat altul. Majoritatea falsurilor erau descoperite după luni de zile, medită el. De ce îl observaseră pe acesta în doar patru săptămâni? Oare fiindcă îi verificau fiecare aspect al vieții, de când îl ucisese pe Freddie Miles și de când cu povestea de pe barca din San Remo? Voiau să-l vadă în persoană la banca din Napoli. Poate unii dintre ei îl cunoșteau pe Dickie din vedere. O panică teribilă îi cuprinse umerii și îi amorți picioarele. Pentru o clipă, se simți slab și neajutorat, prea slab ca să se miște. Se văzu confruntat cu o duzină de polițiști italieni și americani, care-l întrebau unde era Dickie Greenleaf, iar el nu era capabil să le spună unde era sau să-i dovedească existența. Își imagină cum încerca să semneze H. Richard Greenleaf sub privirile unei mulțimi de experți în caligrafie și cum se pierdea cu firea și nu reușea. Își așeză degetele pe butoanele mașinii de scris și se forță să înceapă. Adresă scrisoarea companiei Wendell Trust din New York.

12 februarie

Stimaţi domni,

Referitor la scrisoarea dumneavoastră despre cecul meu din ianuarie, confirm că am semnat respectivul cec chiar eu şi că am primit întreaga sumă. Dacă aş fi pierdut cecul, v-aş fi informat, desigur, imediat.

Ataşez cardul cu semnătura mea, pentru dosarul dumneavoastră permanent, aşa cum aţi solicitat.

Cu sinceritate,
H. Richard Greenleaf

Semnă de câteva ori ca Dickie pe spatele plicului de la companie, înainte să își semneze scrisoarea, și apoi cardul. Apoi adresă o scrisoare similară băncii din Napoli și promise să sune în următoarele două zile. Semnă din nou pentru dosarul lor permanent. Marcă ambele plicuri cu „Urgentissimo“, coborî, cumpără timbre de la portar și trimise scrisorile.

Apoi ieși la plimbare. Dorința de a merge în Capri se risipise. Era 15.45, după-amiaza. Continuă să meargă fără țintă. În cele din urmă, se opri în fața vitrinei unui anticariat și se uită minute bune la o pictură sumbră, în ulei, reprezentând doi sfinți bărboși care coborau un deal întunecat, sub lumina lunii. Intră în magazin și o cumpără la primul preț cerut de vânzător. Nu era nici măcar înrămată, așa că o rulă și o duse sub braț la hotel.

CAPITOLUL 21

Secţia 83 de Poliţie
Roma, 14 februarie

Preastimate Signor Greenleaf,

Vă solicităm urgent prezenţa la Roma, pentru a răspunde câtorva întrebări importante cu privire la Thomas Ripley. Ar fi de apreciat şi de mare folos anchetei noastre. Dacă nu vă veţi prezenta într-o săptămână, vom fi nevoiţi să luăm măsuri neplăcute atât pentru noi, cât şi pentru dumneavoastră.

Al dumneavoastră, cu respect,
Căpitanul Enrico Farrara

Îl căutau încă pe Tom. Dar poate însemna că se întâmplase ceva în cazul Miles, își zise el. Italienii nu chemau un american folosind asemenea cuvinte. Ultimul paragraf era o amenințare fățișă. Și, firește, deja aflaseră despre cecul cu semnătură falsă.

Rămase cu scrisoarea în mână, cu ochii fugindu-i prin încăpere. Își surprinse expresia în oglindă. Avea colțurile gurii în jos și privirea înspăimântată, neliniștită. Părea că încearcă să redea sentimentele de teamă și șoc prin poziție și expresie. Dar, fiindcă felul în care arăta era involuntar și real, deveni deodată de două ori mai

speriat. Împături scrisoarea și o băgă în buzunar, apoi o scoase și o rupse în bucățele.

Începu să împacheteze rapid, smulgându-și halatul și pijamaua de pe ușa băii, aruncându-și articolele cosmetice în trusa de piele cu inițialele lui Dickie, pe care Marge i-o dăruise de Crăciun. Se opri brusc. Trebuia să scape de lucrurile lui Dickie, de toate lucrurile. Aici? Acum? Ar trebui oare să le arunce peste bord pe drum spre Napoli?

Întrebarea nu-și dădu singură un răspuns, însă știu dintr-odată ce avea de făcut, ce urma să facă la întoarcerea în Italia. Nu avea să se apropie de Roma, ci va merge direct la Milano sau la Torino, sau poate undeva lângă Veneția, și va cumpăra o mașină la mâna a doua, cu mulți kilometri la bord. Va spune că rătăcise prin Italia în ultimele două sau trei luni. Că nu știa nimic despre căutarea lui Thomas Ripley. Thomas *Reepley*.

Continuă să împacheteze. Era sfârșitul lui Dickie Greenleaf, o știa. Detesta să redevină Thomas Ripley, să fie un nimeni, să-și reia vechile obiceiuri și să simtă că oamenii îl priveau de sus și erau plictisiți de el, atunci când nu se purta ca un clovn. Detesta să se simtă incompetent și incapabil să realizeze ceva, în afară de a amuza oamenii câteva minute, din când în când. Detesta să redevină el însuși așa cum detești să îmbraci un costum vechi, un costum pătat de grăsime, necălcat, care nu fusese prea bun nici când era nou.

Lacrimile îi căzură pe cămașa cu dungi albastre și albe a lui Dickie, care se afla chiar deasupra în valiză, apretată și curată și încă arătând la fel de nouă ca atunci când fusese luată din dulapul din Mongibello. Dar avea inițialele lui Dickie pe buzunar, cu litere mici, roșii. Împachetând, începu să se gândească, sfidător, că existau lucruri ale lui

Dickie pe care le putea păstra, fiindcă nu aveau inițiale sau fiindcă nimeni nu avea să-și amintească de ele ca fiind ale lui Dickie și nu ale lui. Doar Marge putea să-și amintească de unele, de exemplu de agenda cea nouă, din piele albastră, în care Dickie scrisese doar câteva adrese, și pe care, cel mai probabil, i-o dăruise chiar ea. Dar nu plănuia s-o revadă pe Marge vreodată.

Tom achită șederea la Palma, însă trebui să aștepte până a doua zi pentru a se îmbarca spre continent. Rezervă biletul pe numele Greenleaf, gândindu-se că era ultima dată când făcea asta, însă poate nu avea să fie așa. Nu putea renunța la ideea că totul ar fi putut să treacă. Pur și simplu. Și din acest motiv n-avea rost să fie disperat. Oricum nu avea rost dacă era Tom Ripley. Tom Ripley nu fusese niciodată cu adevărat disperat, deși păruse astfel deseori. Nu învățase nimic din ultimele luni? Dacă voiai să fii vesel, sau melancolic, sau gânditor, sau politicos, trebuia să transmiți asta prin fiecare gest.

Un gând foarte vesel îi veni când se trezi în dimineața următoare la Palermo: putea să trimită toate hainele lui Dickie prin American Express, la Veneția, sub un alt nume, și să le ridice mai târziu – dacă voia sau dacă trebuia – sau niciodată. Asta îl făcu să se simtă mult mai bine. Cămășile bune ale lui Dickie, caseta lui cu butoni, brățara și ceasul de mână aveau să se afle la păstrare undeva, și nu să zacă pe fundul Mării Tireniene, sau în vreun cenușar din Sicilia.

După ce răzui inițialele lui Dickie de pe cele două valize, le trimise, încuiate, de la Napoli la American Express Company, Veneția, împreună cu două pânze pe care începuse să le picteze la Palermo, pe numele Robert S. Fanshaw, pentru a fi depozitate până la cerere.

Singurele lucruri incriminatoare pe care le păstră fură inelele lui Dickie, pe care le puse pe fundul unei cutii urâte din piele, aparținând lui Thomas Ripley, pe care o luase cu el ani de zile, oriunde călătorea, oriunde se muta, de altfel plină cu propria lui colecție de butoni de manșetă interesanți, agrafe de guler, nasturi vechi, câteva penițe și un mosor de ață albă cu un ac în el.

Tom luă un tren de la Napoli spre Roma, Florența, Bologna și apoi Verona, unde se dădu jos și luă autobuzul spre Trento, la vreo optzeci de kilometri distanță. Nu voia să cumpere o mașină într-un oraș mare ca Verona, fiindcă poliția ar fi putut să-i remarce numele când solicita plăcuțele de înmatriculare. În Trento cumpără o Lancia de culoare crem, la mâna a doua, pentru echivalentul a opt sute de dolari. O cumpără pe numele de Thomas Ripley, conform pașaportului, și închirie o cameră la hotel sub acest nume, ca să aștepte cele douăzeci și patru de ore până când plăcuțele aveau să fie gata.

Șase ore mai târziu, nu se întâmplase nimic. Tom se temuse că până și hotelul său micuț îi va recunoaște numele, că agenția care se ocupa de solicitările de înmatriculare i-ar fi putut remarca numele, însă, a doua zi la prânz, plăcuțele erau pe mașină și nu se întâmplase încă absolut nimic. Nici ziarele nu pomeneau despre Thomas Ripley, despre cazul Miles sau despre cazul San Remo. Asta-l făcea să se simtă ciudat, fericit și în siguranță, de parcă totul era ireal. Începu să fie fericit chiar și fiind oribilul Thomas Ripley. Îi făcu plăcere și aproape că-l depăși pe vechiul Tom Ripley, care era reticent cu străinii și inferior în fiecare aplecare a capului și în fiecare privire furișă. În fond, cine ar fi putut crede că un asemenea personaj fusese capabil de crimă? Singura crimă

de care ar fi putut fi suspectat era uciderea lui Dickie la San Remo, iar acolo nu păruseră să avanseze prea mult. A fi Tom Ripley prezenta cel puțin un avantaj: îi elibera mintea de vinovăția pentru uciderea prostească, inutilă, a lui Freddie Miles.

Voia să meargă direct la Veneția, dar se gândi că trebuia să mai petreacă o noapte făcând ceea ce intenționa să declare la poliție că făcuse de câteva luni: să doarmă în mașină, pe un drum de țară. Petrecu o noapte pe bancheta din spate a Lanciei, înghesuit și nefericit, undeva în apropiere de Brescia. În zori, se târî pe scaunul din față, cu un junghi atât de dureros în gât, încât abia își putu întoarce capul suficient ca să conducă. Însă asta-l făcu să pară autentic – avea să spună povestea mai bine. Cumpără un ghid al Italiei de nord, îl însemnă cu date, îndoi paginile la colțuri, călcă pe coperți și îi rupse cotorul, așa că la Pisa se destrămă de tot.

Petrecu noaptea următoare la Veneția. Copilărește, Tom evitase Veneția fiindcă se aștepta să-l dezamăgească. Credea că numai sentimentalii și turiștii americani erau încântați de Veneția și că era, probabil, un orășel pentru cei în luna de miere, care se bucurau de inconvenientul de a nu se putea deplasa nicăieri decât cu o gondolă care mergea cu cinci kilometri pe oră. Veneția i se păru însă mult mai mare decât crezuse, plină de italieni care arătau ca toți ceilalți italieni. Descoperi că putea traversa întregul oraș pe străduțele și podurile înguste, fără să pună piciorul în gondolă, și că principalele canale aveau un sistem de transport cu bărci cu motor, la fel de rapid și eficient ca metroul, iar canalele nici măcar nu miroseau urât. Avea o gamă fantastică de hoteluri la dispoziție, de la Gritti sau Danieli, de care auzise, până la hotelurile mici și înghesuite

sau pensiunile de pe străduțe lăturalnice, atât de ascunse de drumul obișnuit, de poliție și de turiștii americani, încât Tom își putea imagina traiul într-una dintre ele timp de luni de zile, fără a fi observat. Alese un hotel numit Constanza, foarte aproape de podul Rialto, aflat la interferența dintre faimoasele hoteluri de lux și pensiunile obscure din dos. Era curat, deloc scump și în apropierea punctelor de interes – hotelul perfect pentru Tom Ripley.

Tom petrecu câteva ore meșterind prin cameră, despachetând încet hainele bine cunoscute și visând cu ochii deschiși la fereastră, în timp ce amurgul se lăsa peste Grand Canal. Își imagină conversația pe care urma să o aibă curând cu poliția:

„Poftim? Nu am idee. L-am văzut la Roma. Dacă aveți vreun dubiu, verificați cu domnișoara Marjorie Sherwood. Firește că sunt Tom Ripley! (Avea să râdă.) Nu înțeleg de ce faceți atâta caz!... San Remo? Da, îmi amintesc. Am adus barca înapoi după o oră. Da, m-am întors la Roma după Mongibello, dar n-am rămas decât câteva nopți. Am rătăcit prin nordul Italiei... Mă tem că nu știu unde e, dar l-am văzut acum vreo trei săptămâni...“

Tom se îndepărtă de pervaz zâmbind, își schimbă cămașa și cravata pentru cină și merse să găsească un restaurant plăcut. Un local de calitate, își spuse el. Tom Ripley își putea oferi o tratație scumpă, măcar o dată. Portofelul îi era burdușit cu bancnote lungi de zece și douăzeci de mii de lire italiene, că nu se mai îndoia. Încasase echivalentul a o mie de dolari în cecuri de călătorie, pe numele lui Dickie, înainte să părăsească Palermo.

Cumpără două ziare de seară, le puse sub braț și continuă să meargă, traversând un podeț arcuit, înaintând pe o stradă lungă, de vreo doi metri lățime, plină

de magazine de pielărie și de cămăși bărbătești, trecând pe lângă vitrine strălucind de casete cu bijuterii din care se revărsau coliere și inele, ca din cutiile din care Tom își imaginase că ieșeau comorile din basme. Îi plăcea că în Veneția nu erau mașini. Orașul era mai uman. Străzile erau ca niște vene, își zise el, iar oamenii, precum sângele, circulând peste tot. O luă înapoi pe o altă stradă și traversă a doua oară cadrilaterul imens al pieții San Marco. Erau porumbei peste tot, în aer, în lumina magazinelor – chiar și noaptea, pășeau printre picioarele oamenilor ca niște turiști în propriul oraș!

Mesele și scaunele cafenelelor erau răspândite peste arcadă, spre piață, așa că oamenii și porumbeii erau nevoiți să-și caute culoare de trecere. De la fiecare capăt al pieței urlau gramofoane, în dezacord. Tom încercă să-și imagineze cum era aici vara, în lumina soarelui, plină de oameni care aruncau pumni de semințe în aer, pentru porumbeii care se înghesuiau să le înhațe. Intră pe o altă stradă-tunel luminată. Era plină de restaurante. Alese un loc foarte drăguț, cu fețe de masă și pereți lambrisați, genul de restaurant pe care experiența îl învățase că se concentra pe mâncare și pe turiști. Alese o masă și deschise unul dintre ziare.

Și iată-l, un articol mic pe a doua pagină:

POLITIA ÎL CAUTĂ PE AMERICANUL DISPĂRUT
Dickie Greenleaf, prietenul victimei Freddie Miles,
dispărut după vacanța în Sicilia

Tom se aplecă mai aproape de ziar, oferindu-i întreaga lui atenție, și totuși conștient de un soi de enervare cât timp îl citi, fiindcă, în mod bizar, părea stupid din

partea poliției să fie atât de ineficientă, și stupid din partea ziarului să irosească spațiu cu asta. Textul spunea că H. Richard („Dickie“) Greenleaf, un prieten apropiat al decedatului Frederick Miles, americanul ucis cu trei săptămâni în urmă la Roma, dispăruse după ce, se presupunea, se îmbarcase la Palermo spre Napoli. Atât Poliția din Sicilia, cât și cea de la Roma, fuseseră alertate și stăteau de pază *vigilantissimo*. Ultimul paragraf spunea că Greenleaf tocmai fusese chemat de Poliția din Roma pentru a răspunde unor întrebări cu privire la dispariția lui Thomas Ripley, un alt prieten apropiat. Ripley era dat dispărut de aproape trei luni, spunea ziarul.

Tom puse ziarul jos, imitând atât de bine uimirea cuiva care citea în ziar că era dat dispărut, încât nu îl remarcă pe ospătarul care încerca să-i ofere meniul, până când acesta nu-i atinse mâna. Era momentul, se gândi, să meargă direct la poliție. Dacă nu aveau nimic împotriva lui – și ce dovezi puteau avea împotriva lui Tom Ripley? –, nu vor verifica data cumpărării mașinii. Articolul din ziar fusese o ușurare, fiindcă însemna că poliția nu îi găsise numele la agenția de înmatriculare din Trento.

Mâncă încet, savurând fiecare înghițitură, apoi comandă un espresso și fumă câteva țigări, frunzărind ghidul Italiei de nord. Se gândi la câteva aspecte. De exemplu, de ce să fi observat un articol atât de mic în ziar? Era într-un singur ziar. Nu, nu trebuia să se prezinte la poliție decât după ce apăreau două sau trei articole, sau unul mare, care era logic să-i atragă atenția. Nu avea să dureze mult până apărea unul, probabil. Dacă treceau câteva zile, iar Dickie Greenleaf nu apărea, aveau să înceapă să suspecteze că se ascundea fiindcă-i ucisese pe Freddie Miles și pe Tom Ripley – posibil. Poate că Marge spusese poliției

că discutase cu Tom Ripley cu două săptămâni în urmă, la Roma, însă poliția nu îl văzuse încă. Frunzări ghidul, lăsându-și privirea să alunece peste proza fără culoare și peste statistici, continuând să se gândească.

Se gândi la Marge, care împacheta, probabil, pentru plecarea în America. Văzuse și ea în ziare povestea despre absența lui Dickie. Știa că avea să dea vina pe el, pe Tom. Marge o să-i scrie tatălui lui Dickie și o să-i spună că Tom era o influență nefastă, cel puțin. Domnul Greenleaf ar putea hotărî să vină aici.

Ce păcat că nu se putea prezenta ca Tom Ripley și să-i liniștească, iar apoi ca Dickie Greenleaf, plin de voioșie, lămurind și acel mister!

Se gândi să-l joace pe Tom ceva mai elaborat. Să fie mai servil, mai timid ca niciodată, chiar să poarte ochelari cu ramă de baga și să-și imprime o expresie tristă a gurii, în contrast cu tensionarea lui Dickie. Asta fiindcă unii dintre polițiștii cu care avea să vorbească ar fi putut fi cei cărora li se prezentase în trecut ca Dickie Greenleaf. Cum se numea cel din Roma? Rovassini? Tom decise să-și spele părul din nou cu soluție de henna și mai concentrată, pentru a-l întuneca.

Căută prin ziare a treia oară după ceva despre cazul Miles. Nu găsi nimic.

CAPITOLUL 22

În dimineața următoare, în cel mai important ziar italian fu publicat un articol lung, care menționa doar într-un paragraf scurt că Thomas Ripley dispăruse, dar afirma cu îndrăzneală că Richard Greenleaf „era suspectat de complicitate“ în uciderea lui Miles și, dacă nu se prezenta pentru a fi exonerat, se va deduce că încearcă să evite „problema“. Ziarul mai pomenea și despre semnăturile falsificate. Spunea că ultima corespondență a lui Richard Greenleaf fusese scrisoarea către Banca din Napoli, care atesta că nu se comisese niciun fals în numele lui. Dar doi experți napolitani din trei susțineau că semnăturile domnului Greenleaf de pe cecurile din ianuarie și februarie erau false, părere împărtășită de banca americană, care trimisese fotografii cu semnăturile sale la Napoli. Ziarul încheia într-o notă oarecum glumeață: „Poate cineva să comită un fals împotriva lui însuși? Sau americanul înstărit își acoperă un prieten?“

Dă-i naibii! își zise Tom. Dickie își schimba foarte des caligrafia. Văzuse asta pe o poliță de asigurare în documentele lui, și la Mongibello, sub propriii ochi! Lasă-i să verifice tot ce semnase în ultimele trei luni și să vadă unde ajung. Se părea că nu remarcaseră că semnătura de pe scrisorile lui de la Palermo era tot un fals.

Singurul lucru care-l interesa într-adevăr era dacă poliția găsise ceva care să-l incrimineze într-adevăr pe Dickie în cazul Freddie Miles. Nu prea putea spune că îl interesa asta cu adevărat, în mod direct. Cumpără *Oggi* și *Epoca* de la chioșcul de ziare din colțul catedralei San Marco. Erau săptămânale de dimensiunea tabloidelor, pline de fotografii și subiecte diverse, de la crimă la acrobații cu prăjina și tot ce se întâmpla spectaculos, oriunde în lume. Nu aveau încă niciun articol despre Dickie Greenleaf. Poate săptămâna următoare, își spuse el. Dar oricum n-ar fi avut de unde să ia fotografii cu el. Marge îi făcuse poze lui Dickie în Mongibello, însă niciodată lui Tom.

Rătăcind prin oraș, cumpără niște ochelari cu ramă de la un magazin care vindea jucării și accesorii pentru farse. Lentilele erau din sticlă simplă. Vizită catedrala San Marco și privi în jur fără să vadă, însă nu din vina ochelarilor. Se gândea că trebuia să se prezinte imediat la poliție. Avea să fie mai rău pentru el, indiferent ce se întâmpla, dacă mai amâna. Când ieși din catedrală, întrebă un polițist unde se afla cea mai apropiată secție. Întrebă cu tristețe. Se simțea trist. Nu îi era teamă, însă simțea că a se prezenta drept Thomas Phelps Ripley avea să fie una dintre cele mai triste experiențe din întreaga lui viață.

— Sunteți Thomas *Reepley*? întrebă căpitanul de poliție, cu la fel de mult interes ca și când Tom ar fi fost un câine pierdut și acum găsit. Vă pot vedea pașaportul?

Tom i-l întinse.

— Nu știu care e problema, dar când am văzut în ziare că sunt dat dispărut...

Era jalnic, la fel de jalnic cum se așteptase.

Polițiștii din jur se holbau la el, lipsiți de expresie.

— Și acum ce urmează? întrebă Tom.

— Voi telefona la Roma, răspunse ofițerul calm și ridică receptorul.

Așteptă câteva minute la telefon, și apoi, pe un ton impersonal, anunță pe cineva că americanul Thomas *Reepley* se afla în Veneția. Urmară câteva replici scurte și apoi ofițerul spuse:

— Ar dori să vă vadă la Roma. Puteți merge azi la Roma?

Tom se încruntă.

— Nu plănuiam să merg la Roma.

— Le voi spune, răspunse ofițerul cu blândețe și reveni la telefon.

Acum aranja ca poliția din Roma să vină în Veneția. Să fii cetățean american încă mai prezenta unele privilegii, presupuse Tom.

— La ce hotel stați? întrebă ofițerul.

— La Constanza.

Ofițerul transmise informația la Roma. Apoi închise și îl informă politicos pe Tom că un reprezentant al poliției din Roma va ajunge la Veneția în acea seară, după ora 20.00.

— Mulțumesc, spuse Tom și îi întoarse spatele ofițerului care-și completa raportul.

Fusese un episod foarte plicticos.

Tom își petrecu restul zilei în cameră gândindu-se, citind și făcând mici modificări la înfățișarea lui. Știa că era foarte posibil să trimită aceeași persoană cu care discutase la Roma, *tenente* Rovassini, sau cum l-o fi chemat. Își întunecă sprâncenele cu un creion cu grafit. Zăcu toată după-amiaza în costumul său din tweed maro și chiar

își smulse un nasture de la jachetă. Dickie fusese ordonat, așa că Tom Ripley trebuia să pară neglijent, prin contrast. Nu mâncă de prânz, nu pentru că n-ar fi vrut, ci pentru că trebuia piardă cele câteva kilograme pe care le pusese pe el pentru rolul lui Dickie Greenleaf. Avea să slăbească mai tare ca niciodată pentru Tom Ripley. Pe pașaportul lui scria că avea greutatea de șaptezeci de kilograme, în timp ce Dickie avea șaptezeci și trei, deși amândoi erau de aceeași înălțime: un metru optzeci și șase.

La 20.30 în acea seară, telefonul sună, iar operatoarea îl anunță că *tenente* Roverini era jos.

— Îl puteți trimite sus, vă rog? spuse Tom.

Se îndreptă spre scaunul pe care intenționa să se așeze și îl trase și mai departe de cercul de lumină proiectat de lampa cu suport. Camera era aranjată să pară că citea și își omora timpul de câteva ore. Lampa cu suport și o lampă mică, de citit, erau pornite, cuvertura era boțită, câteva cărți zăceau cu fața în jos. Începuse chiar să-i scrie o scrisoare mătușii Dottie.

Tenente bătu la ușă.

Tom îi deschise fără vlagă.

— *Buona sera.*

— *Buona sera. Tenente Roverini della Polizia Romana.*

Chipul comun, surâzător, al ofițerului nu părea deloc uimit sau bănuitor. În spatele lui intră un alt bărbat înalt și tăcut. Era chiar același ofițer, își dădu seama Tom, însoțit de același polițist cu care venise prima dată, în apartamentul lui din Roma. Roverini se așeză pe scaunul pe care i-l oferi Tom, în lumină.

— Sunteți prieten cu domnul Richard Greenleaf?

— Da.

Tom se așeză pe celălalt scaun, de fapt un fotoliu în care se putea cuibări.

— Când l-ați văzut ultima dată și unde?

— L-am văzut pe fugă la Roma, chiar înainte să plece în Sicilia.

— Și ați vorbit cu el cât era în Sicilia?

Tenente scria totul în carnețelul pe care-l scosese din valiza maro.

— Nu.

— Aha, spuse *tenente*.

Se uita mai mult la hârtii decât la Tom. Într-un final îl privi prietenos, cu interes.

— Nu știați, când vă aflați la Roma, că vă caută poliția?

— Nu, nu știam. Nu înțeleg de ce sunt dat dispărut.

Își aranjă ochelarii și se uită lung.

— Vă voi explica mai târziu. *Signor* Greenleaf nu v-a spus, la Roma, că vă caută poliția?

— Nu.

— Bizar, remarcă ofițerul încet, notând din nou ceva. *Signor* Greenleaf știa că dorim să vă vorbim. Nu a fost foarte cooperant.

Îi zâmbi lui Tom.

Tom rămase serios și atent.

— *Signor Reepley*, unde ați fost de la sfârșitul lunii noiembrie?

— Am călătorit. Am fost în nordul Italiei.

Tom își făcu italiana să pară stângace, presărând câte o greșeală ici și colo și vorbind cu un ritm foarte diferit de al lui Dickie.

— Unde? întrebă *tenente* luându-și din nou stiloul în mână.

— Milano, Torino, Faenza, Pisa.

— Am făcut cercetări la hotelurile din Milano și Faenza. Ați stat la prieteni?

— Nu. Am... am dormit deseori în mașină.

Era evident că nu avea mulți bani, se gândi Tom, și că era genul de tânăr care prefera să călătorească în condiții aspre, ghidându-se după broșuri turistice și citind Silone sau Dante decât să stea la hoteluri pretențioase.

— Îmi pare rău că nu mi-am înnoit *permiso di soggiorno*[1], spuse Tom cu dificultate, însă nu am știut că treaba e atât de gravă.

Știa, însă, că turiștii din Italia nu se oboseau aproape niciodată să își înnoiască permisul și rămâneau luni de zile după data declarată la intrarea în țară, când spuneau că intenționau să rămână doar câteva săptămâni.

— Permeso *di soggiorno*, îl corectă *tenente*, gentil și aproape patern.

— *Grazie*.

— Vă pot vedea pașaportul?

Tom îl scoase din buzunarul interior al jachetei. *Tenente* studie atent fotografia, iar Tom preluă expresia ușor temătoare, cu buzele întredeschise ferm, din imagine. Ochelarii lipseau, însă părul avea aceeași cărare, iar cravata purta același tip de nod larg, triunghiular. *Tenente* privi cele câteva ștampile care umpleau doar parțial primele două pagini.

— Sunteți în Italia din data de 2 octombrie, cu excepția scurtei călătorii în Franța cu domnul Greenleaf?

— Exact.

---

[1] „Permis de ședere“ (lb. it.) (n.r.).

Tenente zâmbi. Avea un zâmbet plăcut, italienesc. Se aplecă în față și spuse:

— *Ebbene*, asta lămurește un lucru important: misterul bărcii din San Remo.

Tom se încruntă.

— Adică?

— S-a găsit o barcă scufundată undeva, care avea niște pete pe fund, despre care s-a crezut că sunt de sânge. Firește, când ați dispărut, așa cum credeam noi, imediat după San Remo...

Își aruncă brațele în aer și râse.

— Am crezut c-ar fi bine să-l întrebăm pe *signor* Greenleaf ce vi s-a întâmplat. Așa am și făcut. Barca a dispărut în ziua în care voi doi ați fost în San Remo!

Râse iar.

Tom se prefăcu că nu înțelege gluma.

— Dar nu v-a informat *signor* Greenleaf că am fost în Mongibello după aceea? Am făcut niște – își căută cuvintele – comisioane pentru el.

— *Benone!* spuse *tenente* Roverini zâmbind.

Își deschise haina și își trecu un deget peste mustața stufoasă.

— Îl cunoașteți pe *Fred-derick Mee-lays?*

Tom oftă involuntar, fiindcă se părea că incidentul cu barca se încheiase.

— Nu. L-am întâlnit o singură dată, când cobora din autobuz în Mongibello. Nu l-am mai văzut de atunci.

— Aha, spuse *tenente* rumegând informația.

Tăcu un minut, parcă rămas fără întrebări, apoi zâmbi.

— Ah, Mongibello! Ce sat frumos, nu-i așa? Soția mea este din Mongibello.

— Într-adevăr? spuse Tom politicos.

— Da, soția mea și cu mine am fost acolo în luna de miere.

— Foarte frumos sat, încuviință Tom. *Grazie!*

Acceptă țigara Nazionale pe care i-o întinsese *tenente*. Simți că era un interludiu politicos, italienesc, de odihnă între reprize. Aveau să intre în viața personală a lui Dickie, în chestiunea semnăturile falsificate, tot. Tom spuse cu seriozitate, în italiana sa nesigură:

— Am citit în ziar că poliția crede că *signor* Greenleaf ar putea fi vinovat de uciderea lui Freddie Miles, dacă nu se prezintă. Este adevărat că-l consideră vinovat?

— Ah, nu, nu, nu! protestă *tenente*. Însă este absolut necesar să se prezinte! De ce se ascunde de noi?

— Nu știu. După cum ați spus, nu e foarte cooperant, comentă Tom solemn. Nu a fost suficient de cooperant să-mi spună că poliția din Roma voia să-mi vorbească. Dar, totodată... nu pot să cred c-ar fi putut să-l ucidă pe Freddie Miles.

— Dar, vedeți, un om a declarat la Roma că a văzut doi bărbați lângă mașina lui *signor Mee-lays*, peste drum de casa lui *signor* Greenleaf, și că erau amândoi beți, sau...

Se opri, pentru efect, privindu-l pe Tom, apoi continuă:

— Sau că poate unul era mort, fiindcă celălalt îl sprijinea lângă mașină! Firește, nu putem afirma că omul sprijinit să nu cadă era *signor Mee-lays* sau *signor* Greenleaf, adăugă el, însă dacă l-am putea găsi pe *signor* Greenleaf am putea să-l întrebăm dacă era atât de beat încât *signor Mee-lays* a trebuit să-l sprijine, zise el râzând. Râse. Este o problemă serioasă.

— Da, îmi dau seama.

— Nu aveți nici cea mai mică idee unde ar putea fi *Signor* Greenleaf acum?

— Nu. Deloc.

Tenente se gândi puțin, apoi întrebă:

— *Signor* Greenleaf și *signor Mee-lays* nu se certaseră de la ceva?

— Nu, dar...

— Dar?

Tom continuă încet, cu tact:

— Știu că Dickie nu a mers într-o excursie la schi la care-l invitase Freddie Miles. Îmi amintesc că am fost uimit că nu a mers. Nu mi-a spus de ce.

— Știu despre schi. La Cortina d'Ampezzo. Sunteți sigur că nu era implicată vreo femeie?

Lui Tom îi venea să râdă, dar se abținu și pretinse că se gândește serios.

— Nu cred.

— Poate se certau din cauza lui Marjorie Sherwood?

— Posibil, spuse Tom, însă nu cred. Nu știu dacă sunt în măsură să răspund la întrebări despre viața personală a lui *signor* Greenleaf.

— *Signor* Greenleaf nu vorbea niciodată cu dumneavoastră despre chestiuni amoroase? se miră *tenente* ca un latin adevărat.

I-ar fi putut duce de nas la infinit, se gândi Tom. Marge avea să-l susțină, prin simpla reacție emoțională la întrebările despre Dickie, iar poliția italiană nu avea să reușească niciodată să descâlcească implicările emoționale ale lui *signor* Greenleaf. Nici el nu reușise!

— Nu, răspunse Tom. Nu pot să spun că Dickie îmi povestea amănunte personale. Știu că ține mult la Marjorie.

După un moment, adaugă:

— Și ea îl cunoștea pe Freddie Miles!

— Cât de bine?

— Păi...

Tom se purta de parcă ar fi putut spune mai multe, dacă voia.

Tenente se aplecă în față.

— Pentru că ați locuit o vreme cu *signor* Greenleaf în Mongibello, ați fi poate în măsură să ne spuneți despre relațiile sale în general. Sunt foarte importante.

— De ce nu discutați cu *signorina* Sherwood? sugeră Tom.

— Am vorbit cu ea la Roma înainte ca *signor* Greenleaf să dispară. Am aranjat să discut din nou cu ea când vine la Genova, să se îmbarce pentru America. Acum este la München.

Tom așteptă în tăcere. *Tenente* dorea ca el să contribuie mai substanțial. Tom se simțea în largul lui. Totul mergea conform celor mai optimiste speranțe: poliția nu avea nicio dovadă împotriva lui și nu îl suspecta de nimic. Se simți deodată nevinovat și puternic, liber de vinovăție, la fel ca valiza sa de pe care răzuise cu grijă abțibildul de depunere de la camera de bagaje din Palermo. Răspunse în cea mai onestă manieră, caracteristică lui Ripley:

— Îmi amintesc că Marjorie a spus în Mongibello că nu voia să meargă la Cortina și că apoi s-a răzgândit. Dar nu știu de ce. Dacă înseamnă ceva...

— Dar nu a mers, până la urmă.

— Nu, dar numai fiindcă *signor* Greenleaf nu a mers, cred eu. Cel puțin, *signorina* Sherwood îl place atât de mult, încât nu ar merge singură într-o vacanță dacă se așteaptă să meargă împreună.

— Credeți că s-au certat, *signori Mee-lays* și Greenleaf, pentru *signorina* Sherwood?

— Nu știu. E posibil. Știu că și *signor* Miles ținea mult la ea.

— Aha.

Tenente se încruntă încercând să-și dea seama ce și cum. Privi în sus, spre tânărul polițist, care asculta, în mod evident, însă nu avea nicio părere, judecând după imobilitatea expresiei lui.

Ce spusese îl prezenta pe Dickie ca pe un iubit gelos, care nu-i permisese lui Marge să meargă la Cortina și să se distreze, fiindcă ea îl plăcea prea mult pe Freddie Miles. Ideea că oricine, dar mai ales Marge, l-ar putea prefera pe boul acela cu ochi de faianță în locul lui Dickie, îl făcu pe Tom să zâmbească. Transformă zâmbetul într-o expresie confuză.

— Credeți într-adevăr că Dickie fuge de ceva sau credeți că e o coincidență că nu-l puteți găsi?

— Nu, nu. E deja prea mult. Mai întâi, cecurile. Poate știți despre ele din ziare.

— N-am înțeles complet care-i ideea cu cecurile.

Ofițerul explică. Știa datele cecurilor și numărul de persoane care credeau că sunt false. Îl lămuri că *signor* Greenleaf negase că ar fi falsuri.

— Dar când banca dorește să-l revadă în privința falsurilor îndreptate contra lui însuși și Poliția din Roma îl caută să-l interogheze despre moartea prietenului său, iar el dispare brusc..., zise *tenente* gesticulând. Asta nu poate să însemne decât că fuge de noi.

— Nu credeți că l-a ucis cineva? spuse Tom încetișor.

Ofițerul ridică din umeri, iar umerii îi rămaseră chiar sub urechi cel puțin cincisprezece secunde.

— Nu prea cred. Nu asta arată faptele. Deloc. *Ebbene*, am verificat prin radio fiecare barcă, de orice mărime, cu pasageri, de când a plecat din Italia. Fie a luat o barcă mică, cam cât una de pescuit, fie se ascunde în Italia. Sau, firește, undeva în Europa, fiindcă nu luăm de obicei numele persoanelor care ne părăsesc țara, iar *signor* Greenleaf a avut câteva zile la dispoziție să plece. În orice caz, se ascunde și pare vinovat. Ceva s-a întâmplat.

Tom se uită lung și grav la el.

— L-ați văzut vreodată pe *signor* Greenleaf semnând vreo confirmare de primire? Mai exact, în ianuarie sau februarie?

— L-am văzut semnând, spuse Tom. Dar mă tem că-n decembrie. Nu eram cu el în ianuarie sau în februarie. Chiar credeți că l-ar fi putut ucide pe *signor* Miles? întrebă din nou Tom, cu mirare.

— Nu are alibi, răspunse ofițerul. A spus că a ieșit la plimbare după ce a plecat *signor Mee-lays*, dar nimeni nu l-a văzut.

Îndreptă brusc un deget spre Tom.

— Și am aflat de la prietenul lui *signor Mee-lays*, *signor* Van Houston, că *signor Mee-lays* l-a găsit foarte greu pe *signor* Greenleaf la Roma, de parcă *signor* Greenleaf ar fi încercat să se ascundă de el. Este posibil ca *signor* Greenleaf să fi fost supărat pe *signor Mee-lays*, spunea *signor* Van Houston, deși *signor Mee-lays* nu era deloc supărat pe *signor* Greenleaf!

— Înțeleg, spuse Tom.

— *Ecco*[1], conchise *tenente*.

Se uita lung la mâinile lui Tom.

---

[1] „Asta este“ (lb. it.) (n.r.).

Sau așa își imagina Tom. Își pusese înapoi propriul inel. Remarcase oare *tenente* vreo asemănare? Tom întinse curajos mâna și își stinse țigara în scrumieră.

— *Ebbene*, spuse *tenente* ridicându-se. Mulțumesc frumos pentru ajutor, *signor Reepley*. Sunteți una dintre puținele persoane de la care am putut afla câte ceva despre viața personală a lui *signor* Greenleaf. În Mongibello, oamenii pe care-i cunoaște au fost foarte discreți. Este o trăsătură italiană, din păcate! Știți, le este teamă de poliție, chicoti el. Sper să dăm de dumneavoastră mai repede data viitoare când avem întrebări. Rămâneți mai mult la oraș și mai puțin la sat. Sau poate sunteți dependent de zonele noastre rurale?

— Dar chiar sunt! exclamă Tom. Eu cred că Italia este cea mai frumoasă țară din Europa. Dar, dacă doriți, țin legătura cu dumneavoastră la Roma, ca să știți mereu unde sunt. Sunt la fel de interesat ca dumneavoastră să-mi găsesc prietenul.

O spuse de parcă mintea sa inocentă ar fi uitat deja că Dickie putea fi un ucigaș.

Tenente îi înmânână o carte de vizită cu numele lui și adresa secției din Roma. Se înclină.

— *Grazie tante, signor Reepley. Buona sera!*

— *Buona sera*, răspunse Tom.

Polițistul mai tânăr îl salută la ieșire, iar Tom îi răspunse din cap și închise ușa.

Se simțea așa de ușor că ar fi putut să zboare ca o pasăre, afară, pe fereastră, cu brațele deschise! Ce idioți! Dăduseră târcoale și nu simțiseră nimic! Nu ghiciseră că Dickie fugea de întrebările legate de fals fiindcă nu era adevăratul Dickie! Singurul lucru la care le merse-se mintea fusese faptul că Dickie Greenleaf ar fi putut

să fie ucigașul lui Freddie Miles. Însă Dickie Greenleaf era mort, țeapăn ca un cui, iar el, Tom Ripley, era în siguranță! Ridică receptorul.

— Grand Hotel, vă rog, spuse el cu italiana lui Tom Ripley. *Il ristorante, per piacere.*[1] Îmi puteți rezerva o masă pentru o persoană de la 21.30? Mulțumesc. Numele este Ripley. R-i-p-l-e-y.

Avea să ia cina și să privească lumina lunii deasupra Canalului Grand. Să urmărească gondolele plutind lenețe, așa cum pluteau pentru orice îndrăgostit în luna de miere, cu gondolierii și vâselele lor profilându-se pe apa luminată de lună. Îi era îngrozitor de foame. Avea să mănânce lucruri delicioase și foarte scumpe – orice specialitate de la Grand Hotel, piept de fazan sau *petto di pollo*[2], și poate *cannelloni* la aperitiv, un sos cremos peste niște paste delicate și un *valpolicella*[3] de calitate, să-l soarbă în timp ce visa la viitor și plănuia următoarea mișcare.

În timp ce-și schimba hainele îi veni o idee genială: trebuia să aibă un plic la el, pe care să scrie că nu trebuie deschis timp de câteva luni. Înăuntru trebuia să se afle un testament semnat de Dickie, care-i lăsa banii și venitul lui.

Asta da idee!

---

[1] „Restaurantul, vă rog“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „Piept de pui“ (lb. it.) (n.r.).

[3] Vin italian (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 23

Veneţia, 28 februarie

Dragă domnule Greenleaf,

M-am gândit că, date fiind circumstanţele, nu mi-o veţi lua în nume de rău dacă vă scriu ce fel de informaţii personale am despre Richard, fiindcă se pare că sunt printre ultimii care l-au văzut.

L-am întâlnit la Roma, în jur de 2 februarie, la hotelul Inghilterra. Aşa cum ştiţi, asta se întâmpla la două sau trei zile după moartea lui Freddie Miles. Dickie era supărat şi nervos. A spus că pleca la Palermo de îndată ce poliţia termina de pus întrebări despre Freddie şi părea nerăbdător să plece, ceea ce era de înţeles. Însă voiam să vă spun că depresia plutea în aer, iar asta m-a îngrijorat mai mult decât nervozitatea lui. Am avut senzaţia că avea să încerce să comită un act violent – poate asupra sa. Ştiam şi că nu dorea să-şi mai revadă prietena, pe Marjorie Sherwood, şi a spus că va încerca să o evite, dacă venea de la Mongibello să-l vadă. Am încercat să-l conving să o vadă. Nu ştiu dacă s-a răzgândit. Marge are un efect liniştitor asupra oamenilor, poate ştiţi asta.

Ce încerc să vă spun este că simt că Richard s-ar fi putut sinucide. La momentul în care vă scriu nu a fost încă găsit. Sper că va fi înainte ca scrisoarea să ajungă la dumneavoastră. E de la sine înţeles că sunt convins că Richard nu a avut nimic de-a face, direct sau indirect, cu moartea lui Freddie, însă cred că şocul şi interogatoriile

i-au tulburat echilibrul. Acesta este un mesaj deprimant şi îmi pare rău că vi-l trimit. Ar putea fi complet lipsit de utilitate, iar Dickie ar putea (din nou de înţeles, ţinând cont de temperamentul lui) să se ascundă doar, până când toate neplăcerile dispar. Dar, cum timpul trece, mă simt tot mai nelalocul meu.

M-am gândit c-ar fi de datoria mea să vă scriu, doar ca să vă informez...

München, Martie

Dragă Tom,

Mulţumesc pentru scrisoare. A fost drăguţ din partea ta. Am răspuns poliţiei în scris şi cineva a venit să mă vadă. Nu vin la Veneţia, dar mulţumesc de invitaţie. Merg poimâine la Roma să mă întâlnesc cu tatăl lui Dickie, care zboară încoace. Da, cred şi eu c-a fost o idee bună să-i scrii.

Sunt atât de bulversată de toate astea, încât cred c-am făcut un soi de febră, poate de soiul celor numite Foehn *de germani, dar cauzată şi de un virus. Nu am fost capabilă să mă ridic din pat patru zile, altfel aş fi plecat deja la Roma. Te rog deci să-mi scuzi scrisoarea probabil lipsită de sens, un răspuns atât de slab comparativ cu scrisoarea ta amabilă. Dar am vrut să-ţi spun că nu sunt de acord cu tine, cum că Dickie s-ar fi sinucis. Nu e genul care să facă aşa ceva, deşi ştiu că vei spune că oamenii cu intenţii suicidare nu se comportă niciodată ca şi cum ar avea de gând să se omoare etc. Nu, orice altceva, dar nu asta, despre Dickie. Ar fi putut fi ucis pe o străduţă din Napoli sau chiar din Roma, fiindcă cine ştie dacă a ajuns sau nu la Roma după ce a plecat din Sicilia? Mi-l pot imagina fugind de responsabilităţi într-o aşa măsură încât să se ascundă până acum. Cred că încă se ascunde.*

Mă bucur că și tu crezi că falsurile sunt o eroare. A băncii, vreau să zic. Așa cred și eu. Dickie s-a schimbat mult din noiembrie, deci și-ar fi putut schimba și scrisul. Să sperăm că se va fi întâmplat ceva până primești scrisoarea asta. Am primit o telegramă de la domnul Greenleaf despre Roma, așa că trebuie să-mi adun energie pentru asta.

E bine că-ți știu adresa, în sfârșit. Mulțumesc din nou pentru scrisoare, sfat și invitații.

Toate cele bune,
Marge

P.S. Nu ți-am dat vestea cea bună. Un editor este interesat de „Mongibello"! Spune că vrea să vadă întreaga lucrare înainte să semnăm un contract, însă îmi dă speranțe! Dacă aș putea să o termin...

Tom își imagină că Marge hotărâse să fie prietenoasă cu el. Își schimbase probabil versiunea despre el și în fața poliției.

Dispariția lui Dickie cauza multă vâlvă în presa italiană. Marge, sau altcineva, oferise reporterilor fotografii. În *Epoca* erau poze cu Dickie pe barca lui în Mongibello, iar în *Oggi*, poze cu Dickie pe plajă sau pe terasă la Giorgio's și o poză cu Dickie și Marge – „prietena atât a dispărutului Dickie, cât și a lui Freddie cel ucis" – zâmbind, cu brațele înconjurându-și reciproc umerii, și chiar și un portret business al lui Herbert Greenleaf senior.

Tom căpătase adresa din München a lui Marge dintr-un ziar. În ultimele două săptămâni, *Oggi* publicase povestea vieții lui Dickie, descriindu-i anii de școală drept „rebeli". Înfloriseră atât de tare tema vieții sale

sociale în America și fuga lui în Europa de dragul artei, încât îl făceau să pară o combinație între Errol Flynn[1] și Paul Gauguin[2]. Săptămânalele ilustrate redau întotdeauna ultimele rapoarte ale poliției, lipsite de informații concrete, dar umflate cu orice teorie pe care ziariștii simțeau nevoia s-o dezvolte în săptămâna respectivă. Una dintre teoriile favorite fusese cea conform căreia Dickie fugise cu o altă fată – cea care-i semnase, poate, confirmările de primire – și se distra, incognito, în Tahiti, America de Sud sau Mexic. Poliția își continuă căutările în Roma, Napoli, Paris și atât. Nu existau indicii cu privire la ucigașul lui Freddie Miles și nu menționau nimic despre Dickie Greenleaf care fusese văzut cărându-i corpul, sau invers, în fața locuinței lui. Tom se întreba de ce nu dezvăluia poliția aceste informații ziarelor. Probabil fiindcă nu ar fi putut scrie asta fără a se expune acuzațiilor de calomnie din partea lui Dickie. Tom se simți flatat de descrierea făcută lui: „prieten loial" al dispărutului, care se oferise să dea orice informație despre caracterul și obiceiurile lui Dickie și care era la fel de uimit de dispariția lui ca toți ceilalți. „*Signor* Ripley, unul dintre turiștii înstăriți veniți din America în Italia", spunea articolul din *Oggi*, „locuiește acum într-un *palazzo* cu vedere la San Marco, în Veneția". Asta-l încântase cel mai mult pe Tom. Decupă și păstră paragraful.

Tom nu se gândise la locuința lui ca la un „palat", însă firește că era ceea ce italienii numeau *palazzo*: o casă cu două etaje, construită într-un stil convențional,

---

[1] Errol Leslie Flynn (1909–1959) – actor australian, cunoscut pentru rolurile sale romantice din filmele de la Hollywood.

[2] Paul Gauguin (1848–1903) – pictor postimpresionist francez care a dus o viață tumultoasă, marcată de călătorii și aventuri.

cu două sute de ani în urmă, cu o intrare principală pe Grand Canal, accesibilă doar cu gondola, cu trepte de piatră largi, care coborau în apă, și cu porți de fier care se deschideau cu o cheie de șaptesprezece centimetri, pe lângă ușile normale din spatele acestora, care se deschideau și ele cu o cheie enormă. Tom folosea de obicei „ușa din spate“, care se afla pe Viale San Spiridione. Dar când dorea să-și impresioneze musafirii, îi aducea acasă cu gondola.

Ușa din spate, care avea și ea aproape cinci metri înălțime, ca și zidul de piatră ce înconjura casa dinspre stradă, dădea într-o grădină care era cumva neglijată, însă rămăsese verde. Acolo erau doi măslini cioturoși și o scăldătoare pentru păsări, construită pe statuia învechită care reprezenta un băiețel gol, ținând în mâini un vas larg, deloc adânc.

Era o grădină potrivită pentru un palat venețian, ușor în paragină, având nevoie de lucrări de restaurare pe care nu avea să le primească, însă deosebit de frumoasă fiindcă apăruse pe lume în urmă cu mai bine de două sute de ani. Interiorul casei era exact cum credea Tom că trebuie să arate locuința unui burlac decent, cel puțin în Veneția. La parter avea o podea de marmură stil tablă de șah, care se întindea de la foaierul convențional până la intrarea fiecărei camere, iar la etaj o podea de marmură în nuanțe de alb și roz, mobilă care nu semăna deloc a mobilă, ci a imagine vie a muzicii *cinquecento* cântate la oboaie, flaute și viole *da gamba*. Avea doi servitori: Anna și Ugo, un cuplu de italieni tineri care lucraseră înainte pentru un american, așa că știau diferența dintre un Bloody Marry și un *crème de menthe frappé*. Îi puse să lustruiască fețele sculptate ale dulapurilor, cuferelor și

scaunelor, până când toate suprafețele părură să prindă viață în luminile difuze care se schimbau după mișcarea persoanelor din încăpere.

Singurul lucru oarecum modern era baia. În dormitorul lui Tom se afla un pat de uriaș, mai mult lat decât lung. Tom decorase camera cu o serie de imagini panoramice ale orașului Napoli din 1540 până în jur de 1880, pe care le găsise la anticariat. Își dăruise atenția completă decorării casei, timp de peste o săptămână. Avea acum o siguranță în gusturi pe care nu o simțise la Roma și despre care apartamentul lui din Roma nu dezvăluise nimic. Se simțea tot mai sigur pe sine în fiecare zi.

Încrederea în sine îl inspiră să îi scrie mătușii Dottie pe un ton calm și afectuos, pe care nu mai dorise niciodată să-l folosească, sau nu fusese niciodată capabil să-l folosească. O întrebase despre sănătatea ei de fier, despre micul ei cerc de prieteni vicioși din Boston și îi explicase atât de elocvent de ce-i plăcea Europa și de ce intenționa să trăiască acolo o vreme, încât copiase acea parte a scrisorii și o pusese în sertar. Scrisese acea scrisoare inspirată într-o dimineață, după micul dejun, în timp ce stătea în dormitorul lui. Era îmbrăcat într-un halat nou de mătase, făcut la comandă în Veneția, și privea pe fereastră, din când în când, la Grand Canal și la turnul cu ceas din Piazza San Marco, de dincolo de apă.

După ce terminase scrisoarea, bătuse testamentul lui Dickie la mașina de scris Hermes. În testament preciză că venitul și banii lui Dickie aflați la diverse bănci îi reveneau lui Tom. Se semnă Herbert Richard Greenleaf Junior. Tom se gândise că era mai bine să nu adauge un martor, fiindcă băncile l-ar fi putut întreba cine fusese, deși Tom ar fi putut inventa un nume italienesc, posibil

o persoană chemată de Dickie în apartamentul lui din Roma, ca martor la testament. Nu, mai bine să riște cu testament fără martori. Oricum, mașina de scris a lui Dickie avea mare nevoie de reparații, iar caracterele sale strâmbe erau la fel de distincte ca un scris de mână – și auzise că testamentele scrise de mână nu aveau nevoie de martori.

Semnătura era perfectă, întocmai precum cea subțire și întortocheată de pe pașaport. Tom exersase jumătate de oră înainte să semneze, își relaxase mâinile, semnase o bucățică de hârtie, apoi testamentul, foarte rapid. Și ar fi provocat pe oricine să încerce să dovedească că semnătura de pe testament nu era a lui Dickie. Tom pusese un plic în mașină și îl adresase „persoanelor în drept“, precizând că nu trebuia deschis decât în iunie, anul curent. Îl vârâse într-un buzunar lateral al valizei, de parcă l-ar fi avut cu sine o vreme și nu s-ar fi deranjat să-l scoată când se mutase.

Apoi luase mașina Hermes Baby, o pusese în cutie și îi dăduse drumul în canal, într-un loc prea îngust pentru o barcă, aflat în fața casei sale și lângă zidul grădinii. Era bucuros să scape de mașina de scris, deși îi fusese greu să se despartă de ea până atunci. Trebuie să fi știut, în subconștient, că urma să scrie testamentul sau ceva de maximă importanță cu ea, și de aceea o păstrase până atunci.

Tom urmărea ziarele italiene și ediția pariziană a cotidianului *Herald Tribune*. Căuta articolele despre Greenleaf și Miles, cu îngrijorarea care era de așteptat din partea unui prieten al lui Dickie și al lui Freddie. La sfârșitul lui martie, ziarele începuseră să sugereze că Dickie ar putea fi mort, ucis de același făptaș sau de aceiași făptași care profitaseră, falsificându-i semnătura. Un ziar anunța

că cineva din Napoli ar fi susținut că semnătura de pe scrisoarea din Palermo, în care se declara că nu se comiseseră falsuri împotriva sa, era tot un fals. Alții, însă, nu erau de acord. Un om din poliție, nu Roverini, credea că făptașul fusese *intimo* cu Greenleaf, că avusese acces la scrisoarea băncii și răspunsese, cu îndrăzneală, chiar el. „Misterul este", era citat ofițerul, „nu doar cine este falsificatorul, ci și cine primise acces la scrisoare, fiindcă portarul hotelului își amintește că i-a dat scrisoarea în mână domnului Greenleaf. Portarul își mai amintește și că Greenleaf era mereu singur în Palermo..."

Orbecăiau în jurul răspunsului, fără să-l nimerească. Dar Tom fu tulburat câteva minute bune, după ce citi. Le mai rămânea un singur pas până la adevăr. Ar fi putut să rezolve misterul chiar azi sau peste două zile. Sau știau de fapt răspunsul și încercau să-l prindă cu garda jos. *Tenente* Roverini îi trimitea mesaje personale la fiecare câteva zile, ca să-l țină la curent cu ce se întâmpla. Dacă urma să-l ia pe nepregătite într-una din zile, obținând dovada de care avea nevoie?

Tom avea sentimentul că era urmărit, mai ales când mergea pe străduța lungă și îngustă către ușa casei. Viale San Spiridione nu era decât o tăietură funcțională între zidurile verticale ale caselor, fără magazine și abia luminată ca să poată vedea pe unde merge. De-o parte și de alta nu avea nimic altceva decât fațadele caselor și porțile înalte, încuiate, care se confundau cu zidurile. Nu avea unde să fugă dacă era atacat, nu era nicio casă în care să se furișeze. Nu își imagina neapărat că l-ar încolți poliția. Îi era teamă de lucrurile fără nume și formă care-i bântuiau creierul asemeni Furiilor. Putea merge pe acolo fără griji

doar după ce bea câteva cocktailuri care îi alungau teama și îl făceau să meargă clătinându-se și fluierând.

În privința petrecerilor, avea de unde alege, deși în primele două săptămâni nu fusese decât la două. Avea și suficienți oameni la dispoziție, datorită unui mic incident care se petrecuse în prima zi când începuse să caute o casă. Un agent imobiliar, înarmat cu trei chei imense, îl luase să vadă o casă în parohia San Stefano, crezând că era nelocuită. Nu doar că era ocupată, însă o petrecere cu cocktailuri era în toi, iar gazda insistase ca Tom și agentul să rămână și să servească un cocktail, ca să se revanșeze pentru neplăcere. Dăduse casa la închiriat în urmă cu o lună, dar se răzgândise și uitase să informeze agenția. Tom rămăsese să bea ceva și se comportase în felul său rezervat și politicos. Cunoscuse toți musafirii, care, presupunea el, făceau parte din colonia de iarnă a Veneției și erau însetați de sânge proaspăt, judecând după felul în care îl întâmpinaseră și se oferiseră să-l ajute să-și găsească o casă. Firește că-i recunoscuseră numele, iar faptul că-l cunoștea pe Dickie Greenleaf îi sporise valoarea socială într-un fel care-l surprinsese până și pe Tom. Firește, urmau să-l invite peste tot, să-l interogheze și să-l stoarcă de toate informațiile, ca să-și pipereze viața lipsită de sens.

Tom se purtase rezervat, dar prietenos, un comportament adecvat pentru un tânăr aflat în situația lui – un tânăr sensibil, neobișnuit cu publicitatea zgomotoasă, al cărui prim sentiment cu privire la Dickie era de îngrijorare. Părăsise petrecerea cu adresele altor trei case la care să se uite (una fiind cea pe care o luă) și cu invitații la alte două petreceri. Mersese la petrecerea a cărei gazdă avea titlu nobiliar: Condessa Roberta (Titi) della

Latta-Cacciaguerra. Nu avea deloc chef de petreceri. Părea să vadă oamenii ca prin ceață, iar comunicarea era lentă și dificilă. Deseori, ruga oamenii să repete ce au spus. Era cumplit de plictisit. Dar se putea folosi de ei ca să exerseze, își zise el. Întrebările naive pe care i le puneau („Dickie bea mult?“, „Dar era îndrăgostit de Marge, nu-i așa?“, „Unde crezi c-a plecat, de fapt?“) erau un exercițiu bun pentru întrebările mai specifice pe care domnul Greenleaf urma să i le pună, dacă se întâlneau vreodată. Tom începu să fie neliniștit la vreo zece zile după scrisoarea lui Marge, fiindcă domnul Greenleaf nu îi scrisese și nici nu îi telefonase de la Roma. În unele clipe de teamă, Tom își imagina că poliția îi spusese domnului Greenleaf că se jucau cu Tom Ripley și îi ceruseră să nu ia legătura cu el.

În fiecare zi căuta cu aviditate în cutia poștală să vadă dacă primise vreo scrisoare de la Marge sau de la domnul Greenleaf. Casa lui era pregătită pentru sosirea lor. Răspunsurile la întrebările lor îi erau pregătite deja în minte. Parcă aștepta la nesfârșit să înceapă un spectacol, să se ridice o cortină. Sau poate că domnul Greenleaf avea atât de multe să-i reproșeze (să nu mai vorbim despre suspiciuni!), încât avea să-l ignore complet. Poate Marge îl încuraja în acest sens. În orice caz, nu putea pleca până nu se întâmpla ceva. Tom voia să plece, să-și facă mult așteptata călătorie în Grecia. Cumpărase un ghid și își plănuise deja itinerariul de-a lungul insulelor.

Într-o dimineață, în 4 aprilie, primi un apel telefonic de la Marge. Era la Veneția, la gară.

— Vin să te iau, spuse Tom cu voioșie. Domnul Greenleaf este cu tine?

— Nu, e la Roma. Sunt doar eu. Nu trebuie să vii să mă iei. N-am decât o geantă cu haine pentru o noapte.

— Prostii! exclamă Tom, care murea de dorul acțiunii. N-o să găsești casa de una singură.

— Ba da. E aproape de della Salute, nu? O să iau *motoscafo*[1] până la San Marco și apoi traversez cu gondola.

Știa unde stă.

— Fie, dacă insiști.

Se gândise c-ar fi fost mai bine să mai arunce o privire prin casă până ajungea ea.

— Ai mâncat de prânz?

— Nu.

— Ce bine! O sa mâncăm împreună undeva. Ai grijă la *motoscafo*!

Închiseră. Tom cercetă metodic casa, ambele camere mari de la etaj, scările și livingul. Nicăieri nu se afla nimic care să-i fi aparținut lui Dickie. Spera să nu pară o casă prea luxoasă. Luă de pe masa din living tabachera de argint pe care o cumpărase cu doar două zile în urmă și pusese să i se graveze inițialele pe ea și o așeză în sertarul de jos al unei comode.

Anna era în bucătărie, pregătind prânzul.

— Anna, o să mai avem pe cineva la prânz, spuse Tom. O tânără doamnă.

Chipul Annei se lumină cu un zâmbet, când auzi de musafiri.

— O tânără doamnă americană?

— Da. O veche prietenă. Când e gata prânzul, tu și Ugo vă puteți lua liber restul după-amiezii. Ne descurcăm singuri.

---

[1] „Barcă cu motor“ (lb. it.) (n.r.).

— *Va bene.*

Anna și Ugo veneau la 10.00 și stăteau, de obicei, până la 14.00. Tom nu-i voia acolo cât timp discuta cu Marge. Înțelegeau ceva engleză, nu suficient cât să urmărească perfect o conversație, însă Tom știa că amândoi aveau să ciulească urechile dacă se vorbea despre Dickie, iar asta îl deranja.

Pregăti martini și aranjă paharele și un platou cu aperitive pe o tavă, în living. Când auzi bătând la ușă, merse și o deschise entuziasmat.

— Marge! Ce bine-mi pare să te văd! Intră!

Îi luă valiza din mână.

— Ce mai faci, Tom? Oh! Toate astea sunt ale tale?

Privi în jur, apoi la tavanul înalt, casetat.

— Am închiriat-o. Pe un cântec, spuse Tom modest. Hai, ia ceva de băut! Spune-mi ce mai e nou! Ai vorbit cu poliția în Roma?

Îi așează pe scaun haina și pelerina transparentă.

— Da, am vorbit și cu domnul Greenleaf. Firește, e foarte necăjit.

Se așează pe canapea. Tom se așează pe un scaun, în fața ei.

— Au găsit ceva nou? Unul dintre polițiștii de acolo mă ține la curent, dar nu mi-a spus nimic important.

— Au aflat că Dickie a încasat echivalentul a peste o mie de dolari în cecuri de călătorie când a plecat din Palermo. Probabil a plecat undeva cu banii, poate în Grecia sau în Africa. Nu s-ar fi putut sinucide după ce tocmai încasase o mie de dolari.

— Așa e, încuviință Tom. Atunci mai există speranțe. N-am văzut asta în ziare.

— Nu cred c-au menționat.

— Nu. Ziarele scriu doar multe porcării despre ce-i plăcea lui Dickie să mănânce la micul dejun în Mongibello, spuse Tom turnând martini.

— E îngrozitor! Acum parcă e ceva mai bine. Când a ajuns domnul Greenleaf, ziarele înnebuniseră. Mulțumesc! zise ea acceptând recunoscătoare paharul.

— Ce mai face domnul Greenleaf?

Marge clătină din cap.

— Îmi pare rău pentru el. Tot insistă că poliția americană ar putea face treabă mai bună, dar nu știe italiană deloc, așa că asta face lucrurile și mai complicate.

— Ce face la Roma?

— Așteaptă. Ce putem face altceva? Iar mi-am amânat vaporul. Domnul Greenleaf și cu mine am fost la Mongibello și i-am întrebat pe toți cei de acolo, mai mult de dragul lui, firește. Nimeni n-a știut să ne spună nimic. Dickie nu s-a mai întors din noiembrie.

— Nu.

Tom sorbi din martini, gânditor. Marge era optimistă, vedea asta. Chiar și acum avea acea energie care-l făcea să se gândească la fetițele cercetașe, impresia că umplea mult spațiu, că ar fi putut dărâma ceva cu o mișcare bruscă, impresia de sănătate robustă și vagă murdărie. Deodată se simți extrem de enervat de prezența lui Marge. Reuși totuși să-și ascundă sentimentele, se ridică și o bătu pe umăr, ciupind-o afectuos de obraz.

— Poate acum e prin Tanger pe undeva, trăind ca un rege și așteptând să treacă totul.

— Ar fi o nesimțire din partea lui! spuse Marge râzând.

— N-am vrut să alarmez pe nimeni când am pomenit că era deprimat. Am simțit că era datoria mea să vă spun ție și domnului Greenleaf.

— Înțeleg. Nu, cred c-ai făcut bine că ne-ai spus. Doar că nu cred că-i adevărat.

Zâmbi larg, cu ochii lucind de un optimism care lui Tom i se păru complet deplasat.

Începu să o întrebe lucruri de bun-simț, practice, despre ce credea poliția din Roma, despre pistele pe care le aveau (nimic notabil) și despre ce auzise de cazul Miles. Nu era nimic nou în cazul Miles, însă Marge știa despre faptul că Freddie și Dickie fuseseră văzuți în fața locuinței lui Dickie pe la ora 20.00, în acea seară. Credea că povestea era exagerată.

— Poate că Freddie era beat sau poate că Dickie îi petrecuse umerii cu brațul. Cum poate cineva să-și dea seama sigur ce vede în întuneric? Să nu-mi spui că Dickie l-a ucis!

— Au vreo pistă concretă care i-ar facă se creadă asta?

— Firește că nu!

— Atunci de ce nu-și văd ăia de treabă și nu află cine l-a ucis de fapt? Și unde e Dickie?

— *Ecco!*[1] exclamă Marge emfatic. Oricum, poliția e sigură acum că Dickie a plecat de la Palermo la Napoli. Un steward își amintește că i-a dus bagajele de la cabină la doc.

— Serios? spuse Tom.

Și el își amintea de steward: un pișpirel neîndemânatic care-i scăpase geanta cu pânze încercând să o ducă sub braț.

---

[1] „Exact!“ (lb. it.) (n.r.).

— Dar credeam că Freddie a fost ucis la câteva ore după ce-a plecat de la Dickie! zise deodată Tom.

— Nu. Doctorii nu pot spune exact. Se pare că Dickie nu avea alibi, firește, fiindcă era singur. Ghinionul lui!

— Dar nu *cred* cu adevărat că Dickie l-a ucis, nu?

— Nu spun așa ceva. Dar plutește în aer. Firește că nu pot face afirmații hazardate despre un cetățean american, însă câtă vreme nu au alți suspecți, iar Dickie a dispărut... Proprietara lui din Roma a spus că Freddie a venit s-o întrebe cine locuiește în apartamentul lui Dickie, sau așa ceva. A spus că Freddie părea furios, de parcă se certaseră. A spus că el întreba dacă Dickie locuiește singur.

Tom se încruntă.

— De ce oare?

— Nu-mi dau seama. Italiana lui Freddie nu era grozavă, și poate că proprietara a înțeles greșit. Oricum, simplul fapt că Freddie era supărat de ceva nu dă bine pentru Dickie.

Tom ridică din sprâncene.

— Aș spune că nu dădea bine pentru Freddie. Poate că Dickie nu era deloc supărat.

Era perfect calm, fiindcă își dădea seama că Marge nu adulmecase nimic suspect.

— Nu mi-aș face griji în legătură cu asta, dacă nu apare ceva concret. Nu mi se pare demn de menționat, zise el turnându-și în pahar. Că veni vorba de Africa, s-au interesat deja în Tanger? Dickie vorbea despre Tanger.

— Cred c-au alertat poliția de pretutindeni. Ar trebui să aducă poliția franceză aici. Francezii sunt foarte buni la asta. Dar, firește, nu pot. Suntem în Italia, spuse ea, cu un prim tremur nervos în voce.

— Să mâncăm aici? întrebă Tom. Servitoarea lucrează la prânz și putem profita.

Spuse asta tocmai când Anna intră să anunțe că masa era gata.

— Minunat! spuse Marge. Afară plouă, oricum.

— *Pronto la collazione, signor*[1], spuse Anna zâmbind și privind-o pe Marge.

Anna o recunoaște din pozele din ziare, se gândi Tom.

— Tu și Ugo puteți pleca, dacă vreți, Anna. Mulțumesc!

Anna se întoarse în bucătărie. Acolo exista o ușă care dădea într-o alee laterală, pe care o foloseau servitorii. Tom o auzi meșterind la cafetieră, trăgând de timp ca să mai arunce o privire la Marge, fără îndoială.

— Și Ugo? întrebă Marge. Doi servitori?

— Păi, aici servitorii vin în cuplu. N-o să-ți vină să crezi, dar am căpătat locuința asta pentru cincizeci de dolari pe lună, fără încălzire.

— Nu pot să cred! Asta-i, practic, chiria din Mongibello.

— Exact! Firește, încălzirea e fantastică, însă n-o să-mi încălzesc decât dormitorul.

— E foarte confortabil aici.

— Am dat drumul la șemineu, ca să-ți fie bine, spuse Tom zâmbind.

— Ce s-a întâmplat? Ți-a murit vreo mătușă și ți-a lăsat toată averea? întrebă Marge, încă prefăcându-se uimită.

---

[1] „Prânzul este gata, domnule!“ (lb. it.) (n.r.).

— Nu. Am luat o decizie. Am de gând să mă bucur de tot ce mai am cât durează. Ți-am zis doar că treaba aceea din Roma n-a ieșit, iar în Europa aveam doar două mii de dolari, așa că am decis să trăiesc din ei până se duc, și apoi să mă întorc, falit, ca s-o iau de la capăt.

Tom îi explicase în scrisoarea lui că slujba pentru care aplicase era să vândă proteze auditive în Europa, pentru o companie americană, dar nu se vedea făcând asta, iar omul care-l intervievase nu-l considerase nici el potrivit. Îi mai spusese și că omul apăruse la un minut după ce vorbise cu ea, și de aceea nu se mai văzuse cu ea la Angelo's, atunci, în Roma.

— Două mii de dolari n-o să țină prea mult, în ritmul ăsta.

Încerca să afle dacă Dickie îi lăsase ceva, își zise Tom.

— O să țină până la vară, spuse Tom relaxat. Oricum, cred că merit asta. Mi-am petrecut mai toată iarna hălăduind prin Italia ca un țigan, fără bani, și mi-a cam ajuns.

— Unde ai fost?

— Păi, nu cu Tom... vreau să zic, nu cu Dickie, spuse el râzând, roșind la eroarea comisă. Știu că asta ai crezut. L-am văzut pe Dickie cam tot atât cât l-ai văzut și tu.

— Ei, haide, spuse Marge.

Părea deja cam beată.

Tom mai pregăti două sau trei martini.

— Cu excepția excursiei la Cannes și a celor două zile la Roma, în februarie, nu l-am văzut deloc pe Dickie.

Nu era chiar adevărat, fiindcă îi scrisese că „Tom locuia" cu Dickie la Roma, la câteva zile după excursia la Cannes. Însă acum, că se afla față în față cu Marge, se simțea rușinat că ea credea că Tom petrecuse atât de mult timp cu Dickie, și că el și Dickie ar fi putut fi vinovați de

ceea ce îi acuza în scrisoare. Își mușcă limba când turnă băuturile, urându-se pentru lașitate.

În timpul prânzului – Tom regretă enorm că felul principal era friptură de vită rece, extrem de scumpă pe piața italiană –, Marge îl interogă, mai ceva ca un ofițer de poliție, despre starea lui Dickie cât se aflase la Roma. Tom fu nevoit să recunoască cele zece zile petrecute cu Dickie la Roma după excursia la Cannes și fu întrebat despre toate, de la Di Massimo, pictorul cu care Dickie lucrase, până la pofta de mâncare a lui Dickie și ora la care se trezea dimineața.

— Ce crezi că simțea cu privire la mine? Spune-mi sincer. Pot suporta.

— Cred că era îngrijorat, spuse Tom cu sinceritate. Cred... ei bine, poate a fost una dintre situațiile acelea care apar deseori, cu bărbați cărora le e teamă de căsătorie.

— Dar nu i-am cerut niciodată să ne căsătorim! protestă Marge.

— Știu, dar...

Tom se forță să continue, deși subiectul îi lăsa un gust amar.

— ...să zicem că nu putea să se confrunte cu răspunderea a cât de mult țineai la el. Cred că voia o relație mai puțin serioasă cu tine.

Asta-i spunea totul și nimic.

Marge se uită la el în felul acela binecunoscut, pierdut, apoi adoptă o expresie curajoasă și spuse:

— Eh, toate astea s-au dus deja pe apa sâmbetei. Mă interesează doar ce s-a ales de Dickie.

Furia ei la ideea că Tom s-ar fi aflat în compania lui Dickie toată iarna se dusese și ea, se părea, fiindcă nu voise să creadă asta oricum, iar acum nici nu trebuia.

— Nu ți-a scris cât era în Palermo? întrebă Tom precaut.

Marge clătină din cap.

— Nu. De ce?

— Voiam să știu în ce stare crezi că era atunci. Tu nu i-ai scris?

Ea ezită înainte să răspundă:

— Da. De fapt, i-am scris.

— Ce fel de scrisoare? Întreb doar fiindcă o scrisoare agresivă ar fi putut avea un efect negativ asupra lui în acel moment.

— Ah... e greu de spus ce fel. O scrisoare destul de prietenoasă. I-am zis că mă întorc în State.

Îl privi cu ochii mari.

Pe Tom îl încânta să-i privească fața, să privească pe altcineva foindu-se când mințea. Aceea fusese scrisoarea mizerabilă în care spusese că declarase la poliție că el și Dickie fuseseră mereu împreună.

— Nu cred că mai contează, spuse Tom cu o blândețe dulceagă și se rezemă de spătar.

Petrecură câteva momente în tăcere, apoi Tom o întrebă despre cartea ei, despre cine era editorul și cât mai avea de lucru. Marge răspunse la toate întrebările, plină de entuziasm. Tom simțea că, dacă l-ar fi avut pe Dickie înapoi și cartea publicată până iarna viitoare, Marge ar fi explodat de fericire cu un pocnet puternic și așa și-ar fi găsit sfârșitul.

— Crezi c-ar trebui să mă ofer să vorbesc cu domnul Greenleaf? întrebă Tom. Aș putea merge la Roma...

Doar că nu i-ar fi picat tocmai bine, își aminti el, fiindcă Roma avea prea mulți oameni care-l văzuseră când se dădea drept Dickie Greenleaf.

— Sau crezi că i-ar plăcea să vină aici? Am loc pentru el. Unde locuiește la Roma?

— Cu niște prieteni americani care au un apartament mare. Familia Northup, pe Via Quattro Novembre. Cred c-ar fi drăguț din partea ta să-l suni. Îți scriu adresa.

— Ce idee bună! Nu prea mă place, nu-i așa?

Marge zâmbi ușor.

— Să fiu sinceră, nu. Cred că-i cam dur cu tine. Crede, probabil, că l-ai stors de bani pe Dickie.

— Ei bine, n-a fost așa. Îmi pare rău că n-a funcționat planul de a-l aduce pe Dickie acasă, însă i-am explicat deja de ce. I-am scris cea mai drăguță scrisoare despre Dickie când am auzit c-a dispărut. N-a ajutat la nimic?

— Cred că da, însă... Ah, îmi pare teribil de rău, Tom! Pe fața asta de masă superbă!

Marge își răsturnase paharul de martini. Șterse cu neîndemânare fața de masă croșetată, folosind șervețelul.

Tom veni în goană de la bucătărie, cu o cârpă umedă.

— Nu-i nimic, spuse el, privind cum lemnul mesei se albește, deși îl ștergea

Nu de fața de masă îi păsa, ci de frumusețea mesei în sine.

— Îmi pare atât de rău, protestă Marge.

Tom simți că o urăște. Își aminti deodată cum îi atârna sutienul deasupra pervazului, în Mongibello. Lenjeria ei avea să fie întinsă pe scaune, dacă o invita să rămână. Ideea îl dezgusta. Îi aruncă un zâmbet deliberat peste masă.

— Sper că mă vei onora acceptând să dormi aici peste noapte. Nu în patul meu, adăugă râzând, însă am două camere sus și ești bine-venită în oricare.

— Mulțumesc mult. Accept, spuse ea zâmbind.

Tom o instală în propria lui cameră. Patul din cea-laltă era doar o canapea mai mare, nu la fel de comodă ca patul său dublu – iar Marge închise ușa să tragă un pui de somn după prânz. Tom rătăci neliniștit prin casă, întrebându-se dacă se afla ceva în camera lui care ar fi trebuit îndepărtat. Pașaportul lui Dickie se afla în căptușeala unei valize din dulap, însă acum valiza se afla, împreună cu celelalte lucruri ale lui Dickie, în Veneția. Nu se putu gândi la altceva incriminant, așa că încercă să-și alunge neliniștile.

Mai târziu, îi făcu lui Marge un tur al casei, arătându-i raftul cu cărți legate în piele din camera de lângă dormitor, cărți care veniseră la pachet cu casa, spuse el, deși erau ale lui, cumpărate la Roma, la Palermo și la Veneția. Își dădu seama că avusese vreo zece dintre ele în Roma și că unul dintre ofițerii tineri de poliție care îl însoțise pe Roverini se apropiase de ele, studiindu-le titlurile. Dar nu avea motiv de îngrijorare, se gândi el, chiar dacă același ofițer revenea. Îi arătă lui Marge intrarea principală, cu treptele sale late, de piatră. Mareea era scăzută, iar cele patru trepte erau dezgolite, cele două de mai jos fiind acoperite cu mușchi gros. Era din acel soi alunecos, cu fir lung, și atârna peste marginile treptelor ca un păr dezordonat, verde-închis. Scările îl dezgustau pe Tom, însă Marge le găsi foarte romantice. Se aplecă asupra lor, privind apa adâncă a canalului. Tom simți impulsul de a o împinge.

— Putem lua o gondolă și să venim pe aici diseară? întrebă ea.

— Desigur.

Ieșeau la cină, firește. Tom detesta lunga seară italiană care-i aștepta, fiindcă aveau să mănânce abia la 22.00, și

ea posibil să dorească să rămână la espresso-uri în San Marco până la 2 dimineața.

Tom privi cerul tulbure, lipsit de soare. Un pescăruș plonjă, așezându-se pe treptele unei case, dincolo de canal. Încerca să decidă căruia dintre noii săi prieteni venețieni să îi telefoneze și să-l întrebe dacă poate veni cu Marge să bea ceva, în jur de ora 17.00. Aveau să fie încântați să o cunoască, firește. Se hotărî să-l sune pe englezul Peter Smith-Kingsley. Peter avea o pătură afgană, un pian și un bar bine dotat. Tom îl consideră perfect, fiindcă Peter nu voia să plece lumea de la el. Puteau rămâne la el până la ora cinei.

CAPITOLUL 24

Tom îl sună pe domnul Greenleaf de la Peter Smith-Kingsley, în jur de ora 19.00. Domnul Greenleaf păru mai prietenos decât se așteptase Tom și dornic să afle orice firimitură de informație pe care i-o putea oferi despre Dickie. Peter, Marge și frații Franchetti, doi tineri arătoși din Trieste, pe care Tom îi cunoscuse recent, se aflau alături, putând auzi fiecare cuvințel, așa că Tom se descurcă mai bine decât ar fi făcut-o dacă era complet singur, crezu el.

— I-am spus lui Marge tot ce știu, spuse el, așa că vă poate povesti tot ce am uitat eu. Îmi pare rău că nu pot contribui cu nimic important care să ajute poliția.

— Poliția asta! spuse domnul Greenleaf îmbufnat. Încep să cred că Richard e mort. Din nu știu ce motiv, italienii ezită să recunoască posibilitatea asta. Se poartă ca niște amatori sau ca niște babe care se joacă de-a detectivii.

Tom fu șocat de bruschețea domnului Greenleaf cu privire la potențiala moarte a lui Dickie.

— Credeți că Dickie s-a sinucis, domnule Greenleaf? întrebă Tom încet.

— Nu știu, oftă el. Cred că-i posibil. Nu l-am crezut niciodată pe fiul meu stabil emoțional, Tom.

— Mă tem că sunt de acord cu dumneavoastră, spuse Tom. N-ați vrea să vorbiți cu Marge? E alături.

— Nu, mersi. Când se întoarce?

— Cred că mâine. Dacă doriți să veniți la Veneția, domnule Greenleaf, pentru un pic de odihnă, sunteți bine-venit să stați la mine.

Dar domnul Greenleaf refuză invitația. Nu era necesar să se dea pe spate, își dădu seama Tom. S-ar fi jucat cu focul și nu l-ar fi putut stinge. Domnul Greenleaf îi mulțumi pentru telefon și îi ură politicos noapte bună.

Tom se întoarse la ceilalți.

— Nicio veste de la Roma, le spuse dezolat.

— Ah, exclamă Peter dezamăgit.

— Uite, pentru telefon, Peter, spuse Tom lăsând o mie două sute de lire italiene pe pian. Mersi mult!

— Am o idee, începu Pietro Franchetti, în engleza lui cu accent italian. Dickie Greenleaf a făcut schimb de pașapoarte cu un pescar napolitan sau poate cu un traficant de țigări din Roma, ca să poată duce viața liniștită pe care și-a dorit-o mereu. Se întâmplă ca purtătorul pașaportului să nu fie un falsificator atât de bun pe cum credea și trebuie să dispară subit. Poliția trebuie să găsească un om care nu-și poate prezenta propria carte de identitate, să afle cine e, și apoi să caute o persoană cu numele lui, care se va dovedi Dickie Greenleaf.

Râseră cu toții, Tom cel mai tare.

— Problema cu teoria asta, spuse el, este că mulți oameni care-l cunoșteau pe Dickie l-au văzut în ianuarie și în februarie.

— Cine? îl întrerupse Pietro, cu beligeranța sa italiană iritantă, care părea de două ori mai iritantă în engleză.

— Eu, de exemplu. Dar, după cum spuneam, falsurile datează din decembrie, spune banca.

— Totuși, e o idee! ciripi Marge, simțindu-se foarte bine după al treilea pahar, în timp ce zăcea pe șezlongul uriaș al lui Peter. O idee foarte tipică lui Dickie. Ar fi făcut-o, probabil, imediat după Palermo, când avea și problema cu falsurile peste toate celelalte. Nu cred în falsurile alea nicio secundă. Cred că Dickie s-a schimbat într-atât, încât i s-a schimbat și scrisul.

— Așa cred și eu, spuse Tom. Oricum, banca nu are unanimitate când spune că sunt toate falsuri. America e împărțită, iar Napoli e de acord cu America. Napoli nici n-ar fi remarcat vreun fals, dacă nu le spunea America.

— Mă întreb ce-or scrie ziarele în seara asta, spuse Peter voios, încălțând înapoi un papuc gen șlap, pe care-l scosese fiindcă probabil îl jena. Să ies să le cumpăr?

Dar unul dintre frații Franchetti se oferi să iasă el și țâșni din încăpere. Lorenzo Franchetti purta o vestă roz, brodată, complet *inglese*, un costum făcut în Anglia și pantofi englezești cu talpa groasă, iar fratele său era îmbrăcat foarte asemănător. Peter, pe de altă parte, era îmbrăcat italienește din creștet până-n tălpi. Tom remarcase la petreceri și la teatru că, dacă un om era îmbrăcat în haine englezești, era italian și viceversa.

Când ajunse Lorenzo cu ziarele, mai sosiră și alți oameni: doi italieni și doi americani. Ziarele trecură din mână în mână. Urmară discuții, schimburi de speculații stupide, entuziasm cu privire la știrile zilei: casa lui Dickie din Mongibello fusese vândută unui american pentru de două ori prețul cerut. Banii urmau să fie reținuți de banca din Napoli până când Greenleaf îi solicita.

Același ziar avea o caricatură cu un bărbat în genunchi, căutând sub birou. Soția îl întreba: „Buton de guler?“, iar el răspundea: „Nu, îl caut pe Dickie Greenleaf.“

Tom auzise că la Roma teatrele preluaseră subiectul în scheciuri.

Unul dintre americanii care tocmai venise, Rudy-cum-va, îi invită pe Tom și pe Marge la un cocktail a doua zi, la hotelul lui. Tom se pregăti să refuze, dar Marge spuse că era încântată. Tom nu se gândise că avea să rămână și mâine, fiindcă ea îi spusese că va lua prânzul și va pleca. Petrecerea avea să fie de groază, se gândi Tom. Rudy era un om dintr-o bucată, cu gura mare, în haine extravagante, care susținea că e anticar. Tom o ghidă pe Marge afară din casă, înainte să mai accepte și alte invitații și mai departe în viitor.

Marge era toată o chicoteală, ceea ce-l irită pe Tom în timpul cinei lor cu cinci feluri, însă făcu un efort suprem și îi răspunse cu aceeași monedă, ca o broască neajutorată care tresare sub un ac electric, își zise el. Când ea lansa mingea, el o prelua și dribla puțin. Spuse lucruri precum: „Poate Dickie s-a regăsit brusc în picturile sale și a plecat ca Gauguin în insulele Mării Sudului.“ I se făcu rău. Apoi Marge îndrugă o fantezie despre Dickie și insulele Mării Sudului, făcând gesturi lenețe cu mâinile. Ce era mai rău abia acum urma, se gândi Tom. Cursa cu gondola! Dacă își lăsa mâinile să atârne în apă, spera să i le sfâșie un rechin. Comandă desertul care nu mai încăpea, însă Marge îl mâncă.

Marge dori o gondolă privată, nu serviciul obișnuit de feribot care ducea câte zece oameni odată de la San Marco, pe treptele Santa Maria della Salute, așa că o comandară. Era 1.30 dimineața. Tom avea un gust maroniu

și greu în gură, de la prea multe espresso-uri, inima i se zbătea ca niște aripi deschise, și nu se aștepta să poată dormi până în zori. Se simțea extenuat, așa că zăcu pe scaun la fel de leneș ca Marge, având grijă să nu-și atingă coapsa de a ei. Marge era tot explozivă, întreținându-se cu un monolog despre răsăritul venețian, pe care-l văzuse, se pare, cu o altă ocazie. Legănarea molatică a bărcii și loviturile ritmice de vâslă ale gondolierului îl amețiră pe Tom. Apa care lega punctul din San Marco unde opreau bărcile de scările casei lui părea interminabilă.

Scările erau acum acoperite, mai puțin ultimele două de sus, iar apa trecea peste suprafața celei de-a treia, deranjându-i mușchiul în mod dezgustător. Tom plăti gondolierului cu un gest automat și rămase în fața porților masive. Își dădu seama că nu avea cheile. Privi în jur, să vadă dacă se putea cățăra undeva, însă de pe scări nu putu nici măcar ajunge la un pervaz. Înainte să spună ceva, Marge izbucni în râs.

— N-ai adus cheia! Dintre toate lucrurile, suntem blocați la ușă, cu apele furibunde în jurul nostru, și fără cheie!

Tom încercă să zâmbească. De ce s-ar fi gândit să care două chei de aproape treizeci de centimetri fiecare, care cântăreau cât două revolvere? Se întoarse și strigă gondolierului să se întoarcă.

— Ah, chicoti gondolierul de peste apă. *Mi dispiace, signor! Deb' ritornare a San Marco! Ho un appuntamento!*[1]

Continuă să vâslească.

— Dar nu avem cheie! urlă Tom în italiană.

---

[1] „Îmi pare rău, domnule! Trebuie să mă întorc în San Marco! Am o întâlnire!" (lb. it.) (n.r.).

— *Mi dispiace, Signor!* răspunse gondolierul. *Mandaro' un altro gondoliere!*[1]

Marge râse iar.

— Ah, o să ne ia un alt gondolier. Nu-i așa că-i frumos?

Se ridică pe vârfuri.

Nu era deloc o noapte frumoasă. Era răcoare și începuse să cadă o ploaie murdară. Ar fi putut chema gondola-feribot, se gândi Tom, dar nu o vedea nicăieri. Singura barcă pe care o văzu fu o *motoscafo* care se apropia de pontonul San Marco. Era o șansă minimă ca acea *motoscafo* să se deranjeze să-i culeagă, însă Tom urlă oricum în direcția sa. Nava, plină de lumini și oameni, înaintă orbește spre pontonul de lemn de dincolo de canal. Marge ședea pe treapta de sus, cu brațele în jurul genunchilor, nefăcând nimic. În sfârșit, o barcă cu motor care arăta ca o barcă de pescuit încetini, și cineva strigă în italiană:

— Ați rămas pe dinafară?

— Am uitat cheile! explică Marge veselă.

Dar nu vru să urce în barcă. Spuse că va aștepta pe trepte până când Tom merge pe cealaltă parte și deschide dinspre stradă. Tom spuse că ar putea dura cincisprezece minute sau mai mult și că probabil va răci, așa că acceptă, în cele din urmă, să urce. Italianul îi duse până la cea mai apropiată oprire de la treptele Santa Maria della Salute. Refuză să primească bani, dar acceptă restul de pachet de țigări americane al lui Tom. Tom nu știa de ce, însă îi fu și mai frică în acea noapte, mergând pe strada San Spiridione cu Marge. Ea, firește, nu fu afectată deloc și vorbi tot timpul.

---

[1] „Îmi pare rău domnule! Chemați alt gondolier!“ (lb. it.) (n.r.).

CAPITOLUL 25

Tom fu trezit foarte devreme în dimineața următoare de o bătaie în ușă. Își puse halatul și coborî. Era o telegramă și trebui să fugă înapoi sus să aducă un bacșiș curierului. O citi în livingul friguros.

M-AM RĂZGÂNDIT. VREAU SĂ TE VĂZ.
SOSESC 11.45 – H. GREENLEAF

Tom se cutremură. Dar se așteptase la asta, își zise el. Deși nu tocmai. Îi era groază. Sau o fi fost ora de vină? Abia mijeau zorii. Livingul arăta cenușiu și oribil. Acel „văz“ din telegramă îi dădea un aer bizar, arhaic. De obicei, telegramele italiene aveau erori ortografice mult mai amuzante. Și dacă ar fi pus un „R“ sau un „D“ în loc de inițiala „H“? Cum s-ar fi simțit atunci?

Fugi sus și se aruncă în patul călduros, să mai doarmă puțin. Se întrebă dacă Marge va veni să-i bată la ușă fiindcă se trezise, însă trase concluzia că nu auzise prin somn venirea curierului. Tom își imagină cum avea să-l întâmpine pe domnul Greenleaf la ușă, să-i strângă mâna cu fermitate, și apoi ce întrebări îi va pune, însă mintea i se încețoșă de oboseală și îl făcu să se simtă înspăimântat și confuz. Era prea adormit să formuleze întrebări și răspunsuri specifice și prea încordat ca să doarmă. Voia să facă o cafea și s-o trezească pe Marge, ca să discute cu

cineva, însă nu se putea confrunta cu ideea de a merge în cameră și a vedea lenjeria și jartierele ei peste tot – chiar nu putea.

Marge fu cea care îl trezi, anunțându-l că făcuse deja cafeaua.

— Ce spui de asta? zise Tom rânjind. Am primit o telegramă de la domnul Greenleaf în dimineața asta. Vine la prânz.

— Serios? Când ai primit telegrama?

— Dimineață devreme. Dacă n-am visat, zise Tom căutând telegrama. Uite-o!

— Vreau să te văz, citi Marge și râse. Ce drăguț. O să-i facă bine, sper. Cobori sau îți aduc aici cafeaua?

— Cobor, spuse Tom și își puse halatul.

Marge era deja în pulover și pantaloni comozi din velur negru, bine croiți și la comandă, presupuse Tom, fiindcă se potriveau siluetei ei de tărtăcuță, pe cât o puteau face niște pantaloni. Băură cafea până când ajunseră Anna și Ugo, la ora 10, cu lapte, chifle și ziarele de dimineață. Apoi mai făcură cafea cu lapte fierbinte și stătură în living. Era una dintre diminețile când ziarele nu spuneau nimic despre cazurile Dickie sau Miles. Unele dimineți erau așa, dar subiectele erau reluate în ziarele de seară, chiar dacă de fapt nu existau vești adevărate de raportat, doar ca să le aducă aminte oamenilor că Dickie încă lipsea și crima Miles nu fusese încă rezolvată.

Marge și Tom merseră la gară să-l întâmpine pe domnul Greenleaf la 11.45. Ploua din nou și vântul era atât de puternic, încât ploaia părea brumă pe fețele lor. Se adăpostiră în gară, privind oamenii care intrau. Iată-l și pe domnul Greenleaf, solemn și pământiu. Marge se grăbi să-l sărute pe obraz, iar el îi zâmbi.

— Bună, Tom! spuse el din inimă, întinzându-i mâna. Ce mai faci?

— Foarte bine, domnule. Dumneavoastră?

Domnul Greenleaf avea doar o valijoară, însă i-o căra un hamal, care călători cu ei în *motoscafo*, deși Tom spuse că ar fi putut căra el valijoara, fără probleme. Tom sugeră să meargă direct la el acasă, dar domnul Greenleaf dori să se instaleze mai întâi la hotel și insistă.

— Vin imediat ce mă înregistrez. Cred c-o să încerc Gritti. E aproape de tine? întrebă domnul Greenleaf.

— Nu tocmai, dar puteți merge până la San Marco și să luați gondola, spuse Tom. Venim cu dumneavoastră, dacă doriți doar să vă înregistrați. Credeam că ați dori să luăm prânzul împreună, asta dacă nu vreți să rămâneți singur cu Marge o vreme.

Se transformase din nou în vechiul Ripley, ultra-modest.

— Am venit să vorbesc cu tine! spuse domnul Green-leaf.

— Vești? întrebă Marge.

Domnul Greenleaf clătină din cap. Arunca priviri nervoase și absente pe geamul vaporului, de parcă aspectul ciudat al orașului îl obliga să privească, deși nu înregistra nimic. Nu răspunsese la întrebarea lui Tom despre prânz. Tom își încrucișă brațele, adoptă o expresie plăcută și nu mai încercă să vorbească. Motorul navei făcea un zgomot teribil, oricum. Domnul Greenleaf și Marge vorbeau despre niște oameni pe care-i cunoșteau la Roma. Tom văzu că Marge și domnul Greenleaf se înțelegeau foarte bine, deși Marge spusese că îl cunoscuse de curând, când îl întâlnise la Roma.

Merseră să ia prânzul la un restaurant modest, între Gritti și Rialto, specializat în fructe de mare, care erau mereu prezentate crude pe o tejghea lungă, în interior. Unul dintre platouri avea soiuri din caracatițele mici și mov care-i plăceau lui Dickie foarte mult, iar Tom îi spuse lui Marge, făcându-i semn când trecură pe lângă ele:

— Păcat că Dickie nu-i aici să se bucure de ele.

Marge zâmbi voioasă. Era mereu în toane bune când urma să mănânce.

Domnul Greenleaf vorbi ceva mai mult în timpul prânzului, însă chipul lui rămase împietrit. Privea mereu în jur când vorbea, parcă sperând ca Dickie să apară în orice moment. Nu, poliția nu găsise nici urmă de indiciu, spuse el, și tocmai aranjase ca un detectiv particular american să vină și să soluționeze misterul.

Asta-l făcu pe Tom să înghită în sec. Probabil bănuia că detectivii americani erau ceva mai buni decât cei italieni. Însă inutilitatea planului i se păru evidentă și lui, și lui Marge, al cărei chip se goli deodată de orice expresie.

— S-ar putea să fie o idee foarte bună, spuse Tom.

— Ce părere ai despre poliția italiană? îl întrebă domnul Greenleaf.

— Păi... destul de bună, de fapt. Mai au și avantajul că vorbesc italiană și pot ajunge peste tot, să investigheze tot soiul de suspecți. Bănuiesc că omul după care ați trimis vorbește italiană.

— Nu știu. Chiar nu știu, spuse domnul Greenleaf frustrat, de parcă tocmai își dăduse seama că ar fi trebuit să întrebe și nu o făcuse. Se numește McCarron. Se spune că-i foarte bun.

Probabil nu vorbește italiană, se gândi Tom.

— Când ajunge?

— Mâine sau poimâine. Mâine voi fi la Roma să-l întâmpin, dacă ajunge.

Domnul Greenleaf își terminase *vitello alla parmigiana*[1]. Nu mâncase prea mult.

— Tom are cea mai frumoasă casă din lume! spuse Marge, începând prăjitura cu rom din șapte straturi.

Tom își schimbă privirea urâcioasă într-un zâmbet.

Interogatoriul, își spuse el, avea să urmeze acasă, probabil când erau singuri. Știa că domnul Greenleaf dorea să-i vorbească în particular, așa că Tom propuse să ia cafeaua la restaurantul unde se aflau, înainte ca Marge să sugereze să meargă acasă. Lui Marge îi plăcea cafeaua făcută la filtrul lui. Chiar și așa, Marge rămase cu ei în living jumătate de oră, după ce ajunseră acasă. Era incapabilă să se prindă, își spuse Tom. În cele din urmă, Tom se încruntă glumeț în direcția ei și aruncă o privire spre scări, iar ea înțelese, se lovi cu mâna peste gură și anunță că urcă să tragă un pui de somn. Era într-una dintre dispozițiile ei de entuziasm invincibil. Când vorbise cu domnul Greenleaf la prânz, îi spusese că firește că Dickie nu era mort și că nu trebuia deloc să se îngrijoreze, fiindcă nu-i făcea bine la digestie. De parcă tot mai avea speranțe să-i devină noră într-o zi, se gândi Tom.

Domnul Greenleaf se ridică și începu să se plimbe, cu mâinile în buzunarele jachetei, ca un director pe cale să-i dicteze o scrisoare stenografei. Nu comentase nimic despre luxul din casă și nici nu-l remarcase prea mult, observă Tom.

— Ei bine, Tom, începu el oftând, ce mai final, nu-i așa?

---

[1] Antricot de vită cu mozarella (lb. it.) (n.r.).

— Final?

— Tu locuiești în Europa, iar Richard...

— Nimeni nu a luat încă în considerare faptul că Dickie ar fi putut reveni în America, spuse Tom pe un ton plăcut.

— Nu, nici nu era posibil. Autoritățile de imigrație din America sunt prea pe față pentru asta, zise domnul Greenleaf continuând să se plimbe, fără să-l privească. Care-i părerea ta adevărată despre unde se află?

— S-ar putea ascunde în Italia cu mare ușurință, domnule, dacă nu stă la un hotel unde trebuie să se înregistreze.

— Sunt hoteluri în Italia unde nu e necesar?

— Nu oficial. Dar oricine știe italiană atât de bine ca Dickie poate scăpa. De fapt, dacă a mituit vreun proprietar din sudul Italiei să nu spună nimic, poate sta acolo chiar dacă respectivul știe că-i Richard Greenleaf.

— Și asta crezi tu c-ar putea face?

Domnul Greenleaf îl privi brusc, iar Tom văzu expresia aceea demnă de milă pe care o remarcase în prima seară când îl întâlnise.

— Nu. Cred... că e posibil. Asta-i tot ce știu.

Se opri.

— Îmi pare rău s-o spun, domnule, dar cred că există posibilitatea ca Dickie să fie mort.

Expresia nu se schimbă.

— Din cauza depresiei despre care mi-ai zis, de la Roma? Ce ți-a spus, mai exact?

— Era vorba de starea lui generală, zise Tom încruntându-se. Ce s-a întâmplat cu Miles l-a bulversat. E genul de om care urăște publicitatea de orice fel, violența de orice fel.

Tom își umezi buzele.

Agonia sa în încercarea de a se exprima era reală.

— A spus că dacă i se mai întâmplă ceva, avea să explodeze... sau nu știa ce altceva să facă. De asemenea, pentru prima dată, mi se pare că nu mai era interesat să picteze. Poate era doar temporar, însă până atunci avusesem mereu impresia că Dickie avea să continue să picteze, orice-ar fi.

— Chiar lua pictatul așa de în serios?

— Da. Asta da, spuse Tom ferm.

Domnul Greenleaf privi din nou spre tavan, cu mâinile la spate.

— Păcat că nu-l putem găsi pe Di Massimo ăsta. Ar putea ști câteva ceva. Am înțeles că Richard și cu el ar fi trebuit să plece împreună în Sicilia.

— Asta nu știam, spuse Tom.

Știa că domnul Greenleaf aflase asta de la Marge.

— A dispărut și Di Massimo, dacă o fi existat vreodată. Cred că Richard l-a inventat ca să mă convingă că picta serios. Poliția nu poate găsi niciun pictor pe nume Di Massimo pe... pe lista lor de persoane, sau ce-o mai fi.

— Eu nu l-am întâlnit niciodată, spuse Tom. Dickie a pomenit de el de câteva ori. Nu m-am îndoit niciodată de identitatea sau de existența lui.

Râse ușor.

— Ce ai spus mai înainte, „dacă i se mai întâmpla ceva“? Ce i se mai întâmplase?

— Nu știam pe atunci, la Roma, însă acum știu la ce se referea. L-au interogat despre barca scufundată la San Remo. V-au spus despre asta?

— Nu.

— Au găsit o barcă scufundată în San Remo. Se pare că barca dispăruse în ziua în care Dickie și cu mine am fost acolo și făcusem o plimbare într-o barcă de felul acela. Erau niște bărci mici cu motor, pe care le închiria lumea. În orice caz, barca se scufundase și erau pete pe ea, iar ei au crezut că-s de sânge. Au găsit barca chiar după moartea lui Miles și nu m-au putut găsi atunci, fiindcă eu călătoream prin țară, așa că l-au întrebat pe Dickie unde eram. Cred că, pentru o vreme, Dickie a crezut că-l suspectau că mă ucisese pe mine! râse Tom.

— Dumnezeule mare!

— Știu doar atât, fiindcă un inspector m-a interogat despre asta la Veneția acum câteva săptămâni. A spus că îl interogase pe Dickie în legătură cu asta, înainte. Lucru ciudat e că nu știam că mă caută – nu foarte serios, însă mă căutau – până ce n-am văzut într-un ziar din Veneția. Am mers la o secție de acolo și m-am prezentat.

Tom zâmbea încă. Hotărâse cu zile înainte să-i povestească totul domnului Greenleaf, dacă îl vedea, fie că acesta auzise despre San Remo sau nu. Era mai bine decât să afle de la poliție și să i se spună că Tom fusese cu Dickie la Roma când ar fi trebuit să știe că-l căuta poliția. În plus, se potrivea cu ce spusese despre depresia lui Dickie.

— Nu prea înțeleg nimic, spuse domnul Greenleaf.

Se așezase pe canapea și asculta cu atenție.

— Acum a trecut, fiindcă atât Dickie, cât și eu suntem în viață. Motivul pentru care pomenesc toate astea e că Dickie știa că sunt căutat de poliție, fiindcă îl întrebaseră unde eram. Se prea poate să nu fi știut exact unde eram la primul interogatoriu, însă știa că eram încă în țară. Dar chiar și după ce am venit la Roma să îl văd, el

tot nu le-a spus că m-a văzut. Nu voia deloc să coopereze, nu avea starea necesară. Știu asta fiindcă chiar atunci Marge a vorbit cu mine la Roma, la hotel. Dickie ieșise să discute cu poliția. Atitudinea lui a fost să-i lase pe polițiști să mă găsească singuri, fiindcă el nu voia să le spună unde sunt.

Domnul Greenleaf clătină din cap, într-un fel patern, ușor nerăbdător, de parcă îi era ușor să-l recunoască pe Dickie.

— Cred că aceea a fost noaptea în care a spus că, dacă i se mai întâmplă ceva... M-a cam pus în încurcătură când eram la Veneția. Poliția a crezut, probabil, că sunt cretin fiindcă nu știusem dinainte că sunt căutat, însă chiar nu știusem.

— Hmmm, spuse domnul Greenleaf părând că nu-l interesează.

Tom se ridică să ia niște brandy.

— Mă tem că nu sunt de acord cu tine, cum că Richard s-ar fi sinucis, spuse domnul Greenleaf.

— Ei bine, nici Marge nu e. Am spus doar că e o posibilitate. Nici măcar eu nu cred că e cel mai probabil.

— Nu crezi? Atunci ce crezi?

— Că se ascunde, spuse Tom. Brandy, domnule? Mă tem că e cam frig în casă, comparativ cu America.

— Așa e.

Domnul Greenleaf acceptă paharul.

— Știți, ar putea fi și în alte țări, nu doar în Italia, spuse Tom. Ar fi putut merge în Grecia, în Franța sau oriunde după ce a părăsit Napoli, fiindcă au început să-l caute doar câteva zile mai târziu.

— Știu, știu, răspunse domnul Greenleaf obosit.

CAPITOLUL 26

Tom sperase ca Marge să uite de invitația la cocktail a anticarului de la Danieli, însă nu uitase. Domnul Greenleaf se întorsese la hotel să se odihnească în jurul orei 16.00 și imediat ce rămăseseră singuri, Marge îi amintise lui Tom de petrecerea de la ora 17.00.

— Chiar vrei să mergi? întrebase Tom. Nici măcar nu-mi amintesc cum îl chema pe tip.

— Maloof. M-a-l-o-o-f, spuse Marge. Mi-ar plăcea să merg. Nu trebuie să stăm mult.

Așa că merseră. Ce ura Tom mai tare era spectacolul pe care-l dădeau: nu unul, ci doi dintre actorii principali ai scandalului Greenleaf, trecând la fel de neobservați ca un cuplu de acrobați aflați în lumina reflectoarelor la circ. Știa că nu reprezentau decât două nume pe care domnul Maloof le încasase, doi oaspeți de onoare care își făcuseră apariția. Desigur că domnul Maloof spusese tuturor că Marge Sherwood și Tom Ripley participau la petrecerea lui. Era un cadru neadecvat, simțea Tom. Iar Marge nu își putea scuza veselia spunând doar că nu era deloc îngrijorată de lipsa lui Dickie. Lui Tom i se păru chiar că Marge dădea peste cap martini-urile fiindcă erau gratis, de parcă n-ar fi putut primi câte dorea la el acasă, sau de parcă nu avea să-i cumpere alte câteva când se întâlneau cu domnul Greenleaf la cină.

Tom bău încet un pahar și reuși să rămână în partea opusă a încăperii față de Marge. Era prietenul lui Dickie Greenleaf, când cineva începea o conversație întrebându-l cine este, însă o cunoștea pe Marge foarte puțin.

— Domnișoara Sherwood este oaspetele meu, spunea el cu un zâmbet încurcat.

— Și domnul Greenleaf? Păcat că nu l-ați adus, îi spuse domnul Maloof, strecurându-se cu eleganța unui elefant și ducând cu el un Manhattan uriaș, într-un pahar de șampanie.

Purta un costum în carouri din tweed englezesc țipător, genul de model pe care-l făceau englezii, își zise Tom, împotriva voinței lor, pentru americani precum Rudy Maloof.

— Cred că domnul Greenleaf se odihnește, spuse Tom. Ne vedem cu el mai târziu, la cină.

— Ah, spuse domnul Maloof. Ați văzut ziarele din seara asta?

Întrebase politicos, cu o față solemnă și respectuoasă.

— Da, le-am văzut, răspunse Tom.

Domnul Maloof încuviință, fără să mai spună altceva. Tom se întrebă ce fel de lucru inconsecvent i s-ar fi adus la cunoștință, dacă spunea că nu văzuse ziarele. Articolele spuneau că domnul Greenleaf sosise la Veneția și locuia la palatul Gritti. Nu se pomenea nimic de vreun detectiv particular din America, așteptat să sosească în ziua aceea la Roma, sau vreodată, ceea ce-l făcu pe Tom să se îndoiască de povestea domnului Greenleaf. Era ca una dintre acele povești spuse de altcineva sau una provenită din propriile sale temeri imaginare, care nu se bazau pe nicio fărâmă de adevăr și de care, câteva săptămâni mai târziu, se va rușina că le crezuse. Așa fusese

și povestea cum că Marge și Dickie avuseseră o aventură în Mongibello, sau fuseseră pe punctul să o aibă, sau cum că sperietura privind falsurile din februarie urma să-l ruineze și să-l expună, dacă mai continua ca Dickie Greenleaf. De fapt, sperietura aceea trecuse. Ultima dată, șapte din zece experți din America spuseseră că nu credeau că cecurile fuseseră falsificate. Ar fi putut semna o altă confirmare de primire de la banca americană și să continue să fie Dickie Greenleaf la infinit, dacă nu și-ar fi lăsat temerile imaginare să-l copleșească. Tom își încleștă maxilarul. Încă-l mai asculta, cu o fracțiune de creier, pe domnul Maloof, care încerca să pară inteligent și serios, descriindu-și expediția în insulele Murano și Burano din dimineața aceea. Cu maxilarul încleștat, Tom se încruntă ascultând și se concentră intens asupra propriei vieți. Poate trebuia să creadă povestea domnului Greenleaf despre venirea detectivului, până când se dovedea falsă, însă nu avea s-o lase să-l zguduie sau să-l facă să dea la iveală vreo teamă. Tom replică absent la ceva ce spusese domnul Maloof, iar acesta râse sincer amuzat și se îndepărtă. Tom îi urmări spatele lat, cu ochi plini de dispreț, dându-și seama că fusese și era în continuare nesimțit și că trebuia să se adune, fiindcă purtarea politicoasă, chiar și față de acea mână de anticari de joasă speță, de cumpărători de gablonțuri și scrumiere – Tom văzuse mostre ale mărfurilor lor răspândite pe patul din camera unde-și lăsaseră hainele – era parte din datoria lui de gentleman. Dar îi aduceau prea mult aminte de cei cărora le spusese adio la New York. De aceea i se vârau pe sub piele ca o mâncărime și îl puneau pe fugă. Marge era motivul pentru care se afla acolo, în fond – singurul motiv.

Era vina ei. Tom luă o gură de martini, se uită la tavan și se gândi că, în câteva luni, nervii și răbdarea lui aveau să poată suporta chiar și asemenea oameni, dacă se mai regăsea în compania lor. Evoluase, cel puțin de când părăsise New Yorkul, și dorea să evolueze și mai mult. Se holbă la tavan și se gândi să navigheze spre Grecia, pe Marea Adriatică de la Veneția, în Marea Ionică, până la Creta. Asta urma să facă în vară. Iunie. Iunie – cât de dulce și de plăcut era cuvântul, clar, leneș și plin de soare! Reveria dură însă doar câteva secunde. Vocile răsunătoare, stridente, ale americanilor își forțară din nou drum în urechile lui și i se înfipseră asemeni unor gheare în nervii umerilor și în spate. Se deplasă involuntar către Marge. Se mai aflau doar două femei în încăpere, oribilele neveste ale unor afaceriști la fel de oribili, iar Tom se văzu nevoit să recunoască faptul că arăta mai bine decât oricare dintre ele. Însă vocea ei era mai rea, la fel, totuși mai rea.

Îi stătea pe limbă să facă o remarcă despre plecare, însă, cum nu se cuvenea ca un bărbat să propună plecarea, nu spuse nimic, ci se alătură grupului lui Marge și zâmbi. Cineva îi reumplu paharul. Marge vorbea despre Mongibello, spunându-le despre cartea ei, iar cei trei bărbați cu tâmplele cărunte, cu fețele boțite și cu capetele chele păreau fermecați de ea.

Când Marge însăși propuse să plece, câteva minute mai târziu, le fu foarte greu să scape de Maloof și de cohortele lui, care erau ceva mai bete și insistau să meargă cu toții la cină, însoțiți și de domnul Greenleaf.

— Dar pentru asta-i Veneția, pentru distracție! repeta domnul Maloof ca un idiot, profitând de ocazie să-și pună brațul în jurul lui Marge și s-o înghesuie puțin,

când încerca să o facă să rămână, iar Tom își zise că avusese noroc că nu mâncase, altfel ar fi vomitat pe loc.

— Ce număr are domnul Greenleaf? Să-l sunăm!

Domnul Maloof își croi drum spre telefon.

— Cred că mai bine plecăm, îi șopti Tom posomorât la ureche lui Marge.

O apucă cu duritate, dar eficace, de braț, și o conduse spre ușă, amândoi zâmbind și încuviințând din cap de la revedere pe măsură ce avansau.

— Care-i problema? întrebă Marge când ieșiră pe coridor.

— Niciuna. Doar că petrecerea ieșise de sub control, spuse Tom încercând să zâmbească.

Marge era cam pierdută, dar nu suficient ca să-și dea seama că era ceva în neregulă cu el. Transpira. Fruntea i se acoperise de broboane, așa că se șterse.

— Oamenii ăștia mă termină, spuse el. Vorbesc mereu despre Dickie, iar noi nici nu-i cunoaștem și nici nu vrem. Îmi fac rău.

— Ce ciudat. Nimeni nu mi-a spus un cuvânt despre Dickie. Nici măcar nu i-au menționat numele. Mi s-a părut mult mai bine decât ieri, la Peter.

Tom își ridică fruntea și nu spuse nimic. Erau genul de oameni pe care-i disprețuia. Cum să-i spună asta lui Marge, care era de teapa lor?

Îl luară pe domnul Greenleaf de la hotel. Era încă devreme pentru cină, așa că luară un aperitiv într-o cafenea de pe o stradă lângă Gritti. Tom încercă să se revanșeze pentru ieșirea de la petrecere fiind plăcut și vorbăreț la cină. Domnul Greenleaf era binedispus, fiindcă tocmai își sunase soția, care se simțea mult mai bine. Doctorul ei încerca noi injecții, de vreo zece zile,

explică el, iar ea părea să răspundă mai bine decât la orice încercaseră înainte.

Fu o cină liniștită. Tom spuse o glumă nevinovată, destul de amuzantă, iar Marge râse la nesfârșit. Domnul Greenleaf insistă să plătească, apoi spuse că se întorcea la hotel, fiindcă nu prea se mai simțea în stare să continue. Fiindcă alesese paste și nu mâncase salată, Tom se gândi c-ar fi putut suferi de probleme de turist. Dori să-i sugereze un remediu excelent, care putea fi găsit în orice farmacie, însă domnul Greenleaf nu era tocmai persoana căreia să-i spună ceva de genul acela pur și simplu, chiar dacă erau singuri.

Domnul Greenleaf spuse că urma să se întoarcă în ziua următoare la Roma, iar Tom promise să-l sune în jurul orei 9.00, ca să afle cu ce tren urma să plece. Marge se întorcea împreună cu el și era dispusă să meargă cu orice tren. Merseră înapoi la Gritti – domnul Greenleaf cu chipul său de industriaș, sub pălăria rotundă cenușie, arăta ca o părticică din Madison Avenue mutată pe străduțele înguste, în zig-zag – și își spuseră noapte bună.

— Îmi pare foarte rău că nu am apucat să petrec mai mult timp cu dumneavoastră, spuse Tom.

— Și mie, băiete. Poate altă dată.

Domnul Greenleaf îl bătu pe umăr.

Tom se întoarse acasă cu Marge, strălucind de bucurie. Totul mersese cum nu se putea mai bine, credea el. Marge sporovăia, chicotind fiindcă-și rupsese o bretea de la sutien și trebuia să-l țină cu o mână. Tom se gândea la scrisoarea pe care o primise de la Bob Delancey în acea după-amiază, prima veste de la Bob cu excepția unei cărți poștale primite cu mult timp în urmă. În scrisoare, Bob îi spunea cum poliția interogase pe toți ai casei despre o

fraudă cu impozite pe venit, în urmă cu câteva luni. Se părea că escrocul folosise adresa de acasă a lui Bob ca să-și primească cecurile și că le luase pur și simplu din marginea cutiei în care le punea poștașul. Poștașul fusese și el interogat. Își amintise numele George McAlpin de pe scrisori. Lui Bob i se păruse destul de amuzant. Descrisese reacțiile unor oameni din casă, când fuseseră interogați. Misterul era: cine luase scrisorile adresate lui George McAlpin? Pentru Tom, povestea asta era foarte liniștitoare. Episodul cu frauda îi atârnase ca o sabie deasupra capului, fiindcă știuse că urma să se facă o anchetă, cândva. Era bucuros că se oprise acolo. Nu-și putea imagina cum ar fi putut vreodată poliția să facă legătura între Tom Ripley și George McAlpin. În plus, așa cum spusese Bob, escrocul nici măcar nu încercase să încaseze cecurile.

Când ajunse acasă, se așeză în living să recitească scrisoarea lui Bob. Marge urcase să-și pregătească bagajul și să se culce. Tom era și el obosit, însă anticipația libertății de a doua zi, când Marge și domnul Greenleaf aveau să plece, era atât de plăcută, încât nu l-ar fi deranjat să stea treaz toată noaptea. Își scoase pantofii ca să-și poată pune picioarele pe canapea, se întinse pe o pernă și continuă să citească scrisoarea lui Bob.

„Poliția crede că e vreun străin care trecea și lua scrisorile ocazional, fiindcă niciunul dintre proștii din casa asta nu pare suspect...“

Era ciudat să citească despre cei pe care-i cunoștea în New York. Ed și Lorraine, fata bătută în cap care încercase să se îndese în cabina lui în ziua în care luase vaporul spre Europa. Era ciudat și deloc îmbietor. Ce viață plicticoasă duceau, târându-se prin New York, intrând și

ieșind din metrouri, stând în vreun bar soios de pe Third Avenue ca să se distreze, uitându-se la televizor, sau chiar dacă aveau bani pentru un bar de pe Madison Avenue sau un restaurant bun, când și când, cât de lipsit de farmec era totul, comparat cu cea mai mică *trattoria* din Veneția, cu mesele sale încărcate de salată verde, cu tăvile cu brânzeturi magnifice și cu chelnerii săi prietenoși, care-ți aduceau cel mai bun vin din *lume*! „Te invidiez fiindcă locuiești în Veneția, într-un palazzo vechi“, scrisese Bob. „Te plimbi des cu gondola? Cum sunt fetele? Devii atât de cult, încât nu vei mai vorbi cu noi când te întorci? Cât mai stai acolo, apropo?“

Pentru totdeauna, se gândi Tom. Poate că nu se va mai întoarce niciodată în State. Nu era vorba de Europa în sine, ci de nopțile petrecute de unul singur, aici și în Roma – ele îl făceau să simtă așa. Serile în singurătate, privind hărți, tolănit pe canapele, frunzărind ghiduri. Serile petrecute privindu-și hainele, ale lui și ale lui Dickie, și pipăind inelele lui Dickie, trecându-și degetele peste valiza de antilopă cumpărată de la Gucci. O lustruise cu o substanță specială, englezească. Nu că ar fi avut nevoie de lustru, fiindcă avea grijă de ea, dar pentru protecție. Îi plăceau obiectele, nu în cantități industriale, doar câteva, bine ales, de care nu se despărțea. Îi dădeau respect de sine. Nu ostentație, ci calitate, și dragostea care respecta calitatea. Posesiunile îi aminteau că exista și îl făceau să se bucure de existența lui. Atâta tot. Și nu-i așa că asta conta cel mai mult? Exista. Nu mulți erau cei care știau cum să se bucure de existența lor, chiar dacă aveau banii necesari. Nu aveai nevoie de munți de bani, ci de o anumită siguranță. Fusese pe drumul spre ea, chiar și cu Marc Priminger. Apreciase posesiunile

lui Marc, și asta-l atrăsese la casă, însă nu erau ale lui și îi fusese imposibil să înceapă să dobândească ceva al lui cu patruzeci de dolari pe săptămână. I-ar fi luat cei mai frumoși ani din viață, chiar dacă strângea cureaua serios, să-și cumpere lucrurile dorite. Banii lui Dickie îi oferiseră doar un plus de demaraj pe drumul pe care o luase. Banii îi ofereau plăcerea de a vedea Grecia, de a colecționa olărie etruscă, dacă asta dorea (citise recent o carte interesantă pe tema asta, scrisă de un american care locuia la Roma), să se alăture unor societăți de artă dacă avea chef și să doneze în beneficiul lor. Îi ofereau plăcerea, de exemplu, de a citi Malraux în acea seară, cât de târziu dorea, fiindcă nu trebuia să meargă la lucru de dimineață. Tocmai cumpărase o ediție în două volume a *Psihologiei artei* lui Malraux, pe care o citea acum, cu mare plăcere, în franceză, cu ajutorul unui dicționar. Se gândi să tragă un pui de somn, apoi să mai citească, fără să-i pese cât e ceasul. Se simțea confortabil și somnoros, în ciuda espresso-ului. Curba canapelei i se potrivea în jurul umerilor ca brațul cuiva, sau mai bine decât brațul oricui. Hotărî să petreacă noaptea acolo. Era mai comod decât pe canapeaua de sus. Peste câteva minute poate o să urce să-și ia o pătură.

— Tom?

Deschise ochii. Marge cobora scările, desculță. Tom se ridică. Marge avea caseta lui de piele maronie în mână.

— Tocmai am găsit inelele lui Dickie aici, spuse ea, fără suflare.

— Ah, da. Mi le-a dat mie. Să le am în grijă.

— Când?

— La Roma, cred.

Se dădu un pas în spate, dădu peste un pantof și îl ridică, mai mult ca să încerce să rămână calm.

— Dar ce urma să facă? De ce să ți le dea ție?

Căutase ață ca să-și coasă sutienul, se gândi Tom. De ce dracu' nu pusese inelele în altă parte, cum ar fi în căptușeala valizei?

— Nu știu, spuse Tom. Un moft, ceva. Știi cum e el. A spus că, dacă i se întâmpla ceva, voia ca eu să am inelele.

Marge păru confuză.

— Dar unde pleca?

— La Palermo. În Sicilia.

Ținea pantoful cu ambele mâini, într-o poziție din care putea folosi tocul din lemn ca pe o armă. Și imediat îi veni în minte cum avea s-o facă: o lovea cu pantoful, apoi o căra la ușa din față și o lăsa să cadă în canal. Avea să spună că a căzut, alunecând pe mușchi. Și era o înotătoare atât de bună, ar fi crezut că se poate ține la suprafață.

Marge se uită lung la cutie.

— Atunci voia să se sinucidă.

— Da... dacă privești astfel, atunci inelele... fac să pară mai probabil că s-a sinucis.

— De ce n-ai spus nimic despre ele înainte?

— Cred c-am uitat complet. Le-am pus bine, să nu se piardă, și nu m-am mai gândit să le verific de când mi le-a dat.

— Fie s-a sinucis, fie și-a schimbat identitatea, nu-i așa?

— Da, spuse Tom cu tristețe, dar ferm.

— Ai face bine să-i spui domnului Greenleaf.

— Da, așa voi face. Lui și poliției.

— Asta lămurește totul, spuse Marge.

Tom răsucea pantoful în mâini ca pe o pereche de mănuși, ținându-l totuși în poziție, fiindcă Marge îl privea ciudat. Încă se gândea. Glumea cu el? Știa deja?

— Nu-mi pot imagina un Dickie fără inelele lui, spuse ea cu sinceritate.

Tom știu că Marge nu bănuia adevărul, iar mintea ei rătăcea spre alte lucruri.

Se relaxă atunci, lăsându-se să cadă pe canapea și pretinzând că își pune pantofii.

— Exact, încuviință el automat.

— Dacă nu ar fi atât de târziu, l-aș suna pe domnul Greenleaf acum. Probabil că e în pat, iar dacă-i spun, n-o să doarmă toată noaptea.

Tom încercă să-și împingă piciorul în al doilea pantof. Chiar și degetele îi erau moi, fără putere. Își scormoni creierii să spună ceva amabil.

— Îmi pare rău că n-am zis mai devreme, spuse el cu o voce profundă. A fost una dintre...

— Da, pare un pic cam prostesc acum ca domnul Greenleaf să aducă un detectiv particular, nu?

Vocea îi tremura.

Tom o privi. Vedea că era pe punctul de a plânge. Era prima dată, își dădu seama Tom, când Marge realiza că Dickie ar fi putut fi mort, că probabil *era* mort.

— Îmi pare rău, Marge! Îmi pare rău, mai ales pentru că nu ți-am spus mai devreme despre inele.

O înconjură cu brațul. Trebuia, fiindcă se sprijinea de el. Îi mirosi parfumul. Stradivari, probabil.

— Era unul dintre motivele pentru care eram sigur că s-a sinucis... sau că era posibil s-o fi făcut.

— Da, spuse ea pe un ton nefericit, jalnic.

Nu plângea, de fapt, ci doar se sprijinea de el, cu capul aplecat, rigid. Ca o persoană care tocmai auzise vestea că murise cineva, își spuse Tom. Ceea ce se întâmplase.

— Ce zici de-un brandy? întrebă el cu tandrețe.

— Nu.

— Hai să stai pe canapea.

O conduse spre canapea. Ea se așeză, iar el traversă camera să ia sticla cu brandy și turnă în două păhărușe. Când se întoarse, ea dispăruse. Avu timp să-i vadă tivul halatului și picioarele goale dispărând în capul scărilor.

Prefera să fie singură, își spuse. Porni să-i ducă un brandy în cameră, apoi renunță. Probabil n-o putea ajuta. Știa cum se simțea. Duse păhărușele cu solemnitate la dulăpiorul cu băuturi. Voia să toarne doar unul înapoi, însă le turnă pe ambele și apoi puse sticla la loc.

Se scufundă din nou pe canapea, întinzându-și un picior cu laba atârnând, prea extenuat să-și mai scoată pantofii. Era la fel de obosit ca după ce-l ucisese pe Freddie Miles, se gândi deodată, sau pe Dickie, în San Remo. Fusese atât de aproape! Își aminti gândurile sale reci de a o lovi cu tocul pantofului, nu prea tare, ca să nu îi sfâșie pielea, de a o târî pe ușa din față, lăsând luminile stinse, ca nimeni să nu-i vadă, și de a inventa la repezeală o poveste, cum că, evident, alunecase, și că se gândise c-ar fi putut înota înapoi la scări, așa că nu sărise după ea și nu strigase după ajutor până când... Într-un fel, își imaginase până și cuvintele exacte pe care el și domnul Greenleaf aveau să și le spună unul altuia după aceea, domnul Greenleaf șocat și uimit, iar el părând tulburat, însă doar aparent. În profunzime avea să fie la fel de calm și de sigur de sine cum fusese după uciderea lui Freddie, fiindcă povestea lui era fără cusur. La fel ca povestea din

San Remo. Poveștile sale erau bune fiindcă și le imagina intens, atât de intens, încât ajungea să le creadă.

Pentru o clipă își auzi propria voce spunând: „... și stăteam pe trepte strigând-o, gândindu-mă că urma să iasă la suprafață în orice secundă, sau că îmi juca o festă... Dar nu eram sigur dacă se rănise. Fusese într-o dispoziție atât de bună cu câteva clipe înainte...“ Se încordă. Era de parcă un gramofon îi pornise în minte, de parcă în living se desfășura o dramă pe care era incapabil să o oprească. Se putea vedea cu poliția italiană și cu domnul Greenleaf lângă porțile mari care se deschideau către holul din față. Se putea vedea și auzi vorbind cu sinceritate. Și toată lumea l-ar fi crezut.

Dar ce părea să îl înspăimânte nu era dialogul sau convingerea lui halucinantă că o făcuse (știa că nu se întâmplase), ci amintirea lui însuși stând în fața lui Marge cu pantoful în mână, imaginându-și totul într-un fel rece și metodic. Și faptul că o mai făcuse de două ori înainte. Celelalte două erau fapte, nu produse ale imaginației. Putea spune că nu-și dorise să le facă, însă se întâmplase. Nu dorise să fie criminal. Uneori putea uita complet că ucisese, își dădu seama. Dar alteori, ca acum, nu putea. Uitase totul pentru o vreme în această seară, când se gândise la posesiuni, la însemnătatea lor și la motivele pentru care-i plăcea să locuiască în Europa.

Se răsuci pe o parte, cu picioarele ridicate pe canapea. Transpira și tremura. Ce se petrecea cu el? Ce i se întâmplase? Avea să bolborosească mâine o grămadă de prostii domnului Greenleaf, cum căzuse Marge în canal, cum strigase după ajutor și cum sărise în apă și nu o găsise? Chiar dacă Marge avea să se afle acolo, cu ei, urma s-o

ia razna și să dea drumul poveștii, trădându-și pornirile de maniac?

Trebuia să se confrunte mâine cu domnul Greenleaf în problema inelelor. Trebuia să repete povestea pe care i-o spusese lui Marge. Trebuia să ofere detalii, ca s-o facă mai credibilă. Începu să inventeze. Mintea i se liniști. Își imagină o cameră de hotel din Roma, pe Dickie și pe el stând și vorbind. Dickie își scoase ambele inele și i le dădu, spunând:

— Ar fi mai bine să nu spui nimănui despre asta...

CAPITOLUL 27

În dimineața următoare, Marge îi spuse lui Tom că îl sunase pe domnul Greenleaf la 8.30 ca să-l întrebe cât de repede puteau veni la hotel. Domnul Greenleaf probabil observase că era supărată. Tom o auzi începând să-i spună povestea inelelor. Marge folosi aceleași cuvinte pe care le folosise Tom – evident, îl crezuse –, dar Tom nu-și putu da seama cum reacționa domnul Greenleaf. Se temea că veștile acestea erau exact cele care aveau să atragă atenția asupra întregului tablou, și că domnul Greenleaf avea să fie însoțit de un polițist care să-l aresteze pe Tom Ripley. Această posibilitate punea în altă lumină avantajul de a nu se afla acolo când domnul Greenleaf auzea despre inele.

— Ce a spus? întrebă Tom, când Marge închise.

Ea se așeză, obosită, pe un scaun.

— Pare să simtă la fel ca mine. A spus că Dickie pare să fi dorit să se sinucidă.

Dar domnul Greenleaf avea să aibă timp la dispoziție să se gândească la asta înainte să ajungă ei acolo, își spuse Tom.

— La ce oră mergem? întrebă Tom.

— I-am zis pe la 9.30 sau mai devreme. De îndată ce-am băut cafeaua. Am pus deja de cafea.

Marge se ridică și intră în bucătărie. Era deja îmbrăcată în costumul de călătorie pe care-l purtase când sosise. Tom se ridică indecis pe marginea canapelei și își slăbi cravata. Dormise în hainele de seară, pe canapea, iar Marge îl trezise coborând, cu câteva minute înainte. Cum de putuse dormi toată noaptea în camera friguroasă, nu știa. Îl stânjenea. Marge fusese uimită să-l găsească acolo. Avea junghiuri la ceafă, la spate și în umărul drept. Se simțea complet epuizat. Se ridică brusc.

— Merg sus să mă spăl, strigă către Marge.

Aruncă o privire în camera sa de sus și văzu că Marge își împachetase valiza. O lăsase în mijlocul podelei, închisă. Tom spera că ea și domnul Greenleaf urmau totuși să plece cu unul dintre trenurile de dimineață. Probabil că aveau să plece, fiindcă domnul Greenleaf trebuia să se întâlnească astăzi cu detectivul american.

Tom se dezbrăcă în camera de lângă cea a lui Marge, apoi intră în baie și dădu drumul la duș. După ce își aruncă o privire în oglindă, decise să se bărbierească mai întâi. Intră înapoi în cameră să-și ia aparatul electric pe care-l luase din baie, fără vreun motiv anume, pentru vizita lui Marge. Întorcându-se, auzi telefonul sunând. Marge răspunse. Tom se aplecă peste balustradă, ascultând.

— Ah, bine, spuse ea. Da, nu contează dacă nu... Da, îi spun... Da, da, ne grăbim. Tom se spală... Ah, mai puțin de o oră. La revedere!

O auzi apropiindu-se de scări și se dădu înapoi, fiindcă era dezbrăcat.

— Tom? strigă ea. Detectivul din America a ajuns! Tocmai l-a sunat pe domnul Greenleaf și vine de la aeroport!

— Bine! strigă Tom și intră furios în dormitor.

Închise dușul și băgă aparatul de ras în priza de perete. Și dacă ar fi fost sub duș? Marge ar fi strigat oricum la el, presupunând că o auzea. Avea să fie bucuros când pleca și spera să plece în acea dimineață. Asta dacă domnul Greenleaf și cu ea nu hotărau să rămână și să vadă ce avea să facă detectivul cu el. Tom știa că detectivul venise la Veneția special să-l vadă pe el, altfel ar fi așteptat să-l întâlnească pe domnul Greenleaf la Roma. Tom se întrebă dacă și Marge își dădea seama de asta. Probabil că nu. Presupunea o minimă abilitate de deducție.

Tom se îmbrăcă într-un costum modest, cu cravată, și coborî să bea cafea cu Marge. Făcuse un duș pe cât de fierbinte suporta și se simțea mult mai bine. Marge nu spuse nimic la cafea, decât că inelele aveau să facă diferența atât pentru domnul Greenleaf, cât și pentru detectiv. Se referea la faptul că și detectivul avea să considere totul o sinucidere. Tom spera să aibă dreptate. Totul depindea de ce fel de om era detectivul acela. Totul depindea de prima impresie pe care i-o făcea.

Era o nouă zi cenușie, apăsătoare. Nu mai ploua la ora 9.00, dar plouase și avea să plouă iar, probabil către prânz. Tom și Marge luară gondola de pe treptele catedralei San Marco, și merseră de acolo la Gritti. Îi telefonară domnului Greenleaf în cameră. Domnul Greenleaf le spuse că domnul McCarron era acolo și le ceru să urce și ei.

Domnul Greenleaf le deschise ușa.

— Bună dimineața, spuse el.

Îi apăsă brațul lui Marge, părintește.

— Tom...

Tom intră în urma lui Marge. Detectivul se afla la fereastră. Era un bărbat scund și plinuț, de vreo treizeci

și cinci de ani. Chipul lui arăta prietenos și alert. Părea de o inteligență moderată, nimic mai mult decât atât, fu impresia lui Tom.

— Acesta este Alvin McCarron, spuse domnul Greenleaf. Domnișoara Sherwood și domnul Ripley.

Se salutară cu toții.

Tom remarcă o valiză nou-nouță pe pat, cu niște hârtii și fotografii împrăștiate în jur. McCarron îl cerceta din priviri.

— Înțeleg că ești prieten cu Richard? întrebă el.

— Amândoi suntem, spuse Tom.

Fură întrerupți o clipă, cât domnul Greenleaf se asigură că aveau unde să se așeze cu toții. Era o cameră măricică, mobilată din plin, cu ferestre care dădeau spre canal.

Tom se așeză într-un fotoliu fără brațe, tapițat cu roșu. McCarron se instalase pe pat și se uita prin teancul de hârtii. Tom văzu câteva copii, care păreau făcute după cecurile lui Dickie. Erau și câteva poze de-ale lui Dickie.

— Aveți inelele? întrebă detectivul uitându-se de la Tom la Marge.

— Da, spuse cu solemnitate Marge, ridicându-se.

Scoase inelele din geantă și i le dădu lui McCarron.

McCarron le ținu în palmă și i le arătă domnului Greenleaf.

— Sunt inelele lui? întrebă el.

Domnul Greenleaf încuviință, după o singură privire. Chipul lui Marge căpătă o expresie ofensată, de parcă urma să spună: „Îi cunosc inelele la fel de bine ca domnul Greenleaf, sau poate mai bine!“

McCarron se întoarse spre Tom.

— Când vi le-a dat? întrebă el.

— La Roma. Din câte îmi amintesc, aproximativ în 3 februarie, chiar la câteva zile după uciderea lui Freddie Miles, răspunse Tom.

Detectivul îl studia cu ochii lui de un căprui blând, curioși. Sprâncenele sale ridicate îi săpau câteva riduri în pielea tăbăcită de pe frunte. Avea păr castaniu, ondulat, tăiat foarte scurt în părți, cu câte o buclă înălțată deasupra frunții, într-un stil mai degrabă drăguț, studențesc. Tom își zise că fața lui nu trăda nimic pentru că era bine antrenată.

— Ce v-a spus când vi le-a dat?

— A spus că, dacă i se întâmpla ceva, dorea să am eu inelele. L-am întrebat ce credea că i se va întâmpla. A spus că nu știe, dar că s-ar putea să se întâmple.

Tom făcu o pauză deliberată.

— Nu părea mai deprimat atunci decât în multe alte ocazii. Vorbisem cu el, așa că nu mi-a trecut prin minte că urma să se sinucidă. Știam că dorea să plece, atât.

— Unde? întrebă detectivul.

— La Palermo, spuse el.

Tom o privi pe Marge și zise:

— Cred că mi le-a dat când am vorbit noi la Roma, la Inghilterra. Atunci, sau în ziua următoare. Îți amintești data?

— Da, 2 februarie, spuse Marge cu o voce supusă.

McCarron lua notițe.

— Altceva? îl întrebă pe Tom. Ce oră era? Băuse?

— Nu. Bea foarte puțin. Cred că era după-amiaza devreme. A spus că era mai bine să nu pomenesc despre inele nimănui și firește c-am fost de acord. Am pus inelele deoparte și am uitat complet de ele, așa cum i-am spus și domnișoarei Sherwood. Bănuiesc că motivul a

fost că mi-am spus mie însumi că nu voia să spun nimănui despre ele.

Tom vorbea cu sinceritate, poticnindu-se un pic, fără să-și măsoare cuvintele prea mult, așa cum ar fi vorbit oricine în condițiile respective.

— Ce ai făcut cu inelele?

— Le-am pus într-o cutie veche de-a mea, în care țin nasturi.

McCarron îl privi o clipă în tăcere, iar Tom profită de pauză ca să se pregătească pentru ce urma. Dinspre chipul acela placid, însă alert, de irlandez, putea veni orice, o întrebare neașteptată sau o declarație plată că nu-l credea. Tom se agăță mai tare, mental, de propria versiune a faptelor, hotărât să le apere până la moarte. În tăcere, Tom aproape că o putea auzi pe Marge respirând, iar tusea domnului Greenleaf îl făcu să tresară. Acesta arăta remarcabil de calm, aproape plictisit. Tom se întrebă dacă domnul Greenleaf plănuise cumva cu McCarron vreo schemă împotriva lui, pe baza poveștii cu inelele.

— Este genul de om care-ți împrumută inelele lui ca pe niște talismane pentru scurtă vreme? A mai făcut vreodată așa ceva? întrebă McCarron.

— Nu, răspunse Marge înaintea lui Tom.

Tom începu să respire mai ușor. Vedea că McCarron nu știa încă exact ce să înțeleagă. Aștepta răspunsul lui.

— Mi-a mai împrumutat lucruri înainte, spuse el. Mi-a spus să iau din cravatele și jachetele lui, uneori. Dar inelele sunt lucruri complet diferite, evident.

Simțise nevoia să spună asta, fiindcă Marge știa, cu siguranță, că Dickie îl găsise îmbrăcat în hainele lui.

— Nu mi-l pot imagina pe Dickie fără inele, îi spuse Marge lui McCarron. Și-l scotea pe cel verde când

mergea să înoate, însă și-l punea mereu înapoi imediat. Făceau parte din ritualul lui. De aceea cred că fie intenționa să se sinucidă, fie să-și schimbe identitatea.

McCarron încuviință.

— Știți să fi avut dușmani?

— Niciunul, spuse Tom. M-am gândit la asta.

— Vreun motiv pentru care ar fi vrut să se deghizeze sau să-și asume altă identitate?

Tom răspunse cu grijă, răsucindu-și gâtul dureros:

— E posibil să fi făcut asta, însă ar fi destul de greu să reușească asta în Europa. Ar fi trebuit să aibă alt pașaport. În orice țară intra, avea nevoie de pașaport. Ar fi avut nevoie de pașaport chiar și ca să se cazeze la hotel.

— Mi-ai spus că n-ar fi avut neapărat nevoie de pașaport, spuse domnul Greenleaf.

— Da, am spus asta despre micile hoteluri din Italia. E o posibilitate vagă, desigur. Dar după toată publicitatea asta pe tema dispariției lui, nu văd cum ar fi putut să-și păstreze identitatea secretă, spuse Tom. Cineva l-ar fi trădat până acum.

— Păi, a plecat cu pașaportul propriu, evident, spuse McCarron, fiindcă a intrat în Sicilia cu el și s-a înregistrat la un hotel mare.

— Da, spuse Tom.

McCarron luă notițe un moment, apoi se uită la Tom.

— Dumitale cum ți se pare, domnule Ripley?

McCarron nu terminase, nici pe departe, își spuse Tom. McCarron o să vrea să mai vorbească cu el, dar singur.

— Mă tem că sunt de acord cu domnișoara Sherwood. Se pare că s-a sinucis și a avut intenția asta de la bun început. Am mai spus asta și domnului Greenleaf.

McCarron se uită la domnul Greenleaf, însă acesta nu spuse nimic, ci doar îl privea, în așteptare. Tom avu sentimentul că McCarron era tentat și el să creadă că Dickie era mort și că era o risipă de timp și de bani să vină aici.

— Voiam doar să mai verific o dată faptele, spuse el întorcându-se la scotocitul prin hârtiile sale. Richard a fost văzut ultima oară în 15 februarie, când s-a dat jos de pe vapor la Napoli, venind de la Palermo.

— Corect, spuse domnul Greenleaf. Un steward își amintește că l-a văzut.

— Dar nici urmă de el la vreun hotel după aceea, și nimeni n-a mai vorbit cu el de atunci.

McCarron privi de la domnul Greenleaf la Tom.

— Exact, confirmă Tom.

McCarron o privi pe Marge.

— Exact, spuse Marge.

— Și când l-ați văzut ultima dată, domnișoară Sherwood?

— În 23 noiembrie, când a plecat la San Remo, spuse prompt Marge.

— Pe atunci erați în Mongibello? întrebă McCarron pronunțând numele orășelului cu un „g“ dur, ca un om care nu cunoștea italiana.

— Da, spuse Marge. Am ratat șansa de a-l vedea la Roma, în februarie, însă ultima dată când l-am văzut a fost în Mongibello.

Biata Marge! Tom simți parcă un val de afecțiune pentru ea, în ciuda a tot ce se întâmplase. Începuse să simtă afecțiune încă de dimineață, deși Marge îl enervase.

— Încerca să evite pe toată lumea, la Roma, explică Tom. De aceea, când mi-a dat prima dată inelele, am

crezut că are un plan de a scăpa de toți cunoscuții, de a merge să trăiască în alt oraș, de a dispărea o vreme.

— De ce crezi că ar fi vrut asta?

Tom elaboră, pomenind de moartea lui Freddie Miles și de efectul avut de această tragedie asupra lui Dickie.

— Credeți că Richard știa cine-l ucisese pe Freddie Miles?

— Nu. Sunt convins că nu știa.

McCarron așteptă părerea lui Marge.

— Nu, spuse ea clătinând din cap.

— Gândiți-vă un minut, îi spuse McCarron lui Tom. Nu credeți că asta i-ar explica într-un fel comportamentul? Nu credeți că de asta evită să se prezinte la poliție și se ascunde?

Tom se gândi o clipă.

— Nu mi-a dat niciun singur indiciu în acest sens.

— Credeți că Dickie se temea de ceva?

— Nu-mi dau seama de ce ar fi putut să se teamă.

McCarron îl întrebă pe Tom cât de apropiat fusese Dickie de Freddie Miles, ce prieteni comuni mai aveau, dacă știa despre vreo datorie între ei, despre prietene – „Doar Marge, din câte știu“, răspunse Tom, iar Marge protestă că nu era prietena lui Freddie, așa că nu se putea să fi fost vreo rivalitate din cauza ei – și dacă Tom era, în opinia lui, cel mai bun prieten al lui Dickie în Europa?

— Nu prea cred, răspunse Tom. Cred că Marge Sherwood este. Abia dacă știu câțiva dintre prietenii lui Dickie din Europa.

McCarron îi studie chipul.

— Ce credeți despre acele falsuri?

— Sunt falsuri? Credeam că nu e sigur.

— Eu nu cred că sunt, răspunse Marge.

— Opiniile par împărțite, spuse McCarron. Experții nu consideră că scrisoarea adresată băncii din Napoli este un fals, ceea ce nu poate decât să însemne că, dacă e într-adevăr vorba de un fals, Dickie acoperă pe cineva. Dacă ar fi un fals, pe cine ar putea acoperi?

Tom ezită un moment, dar Marge spuse:

— Așa cum îl cunosc, nu-mi pot imagina că ar acoperi pe cineva. De ce ar face-o?

McCarron se uita la Tom, dar fie că dezbătea dacă fusese sincer, fie că rumega tot ce auzise, Tom n-ar fi putut ghici. McCarron arăta ca un vânzător de mașini, tipic american, sau ca orice alt fel de comerciant, își spuse Tom. Era vesel, prezentabil, cu intelect mediu, capabil să discute despre baseball cu un bărbat sau să facă un compliment stupid unei femei. Tom nu avea o părere prea grozavă despre el, dar, pe de altă parte, nu era înțelept să-și subestimeze oponentul. Gura mică și moale a lui McCarron se deschise și Tom auzi:

— Domnule Ripley, ai putea să cobori cu mine câteva minute, dacă mai ai timp?

— Sigur, spuse Tom ridicându-se.

— Nu va dura mult, le spuse McCarron domnului Greenleaf și lui Marge.

Tom privi înapoi din ușă, fiindcă domnul Greenleaf se ridicase să spună ceva, dar Tom nu-l auzi. Își dăduse seama că afară ploua. Pânze subțiri și cenușii de ploaie se izbeau de ferestre. Fu ca o ultimă privire, încețoșată și grăbită: silueta lui Marge, părând mică și înghesuită în încăperea masivă, domnul Greenleaf bodogănind ca un bătrân, protestând. Dar acum camera confortabilă era parte din altă lume, alături de priveliștea de peste canal,

unde se afla casa lui – acum invizibilă, din cauza ploii –, pe care poate nu avea să o revadă.

Domnul Greenleaf întrebă:

— Dar... reveniți în câteva minute?

— Sigur că da, răspunse McCarron cu fermitatea impersonală a unui călău.

Merseră spre lift. Așa se proceda? se întrebă Tom. O discuție intimă pe hol. Urma să fie dat pe mâna poliției italiene, apoi McCarron se va întoarce în cameră, așa cum promisese. McCarron adusese câteva hârtii din valiza lui. Tom se uită la forma verticală ornamentală aflată lângă panoul cu numărul etajului din lift: avea un design în formă de ou, încadrat de patru puncte în relief – formă de ou și puncte până jos. „Gândește-te la o remarcă normală, de bun-simț, despre domnul Greenleaf, de exemplu“, își spuse Tom. Scrâșni din dinți. Spera să nu înceapă să transpire. Nu începuse încă, dar poate că avea să i se împrăștie pe toată fața când ajungeau în hol. McCarron abia dacă-i ajungea la umăr. Tom se întoarse spre el chiar când liftul se opri și spuse posomorât, dezvelindu-și dinții într-un zâmbet:

— Prima dată la Veneția?

— Da, răspunse McCarron traversând holul. Să intrăm aici?

Arătă spre cafenea. Tonul său era politicos.

— Desigur, spuse Tom.

Cafeneaua nu era aglomerată, dar nu exista nici măcar o masă care să fie departe de raza auditivă a celorlalte. Avea să-l acuze McCarron într-un asemenea loc, expunându-i în liniște fapt după fapt? Se așeză pe scaunul pe care McCarron îl trăsese pentru el. Detectivul se așeză cu spatele la perete.

Apăru un chelner.

— *Signori*?

— Cafea, spuse McCarron.

— Cappuccino, spuse Tom. Ce fel de cafea, cappucino sau espresso?

— Care e cea cu lapte? Cappuccino?

— Da.

— Din aceea vreau.

Tom dădu comanda.

McCarron îl privi. Gura sa mică zâmbea într-o parte. Tom își imagină trei sau patru începuturi de conversație diferite: „L-ați ucis pe Richard, nu-i așa? Inelele v-au trădat, nu?“ Sau: „Spuneți-mi despre barca din San Remo, domnule Ripley. În detaliu.“ Sau, mai pe ocolite: „Unde vă aflați în 15 februarie, când Richard a ajuns în... Napoli? În regulă, dar unde locuiați? Unde locuiați în ianuarie, de exemplu? Puteți dovedi asta?“

McCarron nu spunea nimic, ci doar își privea mâinile dolofane, zâmbind vag. De parcă ar fi fost atât de absurd de ușor pentru el să se desfășoare, își spuse Tom, încât abia mai putea să se abțină și să se exprime în cuvinte.

La masa de alături, patru italieni bodogăneau ca la balamuc, scoțând hohote ca niște scârțâituri. Tom voia să se îndepărteze de ei. Rămase nemișcat.

Se încordă până când trupul i se păru din fier, până când tensiunea pură dădu naștere la sfidare. Se auzi întrebând cu o voce incredibil de calmă:

— Ați avut timp să vorbiți cu *tenente* Roverini când ați venit la Roma?

În același timp își dădu seama că avea și un scop ascuns în întrebare: voia să știe dacă McCarron auzise despre barca din San Remo.

— Nu, n-am avut, spuse McCarron. Mă aștepta mesajul cum că domnul Greenleaf va fi azi la Roma, însă am ajuns atât de devreme, încât m-am gândit să zbor încoace și să-l prind, ca să vorbesc și cu dumneavoastră.

McCarron își privi hârtiile, apoi întrebă:

— Ce fel de om este Richard? Cum l-ați descrie, ca personalitate?

Cum avea McCarron să-l facă să mărturisească astfel? Să deducă alte indicii din cuvintele pe care le alegea ca să-l descrie? Sau nu voia decât opinia obiectivă, pe care nu o putea obține de la părinții lui Dickie?

— Își dorea să fie pictor, începu Tom, dar știa că nu avea să fie niciodată suficient de bun. Încerca să se poarte de parcă nu-i păsa, de parcă era perfect în regulă cu viața pe care o ducea aici, în Europa.

Își umezi buzele.

— Dar cred că viața asta începuse să-l obosească. Tatăl său nu era de acord, așa cum cred că știți. Iar Dickie ajunsese într-un punct dificil cu Marge.

— Adică?

— Marge era îndrăgostită de el, însă el nu îi împărtășea sentimentul, și în același timp o vedea atât de des în Mongibello, încât ea tot spera...

Tom începea să se simtă mai sigur pe el, însă se prefăcea că avea dificultăți de exprimare.

— De fapt, n-a discutat niciodată despre asta cu mine. Vorbea foarte frumos despre Marge. Era foarte atașat de ea, însă era evident pentru toți, inclusiv pentru Marge, că nu avea să se căsătorească cu ea. Dar Marge nu renunța. Cred că din acest motiv a plecat Dickie din Mongibello.

Lui Tom i se părea că McCarron îl asculta cu răbdare și înțelegere.

— Ce vreți să spuneți? Cum nu a renunțat? Ce a făcut?

Tom așteptă până când chelnerul așeză pe masă cele două cești înspumate de cappuccino și puse nota între ele, sub zaharniță.

— Îi scria mereu, dorea să-l vadă, dar în același timp era foarte diplomată, sunt sigur, și nu i se băga în suflet când avea nevoie să fie singur. Dickie mi-a spus toate astea în Roma, când ne-am văzut. A spus, după uciderea lui Miles, că nu avea dispoziția necesară s-o vadă pe Marge și că se temea că avea să vină de la Mongibello la Roma când afla despre toată încurcătura.

— De ce credeți că era agitat după crimă?

McCarron luă o gură de cafea și tresări fiindcă era neașteptat de fierbinte sau de amară. O amestecă.

Tom îi explică. Fuseseră prieteni buni, iar Freddie fusese ucis la doar câteva minute după ce-i părăsise locuința.

— Credeți că Richard l-a ucis pe Freddie? întrebă încet McCarron.

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă nu avea motiv să-l ucidă, cel puțin nu din câte știu eu.

— De obicei, oamenii zic: „Nu mă așteptam de la Cutărescu să fie capabil de crimă“, spuse McCarron. Credeți că Richard era capabil de crimă?

Tom ezită, căutând cu onestitate adevărul.

— Nu m-am gândit niciodată la asta. Nu știu ce fel de oameni sunt capabili de crimă. L-am văzut furios...

— Când?

Tom descrise cele două zile la Roma, când, povesti el, Dickie fusese furios și frustrat fiindcă poliția îl hărțuia și se mutase din apartamentul lui ca să evite telefoanele de la prieteni și străini. Tom legă asta de o frustrare din ce în ce mai agravată a lui Dickie, fiindcă nu progresa așa cum și-ar fi dorit cu pictura. Îl prezentă pe Dickie ca încăpățânat și mândru, care se temea de tatăl său și, drept urmare, era decis să-i sfideze dorințele, un tip ușor rătăcit, care era generos cu străinii, dar și cu prietenii, un tip care-și schimba des dispoziția – de la sociabil la retras –, dintr-odată. Rezumă totul spunând că Dickie era un tânăr foarte obișnuit, căruia îi plăcea să creadă că era extraordinar.

— Dacă s-a sinucis, conchise Tom, cred că a fost fiindcă și-a dat seama că avea anumite... hibe. E mult mai simplu pentru mine să mi-l imaginez sinucigaș decât criminal.

— Dar eu nu sunt atât de convins că nu l-a ucis pe Freddie Miles. Dumneata ești?

McCarron era perfect sincer. Tom era sigur de asta. Se aștepta chiar să-l apere acum pe Dickie, fiindcă fuseseră prieteni. Tom simți cum o parte din teroare îl părăsește, însă numai o parte, de parcă s-ar fi topit ceva, încetișor, înăuntrul lui.

— Nu sunt sigur, spuse Tom, dar nu cred că a făcut-o.

— Nici eu nu sunt sigur. Dar ar explica multe, nu?

— Da, răspunse Tom. Totul.

— Ei bine, asta-i doar prima mea zi de lucru, spuse McCarron zâmbind optimist. Nici măcar nu m-am uitat peste raportul de la Roma. Voi dori, probabil, să vă vorbesc iar, după ce merg acolo.

Tom îl privi lung. Părea să se fi terminat.

— Vorbiți italiana?

— Nu, nu prea bine, dar o pot citi. Mă descurc mai bine în franceză, dar o scot eu cumva la capăt, spuse McCarron, de parcă nu avea prea mare importanță.

Avea mare importanță, își zise Tom. Nu și-l putea imagina pe McCarron extrăgând tot ce știa Roverini despre cazul Greenleaf doar cu ajutorul unui traducător. Nici n-ar fi putu să interogheze oameni precum soția proprietarului la care stătuse Dickie în chirie la Roma. Asta era de o importanță vitală.

— Am discutat cu Roverini aici, la Veneția, acum câteva săptămâni, spuse Tom. Să-i transmiteți salutări!

— Voi face asta.

McCarron își termină cafeaua.

— Știindu-l pe Dickie, în ce locuri credeți c-ar fi mers dacă ar fi vrut să se ascundă?

Tom se foi ușor în scaun. McCarron se gândea deja la ultimele variante posibile.

— Cred că-i place Italia cel mai mult. N-aș paria pe Franța. Îi mai place și Grecia. A vorbit despre Mallorca cândva. Ar putea fi oriunde în Spania, presupun.

— Înțeleg, spuse McCarron oftând.

— Vă întoarceți azi la Roma?

McCarron ridică din sprâncene.

— Cred că da, dacă pot să dorm câteva ore aici. N-am mai dormit de două zile.

Se ținea bine, își spuse Tom.

— Cred că domnul Greenleaf se interesa de trenuri. Sunt două în dimineața aceasta și probabil mai multe după-amiază. Plănuia să plece azi.

— Putem pleca azi, zise McCarron întinzându-se după notă. Mulțumesc de ajutor, domnule Ripley. Am

adresa dumneavoastră și numărul de telefon, în caz că trebuie să ne revedem.

Se ridicară.

— Aș putea să le spun la revedere lui Marge și domnului Greenleaf?

Sigur că putea. Urcară iar în lift. Tom trebui să se abțină să nu fluiere. *Papa non vuole* îi suna prin cap.

Tom se uită îndeaproape la Marge când intrară, căutând semne de ostilitate. Marge avea un aspect ușor tragic, atât. De parcă rămăsese recent văduvă.

— Aș dori să o întreb câte ceva în particular și pe domnișoara Sherwood, zise McCarron. Asta dacă nu vă deranjează, îi spuse domnului Greenleaf.

— Deloc. Voiam să cobor să cumpăr niște ziare, spuse domnul Greenleaf.

McCarron continua. Tom își luă la revedere de la Marge și de la domnul Greenleaf, în cazul în care plecau la Roma și nu avea să-i revadă. Îi spuse lui McCarron:

— M-aș bucura să vin la Roma oricând, dacă vă pot fi de ajutor. Mă aștept să fiu aici până la sfârșitul lui mai.

— Poate reușim să ne vedem înainte, spuse McCarron cu zâmbetul lui irlandez încrezător.

Tom coborî în hol cu domnul Greenleaf.

— M-a tot întrebat aceleași lucruri, îi spuse Tom. Și ce cred despre firea lui Richard.

— Și care-i părerea ta? întrebă domnul Greenleaf pe un ton disperat.

Tom știa că pentru domnul Greenleaf ambele comportamente, și sinuciderea, și fuga de responsabilitate erau la fel de condamnabile.

— I-am spus ce cred eu, răspunse Tom. Că e capabil și să fugă, și să se sinucidă.

Domnul Greenleaf nu comentă, ci îl bătu doar pe braț.

— La revedere, Tom!

— La revedere! spuse Tom. Să-mi trimiteți vești!

Totul era în regulă între el și domnul Greenleaf, își spuse Tom. Și totul avea să fie bine și cu Marge. Acceptase explicația sinuciderii și aceea era direcția în care mintea ei avea să funcționeze de acum înainte.

Tom își petrecu după-amiaza acasă, așteptând un telefon, măcar un singur telefon de la McCarron, chiar dacă nu era despre ceva important. Dar telefonul nu sună. Îl sună doar Titi, contesa locală, care-l invită la un cocktail în după-amiaza aceea. Tom acceptă.

De ce să se aștepte la necazuri din partea lui Marge? Nu-i făcuse niciodată probleme. Sinuciderea era o idee fixă, iar ea avea să aranjeze totul, în imaginația ei plată, ca să se potrivească cu această idee.

CAPITOLUL 28

McCarron îl sună pe Tom a doua zi, de la Roma, cerând numele tuturor celor cunoscuți de Dickie în Mongibello. Asta părea să fie tot ce dorea să știe, pentru că își alocă mult timp notării numelor și comparării numelor cu lista pe care i-o dăduse Marge. Majoritatea erau deja pe lista ei, însă Tom îi enumeră pe toți, cu tot cu adresele lor dificile: Giorgio, firește, apoi Pietro, proprietarul de bărci, mătușa Maria a lui Fausto, al cărui nume nu îl cunoștea, deși îi spuse lui McCarron, într-un mod complicat, cum putea ajunge la casa ei, Aldo băcanul, familia Cecchi și chiar bătrânul Stevenson, pictorul retras care locuia chiar lângă sat și pe care Tom nu-l întâlnise niciodată. Îi luă câteva minute bune să-i enumere pe toți. Avea să dureze zile întregi până când McCarron îi verifica, probabil. Menționă pe toată lumea, mai puțin pe *signor* Pucci, care se ocupase de vânzarea casei și a bărcii lui Dickie și care avea să-i spună, fără îndoială, lui McCarron, dacă nu aflase deja de la Marge, că Tom Ripley venise la Mongibello să se ocupe de afacerile lui Dickie. Tom nu se gândise foarte serios dacă McCarron știa că se ocupase de mutarea lui Dickie. Cât despre oameni precum Aldo sau Stevenson, McCarron n-avea decât să afle tot ce putea de la ei.

— Cineva din Napoli? întrebă McCarron.

— Nu, din câte știu.

— Roma?

— Îmi pare rău, nu l-am văzut cu vreun prieten la Roma.

— Nu l-ați întâlnit niciodată pe, ăăă, Di Massimo?

— Nu. L-am văzut o dată, spuse Tom, dar nu am făcut cunoștință.

— Cum arăta?

— Păi, era la un colț de stradă. L-am lăsat pe Dickie, care trebuia să se vadă cu el, așa că nu eram foarte aproape. Părea de vreun metru șaptezeci, la vreo cincizeci de ani, cu păr negru încărunțit – cam atât îmi amintesc. Părea de constituție solidă. Purta un costum gri-deschis.

— OK, spuse absent McCarron, părând că notase totul. Cred că asta-i tot. Mulțumesc mult, domnule Ripley!

— Cu mare plăcere. Mult succes!

Apoi Tom așteptă liniștit în casă câteva zile, așa cum ar fi făcut oricine când căutarea unui prieten drag atingea apogeul. Refuză trei sau patru invitații la petreceri. Ziarele își recăpătaseră interesul pentru dispariția lui Dickie, inspirate de prezența în Italia a unui detectiv particular american, angajat de tatăl dispărutului. Când niște fotografi de la *Europeo* și *Oggi* veniră să facă poze cu el și cu casa, le spuse ferm să plece și chiar luă un tânăr insistent de braț și îl expedie de-a curmezișul livingului, către ușă. Dar nu se întâmplă nimic important în cinci zile, niciun telefon, nicio scrisoare, nici măcar de la *tenente* Roverini. Tom își imagina uneori ce era mai rău, mai ales la lăsarea serii, când se simțea mai deprimat decât în alte momente ale zilei. Și-i imagina pe Roverini și pe McCarron laolaltă, dezvoltând teoria conform căreia Dickie dispăruse

în noiembrie. Și-l imagina pe McCarron verificând data când își cumpărase mașina, începând să devină suspicios când afla că Dickie nu se întorsese după excursia de la San Remo și că Tom Ripley fusese cel care venise să se ocupe de lucrurile lui. Măsură iar și iar salutul de rămas-bun al domnului Greenleaf din acea dimineață la Veneția, îl interpretă ca neprietenos. Și-l imagină având o criză de nervi la Roma, când niciun rezultat nu avea să apară în urma tuturor eforturilor și cerând dintr-odată să fie investigat în amănunt Tom Ripley, haimanaua pe care o trimisese aici pe banii lui ca să-i aducă fiul înapoi.

Dar, în fiecare dimineață, Tom era din nou optimist. Partea bună era că Marge credea necondiționat că Dickie își petrecuse acele luni agonizând la Roma și îi păstrase probabil toate scrisorile, pe care avea să le aducă drept probe lui McCarron. Erau niște scrisori excelente. Tom se bucura că petrecuse atât de mult timp gândindu-le. Marge era un avantaj, mai degrabă. Era foarte bine că lăsase jos pantoful în seara când descoperise ea inelele.

În fiecare dimineață privea soarele de la fereastra dormitorului său, răsărind din ceața iernii, luptându-se să ajungă sus, deasupra orașului liniștit și reușind, în sfârșit, să dea câteva ore de căldură înainte de prânz. Începutul calm al fiecărei zile era ca o promisiune de pace pentru viitor. Zilele deveneau tot mai călduroase. Era mai multă lumină și mai puțină ploaie. Primăvara aproape sosise, iar într-una din acele dimineți, una mai frumoasă decât oricare alta, avea să plece de acasă și să se urce pe un vapor spre Grecia.

În seara celei de-a șasea zile de la plecarea domnului Greenleaf împreună cu McCarron, Tom îl sună la Roma. Domnul Greenleaf nu avea nimic nou de raportat, însă

Tom nu se așteptase la altceva. Marge plecase acasă. Câtă vreme domnul Greenleaf se afla în Italia, își spuse Tom, ziarele aveau să publice ceva despre caz în fiecare zi. Dar și ziarele rămăseseră fără noutăți senzaționale despre cazul Greenleaf.

— Ce mai face soția dumneavoastră ? întrebă Tom.

— Binișor. Cred că oboseala își spune cuvântul, totuși. Am vorbit cu ea aseară.

— Îmi pare rău, spuse Tom.

Ar fi trebuit să-i scrie o scrisoare frumoasă, se gândi el, în semn de prietenie cât timp domnul Greenleaf era departe, iar ea, singură. Își dori să se fi gândit la asta înainte.

Domnul Greenleaf spuse că urma să plece la sfârșitul săptămânii, prin Paris, unde poliția franceză continua și ea căutarea. McCarron îl însoțea, iar dacă nu se întâmpla nimic la Paris, plecau amândoi acasă.

— Mi-e clar, mie și tuturor, spuse domnul Greenleaf, că fie a murit, fie se ascunde. Nu există colț pe lume unde să nu fi fost făcută publică această căutare. Poate doar în Rusia. Doamne, n-a arătat vreo înclinație spre Rusia, nu?

— Nu, din câte știu eu, nu.

Se părea că atitudinea domnului Greenleaf era „fie mort, fie lua-l-ar naiba“. Iar după cum îi suna vocea la telefon, acel „lua-l-ar naiba“ părea să primeze.

Tom merse acasă la Peter Smith-Kingsley în aceeași seară. Peter avea niște ziare englezești, trimise de prietenii lui, unul cu o poză a lui Tom alungându-l pe fotograful de la *Oggi* din casă. Tom o văzuse și în ziarele italiene. Erau imagini cu el pe străzile Veneției și cu casa lui și în ziarele americane. Bob și Cleo îi trimiseseră par avion

fotografii și tăieturi din tabloidele newyorkeze. Credeau că totul era extraordinar de palpitant.

— Sunt complet sătul, spuse Tom. Am rămas prin zonă doar ca să fiu politicos și să ajut, dacă pot. Dacă mai încearcă și alți reporteri să-mi intre în casă, o să-i întâmpin cu pușca de îndată ce intră!

Era iritat și dezgustat, i se citea în voce.

— Te înțeleg perfect, spuse Peter. Eu plec acasă la sfârșitul lui mai, să știi. Dacă vrei să vii cu mine și să stai în Irlanda, la mine, ești binevenit. E foarte liniște acolo, te asigur.

Tom îl privi. Peter îi spusese despre vechiul lui castel irlandez și îi arătase imagini cu el. O umbră a relației lui cu Dickie îi răsări în minte, ca amintirea unui coșmar, ca o fantomă palidă și malefică. Asta fiindcă se putea petrece același lucru și cu Peter, își spuse el, cu Peter cel lipsit de bănuieli, corect, naiv și generos. Doar că Tom nu semăna suficient din punct de vedere fizic cu el. Dar, într-o seară, ca să-l amuze, adoptase un accent britanic și îi imitase comportamentul și felul în care-și zvârlea capul într-o parte când vorbea, iar lui Peter i se păruse fantastic de amuzant. Tom se gândise apoi că n-ar fi trebuit să facă asta. Se rușinase de seara aceea și că se gândise chiar și pentru o clipă că tot ce se petrecuse cu Dickie s-ar fi putut petrece și cu Peter.

— Mersi, răspunse Tom. Prefer să rămân de unul singur o vreme. Mi-e dor de Dickie, să știi. Mi-e tare dor de el!

Dintr-odată începu să plângă. Își amintea de zâmbetele lui Dickie, în prima zi când începuseră să se înțeleagă, când îi mărturisise că fusese trimis de tatăl lui. Își aminti de prima excursie nebunească la Roma.

Își aminti, cu afecțiune, chiar și jumătatea aceea de oră din barul Carlton de la Cannes, când Dickie fusese atât de plictisit și de tăcut, însă cu un motiv foarte bun: el îl târâse pe Dickie acolo, iar lui Dickie nu-i plăcea Coasta de Azur. Dacă ar fi vizitat de unul singur, își spuse Tom, dacă nu s-ar fi grăbit în așa hal și nu s-ar fi lăcomit atât, dacă n-ar fi judecat greșit relația dintre Dickie și Marge, sau dacă ar fi așteptat ca ei să se separe din propria lor voință, atunci nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat, iar el ar fi putut trăi cu Dickie tot restul vieții, călătorind și bucurându-se de viață. Dacă nu și-ar fi pus hainele lui Dickie atunci...

— Înțeleg, Tommie băiatule, chiar înțeleg, îl consolase Peter, bătându-l pe umăr.

Tom îl privise printre lacrimi. Se imagina călătorind cu Dickie spre America de Crăciun și împăcându-se cu părinții lui Dickie de parcă ei doi ar fi fost frați.

— Mersi, spuse Tom.

Vocea îi suna ca o bolboroseală de copil.

— Chiar aș fi crezut că e ceva în neregulă cu tine, dacă nu clacai așa, îi spuse Peter cu compasiune.

CAPITOLUL 29

Veneţia, 3 iunie

Stimate domnule Greenleaf,

În timp ce-mi pregăteam valiza, am dat peste un plic pe care mi l-a dat Richard la Roma, şi de care, nu ştiu din ce motiv, am uitat până acum. Pe plic era scris: „A nu se deschide până în iunie". Întâmplător, suntem în iunie. Conţinea testamentul lui Richard, prin care îmi lasă mie venitul şi posesiunile lui. Sunt la fel de uimit de asta cum sunteţi, probabil, şi dumneavoastră, şi totuşi, din formularea testamentului (este scris la maşină), pare să fi fost în deplinătatea facultăţilor mintale.

Regret enorm că nu mi-am amintit că aveam plicul, fiindcă ar fi dovedit mult mai devreme că Dickie intenţionase să îşi curme viaţa. L-am pus într-un buzunar al valizei şi am uitat de el. Mi l-a dat când l-am văzut ultima dată, la Roma, când era atât de deprimat.

De fapt, adaug o fotocopie a testamentului, ca să-l vedeţi şi dumneavoastră. Acesta este primul testament pe care-l văd vreodată şi nu cunosc procedura uzuală. Ce ar trebui să fac?

Vă rog să-i transmiteţi cele mai calde salutări doamnei Greenleaf şi să ştiţi că sunt plin de compasiune pentru dumneavoastră şi regret necesitatea de a vă scrie această

scrisoare. Vă rog să-mi răspundeți cât de repede posibil. Adresa mea va fi: American Express Atena, Grecia.

Cu sinceritate,
al dumneavoastră,
Tom Ripley

Într-un fel, o căuta cu lumânarea, se gândi Tom. Ar fi putut demara o nouă investigație a semnăturilor, a celei de pe testament și a celor de pe confirmările de primire, una dintre acele investigații crunte pe care companiile de asigurări le lansau când era vorba de bani din buzunarele proprii. Dar asta i se năzărise să facă. Își cumpărase biletul pentru Grecia la jumătatea lunii mai, iar zilele se făcuseră tot mai frumoase, în timp ce el devenea tot mai neliniștit.

Își scosese mașina din garajul Fiat de la Veneția și condusese prin Brenner către Salzburg și München, până la Trieste și Bolzano, iar vremea fusese frumoasă peste tot, cu excepția unei ploi blânde, primăvăratice, în München, în timp ce se plimba prin Englischer Garten. Nici măcar nu încercase să se adăpostească, ci continuase să meargă, bucuros ca un copil la gândul că aceea era prima ploaie germană care cădea asupra lui.

Avea doar două mii de dolari pe numele lui, transferați din contul bancar al lui Dickie și economisiți din venitul lui Dickie, fiindcă nu îndrăznise să scoată mai mulți în doar trei luni. Riscul de a încerca să obțină toți banii lui Dickie, cu toate pericolele pe care le prezenta, era irezistibil. Era atât de plictisit după săptămânile lipsite de evenimente de la Veneția, când fiecare zi care trecea îi confirmase siguranța personală și păruse să-i sublinieze monotonia existenței. Roverini nu-i mai scria. Alvin

McCarron se întorsese în America (după doar un telefon de la Roma), iar Tom bănuia că el și domnul Greenleaf conchiseseră că Dickie fie era mort, fie se ascundea, și că era inutil să-l mai caute. Ziarele nu mai tipăriseră nimic despre Dickie doar de dragul de a publica ceva. Tom simțea un gol imens, care-l adusese aproape de nebunie, până când plecase la München cu mașina.

Când revenise la Veneția ca să împacheteze pentru Grecia și să-și închidă casa, senzația se înrăutățise: era pe cale să meargă în Grecia, acele insule eroice străvechi, ca insignifiantul Tom Ripley, timid și blând, cu doar două mii și ceva în bancă, așa că trebuia să se gândească de două ori înainte de a-și cumpăra chiar și o singură carte despre arta greacă. Intolerabil.

Se hotărâse, la Veneția, să-și transforme călătoria în Grecia într-una eroică. Avea să vadă insulele, să le admire pentru prima dată cu ochii lui, din postura unui om viu și curajos, nu ca un nimeni din Boston. Dacă ajungea direct în brațele poliției din Pireu, măcar avea să cunoască zilele de dinainte, când stătuse în bătaia vântului, la prova unei nave, traversând marea neagră ca vinul, precum Iason sau Ulise la întoarcere.

Așa că-i scrisese domnului Greenleaf și îi trimisese scrisoarea cu doar trei zile înainte de a pleca din Veneția. Domnul Greenleaf avea s-o primească, probabil, în patru-cinci zile, așa că nu avea să fie timp să-l rețină la Veneția cu o telegramă, ratând astfel vaporul. În plus, dădea mai bine, din orice punct de vedere, să se poarte normal referitor la acest aspect. Se va arăta indisponibil vreo săptămână și ceva, până când ajungea în Grecia, de parcă nu i-ar fi păsat dacă primea sau nu banii, astfel că nu permisese testamentului să-i amâne călătoria plănuită.

Cu două zile înainte să plece, merse acasă la Titi della Latta-Cacciaguerra, contesa pe care o întâlnise în ziua când începuse să-și caute o casă la Veneția. Servitoarea îl conduse în living, iar Titi îl întâmpină cu fraza pe care nu o mai auzise de multe săptămâni:

— Ah, *ciao*, *Tomaso*! Ai văzut ziarul de după-masă? Au găsit valizele lui Dickie! Și picturile sale! Chiar aici, la American Express, în Veneția!

Cerceii ei de aur tremurau de încântare.

— Poftim?

Tom nu văzuse ziarele. Fusese prea ocupat cu împachetatul.

— Citește! Chiar aici! Toate hainele lui, depuse în februarie! Au fost trimise de la Napoli. Poate că-i chiar aici, în Veneția!

Tom citea. Cordonul care lega pânzele se dezlegase, spunea ziarul, și, încercând să le ruleze la loc, un funcționar descoperise semnătura R. Greenleaf pe picturi. Mâinile lui Tom începură să tremure atât de tare, încât trebui să apuce marginile ziarului ca să și le stabilizeze. Ziarul spunea că poliția examina totul cu grijă, căutând amprente.

— Poate că trăiește! strigă Titi.

— Nu cred... nu văd cum ar dovedi asta că trăiește. Ar fi putut fi ucis sau să se fi sinucis după ce-a trimis valizele. Faptul că sunt pe alt nume – Fanshaw...

Avu senzația că Titi, care ședea nemișcată pe canapea, privindu-l, era uimită de tulburarea lui, așa că-și reveni brusc, adunându-și tot curajul și spunând:

— Vezi? Caută amprente. N-ar face asta dacă ar fi siguri că Dickie a trimis el însuși valizele. De ce să le lase sub numele de Fanshaw, dacă se aștepta să le ridice cu

propriul nume. Pașaportul lui e acolo. Și-a împachetat și pașaportul.

— Poate că se ascunde sub numele de Fanshaw! Ah, *caro mio*, ai nevoie de ceai! zise Titi ridicându-se. Giustina! *Il te, per piacere, subitissimo!*[1]

Tom se lăsă să cadă slăbit pe canapea, ținând încă ziarul în mâini. Dar nodul care ținea trupul lui Dickie? Dacă se desfăcea și acela?

— Ah, *carissimo*, ce pesimist ești! spuse Titi bătându-l pe genunchi. Astea-s vești bune! Și dacă toate amprentele-s ale lui? N-ai fi bucuros atunci? Să presupunem că mâine, mergând pe o străduță din Veneția, dai nas în nas cu Dickie Greenleaf, alias *signor* Fanshaw!

Dădu drumul unui hohot plăcut, la fel de natural pentru ea precum respirația.

— Aici spune că valizele conțineau totul, chiar și trusa de bărbierit, periuța de dinți, șosetele, haina... totul, spuse Tom ascunzându-și teroarea sub o mască posomorâtă. Nu ar putea trăi fără toate astea. Criminalul trebuie să-i fi dezbrăcat trupul și să-i fi depus hainele acolo, fiindcă era calea cea mai ușoară de a scăpa de ele.

Asta o făcu până și pe Titi să se oprească. Apoi spuse:

— Vrei să nu mai fii atât de pesimist până nu știi ale cui sunt amprentele? Se presupune că pleci mâine într-o călătorie de plăcere. *Ecco il te!*[2]

De fapt, poimâine, își zise Tom. Suficientă vreme pentru ca Roverini să-i ia amprentele și să le compare cu cele de pe pânze și de pe valize. Încercă să-și amintească vreo suprafață plată de pe pânze și de pe lucrurile din

---

[1] „Adu ceaiul, te rog! Cât poți de repede! (lb. it.) (n.r.).

[2] „Iată ceaiul!“ (lb. it.) (n.r.).

valize de pe care ar fi putut fi prelevate amprente. Nu era cine știe ce, decât articolele din trusa de bărbierit, însă puteau găsi suficient, în fragmente și pete, ca să adune zece amprente perfecte, dacă se străduiau. Singurul său motiv de optimism era că nu aveau încă amprentele lui și că s-ar fi putut să nu le ceară, fiindcă nu era suspectat. Dar dacă aveau deja de undeva amprentele lui Dickie? N-ar trimite domnul Greenleaf amprentele lui Dickie din America, în primul rând, ca să fie verificate? Puteau găsi amprentele lui în multe locuri: pe unele lucruri de-ale lui din America, în casa din Mongibello...

— Tomaso, ceaiul! spuse Titi apăsându-l cu blândețe pe genunchi.

— Mulțumesc!

— O să vezi. Cel puțin e încă un pas spre adevăr. Acum să vorbim despre altceva, dacă te necăjește atât. Unde mergi de la Atena?

Încercă să se gândească la Grecia. Pentru el, Grecia era poleită cu aurul armurilor războinicilor și cu lumina faimoasă a soarelui. Vedea statui de piatră cu fețe calme și puternice, precum femeile de pe veranda Erechtionului. Nu voia să meargă acolo amenințat de amprentele din Veneția. Aveau să-l demoralizeze. S-ar fi simțit ca un șobolan infect care se strecoară prin canalele Atenei, mai prejos de ultimul cerșetor care-l acosta pe străzile din Salonic. Tom își luă fața în palme și plânse. Se terminase cu Grecia. Explodase ca un balon aurit.

Titi își așeză brațul ferm și dolofan în jurul lui.

— Tomaso, înveselește-te! Așteaptă până vei avea motiv să fii nefericit!

— Nu văd cum de nu-ți dai seama că totul e de rău augur! exclamă Tom disperat. Chiar nu văd cum!

CAPITOLUL 30

Cel mai rău semn dintre toate fu că Roverini, ale cărui mesaje fuseseră până atunci prietenoase și clare, nu îi trimise nimic cu privire la valizele și la pânzele găsite la Veneția. Tom petrecu o noapte albă și apoi o zi de plimbat de colo-colo prin casă, în timp ce încerca să termine nesfârșitele pregătiri dinaintea călătoriei: îi plăti pe Anna și pe Ugo, plăti diverși comercianți și aștepta ca poliția să vină să-i bată la ușă, la orice oră. Contrastul dintre încrederea calmă de acum cinci zile și frica lui prezentă îl sfâșia. Nu putea dormi sau mânca, și nici sta liniștit. Ironia faptului că avea parte de compasiunea Annei și a lui Ugo, de telefoanele din partea prietenilor, care-l întrebau dacă avea idee despre ce se întâmplase cu privire la valize, părea mai mult decât insuportabilă. Era ironic și faptul că le putea spune că este supărat, pesimist, chiar disperat, iar ei nu suspectau nimic. Credeau că era perfect normal, fiindcă Dickie ar fi putut fi ucis. Toată lumea credea că e foarte important că toate posesiunile sale fuseseră în valize la Veneția. Toate, până și trusa de bărbierit și pieptenele.

Apoi mai era și problema testamentului. Domnul Greenleaf avea să primească scrisoarea în două zile. Până atunci, se putea să se afle că amprentele nu erau ale lui Dickie. Până atunci ar fi putut intercepta vaporul

Hellenes, ca să-i ia amprentele. Dacă descopereau că testamentul era un fals, nu aveau să-l ierte. Ambele crime aveau să iasă la iveală, simplu ca bună ziua.

Îmbarcându-se pe Hellenes, Tom se simțea ca o fantomă ambulantă. Era incapabil să doarmă, să mănânce, dădea pe dinafară de espresso și era purtat doar de nervii săi întinși. Vru să întrebe dacă aveau stație radio pe vas, dar era sigur că aveau. Era o navă de mari dimensiuni, cu trei punți și patruzeci și opt de pasageri. Tom se prăbuși la cinci minute după ce stewarzii îi aduseră bagajele în cabină. Își amintea cum zăcuse cu fața în jos pe pat, cu un braț răsucit sub el, prea obosit ca să-și schimbe poziția, iar când se trezise, nava se mișca, nu doar se mișca, ci aluneca ușor, într-un ritm plăcut care sugera o rezervă imensă de putere și o promisiune a unei mișcări infinite, de neoprit, către înainte, care avea să mănânce totul în calea sa. Se simți mai bine, doar că brațul pe care șezuse atârna moale lângă el, ca un membru mort, și flutura pe lângă corp când merse pe coridor, așa că trebui să-l prindă cu cealaltă mână, ca să stea locului. După ceasul lui era 21.45, și afară era complet întuneric.

Spre extrema sa stângă era un soi de țărm, probabil o parte din Iugoslavia, cu cinci-șase lumini șterse. În afară de asta, nu vedea decât marea neagră și cerul negru, atât de negru încât nu era nici urmă de vreun orizont. Părea că navigau spre un ecran negru, doar că nu simțea nicio rezistență împotriva navei constante, iar vântul îi lovea nestingherit fruntea, parcă venind dintr-un spațiu nesfârșit.

Nu mai era nimeni pe punte. Erau cu toții jos, luând o cină târzie, presupuse el. Era bucuros să fie singur. Brațul îi revenea la viață. Se apucă de probă acolo unde se despărțea într-un V îngust și inspiră adânc. Un curaj

sfidător se înălță în pieptul lui. Și ce dacă omul de la transmisiuni primea chiar atunci un mesaj care-i spunea să-l aresteze pe Tom Ripley? Avea să rămână drept, așa ca acum. Sau s-ar putea arunca peste bord. Asta, pentru el, ar fi fost actul suprem de curaj. Ar fi putut scăpa. Cum ar fi fost? Chiar și de unde se afla, putea auzi bipăitul slab din camera de transmisiuni din partea de sus a suprastructurii.

Nu se mai temea. Asta era. Așa sperase să se simtă navigând spre Grecia. Să privească apa neagră care-l înconjura și să nu-i fie frică era aproape la fel de bine cum era să vadă insulele Greciei apărând la orizont. În întunericul blând de iunie din fața lui, putea construi în minte insulițele, dealurile Atenei punctate cu clădiri, Acropolele.

La bordul navei se afla o englezoaică mai în vârstă, care călătorea cu fiica ei, care avea patruzeci de ani, era nemăritată și atât de nevricoasă, încât nu se putea bucura de soare cincisprezece minute pe șezlong fără să sară în sus și să anunțe, cu voce tare, că pleca să se plimbe. Prin contrast, mama ei era foarte calmă și lentă, fiindcă avea un soi de paralizie la piciorul drept, care era mai scurt decât celălalt, așa că trebuia să poarte un toc gros la pantoful drept și nu putea merge decât sprijinită în baston. Era genul de persoană care l-ar fi înnebunit pe Tom la New York cu încetineala și cu grația ei, însă acum Tom avea chef să petreacă timp cu ea pe șezlong, vorbindu-i și ascultând-o vorbind despre viața ei din Anglia și despre Grecia, pe care o văzuse ultima dată în 1926. O luă la o plimbare scurtă pe punte, cu ea sprijinindu-se de brațul lui și scuzându-se adesea pentru deranjul pe

care i-l pricinuia, însă era evident că adora să i se acorde atenție. Iar fiica era, evident, încântată că i-o luase cineva de pe cap.

Poate că doamna Cartwright fusese o scorpie în tinerețe, se gândi Tom, poate că era răspunzătoare pentru fiecare dintre nevrozele fiicei ei, poate că o ținuse atât de strâns în gheare, încât fetei îi fusese imposibil să ducă o viață normală și să se căsătorească, și poate că merita să fie aruncată peste bord, în loc să fie plimbată pe punte și ascultată cu orele când vorbea, dar ce mai conta? Oare lumea primea doar ce merita? Oare el primise ce merita? Considera că fusese peste măsură de norocos să scape neprins cu două crime, norocos de când își asumase identitatea lui Dickie și până acum. În prima parte a vieții lui, soarta îi fusese foarte potrivnică, însă perioada petrecută cu Dickie și perioada de după aceea compensaseră din plin. Norocul său se lungise prea mult. Dar, presupunând că-l prindeau după amprente și testament, și-l trimiteau la scaunul electric, putea fi moartea prin electrocutare la fel de dureroasă, sau moartea în sine, la douăzeci și cinci de ani, atât de tragică, încât să spună că lunile din noiembrie până acum nu meritaseră? Cu siguranță, nu.

Singurul regret era că nu apucase să vadă încă toată lumea. Voia să vadă Australia. Și India. Japonia. Și mai era America de Sud. Doar să admire arta acelor țări i-ar fi făcut viața mai frumoasă. Învățase multe despre pictură, chiar și încercând să copieze picturile mediocre ale lui Dickie. La galeriile de artă din Paris și Roma descoperise o afinitate pentru pictură de care nu-și dăduse seama înainte, sau poate că nu o cunoscuse. Nu își dorea să fie el pictor, însă, dacă ar fi avut bani, cea mai mare plăcere

a lui ar fi fost să colecționeze picturi care-i plăceau și să ajute tineri pictori talentați care aveau nevoie de bani.

Plimbându-se cu doamna Cartwright pe punte, mintea lui atinse asemenea tangente. Îi asculta monologurile, care nu erau întotdeauna interesante. Doamna Cartwright îl considera fermecător. Îi spuse de câteva ori, cu insistență, cât de mult contribuise el la plăcerea călătoriei. Făcură planuri să se întâlnească la un hotel din Creta, pe 2 iulie, fiindcă doar acolo li se încrucișau itinerariile. Doamna Cartwright călătorea cu autobuzul, pe un traseu special. Tom fu de acord cu toate sugestiile ei, deși nu se mai aștepta să o revadă odată ce cobora de pe navă. Își imagina cum avea să fie prins de îndată și luat la bordul altei nave, sau poate dus cu avionul direct în Italia. Nu sosise niciun mesaj prin radio – nu din câte știa el –, însă chiar era necesar să-l informeze cineva dacă era așa? Ziarul navei, o pagină mimografiată, minusculă, care apărea în fiecare seară pe mesele de la cină, se preocupa doar de evenimentele politice internaționale și nu ar fi cuprins nimic despre cazul Greenleaf, chiar dacă se întâmplase ceva. În timpul scurtei călătorii, Tom trăi într-o atmosferă bizară de condamnare și curaj eroic, altruist. Își imagină lucruri stranii: pe fiica doamnei Cartwright căzând peste bord și pe el aruncându-se să o salveze sau luptându-se cu apele ca să închidă o breșă cu propriul trup. Se simți posedat de o putere supernaturală.

Când vaporul se apropie de partea continentală a Greciei, Tom se afla lângă parâme, cu doamna Cartwright. Ea îi spunea cum își schimbase portul Pireu aspectul de când îl văzuse ea ultima oară, iar Tom nu era deloc interesat de acele schimbări. Portul era real, asta

era tot ce conta pentru el. Nu era un miraj în fața ochilor lui, ci un deal solid, pe care putea merge, cu clădiri pe care le putea atinge, dacă ajungea până acolo.

Poliția aștepta la doc. Văzu patru agenți care priveau spre navă cu brațele încrucișate. Tom o ajută pe doamna Cartwright până în ultima clipă, împingând-o ușurel la capătul rampei și luându-și la revedere zâmbind de la ea și de la fiica ei. Trebuia să aștepte litera „R“ ca să-și ridice bagajul, iar ele erau la „C“ și plecau imediat spre Atena, cu autobuzul special.

Cu sărutul doamnei Cartwright cald încă și ușor umed pe obraz, Tom se întoarse și merse încet către polițiști. Fără ocolișuri, își zise el, le va spune cine era. Lângă ei se afla un chioșc mare de ziare, și se gândi să cumpere unul. Poate aveau să-i permită. Polițiștii se uitară la el, peste brațele încrucișate, când se apropie. Purtau uniforme negre și caschete cu cozoroc. Tom le zâmbi ușor. Unul dintre ei își atinse cascheta și se dădu la o parte. Dar ceilalți nu îl înconjurară. Acum Tom se afla, practic, între doi dintre ei, chiar în fața standului cu ziare, iar polițiștii priveau iar înainte, neacordându-i nicio atenție.

Tom se uită la rândurile de ziare de sub ochii lui, simțindu-se ametit. Mâna sa se mișcă automat să ia un ziar cunoscut din Roma. Era vechi de doar trei zile. Scoase niște lire italiene din buzunar și își dădu seama că nu avea bani grecești, însă vânzătorul acceptă banii la fel de repede ca și cum ar fi fost în Italia și chiar îi dădu rest tot în lire.

— Iau și astea, spuse Tom în italiană, alegând alte trei ziare și *Paris Herald-Tribune*.

Privi către ofițeri. Nu se uitau la el.

Apoi merse înapoi la adăpostul de pe doc, unde pasagerii își așteptau bagajele. O auzi pe doamna Cartwright salutându-l voios când trecu pe lângă el, însă el se prefăcu că n-o aude. Se opri la litera R și deschise cel mai vechi ziar italian, care era vechi de patru zile.

ROBERT S. FANSHAW NU A FOST GĂSIT – DEPUNĂTORUL BAGAJELOR LUI GREENLEAF, spunea titlul încâlcit de pe a doua pagină. Tom citi articolul lung de sub el, însă doar al cincilea paragraf îi atrase atenția. Poliția declarase cu câteva zile în urmă că amprentele de pe valize și picturi sunt aceleași cu cele găsite în apartamentul abandonat de Greenleaf la Roma. Așadar, se presupusese că Greenleaf depusese valizele și picturile în persoană.

Tom deschise la altă pagină. Citi:

„...Fiindcă amprentele de pe articolele din valize sunt identice cu cele din apartamentul domnului Greenleaf din Roma, poliția a conchis că acesta a împachetat și trimis valizele la Veneția. Există speculații că s-ar fi putut sinucide, poate în apă, complet dezbrăcat. O teorie alternativă este că trăiește, în prezent, sub numele de Robert S. Fanshaw, sau sub un alt nume. Există și posibilitatea să fi fost ucis, după ce a împachetat sau a fost forțat să împacheteze acest bagaj, poate cu scopul precis de a induce în eroare poliția prin amprente. În orice caz, este inutilă căutarea lui Richard Greenleaf, fiindcă, chiar și în viață, nu are pașaportul pe acest nume."

Tom simți că tremură. Amețea. Geana de soare de sub marginea acoperișului îi deranja ochii. Mecanic, urmă hamalul cu bagajul său către ghișeul de vamă și încercă să-și dea seama, în timp ce se holba la valiza sa deschisă pe care o verifica în grabă inspectorul, ce însemnau acele

vești. Nu era suspectat deloc. Amprentele îi garantaseră nevinovăția. Nu doar că nu avea să meargă la închisoare sau să moară, dar nu era deloc bănuit. Era liber. Cu excepția testamentului.

Tom se urcă în autobuzul de Atena. Unul dintre cei cu care stătuse la masă pe vapor ședea chiar lângă el, însă nu dădu niciun semn de recunoaștere și nici n-ar fi putut răspunde, dacă omul i-ar fi vorbit. Tom era sigur că la American Express îl aștepta o scrisoare despre testament. Domnul Greenleaf avusese timp să răspundă. Poate că-și pusese avocații să cerceteze imediat și avea doar un politicos răspuns negativ de la un avocat. Poate că următorul mesaj avea să vină de la poliția americană, care-l acuza de uz de fals. Poate că ambele mesaje îl așteptau deja la American Express. Testamentul putea distruge totul. Tom privi pe geam la peisajul uscat și învechit. Nu înregistră nimic. Poate că poliția greacă îl aștepta la American Express. Poate cei patru bărbați pe care-i văzuse nu erau polițiști, ci soldați.

Autobuzul se opri. Tom coborî, își adună curajul și găsi un taxi.

— Vă puteți opri la American Express, vă rog? spuse el în italiană.

Șoferul păru să înțeleagă doar „American Express“ și porni în trombă. Tom își aminti cum spusese exact aceeași frază unui șofer de taxi din Roma, în ziua în care se aflase în drum spre Palermo. Cât de sigur pe sine fusese atunci, chiar după ce scăpase de Marge la Inghilterra!

Se ridică atunci când văzu sigla American Express și privi în jur după polițiști. Poate că erau înăuntru. Îi ceru taximetristului, în italiană, să-l aștepte, iar acesta păru să

priceapă și își atinse șapca. Totul părea extraordinar de relaxat, ca în clipa de dinaintea unei explozii.

Odată intrat, Tom privi în jur. Nimic neobișnuit. Poate că, dacă-și pomenea numele...

— Ați primit ceva pentru Thomas Ripley? întrebă în engleză, cu voce scăzută.

— *Reepley*? Pe litere, vă rog.

Își spuse numele pe litere.

Funcționara se întoarse și scoase niște scrisori dintr-o cutie poștală.

Nu se întâmpla nimic.

— Trei scrisori, spuse ea în engleză, zâmbind.

Una de la domnul Greenleaf. Una de la Titi, din Veneția. Una de la Cleo, retrimisă.

Deschise scrisoarea domnului Greenleaf.

Dragă Tom,

Scrisoarea ta din 3 iunie a ajuns ieri.

Nu a fost o surpriză pentru mine și soția mea, nu într-atât cât îți imaginai. Știam amândoi că Richard a ținut mult la tine, deși nu s-a deranjat să ne spună asta în vreuna din scrisorile lui. Așa cum ai precizat, testamentul pare să indice, din păcate, că Richard s-a sinucis. Aceasta este concluzia pe care am acceptat-o într-un final. Singura alternativă este că și-a schimbat numele și, din motive numai de el știute, a ales să întoarcă spatele familiei lui.

Soția mea este de acord cu mine: credem că ar trebui să respectăm decizia lui Richard, indiferent ce cale a ales. Așa că, în ceea ce privește testamentul, ai sprijinul meu personal. Am dat fotocopia avocaților mei, care te vor informa asupra progresului pe care-l înregistrează

cu privire la trecerea fondului lui Richard și a celorlalte proprietăți ale lui pe numele tău.

Încă o dată îți mulțumesc pentru ajutorul acordat când am fost în Europa.

Trimite-ne vești!

Cu cele mai bune urări,
Herbert Greenleaf

Era oare o glumă? Dar scrisoarea cu antetul Burke-Greenleaf din mâna lui părea autentică. Era groasă, ușor granulată, cu antetul gravat și, în plus, domnul Greenleaf n-ar fi glumit cu așa ceva nici într-un milion de ani. Tom intră înapoi în taxi. Nu era o glumă. Erau ale lui! Banii lui Dickie și libertatea sa. Iar libertatea, la fel ca toate celelalte, părea combinată: a lui și a lui Dickie. Putea să-și cumpere o casă în Europa și una în America, dacă voia. Banii pentru casa din Mongibello așteptau să fie ridicați, își dădu seama brusc, iar el presupuse că îi reveneau familiei, fiindcă Dickie o vânduse înainte de a scrie testamentul. Zâmbi, gândindu-se la doamna Cartwright. Trebuia să-i ducă o cutie mare cu orhidee când se vor vedea în Creta, dacă existau orhidee în Creta.

Încercă să se imagineze ajungând în Creta, insula cea lungă, pe care se înălțau buzele uscate și zimțate ale craterelor, entuziasmul de pe ponton când nava avea să intre în port, hamalii micuți, dornici să-i ia bagajele și bacșișul, bacșișul consistent, suficient pentru tot și pentru toți. Își imagină patru siluete nemișcate care-l așteptau pe pontonul imaginar, polițiștii cretani, cu brațele încrucișate. Deveni încordat și viziunea i se risipi. Avea să vadă polițiști așteptându-l peste tot, pe fiecare ponton de care se va apropia de-acum încolo? În Alexandria? În Istanbul?

Bombay? Rio? Nu avea sens să se gândească la asta. Își îndreptă umerii. N-avea rost să-și strice călătoria îngrijorându-se din cauza unor probleme închipuite. Chiar dacă erau polițiști pe ponton, nu însemna că...

— *A donda, a donda?*[1] spunea șoferul de taxi, încercând să vorbească în italiană pentru el.

— La un hotel, vă rog, spuse Tom. *Il meglio albergo. Il meglio, il meglio!*[2]

---

[1] „Unde, unde?“ (lb. it.) (n.r.).

[2] „La cel mai bun hotel. Cel mai bun, cel mai bun!“ (lb. it.) (n.r.).

Grupul Editorial ART
Comenzi – Cartea prin poştă
C.P. 4, O.P. 83, cod 062650, sector 6, Bucureşti
tel.: (021) 224.01.30, 0744.300.870, 0721.213.576;
fax: (021) 369.31.99
Comenzi – online
www.editura-art.ro
www.editura-paladin.ro